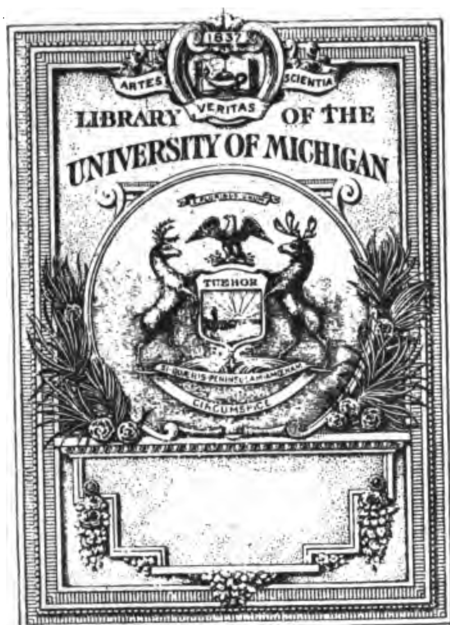

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

HOLLAND

TEN TYDE VAN

KAREL V. EN PHILIPS II.

VIERDE DEEL.

HOLLAND

ONDER DE REGEERING

VAN

KEIZER KAREL DEN VIJFDEN;

BIJ DEN

OVERDRAGT DER NEDERLANDEN

AAN, EN GEDUURENDE HET BESTIER
VAN, ZIJNEN ZOON

KONING PHILIPS DEN TWEEDEN;

OF

VERZAMELING

VAN ALLE DE

NOTULEN, PROPOSITIEN, RESOLUTIEN EN
ANDERE BESOGNES, IN DE DAGVAARDEN
BIJ DE VERGADERING VAN DE STAA-
TEN DIER PROVINCIE, GEHOUDEN,
GENOMEN EN GEDAAN,

DOOR

MR. ADRIAAN VAN DER GOES,

ADVOKAAT VAN HOLLAND, ENZ. ENZ.

VIERDE DEEL.

Beginnende met den vyfden February MDLV. *en*
eindigende met den zeventienden December
MDLVI.

NAAR DE AUTHENTIEKE UITGAAVE LETTERLIJK GEVOLGD.

Te AMSTERDAM bij

H. GARTMAN, W. VERMANDEL EN J. W. SMIT,

MDCCXCI.

Daghvaert, gehouden in den Hage den 5. Februarii 1555.

1555. 5. Febr.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Obdam*,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Ewout Jacobsz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delft.
Jan Fransz, Burgemeester,
ende
Jan Dompselaer,
Van Leyden.
Mr. Hendrick Dirckfz, Burgemeester.
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Gysbr. Jansz Muyl, Burgemeester,
Witte vander Hoeve,
Vander Goude.
Omme te resolveren op de uytvoeringe van de Postoren van Heenvliet, Rotterdam ende Ouderschiede.

En voorschreven dage is op het aengeven van myn Heeren van den Rade, door last ende schryven vande Koninginne, dat sy Staten souden gehengen ende toelaten, dat achtervolgende sekere Ordonnantie van de Inquisiteurs, de voorschreve Pastoren buyten de Provincie van Hollant gebragt souden werden, omme hare poenitentie te doen, ende hare gevangenisse aldaer te

Beroerende het uytvoeren van seeckere gecomdemneerde Pastoren buyten de Provincie van Hollandt, om-

1555. 5. *Febr.* te houden; soo is by de voirsz Staten geresolveert, dat alsoo by de voirsz Sententie van de Inquisiteurs niet en is geëxpresseert de plaetse, waer de selve souden werden ter pœnitentie gestelt, sulcks dat daer op van noden is geweest te vervolgen Sententie declaratoir, waer, en op wat plaetse de voorsz Sententie soude geëxecuteert werden; dat ook de voorscreve Sententie principael niet en mochte gepronuncieert, nochte oock de voorscreve Gecondemneerden getrocken ende geëvoceert werden buyten de Provincie van Hollandt, nae vermogen het Privilegie daer van zijnde, ende de voirsz Commissarissen genoegh gebleken, ende by henluyden verstaen is geweest, dat daeromme alsulcke reserve van plaetse ende oock Sententie declaratoir niet en behoorde gedecerneert te werden buyten de Provincie, die soo wel, immers meer souden mogen komen tot laste, bysonder in andere saken, als de principale cognitie ende Sententie, die buyten de Provincie soude mogen genomen ende gepronuncieert werden, sulcks dat by sulcke middelen *saltem indirecte* 't effect van de voorsz Privilegie soude mogen te niet gedaen, ende de Ondersaten van Hollandt, contrarie het selve, tot groote kosten ende lasten gebracht werden, 't welck soude wesen contrarie het voorschreve Privilegie, ende de intentie van de concessie van dien, immers nadien by de voorsz Commissarissen de plaetse van de pœnitentie ende gevangenisse van de voorschreve Gecondemneerden in de principale Sententie niet geëxpresseert en is, soo werdt na rechten verstaen, dat de voorschre-

me pœnitentie te doen, ende hare Gevangenisse aldaer te houden.

schre-

schreve Commissarissen in 't designeren van de voorsz plaetse hen behooren, ende sulcks oock in meeninge geweest zijn hen te reguleren na 't inhouden van 't voorsz Privilegie, het welck hen kennelijck was, aenschouw bysonder nemende, dat by haerluyden patientie, weten, ende toelaten, de voorsz Gecondemneerden hare voorsz pœnitentie sekere maenden binnen de Provincie van Hollant begonst hebben te volbrengen, hier by gevoeght, dat twee van de voorschreve Gecondemneerden *ad perpetuos carceres* zyn gecondemneert, *quæ habetur pro morte civili, jam certum est, quod executio sententiæ ad mortem debet fieri in loco judicii vel sententiæ latæ*, ende daeromme geen apparentie en soude hebben, dat men de selve executie soude pogen te doen buyten de Provincie van Hollandt, nadien oock binnen de Landen van Hollandt bequame plaetsen gevonden zijn, daer de voorsz Gecondemneerden souden mogen soo wel als buyten de Provincie gestelt ende in de bewaernisse tot pœnitentie gehouden werden, in voldoeninge van de voorsz Sententie, daeromme mijne Heeren van den Rade souden gelieven wel favorabelyck te scryven aen de Majesteyt van de Koninginne, dat regard nemende op het voorsz Privilegie, ende de quade consequentie, die uyt de voirsz verklaringe ende vervoeringe soude mogen komen, hare Majesteyts goede gelieven zy te gehengen ende te gedogen, dat de voorsz Gecondemneerden blyven daer sy jegenwoordelyck zyn, ende binnen de Provincie van Hollandt mogen hare pœnitentie doen, tot voldoeninge ende executie van de voorsz Sententie,

1555. 5. Febr.

Pag. 2.

1555. 5. Febr. ende breeder als by geschrifte 't selve gestelt is; dan die van Amsterdam verklaerden, dat sy niet en bevonden de uytvoeringe van de voorsz Pastoren te wesen prejudicabel het voorsz Privilegie, gemerckt, dat indien in de voorsz Sententie van de voorsz uytvoeringe geëxprimeert hadde geweest, men 't selve souden hebben moeten gedogen, ende dat daeromme scheen, dat sy 't selve naderhandt hebben mogen ordonneren, uyt krachte van de clausule reservatoir, maekten evenwel henluyden conform met de andere Gedeputeerden; resolverende voorts de voorsz Staten, dat men recouvreren soude Copie van de voorsz Sententie, van de voorsz Missive van de Koninginne, ende ook van de voorgaende Missive, geschreven aen Doctor Sonnius, nopende dese sake, welcke Copie van de voorschreve Sententie ende Missive aen Doctor Sonnius den Advocaet gerecouvreert heeft, maer Copie van de Missive van de Koninginne is hem geweygert geweest, uyt dien dat het Hof niet gewoon en is sulcke Copien van de Missiven van de Koninginne uyt te reycken.

Rapport op de versochte assistentie tot de Haringhvaert. IS op het versoeck van de Steden, hen generende met Haringh-vaert, beroerende de begeerde assistentie van de Staten, tot vorderinge van de Haringhvaert voor den jare 1555. ter somme van tien duysent guldens, genomen rapport tot op de naeste Vergaderinge, mits hebbende Copie van 't selve versoeck.

Aen-

AEngaende de Missive, by die van Hamburgh geschreven aen de Koninginne, daer by sy versoecken afgestelt te hebben den Impost van een stuyv., gestelt op hare Bieren; Is geresolveert, dat in desen behoort geprocedeert te werden na inhouden van de acte daer van zynde, hebben evenwel van de selve Missive Copie begeert, ende raport genomen als vooren, dan die van Amsterdam verklaerden, dat sy wel te vreden souden zyn, dat de selve ende alle Uytheemsche Bieren van den voorsz Impost vry ende exempt bleven. 1655. 5. Febr. Missive van die van Hamburgh, om afgedaen te hebben den Impost, gestelt op hare Bieren.

NOpende de nieuwigheydt, by die van Mechelen gepleeght in 't stellen van een Waert aldaer, in conformité genoegh van gelycke nieuwigheydt, by die van Antwerpen onlanghs te vooren gepleeght; Is geseydt, dat Staets-gewys by advis van die van Dordrecht geschreven sal werden, om te weten van henluyden, uyt wat oorsaecke sy de selve nieuwigheydt gepleeght hebben; dat evenwel den Advocaet sal doorsien de stucken van die van Antwerpen, omme te weten, waer op sy de selve nieuwigheydt pogen te funderen, welcke Missive oock den voorsz Advocaet by advis als vooren aen henluyden geschreven heeft. Nieuwigheydt by die van Mechelen gepleeght in 't stellen van een Waert. Pag. 3.

AEngaende de versochte executorien, dienende omme de onwilligen te constringeren tot betalinge van den opgestelden Impost; Is geseyt, dat den Ontfanger Coebel de voorsz executorien met een Deurwaerder aen de Collecteurs sal senden, om te weten de voorsz Executorien, omme de onwilligen den Impost te doen betalen.

 on-

1555. 5. Febr. onwilligen, ende dienvolgende de selve te doen executeren.

Beroerende de Gecondemneerden op Galeyen gestelt te worden. OP het versoeck, by die van Leyden gedaen, hoe men hem dragen sal nopende die geene, die volgende het schryven van den Koningh gecondemneert zyn op Galeyen gestelt te werden, ende naederhandt weder belast is, dat men jegens hem soude procederen volgende voorgaende Placaten daer van zynde; Is geresolveert, dat de voorsz sake de Staten niet en toucheert, maer dat daer inne een yegelyck sal procederen volgens 't schryven van den Koningh, ofte sulcks sy te raden vinden sullen.

Den 6. Februarii 1555.

6. *Febr.* Ordonnantie voor den Advocaet. DE Staten hebben my gepasseert een Ordonnantie van ses en dertigh Dagh-gelden, uyt sake van de reysen by my gedaen den vyfden October hier te vooren.

Requeste van die van Gent, versoeckende exemptie van alle Thollen. OP de Requeste van die van Gent, aen de Rekenkamer gesonden, daer by sy, overmits de groote kosten, de welcke sy hebben moeten dragen in 't maken van een nieuwe Vaert, versoeckende exemptie ende vryheydt van alle de Thollen van de Keyserlycke Majesteyt; Is by de Staten ende oock die van Dordrecht ende Amsterdam versocht Copie van de selve Requeste, ende rapport genomen tot op de naeste Vergaderinge, omme pertinente verklaringe te doen, wat interessen yegelyck daer door hebben soude.

Zyn

ZYn by de voorschreve Staten diversse Appostillen gestelt op seeckere poincten ende Articulen, by den Ontfanger overgegeven, waer toe alhier relatie gedaen werdt, overmidts daer van de voorschreve Gedeputeerden Copie gelevert is, ende meest rapport op de selve genomen hebben. 1555. *6. Febr.* Apostillen op seeckere poincten ende Articulen.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 20. ende 21. Februarii 1555. *20. ende 21. Febr.* Pag. 4.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Duvenvoirde*,
Willem van Lockhorst,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen,
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht,
Joost van Hillegom,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Jan Fransz, Burgemeester,
ende
Jan Dompselaer,
Van Leyden,
Mr. Hendrik Dircksz,
Burgemeester.
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Gysbrecht Jansz Muyl,
ende
Jan Gerritsz Stempels,
Vander Goude.

Omme te nemen Resolutie op 't geene daer hier vooren was rapport op genomen, ende ook op de voorsz poincten van den Ontfanger Coebel.

 Ten

1555. 20. ende 21. *Febr.*

Beroerende de versochte assistentie van tien duysent guldens voor die van de Haringhvaert.

TEn voorsz dage is by de Staten op het voorschreve versoeck van assistentie van tien duysent guldens, van de Staten voorsz begeert by de Steden ende Vlecken, hen generende met de Haringhvaert, geresolveert, myne Heeren van den Rade, die 't selve aengegeven hadden, voor antwoordt te seggen, dat de Staten wel verstonden, dat de Haringhvaert een groot middel was van 't welvaren van den Lande van Hollandt, ende dat de selve sonderlinge behoorde gevordert te werden, ende dat door de selve meenigh Mensch gealimenteert ende onderhouden werdt, dan aengesien de groote lasten, daer 't Landt van Hollandt, overmits den jegenswoordigen Oorlogh, mede belast was, ende apparentelyck door het beschryven van de Staten te Hove met meerder Beede belast soude werden, en was henluyden niet doenlyck alsnu de voorsz Visschers eenigh bystandt ende assistentie te doen, welcke antwoordt ofte Resolutie den Advocaet uyt de naem van de Staten myne Heeren van den Rade sulcks gedaen heeft; dan die van Delf verklaerden, dat, hebbende gevolgh van de anderen, wel souden consenteren tot een redelycke subventie, ofte dat de Staten wel behoorden henluyden te assisteren, ten eynde sy mochten komen tot de subsidie, die sy in meeninge waren aen de Majesteyt van den Koningh te versoeken.

Middelen, dienende tot debat van de

DE voorsz Staten hebben op het voorsz versoeck ofte Requeste van die van Gent, by den Koningh aen de Reken-kamer gesonden, ge-

gerefolveert, dat by die van Dordrecht ende Amsterdam de middelen, dienende tot debat van het voorsz versoeck, by geschrifte gestelt sullen werden, ende de selve de Heeren van de Rekeningen overgegeven, omme volgende dien by henluyden alsdan haer advis aen den Koningh overgesonden te werden; dat evenwel by de Staten, alsnu te Hove-reysende, de Majesteyt by de selve middelen geremonstreert sal werden, dat het selve versoeck soude tenderen tot vernielinge van de Negotie in dese Landen, ende tot bederffenis van de Majesteyts Domeynen van de Thollen; ende hebben, omme 't selve te vervolgen, gecommitteert die van Dordrecht ende Amsterdam met de gemeene Staten.

1555. 16. ende 18. Febr. voorschreve Requeste van die van Gent.

AEngaende de nieuwigheydt, by die van Hamburgh gepleeght, beroerende sekere Ordonnantie, by henluyden gedaen publiceren, inhoudende veele ende diverse poincten tot bedederffenisse van de Koopmanschappen; Is geseydt, dat die van Amsterdam hare diligentie doen sullen, omme te gekrijgen Copie van de selve Ordonnantie, om, die gesien wesende, alsdan breeder Resolutie daer op te nemen.

Pag. 5. Ordonnantie by die van Hamburgh gedaen publiceren.

BY den Advocaet, ter begeerte van den Heere van Assendelf, de Minute van de Missive, by hem aen de Maj. van den Koning geschreven, beroerende de Resolutie, by de Staten genomen op den negen en twintighsten October daer te vooren, beroerende de bezegelinge, by de Majesteyt van de Staten versocht, de

Missive, by den Heere van Assendelf aen den Koning geschreven, beroerende de versegelinge.

1555. 30. ende 31. Febr. de selve Staten voorgelesen wesende, ende van henluyden versocht hebbende, of de selve niet en was conform de voorsz Resolutie, ten voorsz dage genomen; hebben de voorsz Staten eendrachtelyck verklaert, dat de selve Minute was in effecte conform de voorschreve Resolutie, by henluyden ten voorsz dage genomen, 't welck oock den Advocaet door haerluyder onthiet op de voorschreve Minute geteyckent heeft.

Appostillen op sekere Memorie van Coebel. TEn voorsz dage zyn op de voorsz Articulen van Coebel, daer op rapport genomen was, diversse resolutive Appostillen gestelt, waer toe alhier, omme der kortheyts wille, relatie gedaen werdt.

1. Maert. *Den* 1. *Maert* 155.

Reyse van deGedeputeerden nae 't Hof. IS den Advocaet met de Gedeputeerden van de Staten na Brussel gereyst, omme te hooren de Propositie, van wegen de Keyserlycke Majesteyt te doen.

5. Maert. *Den* 5. *Maert* 1555.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Obdam*,	*Dirck Jacobsz*,
ende	*Mr. Jacob van Eynde*,
Mr. Jacob vanderDuyn,	*Mr. Jacob de Milde*,
als Edelen.	*Gerrit Jacobsz Swyn*,
Den Schout van Dordrecht,	*Jan Hey*,
Bouwen Willemsz,	ende
Hogelande,	*Mr. Jan Jacobsz.*

Is

IS de voorsz Propositie ter presentie van den Koningh, de Heeren van Beveren, Cruningen, Molenbaix, Barlaymont, Hachicourt, den Præsident ende meer andere, by myn Heere Bruxelles tot Brussel gedaen, volgende den teneur van dien, onder den Advocaet wesende. 1555. 5. *Maert.* Propositie van den Koning door Bruxelles gedaen.

Vergaderinge, by de Gedeputeerden van de Staten tot Brussel gehouden den sesden ende sevende Maert. 6. *ende* 7. *Maert.*

PRÆSENTEN.

de selve, behalven *Bouwen Willemsz*,	Omme te resolveren op eenige pointen.

TEn voorsz sesden Maert is by de voorschreve Gedeputeerden geresolveert, dat men by Requeste begeeren soude, dat het versoeck, by die van Gent aen den Keyser gedaen, omme te hebben exemptie ende vrydom in alle de Thollen van dese Landen, hen ontseydt ende geweygert soude werden; dat men van gelycken Requeste soude overgeven, omme jegens de Ordonnantie, by de Hanze Steden gemaeckt ende oock gedaen publiceren, tenderende tot geheele annihilatie ende vernielinge van de Negotiatie in dese Landen, behoorlycke Provisie met den eersten gedaen soude werden, ende dat by de middelen in de selve Requeste gestelt, ende dat men aen die van Zeelant soude versoeken haerluyden adjunctie, ende aen die van Antwerpen, dat sy vervolgen, By Requeste te versoeken, dat die van Gent geweygert mochte werden vrydom in alle Thollen van dese Landen, &c. Pag. 6.

1555. 6. en 7. Maert. gen, ende soo veel aen de Staten van Brabandt doen souden, dat sy mede 't selve vervolgh wouden aennemen; ende zyn, omme te spreken die van Middelburgh, gecommitteert die van Delf, Amsterdam met den Advocaet, ende omme te spreken die van Antwerpen, den Heere van Obdam met den Advocaet.

Dordrecht ende Delft gecommitteert om te spreken met die van Mechelen.

ZYn gecommitteert, omme te spreken die van Mechelen, beroerende de nieuwicheydt by hen gepleegt in 't stellen ende veranderen van een Vaert, die van Dordrecht ende Delf.

Raport aengaende het uytvoeren van het Koorn.

OP het versoeck, by die van Amsterdam gedaen, omme Staets-gewys over te geven sekere Requeste, dat aengemerckt de laeghte van den pryse van 't Koorn, ende dat 't gewas van Koorn in Oostlandt seer schoon stondt, waer uyt geschapen is meerder dalinge van het Koorn te komen, ten fine men soude mogen verkrygen den vrye uytvoeringe van 't Koorn sonder eenige constrinctie, alsoo de redenen, in den Placate gestelt, daer by de uytvoeringe gerestringeert was, nu cesseren; Is by de voorsz Gedeputeerden rapport genomen, behalven by die vander Goude, die verklaerden, dat, hebbende gevolgh van den anderen, sy last hadden, omme in de overgevinge van de voorsz Requeste te accorderen.

Den

Den 7. *Maert* 1555. 1555. 7. *Maert.*

PRÆSENTEN.

Alle de selve, behalven ende
Den Schout, *Boudewyn Willemsz.*

IS by de voorschreve Gedeputeerden, de voorsz Requeste tegens die van Gent gevisiteert zynde, geresolveert die sulcks over te geven, met annexie van de Copie van 't Privilegie daertoe dienende. Requesten tegens die van Gent overgegeven.

NOpende de Ordonnantie van de voorschreve Hanze Steden, is geresolveert, dat men 't inhouden van de Requeste, daer op gemaeckt, by monde den Præsident soude verhalen, ende dat de Staten, komende tot Antwerpen, de voorsz Requeste den Præsident overheven souden; ende zyn, omme 't selve te vervolgen, gecommitteert die van Delf ende Amsterdam. Delft ende Amsterdam gecommitteert, omme de Requeste, beroerende de Ordonnantie van de Hanze Steden overgegeven.

DIe van Middelburgh van de sake van die van Gent ende de Hanze Steden gesproocken zynde, hebben versocht Copie van de Requeste van die van Gent ende van 't voorsz Privilegie, die hen oock gelevert is geweest, verklaert de selve in alle dilligentie over te senden; ende dat sy niet en twyffelden, of sy souden gelycke Requeste, met insertie van meer andere middelen, jegens die van Gent overgegeven, sulcks sy oock naer gedaen hebben, als den Rekenmeester Rennoy overgeschreven heeft aen die van de Reecken-kamer in Hollandt, Die van Middelburgh souden gelyke Requeste tegens die van Gent overgeven als by die van Hollant gedaen was.

en-

1555. 7. *Maert.* ende souden oock vervolgen behoorlycke provisie jegens de voorsz Ordonnantie van de Hanze Steden.

Pag. 7. Te vervolgen by die van Antwerpen voeginge van die van Brabandt met die van Hollant tegens die van Gent.

VAn gelycken die van Antwerpen by den Heere van Obdam, den Advocaet ende Mr. Jacob van Eynde gesproken zynde van de voorschreve twee saken, hebben belooft sulcks met die van Brabant te spreken, daer sy niet en twyffelen, of 't selve versoeck soude Staetsgewys by henluyden mede gedaen werden, seggende ende confesserende, dat het selve soude tenderen tot geheele ruine ende destructie van de Stadt van Antwerpen.

12. *Maert.* *Den* 12. *Maert* 1555.

Appostille op de Requeste tegens die van Gent overgegeven.

DE voorschreve Requeste, jegens die van Gent overgegeven mynen Heere den Præsident; Is daer op voor Appostille gestelt. Zy gegeven den Procureur Generael van Mechelen, ende andere Commisen van de Kamer van de Rekeningen, omme die te voegen by de Requeste van die van Gent, ende andere stucken, concernerende dese materie, omme in 't doen van het rapport daer op te hebben sulck reguard als 't behooren sal.

Requeste tegens de Hanze Steden.

DEn selven Præsident overgegeven hebbende de Requeste tegens de Hanze Steden, heeft geseydt, dat 't selve was een sake van grooter consequentie, daer op wel rypelyck gelet soude werden, ende dat men behoorlycke Provisie daer tegens soude doen, sulcks men oock geseyt

feyt heeft myn Broeder Mr. Everart Nicolai, die voorfz Requeste met de andere stucken daer aen gehecht, in handen gegeven waren, omme te visiteren ende rapporte te doen. 1555. 12. Maert.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den een en twintighsten Maert 1555. 21. Maert.

PRÆSENTEN.

De Heeeren *van Beveren*,
Cruningen,
Duvenvoirde,
Obdam,
Roon,
Willem van Lockhorst,
Gerrit van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Jacob Oom,
Mr. Cornelis van Hoghelande,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Dirck Jacobsz,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz.
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden,
Gerrit Claesz, Burgermeester,
Joost Buyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz,
ende
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

Omme te resolveren op de voorsz geëyschte Bede van twee hondert duysent guldens, ende de con-

1555. tinuatie van de Bede, ende op twaelf ter-
31 Maert. ordinaris voor den mynen tydt van ses jaren,

Beroerende de geeysschte bede van twe hondert duisent guldens.

Pag. 8.

NAe dat by den Advocaet raport gedaen was van 't inhouden van de voorsz Propositie, soo zyn by de voorsz Gedeputeerden by maniere van communicatie diverse middelen, omme te accorderen hondert en vyftigh duysent guldens, geopent, te weten een deel te vinden by Margen geldt, by de Schiltalen, by verkopinge van Renten ende by den Thienden ofte Twintighsten penningh, dan die van Leyden ende Gouda verklaerden geen last te hebben, omme in de extraordinaris Beede yet te consenteeren by de Schiltalen, noch en hadden oock geen hoop daer toe eenige last te gekrygen; ende nopende de continuatie van de ordinaris Beede, hoopten wel last te gekrygen, omme die te accorderen onder die conditien, die men gewoonlyck is in 't selve accord te bespreken; dan die van Delf verklaerden, dat sy voor de twee eerste jaren begeerden te genieten hare Brieven van exemptie, ende nopende de andere vier Jaren, hoopten wel last te gekrygen daer inne te accorderen, mits daer inne soo veel contribuerende als een van de andere vier Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden ofte Gouda, ende mits genietende sulcke Privilegien ende exemptien als de andere Steden souden genieten; ende alsoo den Stadthouder ende Bruxelles verklaerden geen hoop te wesen, omme te komen tot eenigen afslagh van de voorsz geëyschte twee hondert duysent

gul-

guldens, en dat oock de termynen van betalinge seer korts genomen moesten werden, begeerende dat sy souden daer op goedt rapport doen, welck rapport sy aengenomen hebben te doen, ende is hen by den Stadthouder dagh gegunt, omme weder in de Herberg te wesen den acht en twintighsten deser maent Maert. 1555. 21. Maert. Dag om in den Hage in de Herberge te wesen.

IS mede geresolveert, dat men in de Appostille van 't tweede Articul, by de Staten in den Jare 1537. in het accorderen van de ordinaris Beede verkregen, beroerende de continuatie van de Vroedtschap, Veertigen, &c. voegen sal dese clausule, *ende dat sulcken tydt, als men in den jare* 1537. *en daer te vooren was gewoonlyck te doen.* Beroerende de Clausule van Vroedtschap, Veertigen, &c.

DAt men oock vervolgen soude, dat 'er geen provisie met de clausule van inhibitie by den Secreten, Grooten Rade, ofte den Hove van Hollandt geaccordeert en sal werden in saken beroerende Dykage, dan partyen gehoort, en met kennisse van saken. Geen clausule van inhibitie te accorderen in materie van dykage.

NOpende het versoeck ofte Requeste, by die van Amsterdam gedaen, omme Staetsgewys te vervolgen de vrye uytvoeringe van Koorn, hebben de Edelen ende die van Haerlem rapport genomen, maer de andere vyf Steden verklaerden, dat sy wel te vreden souden wesen de selve Requeste den Stadthouder te leveren, omme de Majesteyt over te leveren, en daer op gedisponeert te hebben, mits dat men in deselve soude voegen debat op de acte Beroerende de uytvoeringe van den Uytheemschen Koorn.

1555. 31. *Maert.* ende verklaringe, by den Schout van Amster-dam verkregen.

Rapport op het versoek van thien of twaelf duysent guldens tot assistentie van de Haringvaert.

DE voorsz Staten hebben rapport genomen op het versoeck by de gemeene Stuyrluyden by Requeste gedaen, omme in de acte van consent geconditioneert te hebben, dat van de geconsenteerde Beede van twee hondert duysent guldens, tot subsidie ende assistentie van de Haringhvaert geëmployeert soude werden de somme van tien of twaelf duysent Guldens.

Thollenaers van der Veere, Gorchum, Sparendam, Gouda ende Heusden.

IS rapport genomen beroerende de voorstellen van den Thollenaer van der Veere, sustinerende, dat alsoo de voeringe van de Stuyrluyden niet en soude vry wesen, daeromme alle de Goederen van de Koopluyden onvry souden maken; van gelycken beroerende de Thollenaers van Gornichem, Sparendam, Gouda ende Heusden, die sustineren willen, dat alle de Goederen, komende van Keulen of daer omtrent, souden oock onvry wesen, omme te resolveren, wat provisie men daer tegens soude verwerven.

22. *Maert.* Pag. 9.

Den 22. Maert 1555.

Protestatie van den Heere van Egmont.

IS op de Protestatie van wegen den Heere van Egmont gedaen, copie versocht, ende oock rapport genomen.

Beroerende de saeke van die van Wyck buy-

NOpende de sake van die van Wyck by Heusden, nae dat Coebel daer op gehoort was, is geresolveert, dat alsoo van seker appoinctement

ment van desen Hove, daer by sy uyt de gy- 1555.
selinge ontslagen waren kosteloos en schade- 22. Maert.
loos, by appellatie, proces ongedecideert han- ten Heus-
gende is van wegen de Staten, intervenieren- den.
de voor haren Ontfanger, voor den Grooten Rade, op den eysch van die van Wyck voor desen Hove gedaen, omme te hebben restitutie van haerluyder portie, in de voorgaende Beede betaeldt, gecontendeert sal werden, dat die sake gerenvoyeert sal werden voor die van den Grooten Rade, alsoo dese litispendentie soude wesen prejudiciabel de litispendentie aldaer; dat oock die van Hollandt in dese saecke zyn suspecte Rechters, mits dat sy die van Wyck, gegyselt zynde omme hare portie in de geconsenteerde Beede op te brengen, continuelyck ontslaen.

IN de saecke van den Commandeur van Waerder, is geseydt, dat den Advocaet ende Coebel vervolgh sullen doen aen den Procureur Generael, ten eynde hy de voorsz saecke voor de Staten aenneme, ende voor Instructie hem te geven, dat den Commandeur in de voorgaende Beede altoos gecontribueert heeft; dat oock niemandt in de voorsz Beede, wat vryheydt hy oock mach hebben, daervan geëximeert is, blyckende by de acte van consent daer van zynde; ende aengaende de restitutie van de penningen, die syn Voorsaet t'anderen tyde gedaen soude wesen, is toegekomen, dat de sommatie by den Ontfanger alsdoen qualyck gedaen was, mits dat 't Margen-geldt alleen geaccordeert was ommegeslagen te werden

Den Advocaet ende Coebel vervolgh te doen aen den Procureur Generael, in de faecke van van den Commandeur van Waerder.

 op

1555. 22, *Maert.* op de Landen, gelegen onder de Schiltalen, daer de Commandeurs Landt niet onder begrepen en was; ende indien den Procureur weygert 't selve te doen, te vervolgen, dat hem by de Majesteyt belast werde sulcks te doen.

Inne te houden de portie van die van Wyck.

IS mede besloten in de acte te conditioneren, dat men op dit consent inne sal mogen houden het geene daer die van Wyck restitutie af begeeren.

Copie te gekrygen van de Ordonnantie van de Hanze Steden.

ZYn de Edelen, die van Dordrecht, Amsterdam ende den Advocaet gecommitteert, omme te vervolgen aen den Heere van Beveren, ten eynde hy schryve aen de Koninginne, ten eynde dat van hare Majesteyts wegen sulck vervolgh aen den Rade van Vrieslandt, ofte aen eenige van de Hanze Steden, wesende subject de Keyserlycke Majesteyt, gedaen werde, dat men mach gekrygen Copie van de Ordonnantie, by de Hanze Steden gemaeckt in de Somer laetstleden, welck vervolgh, aen den Heere van Beveren gedaen, heeft de Staten de voorsz Missive geaccordeert, ende de Majesteyt overgesonden.

Requeste van die van Leerdam.

DE Resolutie op de Requeste van die van Leerdam, daer by sy versoeken, in de plaetse van den Impost, gestelt te werden op vyf en dertig ofte ses en dertigh guldens, is uytgestelt tot de naeste Vergaederinge, ende dat gesien sal wesen, op wat somme sy luyden en meer Steden, exemptie pretenderende, gestelt zyn by de Staten.

Zyn

ZYn op sekere Articulen, by den Ontfanger Coebel overgegeven, diversse Appostillen gestelt, waer toe alhier relatie gedaen werdt, midts dat de Staten daer van Copie gelevert is. 1555. 22. Maert. Appostillen op sekere Memorie van Coebel. Pag. 16.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 29. ende 30. Maert 1555.

PRÆSENTEN. 29. ende 30. Maert.

Heere van *Goudriaen*,
Brederode,
Valkenvoirde,
Oudam,
Mathenes,
Roon,
Willem van Lockhorst,
Jacob vander Duyn,
ende
Arent van Hardinxvelt.
Uyt de naem van d'Edelen.
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht,
Dirck Jacobsz, Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgemeester,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delft.
Jan Fransz,
Gerrit Bouckelsz, Burgemeesters,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden,
Gerrit Claesz, Burgemeester,
Joost Bleyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz, Burgemeester,
ende
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

Omme te resolveren op de voorsz Petitie

1555. 29. ende 30. Maert.

tie van twee hondert duysent guldens, ende de continuatie van de ordinaris Beede.

Beroerende de continuatie van de ordinaris Beede.

TEn voorsz dage hebben de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden genoegh te vreden geweest te accorderen de continuatie van de ordinaris Beeden, mits geaccordeert hebbende sulcke Articulen ende conditien, als hen in de jaren 1537. 1540. geconsenteert waren geweest, dan die van Delf persisteerden by hare exemptie voor den voorsz tydt van twee jaren, ende aengaende de andere vier jaren, waren te vreden hen conform te maken met de andere Staten; wel verstaende, dat sy daer inne soo veel soude contribueren, als eenige van de andere groote Steden, behalven die van Amsterdam, daer inne genietende oock sulcke gratie, als de selve Steden souden genieten, ende onder gelycke conditie van hare Vroedtschap ende Veertigen, sulcks sy mede in den voorsz jare 1537. plegen te useren, ende onder de andere conditien als vooren.

Verklaringe van de Edelen ende Amsterdam aengaende de geeyschte somme van twee hondert duysent guldens.

Ende aengaende de voorsz geëyschte somme van twee hondert duysent guldens, verklaerden de Edelen ende die van Amsterdam by maniere van communicatie, dat sy te vreden souden wesen, de voorsz geëyschte somme te vinden een derden-deel by Margen-geldt, onder conditie, dat van de voorsz somme tot profyt ende assistentie van de Haringhvaert geëmployeert souden werden thien duysent guldens, ende oock dat 'er geen Uytheemschen in den

Lan-

Lande van Hollandt ofte West-Vrieslant eenige Officien en souden bedienen, ofte dat ten minsten niemandt, geboren buyten Landen, die de voorsz van Hollandt excluderen van de Officien binnen haren bedryve vallende, tot eenige Officien in den Lande van Hollandt of West-Vrieslandt geadmitteert en sal werden; van gelycken oock niemant, geen Ondersaten wesende van Uwe Mcjesteyts Landen van herwaerts-over; insgelyck niemandt van de Ondersaten van den Landen, die de Duytsche Tale niet en useren; wel verstaende, dat die geene, die althans in Officio zyn, blyven, ende het selve tot de Majesteyts beliefte bedienen sullen, en voorts onder de andere conditien ende poincten, die men gewoonlyck is in 't accorderen van de ordinaris Beede te bespreken; dan die van Amsterdam verklaerden, dat indien sy geen gevolgh en hadden van de anderen, dat sy hen conform maeckten met die van Dordrecht hare opinie, hier nae volgende. 1555. 29. ende 30. Maert. Pag. 11.

Die van Dordrecht waren te vreden, onder de voorschreve conditien de voorschreve somme, van twee hondert duysent guldens te vinden de eene helfte by verkoopinge van Renten, ende d'andere helft by Margengeldt. Verklaringe van die van Dordrecht.

Die van Haerlem verklaerden te vreden te wesen, de voorschreve somme te vinden onder de voorschreve conditien, een derden-deel by de Schiltalen; een derden-deel by verkopinge Renten, een derden-deel by den vyftienden of twintighsten penningh. Verklaringe van die van Haerlem.

Die van Delf, Leyden ende Gouda verklaerden, dat, hebbende gevolgh van de anderen, Verklaringe van die

 sy

1555. 29. ende 30. *Maert.* van Delft, Leyden ende Gouda.

sy te vreden waren de voorsz geëyschte somme t'accorderen, te vinden een derden-deel by den twintighsten penningh, een derden-deel by verkopinge van Renten, ende een derden-deel by Margengeldt, dan begeerden in de settinge op de Margentalen dinstinctie gemaeckt te hebben nae de valeur van dien, overmits de ongelyckheydt van de selve Margentalen, de eene helft van dien opgebracht te werden by den Eygenaer, ende de andere helft by den Bruycker, dan in gevalle van geen gevolgh, waren alle drie te vreden hen mede met de voorsz van Dordrecht conform te maken; ende de voorsz van Leyden ende Gouda verklaerden expressélyck, geen last te hebben yet te consenteren op de Schiltalen, ende oock geen hoop en hadden omme eenigen last daer toe te gekrygen, dan en hebben alle de voorsz Gedeputeerden, nopende de termynen, geen eyntelycke Resolutie genomen.

Requeste van die van Amsterdam, omme te hebben de vrye uytvoeringe van Koorn.

NOpende de Requeste, by die van Amsterdam de Staten gepresenteert, omme te hebben de vrye uytvoeringe van Koorn, is by de gemeene Staten, behalven die van Haerlem, geresolveert, dat de selve den Stadthouder overgegeven soude werden op de namen van de Edelen ende vyf Steden van Hollandt, omme de Majesteyt over te senden, mits dat die van Haerlem daer toe geen last en hadden, maer wel hoopten last te gekrygen, sulcks oock gedaen is geweest.

Is

IS mede geresolveert, aen den Stadthouder ende Bruxelles te versoecken Copie van de Articulen, by eenige overgegeven jegens de Staten, hare Pensionarissen ende den Advocaet, het welck sulcks by den Advocaet versocht zynde, verklaerden, dat alsoo sy luyden geen *last* en hadde van de Koninginne, 't selve niet en soude deryen doen dan bevonden redelyk te wesen. dat de voorsz Copie haer soude volgen, ende komende by de Koninginne, wouden de handt daer aen wel houden.

1555. 29. ende 30. *Maert.*

Copie te begeeren van de articulen, by eenige tegens de Staten overgegeven.

IS mede geresolveert, eenige poincten ende Articulen by geschrifte te stellen, wesende in effecte de voorsz conditien, die de Staten begeeren henluyden by de Koninginne geaccordeert te werden, ende dat men aen den Stadthouder soude versoecken, de selve de Majesteyt over te senden, ende aen hare Majesteyt favorabelyck te schryven, ten eynde de selve geaccordeert soude mogen werden, alsoo de Staten, de selve geaccordeert zynde, hoopten nae voorgaende rapport sulck antwoordt inne te brengen, dat hare Majesteyt reden soude hebben te vreden te zyn, in welck versoeck by de Staten gedaen zynde, den voorsz Stadthouder gratieuselyck geaccordeert heeft, ende zyn by hem de voorsz poincten aen de Koninginne gesonden, ende is de Staten dagh beteyckent, omme in de Herberge te wesen den vierden April.

Seeckere conditien te onderspreken in 't dragen van 't consent.

Pag. 12.

Den

1555.
30. Maert.

Den 30. *Maert* 1555.

PRÆSENTEN,

De Heeren *van Goudriaen*,
Obdam,
Roon,
Hardinxvelt,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Dirck Jacobsz,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Jan Fransz,
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden,
Gerrit Claesz. Burgemeester,
Joost Buyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz,
ende
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

Van 't Privilegie van Koningh Philips, beroerende van geen uytheemse Officieren te mogen hebben.

ALsoo by eenige de Staten aengegeven was, dat 'er hoop soude zyn om te mogen gekrygen het Privilegie van de Koningh Philips, beroerende geen Uytheemsche tot eenige Officien in den Lande van Hollandt te admitteren; soo is, omme het selve te vervolgen, by de Edelen, die van Dordrecht, Haerlem, Delf, Amsterdam ende Gouda gecommitteert Milde, alsoo in sulcke saecken een Persoon bequamer

is

is dan veel; die van Leyden hebben daer toe gecommitteert Sandelyn. 1555. 30. Maert.

ZYn gecommitteert, omme te vervolgen die poinčten ofte conditien, die men voor 't dragen van de voorsz consenten soude begeeren geaccordeert te hebben, twee van de Edelen, een van Dordrecht, Delf, Amsterdam ende den Advocaet.

Seeckere condition te vervolgen.

IS mede geresolveert, dat men nopende de dispositie van de Dagh-gelden van de Edelen ende de Gedeputeerden van de Steden, soo wel binnen als buyten 's Landts, sal procederen by advis ende assistentie van den Stadthouder, naevolgende voorgaende Resolutie, by de Staten daer van genomen.

Dispositie van de Daghgelden.

IS in de Articulen, die men aen de Koninginne sende soude, gestelt, beroerende de vernieuwinge van de Vroedtschap, Veertigen, &c. volgende de voorgaende Resolutie, gestelt dese clausule, ende dat tot sulcke tyden, als men in den Jare 1537. ende daer te vooren gewoonlyc is te doen.

Beroerende de vernieuwinge van de Vroedtschappen, Veertigen, &c.

IS mede geresolveert, van geenen nooden te wesen, te vervolgen geen clausulen van inhibitie geaccordeert te werden in materie van Dyckagie, alsoo de Staten daer van hebben Octroy van den jare vyftien hondert negen en twintigh.

Geen vervolgh te doen, beroerende de clausule van inhibitie, alsoo de Staten daer van Octroy hebben.

Be-

1555. 20. Maert.
Pag. 13.
Beroerende het voorstellen van de Thollenaers van der Veere, Gornichem ende Heusden.

BEroerende het voorstellen van den Tollenaer vander Veere, sustinerende, dat alsoo de voeringe van de Bootsgesellen niet en soude vry wesen, 't selve alle de Goederen van de Koopluyden onvry soude maken; van gelyken ook beroerende 't voorstellen van de Tollenaers van Gornichem en Heusden, die sustineren willen, dat alle de Goederen, komende van beneden de hooghste Marckt, souden onvrye wesen, daer van op de voorgaende Vergaderinge rapport genomen was; Is geresolveert, dat de Steden ende Vlecken van Hollandt, die dese nieuwigheydt by de voorsz Tollenaren gedaen werdt, proces jegens henluyden sullen institueren tot kosten van den Lande, uytgesondert dat die van Dordrecht namen op 't point van de Thollenaren van Gornichem ende Heusden rapport tot de naeste Vergaderinge.

Protestatie van den Grave van Egmont.

IS de saecke, beroerende de voorsz protestatie, van wegen den Heere van Egmont gedaen, noch by de Staten in deliberatie gehouden.

Geen vervolg te doen van in te houden de portie van die van Wyck.

IS mede geseydt, niet van noden te wesen te conditioneren, dat men inne soude houden 't geene daer die van Wyck restitutie af begeeren, alsoo daer inne voorsien sal wesen, mits hebbende gelycke acte, beroerende de geene die exemptie ende vrydom pretenderen, als op de voorgaende consenten geaccordeert is.

Op

OP Requeste van die van Leerdam, is geresolveert voor Appostille te stellen. De Staten van Hollandt verklaren, dat de Stede van Leerdam gehouden sal wesen op te brengen in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, de somme van hondert Caroli guldens, daer sy by de Staten op gestelt zyn, ende dat ter tydt ende wylen toe syluyden opgestelt sullen hebben den Impost, sulcks die by de Staten geaccordeert is, ofte naderhandt geaccordeert sal werden, welcke Appostille oock sulcks by den Advocaet gestelt is. 1555. 10. Maert. Requeste van die van Leerdam.

IS mede geresolveert, aen den Stadthouder ende Rade te vervolgen, dat Suys ende Sasbout gecommitteert souden werden, met Uytwyck ende Berendrecht, omme te procederen op 't recolement van den Tienden penningh in den Hage ende Haegh-Ambacht, Voorburgh, Ryswyck, Monster ende Wassenaer, achtervolgende seeckere Instructie, by den Heere van Assendelf ende de Staten daer op gemaeckt, ende dat ten eynde een sekere ende vasten voet genomen magh werden, waer na de Secretarissen, ende anderen, die gecommitteert sullen werden, hen sullen mogen reguleren; 't welck by den Stadthouder henluyden op den tweeden Aprilis daer aen geaccordeert is geweest, ende zyn de voorschreve by hem gecommitteert. Commissie op Suys, Sasbout, Uytwyck ende Berendregt, nopende het recolement van den Thienden penningh.

Den

1555. 31. Maert.

Den 31. *Maert* 1555.

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Obdam*,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Ende van de Steden,
Jacob Oom,
Schoock,
Dirck Jacobsz,
Gerrit Beuckelsz,
Mr. Jacob de Milde,
Gerrit Claesz,
Joost Buyck,
Adriaen Gerritsz,
ende
Jan Dirckſz 't Hoen.

Op het hooren van de Reeckeninge van Coebel.

Pag. 14. Reeckeninge van Coebel, beroerende den impost ende 't Margen-geldt.

DE Staten hebben gehoort de Rekeninge van Coebel, beroerende den Impoſt ende het Margen-geldt, opgeſtelt tot furniſſement van haerluyder Renten, daer 't Landt mede belaſt is, uyt ſaecke van de voorgaende conſenten, ende is bevonden den Impoſt van de Wynen ende Bieren uytgebracht te hebben binnen de beſloten Steden, ende de vrye Steden geſtelt elck op hondert ponden, uytgeſondert Heuckelom, die aengebracht hebben zedert den eerſten Februarii 1553. *ſtilo Curiæ*, tot den laetſten Januarii daer aen incluys, ter ſomme van negentien duyſent ſes hondert acht ponden negen ſchellingen drie deniers, ende de ſtuyver op de Marge, de vrye daer inne begrepen, ter ſomme van veertien duyſent ſeven hondert tachtigh ponden ſeventien ſchellingen acht deniers, komt t'ſamen vier en dertigh duyſent drie hondert negen en tachtigh ponden ſes ſchellin-

lingen elf deniers, volgende sekeren staet, by den Ontfanger Coebel daer van gemaeckt. 1555. 31. Maert.

DE voorsz Gedeputeerden hebben rapport genomen, omme op de naeste Vergaderinge te resolveren, hoe veel men de voorsz Impost ende Margen-geldt sal moeten hoogen, wanneer men de hooginge sal laten ingaen, ende of men ordonneren sal den voorsz Impost in alle Steden te verpachten, op dat de selve te meer soude mogen uytbrengen. Rapport op de hooginge van den Impost ende het Margen-geldt.

IS by de ses groote Steden, te weten Jacob Oom, Schoock, Dirck Jacobsz, Mr. Lambrecht, Mr. Adriaen van Leyden, Gerit Beuckelsz, Milde, Gerrit Claesz, Jan Dircksz 't Hoen, de welcke ick, ter begeerte van den Stadthouder, Bruxelles ende Suys, daer van apart gesprooken hebbe, uyt 't Articul, beroerende geen Uytheemschen tot eenige Officien in Hollandt te admitteren, uytgelaten dese clausule, *uytgesondert 't Officie van Stadthouderschap*, ende want de selve scheen te wesen prejudiciabel, alsoo de Keyserlicke Majesteyt, ofte syne Naesaten, uyt krachte van de selve clausule souden mogen tot een Stadthouder een Spangiaert ofte een Engelschman ordonneren, 't welck by de Staten niet gaerne toegelaten en soude worden. Beroerende geen Uytheemsche Officieren te hebben.

IS by de voorsz Gedeputeerden, wesende op de hooringe van de voorsz Rekeninge van Coebel, het voorsz Appointement, van dato den vyfden September laetstleden, beroerende Limitatie op het voorgaende Appointement, be-

1555. 31. Maert. roerende de vry-heydt van den Impost van de E-deluyden, buyten de Steden woonende, ende gebruykende 20. Margen Lants.

de betalinge van den Impost van de Edelluyden, woonende buyten de Steden, wat gelimiteert, te weten dat alle Edelen, continuelyck residerende op hare Huysen buyten de Steden, ende gebruyckende jaerlycks twintigh Margen Landts, ende daer en boven, sullen vry wesen van den Impost, mits betalende dat Margen-geldt, ende mits brengende jaerlyks Attestatie van de selve Bruyk weer in handen van den Collecteur van den Impost ter naester Stede.

2. *April.*

Den 2. *April* 1555.

Beroerende de Privilegien van het Lant, rustende onder die van Delf.

IS den Advocaet gereyst nae Delf, ende heeft aldaer by assistentie van den Secretaris A. van Leyden uytgeteyckent sekere Privilegien, die 't gemeene Landt concerneren, tot negen en twintigh toe in getale, daer van den voorsz Commissarissen met den eersten aengenomen heeft Copie te doen maken tot behoef van 't Landt.

3. *April.*

Den 3. *April* 1555.

Declaratie van kortinge van den tienden penningh van de Rentiers op Zuydt-Hollandt van 't gebesoigneerde

DEn Advocaet heeft uyt handen van den Heere van Assendelf de Declaratie van de kortinge van den Thienden penningh, gedaen alle de Rentiers, die Renten hebben op * Zuydt Hollandt, de welcke was overgelevert by den Rentmeester van Zuyt-Hollandt, mitsgaders noch dat gebesoigneerde van Uytwyck, beroerende 't recolement van den Tienden penningh in 't quartier van Arckel, Heusden,

Geer-

Geertruydenberge, &c., welk gebesoigneerde ick 's anderen daeghs gelevert hebbe Suys; mitsgaders ook de Commissie van den Heere van Beveren, spreeckende op Heeren Sasbout, Uytwyck en Berendrecht, omme te procederen op het recolement van den Tienden penningh in den Hage, Haegh-Ambacht, Voorburgh, Ryswyck, Monster en Wassenaer.

1555. 3. April. van Uytwyck, Commissie op Suys, Sasbout, Uytwyck ende Berendrecht, nopende den tienden penningh.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den vyfden ende sesden April 1555.

* Pag. 15.

5. *ende* 6. *April.*

P R Æ S E N T E N.

Den Heeren van *Duvenvoirde*,
Mathenes,
Obdam,
Roon,
Willem van Lockhorst,
Otto van Egmont,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgemeester,
Michiel Jansz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz, Burgermeester,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgemeester,
Joost Buyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz, Burgemeester,
Jan Dirckfz 't Hoen,

 en-

1555. 5. April.

ende *Dirck Cornelisz*, Vander Goude. Omme eyntelyk te resolveren op de voorsz petitie van de Beeden ordinaris ende extraordinaris, ende op noch eenige andere Articulen, de voorsz Staten by den Advocaet voorgehouden.

Requeste van den Griffier, versoeckende jaerlycks een sekere somme van penningen.

NOpende de declaratie van den Griffier, beroerende de expeditien, by hem voor 't gemeene Landt gedaen, versoeckende by een Requeste, daer by gevoeght, jaerlycks een sekere somme van penningen voor de selve expeditien; sulcks men bevinden sal hem van arbeydts-loon toe te behooren, Is by de voorschreve Staten geresolveert, dat den voorsz Griffier met de taxatie van de voorsz Declaratie, ende de dispositie op de voorsz Requeste, vertoeven sal tot de reconvalescentie van den Heere van Assendelft, ende alsdan by hem ende de Gedeputeerden van Delf ende Amsterdam, als daer toe gecommitteert zynde, op het geene wes voorschreven is, gedisponeert te werden.

Requeste van de Ingelanden van de Hoogeveen, versoeckende vrydom van alle contributien.

OP de Requeste van de Ingelande van de Hoogeveen, daer by versoeken verklaert te werde vry ende exempt te wesen van alle contributien ende ommeslagen, hoedanigh die wesen, &c. Is geresolveert, voor Appoinctement te stellen, dat de Supplianten verklaringe sullen doen uyt wat oorsaeke syluyden gemolesteert werden by den Ontfanger Coebel, omme op te brengen de twee stuyvers op de

Mar-

Marge, in hare Requeste gementioneert, ende voorts hoe veel Margentalen in de voorsz Hoogeveen gelegen zyn; van gelycken oock specificatie van de Margentalen, gelegen omtrent de Hoogeveen, die sy seggen oock noyt yet gegeven te hebben in eenige ommeslagen, volgende 't inhouden van haer eerste Requeste, omme, al gesien alsdan geordonneert te werden soo 't behooren sal, welck appoinctement den Advocaet oock op hare Requeste gestelt heeft. 1555. 5. April. Pag. 16.

Requeste van den Heere van Lyngy.

OP de Requeste van den Heere van Lyngy, daer by hy presenteert te betalen drie stuyvers op de Marge van syne Landen, in syn voorschreve Venuencourt gementioneert, mits dat hem afgekort sullen werden veertien Margen, de welcke in den jaare 1553. zyn onvruchtbaer geworden, is voor Resolutie geseyt, dat men versoecken sal aen Joost Jacobsz, Procureur, Copie van de metinge ende attestatie van den gesworen Lantmeeter gedaen, daer van in 't selve Venuencourt mentie gemaeckt werdt, omme, die gesien, alsdan verder gedisponeert te werden.

Requeste van den Griffier van den Leenhove.

OP de Requeste van den Griffier van de Leenen, daer by hy versoeckt sekere recompense van de diligentie, by hem gedaen in 't doorsoecken van de Registeren van Hollandt, omme te doen maken sekere copien, notelyck wesende in de processen, die syluyden hangende hebben voor den Grooten Rade jegens den Prince van Orange ende den Grave van Hornes, ende de selve de Staten gelevert te hebben;

1555. 5. April. ben; Is geresolveert, dat boven sijn ordinaris Salaris hem noch toegevoeght sal werden een goude Reael in specie.

Salaris van de Booden van de ses groote Steden, gereyst zynde aen de particuliere Ontfangers.

IS oock geresolveert, dat men de Boden van de ses groote Steden, die met Brieven, door bevel van de Regeerders der selve Steden, gereyst zyn aen de particuliere Ontfangers van de kleyne Steden ende Dorpen, en deselve bevolen hebben nae de receptie van de selve Brieven hare quohieren te brengen in handen van de Regeerders voorsz, soo veel Dagh-gelden toegevoeght sullen werden, als sy by Eede verklaren sullen, in 't selve te doen gevaceert te hebben, ende dat men de selve voor de extraordinaris onkosten noch toevoegen sal drie of vier Dagh-gelden.

Coen de Bode negen guld. voor een nieuwe Mantel geaccordeert.

IS Coenraedt Jansz, Bode van den Lande, voor eenen nieuwen Mantel geaccordeert negen guldens, sulcks hy t'anderen tyde gehadt heeft.

Requeste van die van Purmereynde ende Purmerlandt, cum sociis.

OP de Requeste van die van Purmereynde ende Purmerlandt, *cum sociis*, daer by sy versoecken, dat de Staten voor hen souden aennemen de processen, henluyden by den Grave van Egmont gemoveert voor den Grooten Rade, uyt saecke van de Beeden, by de Staten geaccordeert, is geseydt, met de Resolutie van dien te vertoeven, tot de saecke van de jegenwoordige petitie geresolveert sal zyn.

Is

IS mede gerefolveert, dat men met alle diligentie fal vervolgen de proceffen van de Staten, hangende voor den grooten Rade jegens den Prince van Orange, Gaveren, Heere van Hoorn, ende andere, ende dat men, omme te bet daer toe te mogen geraken, den Procureur Generael van den Grooten Rade van 's Lants wegen fal fchenken twee Amen Rynfche Wyns Dortfche ritfinge, ende dat die van Dordrecht 't felve fullen befchicken, ende dat den felven daer vooren Ordonnantie gepaffeert fal werden op den Ontfanger Coebel; ende dat voorts den Advocaet, komende tot Mechelen, by advife van eenige van de Gedeputeerden van de Staten, die hy aldaer vinden fal, ende van die van den Rade van de Staten aldaer, uytfien fal nae yemandt, bequaem wefende omme de vorderinge ende expeditie van de voorfz Proceffen te diligenteren, ende met hem overkomen, wat hy voor fyn moeyte voor den tydt van een half jaer hebben fal, mits dat de felve gehouden fal wefen geftadelyck de vorderinge van de voorfz faken te vervolgen, ende alle maendt van termyn tot termyn den Advocaet overfchryven, wat daer inne gedaen fal wefen.

1555. 5. April. Te vervolgen expeditie van de proceffen van de Staten, hangende voor den grooten Rade, ende den Procureur Generael aldaer fekeren fchenck te doen van twee Amen Wyns Dortfe ritfinge. Pag. 17.

OP het verfoeck, by die van Hoorn gedaen, ten eynde Coebel belaft foude werden, henluyden te reftitueren 't Haertgeldt van de Huyfen, ftaende binnen de Steden van Hoorn, de welcke niet waendigh en zyn hondert gulden eens, by hem ontfangen, voor Refolutie gefeydt, dat foo wanneer de fes groote Steden reftitutie van gelycke Haertgelt, by henluy-

Die van Hoorn verfoecken reftitutie van het Haertgelt van de Huyfen binnen haerluyder Stede ftaende.

1555. luyden oock gecolleceert, gedaen sal wesen, 5. April. syluyden alsdan haerluyder voorschreve versoeck sullen mogen doen, het welck oock by den Advocaet op haer versoeck sulcks by Appostille gestelt is.

Swarigheden by den Rentmeester van Zuydt-Hollandt gemoveert op 't stuck van den thienden penningh.

NOpende de swarigheden, by den Rentmeester van Zuyt-Holl gemoveert, beroerende de eenige, die onwillig waren op te brengen den Tienden penning van de Renten, by hen gekogt op de Domeynen van den Keyser; Is aengaende de Erf-pachten geresolveert, dat die volgende het inhouden van den Placate, daer van zynde, den Tienden Penningh betalen sullen, maer aengaende de saecke, beroerende den Heere van Praet ende Wolf Hallar, Ridder, is de selve gehouden in surcheantie.

Den Procureur Generael aen te nemen de Processen van de Staten.

IS mede geresolveert dat den Advocaet, den Ontfanger Coebel en Joost Jacobsz de Bye vervolgen sullen aen de Procureur generael van den Hove van Hollandt, dat de Processen, de welcke de voorsz Staten ofte haren Ontfanger voor den selven Hove hangende hebben, op ende jegens den geenen die exemptie ende vrydom pretenderen, voor de selve Staten aenneme, sulcks den Procureur Generael van den Grooten Rade by de Majesteyt van de Koninginne belast is te doen, ofte dat by gebreke van dien de voorsz Staten genootsaeckt sullen wesen te vervolgen aen de voorschreve Majesteyt, dat het selve hem sulcks insgelycks belast werde te doen.

Den

Den 6. *April* 1555. 1555. 6. *April*.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Cruningen*,
Duvenvoirde,
Mathenes,
Obdam,
Roon,
Willem van Lockhorst,
Otto van Egmont,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Jacob Oom,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgemeester,
Joost Buyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz,
ende
Jan Dirckz 't Hoen,
Vander Goude.

Resolutie van de Staten, beroerende de petitie van de Beeden ordinaris ende extraordinaris. Pag. 18.

NAe dat by den Stadthouder, Bruxelles ende Suys verhael de voorsz Staten gedaen is geweest van de antwoordt, by de Majesteyt van de Koninginne geschreven op de poincten ende Articulen, by de selve Staten hare Majesteyt te vooren by de voorsz Commissarissen overgesonden, waer van oock een yegelyck van de voorsz Staten Copie gelevert is; Soo hebben de voorsz Staten, nae dat veele ende diverse opinien by henluyden, nopende 't vinden

1555. 6. April. den van de voorsz begeerde extraordinaris Beede, geproponeert waren, eyntelyck geresolveert, omme te komen tot conformité van de opinien, in den eersten Edelen, dat geaccordeert zynde, de voorsz poincten ende Articulen sy te vreden souden wesen de voorsz geëyschte twee hondert duysent guldens te vinden een derden-deel by verkoopinge van Renten, een derden-deel by Margen-geldt, ende een derden-deel by de Schiltalen, wel verstaende, dat de gratien van de ses groote Steden in de selve Schiltalen gevonden souden werden, oock by verkopinge van Renten, d'eene helft van de voorsz somme te betalen den eersten Augusti, ende de andere helft den eersten November.

Resolutie als boven van de ses groote Steden. DE voorschreve ses groote Steden, behalven die van Haerlem, naer lange diversité van opinien, hen conform gemaeckt hebbende, hebben by maniere van communicatie geresolveert, altoos gepræsupponeert zynde, dat by de Majesteyt van de Koninginne henluyden geaccordeert souden werden hare voorsz versochte poincten ende Articulen; eerst de Beede ordinaris, sulcks die versocht is voor den tydt van ses Jaren, ende op twaelf termynen, daer van den eersten termyn ingaen soude St. Jans Misse naest komende, ende voorts de voorsz geëyschte twee hondert duysent guldens extraordinarie, d'eene helfte van de voorsz somme te vinden by verkoopinge van Renten, ende de andere helft by Margen-geldt, tot vyf stuyvers op de Marge, ende soo was aen 't selve

Mar-

Margen-geldt te kort soude komen, dat men het selve oock soude vinden by 't supplement van den Tienden penningh, ofte by gebreke van dien oock by verkoopinge van Renten; wel verstaende, dat men in de gewoonlycke acte, beroerende de Exempten, soude insereren dese Clausule, dat de Keyserlycke Majesteyt, ofte synen Procureur Generael, de voorsz Staten soude indemneren van alle de processen, die by de Exempten henluyden gemoveert souden mogen werden, ende de selve voor henluyden aennemen, ende dat men voort in de acte soude insereren alle andere gewoonlycke Clausulen, de eene helft van de voorsz somme op te brengen prima Augusti, ende de andere helft prima Novembris, ofte, waer 't doenlyck, prima Decembris, ende dat loopendts geldts, sulcks als ten dage van de betalinge in Koopmans Beurse gaen sal, dan hebben de Gedeputeerden van de groote Steden, nopende de voorsz opinie, daer sy hen met de anderen conform gemaeckt hadden, rapport genomen elcks in den haren, ende dach versocht in de Herberge in den Hage te wesen des Woensdaghs nae Paesschen, ende de Edelen ende die van Haerlem hebben ten selven dage mede rapport genomen, omme te sien of sy hen met de voorsz opinien van de Steden souden mogen conform maken, welcke antwoordt by den Advocaet den voorsz Heere van Beveren ende Commissarissen gedaen zynde, hebben de voorsz Staten den voorsz dagh gegunt, ende versocht, dat sy alsdan eyndelyck Resolutie, die vruchtbaer ware, souden nemen, hen voorts dagh

1555. 6. April.

1555. 6. April. dagh beteyckende omme hen te vinden by de Koninginne beloken Paeſſchen 's avonts in de Herberge.

17. April. *Den* 17. *April* 1555.

Taxatie van de Declaratie van den Procureur Jooſt Jacobſz. DOor Ordonnantie van den Hove getaxeert de Declaratie van Jooſt Jacobſz, Procureur van de Staten, beloopende een hondert elf guldens tien ſtuyvers.

18. April. Pag. 19. Dagvaert, in den Hage gehouden op den 18. ende 19. April 1555.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Obdam*,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen,
Heyman Adriaenſz,
Mr. Cornelis van Hogelande,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht,
Dirck Jacobſz, Burgermeeſter,
ende
Mr. Lambrecht Jacobſz,
Van Haerlem,
Jan Sasbout, Burgemeeſter,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Jan Franſz,
Gerrit Beuckelſz, Burgemeeſters,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Gerrit Claeſz, Burgermeeſter,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amſterdam.
Adriaen Gerritſz, Burgermeeſter,
Witte vander Hoeve,
en-

ende
Jan Dirckſz 't Hoen,
Vander Goude.
Omme te reſolveren op de verhooginge van den Impoſt ende Margen-geldt, dienende tot betalinge van de jaerlyckſche Renten, daer 't Landt mede belaſt is.

1555. 18. April.

IS eerſt gereſolveert, dat men van de proteſtatie, overgelevert van wegen den Grave van Egmont, ſoude doen maecken Copie authenticq, ende daer achter voegen deſe woorden, *Deſe proteſtatie is voor de Staten van Hollandt, ter præſentie van Jooſt Jacobſz gedaen op den een en twintighſten dagh van Maert* 1554. *ſtilo Curiæ Hollandiæ*, ende dat men de ſelve ſulcks leveren ſoude Jooſt Jacobſz, als oock by den Advocaet gedaen is. Copie authenticq te maecken van de proteſtatie van den Grave van Egmont.

IS op 't aengeven van den Penſionaris van Rotterdam, door onthiet van den Heere van Aſſendelf, allegerende dat 't Landt van Reebroeck, gelegen onder de Vrydom van Rotterdam, groot hondert achtien Margen, ende ſulcks met henluyden in alle Beede contribuerende, ſoo wel van de ſeven groot, twee ſtuyvers min een oort als anders, behoorden vry ende exempt te weſen van 't Margen-geldt; verſoeckende evenwel daer van verklaringe van de Staten, is daerop by de voorſz Staten gereſolveert, dat die van Reebroeck de redenen, waeromme ſy pretenderen in 't geheel ofte deel vry te weſen, de Staten by geſchrifte ſullen overleveren, om, die geſien, alſdan daer op te mogen diſponeren. Pretenſe vrydom van die van Reebroeck.

Is

1555. 18. April. Commissie op Mr. Adriaen van Leyden, om te recouvreren 's Landts stucken, wesende onder Gerrit van Loo.

IS Mr. Adriaen van Leyden, Secretaris der Stede van Delf, gecommitteert, omme tot 's Lants kosten te reysen nae Leeuwaerden, om van Gerrit van Loo, sijn Schoonvader, te gekrygen de Registeren van wylen Mr. Aelbrecht van Loo, wesende onder synen Schoonvader; mitsgaders alle andere stucken authenticq, ofte niet authenticq, 't gemeene Lant van Hollandt toucherende, ende dat die van Delf hem daer toe souden verwilligen, 't welck sulcks aengenomen hebben te doen.

Te recouvreren de stucken van Dirck Coebel 't gemeene Lant aengaende.

VAn gelycken hebben Mr. Jacob vander Duyn ende den Advocaet aengenomen te recouvreren van Dirck Coebel al het geene wes hy onder hem heeft van wylen synen Vader, oock het gemeene Landt aengaende.

Pag. 90. Register van de Privilegien.

IS mede geresolveert dat men met den eersten sal doen registreren alle de Privilegien 't gemeene Landt toucherende.

Middelen, om de geëysche twee hondert duysent guldens te vinden.

IS, beroerende de Middelen, omme te vinden de geëysche twee hondert duysent guldens, genoegh Resolutie genomen conform de antwoordt, die de Majesteyt gedaen soude werden, en sulcks die by geschrifte gestelt is.

Den 19. *April* 1555.

19. *April.* Verhoginge van den Impost en 't Margen-geldt.

ZYn by maniere van communicatie eenige opinien verhaelt geweest, beroerende de hooginge van den Impost van de Wynen ende Bieren en van 't Margen-geldt, opgestelt tot fur-

furnissement van de jaerlyckfche betalinge van de Renten, daer 't Landt mede belast is, ende of men den selven Impost alomme openbaerlyck soude verpachten, dan niet, dan mits de Edelen geen last en hadden, omme in desen te resolveren, soo is eyndelyck de Resolutie van dien uytgestelt tot de naeste Vergaderinge. 1555. 19. April.

IS mede geresolveert, dat soo geringe de Staten, te Hove wesende, sullen geadverteert zyn van haer vertreck aen de Heere van Asfendelft geschreven sal werden, omme met den eersten de Staten ten fine voorsz in den Hage te doen beschryven. Beschryvinge van de Staten.

IS ook geresolveert, dat soo wanneer de twee Commissarissen Suys ende Sasbout met hare Adjuncten in 't werk sullen treden op het recolement van den laetsten Tienden penningh, by hen sullen ontbieden een van Delf ende van Leyden, de welke by de Staten gecommitteert zyn omme met henluyden te besoigneren, ende dat ten eynde den voet wel genomen, en 't voorsz recolement het gevordert magh werden. Commissarissen op 't recolement van den Tienden penningh.

DEn Ontfanger Coebel by de Staten ontboden zynde, is hem belast, met alle diligentie gereedt te maecken alle de Rente-brieven, omme deselve de Rentiers te leveren, ende dat hy voorts sijn Clerquen soude belasten, geen Drinck-geldt ter cause van dien meer te eysschen, ofte dat men anders daer inne soude moeten voorsien; dat hy voorts raedt Den Ontfanger Coebel eenige poincten belast.

sou-

1555. soude soecken, omme de penningen, die laetst-
19. April. mael bezegelt zyn te betalen, de welcke half Mey betaeldt moeten werden; insgelycks oock de verschenen Renten, staende op het gemeene Landt, ende dat hy voorts den dagh, hem gepræfigeert, omme sijn Reeckeninge te doen, soude passen te houden, alle het welck hy genoegh te vreden is geweest te doen.

Pag. 21. Vergaderinge, by de Gedeputeerden van de Staten tot Antwerpen gehouden
24. April. den vier en twintigsten April 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Obdam*,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Jacob Oom,
Hoogelande,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Dirck Jacobsz,
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Jan Fransz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz, Burgemeester,
ende
Simon Hendriksz,
Vander Goude.

Op het hooren van de Reeckeninge van Coebel.

Ten

TEn voorsz dage is geresolveert, dat den voorsz Ontfanger gehouden sal wesen, veertien dagen, alvooren men tot hooringe ende sluytinge van syne Rekeninge sal procederen, de selve te leveren in handen van sekere Gedeputeerden van de Staten, omme die te visiteren, ende van de swarigheden, die sy daer inne vinden sullen, rapport te doen een dagh voor de hooringe van de selve Rekeninge, den geenen die daer toe gecommitteert sullen werden. 1555. 24. April. Dat Coebel sijn Reeckeninge sal geven te visiteren.

DAt by beurten, omme de voorsz Rekeninge te visiteren, gecommitteert sullen werden die van Dordrecht ende Gouda met een van de Edelen daer omtrent geseten. Wie tot visitatie van Coebels Rekeninge gecommitteert sal werden.

Een van Delf ende Leyden met een van de Edelen daar omtrent geseten.

Ende een van Haerlem ende Amsterdam met een van de Edelen daer omtrent geseten, ende hier van rapport te doen op de naeste Vergaderinge.

DE Rekeningen van de Schoorstenen, met dat 'er aen kleeft, by de Staten te recoleren. Het recolement op de Schoorsteenen.

DAt den Ontfanger voortaen gehouden sal wesen sijn Rekening te doen de Gecommitteerden van de Staten, te weten twee van de Edelen en een van elck van de ses groote Steden, ter præsentie van een van de Raden ende Rekeningen in Hollandt, ende dat de selve by de voorsz Gecommitteerden gesloten ende oock on- De Reeckeninge van Coebel sal voortaen geschieden voor de Gedeputeerden van de Staten.

1555. onderteyckent sal werden, ende soo wanneer
24. April. daer eenige kleyne Rekeningen, ende van kleynder somme te doen zyn, sullen de selve in der manieren voorsz gedaen ende gesloten werden op de Vergaderinge van de Staten, omme de kosten te schutten.

Den Ontfanger sal tweeReeckeningen maken. Pag. 22.

DAt den Ontfanger gehouden sal wesen twee Rekeningen te maecken, een voor de Staten ende een voor hem, welcke Rekeningen bewaert sullen werden met de Privilegien van 't Landt, ende geleydt in een seeckere Kiste, hebbende drie Sleutelen, de welke geset sal werden tot Delf in een sekere plaetse, die daer toe propitelyck gemaeckt sal werden, nae welcke plaetse die van Delf uytsien sullen, omme op de naeste Vergaederinge daer op rapport te doen.

Coebels Commissie, Cautie, ende Salaris.

OP de naeste Vergaderinge ook te disponeren van des Ontfangers Commissie van sijn cautie ende van sijn Salaris.

AenCoebel te schryven sijneRekeningen gereedt te maecken.

IS geresolveert, dat men aen den Ontfanger Coebel schryven soude, dat hy tegens den vier en twintighsten Mey toekomende alle syne Rekeningen gereedt make, 't ware of de Rekeningen van den Impost alsdan gereet mogen vallen, of niet.

Beschryvinge van Ontfangers particulier van den Impost.

DAt men, wetende van het vertreck van de Staten, oock schryven sal aen den selven Ontfanger, dat hy doe beschryven alle de Ontfangers particulier van den Impost, omme te ko-

komen doen alle Rekeningen, tot ſulcken dage alſdan by henluyden geadviſeert ſal werden. 1555. 24. April.

Den 26. April 1555. 26. April.

P R Æ S E N T E N.

als Edelen.	*Jan Sasbout*,
De Heeren van *Obdam*,	ende
ende	*Jacob van Eynde*.
Jacob vander Duyn,	*Jan Franſz*,
Ende van de Steden,	ende
Jacob Oom,	*de Milde*.
Hoogelande,	*Gerrit Claeſz*,
ende	ende
Schoock,	*Sandelyn*.
Dirck Jacobſz,	*Adriaen Gerritſz*,
ende	ende
Lambrecht Jacobſz.	*Simon Hendrickſz*.

IS gereſolveert dat den Advocaet ſal recouvreren alle de Regiſteren, Brieven ende Munimenten, de Staten van den Lande van Hollandt aengaende, die onder de Erfgenamer van wylen Mrs. Aelbrecht van Loo, Frans Coebel ende Aert vander Goes zyn beruſtende, ende, de ſelve ontfangende, daer van maken Inventaris, ende die de Staten vertonen, de welcke den voorſz Advocaet onder hem ſal houden, om van dien verſocht zynde, een yegelyck leveren Copie. Alle de Regiſteren van de voorgaende Advocaten te recouvreren.

1555. 26. April. De selve te communiceren eenige Gedeputeerden. DEn Advocaet sal, de voorsz Regifteren gerecouvreert zynde, die sonder dilay communiceren Mr. Jacob vander Duyn ende die van Delf ende Leyden, omme alternative te mogen besoigneren, als by de Staten daer toe gecomnitteert zynde.

Recepissen van Mr. Vincent Cornelisz, beroerende eenige saecken van het Landt. DEn Advocaet sal, in den Hage gekomen zynde recouvreren alle alsulcken bescheydt van Recepissen van Mr. Vincent Cornelisz, in sijn leven Thesaurier Generael, als onder hem zyn berustende, ende het selve eerste Daghvaert, die in den Hage sal werden gehouden, de Staten te vertoonen.

Regifteren van de Privilegien van 't Lant. SAl oock sonder vertreck procederen tot volmakinge van alle de Regifteren van de Privilegien, den voorsz Lande van Hollandt aengaende.

Pag. 23. Het Register van den Advocaet. SAl oock sijn eygen Register pertinent van alles maken, soo verre 't selve alsnoch niet en is gedaen, ende daer by voegen de præsenten, ende in het Hooft stellen *Sommarie 't gunt daer de saecke afroert*, ende het selve tot alle Daghvaerden, die in den Hage sullen werden gehouden, voor de Staten brengen.

Die staet van de processen van 't Landt. SAl van gelycken tot alle Daghvaerden de Staten verhalen den staet van alle de Processen, die het Landt van Hollandt hangende heeft ongedecideert, makende van dien oock pertinent Register, namentlyck sal den voorsz Advocaet de Staten aengeven den staet van 't Proces,

ces, dat het Landt tegens Bekesteyn heeft hangende. 1555. 26. April.

ITem, sal den Advocaet tot alle Daghvaerden gehouden wesen de Staten te verhalen de saecken, die by voorgaende Daghvaert in advise sullen werden gehouden. De saken die in advys zyn gehouden.

DEn Advocaet sal gehouden wesen twee dagen voor elcke Daghvaert, die in den Hage sal werden gehouden, eenige van myne Heeren de Edelen, die in den Hage zyn woonachtigh, by geschrifte te leveren, daer d'eerste Dagvaert dienen sal. De Edelen by geschrifte te leveren, wes in advis gehouden is.

Den 19. *April* 1555. 19. *April.*

DE Gedeputeerden van de ses groote Steden by den Stadthouder ende Bruxelles ontboden zynde, ende van henluyden versocht hebbende, dat sy, omme hen een weynigh te informeren met de Edelen, en tot meerder equaliteyt te komen, sy te vreden souden willen wesen, dat van de geeyschte extraordinaris Beede van twee hondert duysent guldens, de tagtig duysent gevonden souden werden by verkopinge van Renten, seventigh duysent by Margen-geldt, ende de resterende vyftigh duysent by de Schiltalen, nae dat de voorsz Gedeputeerden verklaert hadden daer toe geen last te hebben; maer te persisteren by de conclusie, eendrachtelyck by henluyden te vooren genomen, nopende de vindinge van de selve twee hondert duysent guldens, soo is de Ge- Dat de Steden hen conformeerden met de Edelen beroerende de Middelen omme te vinden de Bede van twee hondert duysent guldens.

1555. deputeerden van de Edelen, na dat by de voorsz
19. April. Commissarissen hier van de Koninginne rapport gedaen was, belast aen den Heere van Assendelf te schryven, omme een korte Daghvaert te hebben van de Edelen, ten eynde sy henluyden voor dese reyse conform souden maken met de opinie van de voorsz ses groote Steden, op dat hare Majesteyt niet en soude genecessiteert wesen henluyden te vervangen, ende voorts dat sy verstaen souden tot verzegelinge van de voorsz somme, 't welk oock de voorsz Edelen sulcks aengenomen hebben te doen, ende de voorschreve Gedeputeerden van de ses groote Steden is belast, elcks in den haren te schryven, omme te gekrygen consent tot de voorsz verzegelinge, 't welck sy oock sulcks gedaen hebben, ende zyn tot dien eynde by een yegelyck van henluyden Boden uytgeschickt.

3. Mey. *Den* 3. *Mey* 1555.

PRÆSENTEN.

als Eedelen.	*Jan Sasbout*,
De Heeren van *Obdam*,	*Jacob van Eynde*.
Jacob vander Duyn,	*Jan Fransz*,
Ende van de Steden,	*de Milde*.
Jacob Oom,	*Gerrit Claesz*,
Hoogelande,	*Sandelyn*.
Schoock,	*Adriaen Gerritsz*,
Dirck Jacobsz,	ende
Lambrecht Jacobsz.	*Simon Hendricksz*.

IS geresolveert te vervolgen expeditie op de Requeste, omme te hebben de Articulen tegens de Staten overgegeven, ende de namen van de Auters van de selve. 1555. 3. Mey. Pag. 24. Requeste, om te hebben de Articulen tegens de Staten overgegeeven.

Den 4. *Mey* 1555.

DE Gedeputeerden van de Staten hebben een groot langh Appoinctement gekregen op de Requeste, beroerende de versochte uytvoeringe van het Oostersche Koorn, blyckende by den Appoinctemente daer van zynde. Appoinctement, beroerende de uytvoeringe van het Oostersch Koorn.

Den 5. *Mey* 1555.

IS den selven geaccordeert iterative Missive aen die van den Rade van Vrieslandt, omme te hebben Copie van seeckere Ordonnantie van de Hanze Steden, de welcke in eenige Steden van Vrieslandt, hare Geallieerden, gepubliceert was. Ordonnantie van de Hanze-Steden.

Den 9. *Mey* 1555.

DAt den Ontfanger Coebel geschreven sal werden, dat hy tegens den twintighsten Mey 's avondts in de Herberge sal doen beschryven alle de Collecteurs van den Impost, omme hare Rekeningen voor de Gedeputeerden van de Staten te komen doen van haren ontfangh van 't voorleden Jaer, 't welck Lichtmis laetstleden geëxpireert is, ende dat hy voorts bestellen dat d'Edelen ten selven dage beschreven mogen werden op de verhoginge van den Impost Beschryvinge van de Collecteurs van den Impost, om hare Reeckeningen te komen doen voor de Gedeputeerden van de Staten.

1555. 9. Mey. post ende Mergen-geldt, welcken dagh de Gedeputeerden van de ses Steden aengenomen hebben waer te nemen sonder beschryvinge.

In conformité van desen aen Coebel geschreven den negenden Mey als vooren, ende hem gesonden by Jan Willemsz uyt den Hage.

Salaris voor seeckere Reysen, gedaen by de Boden van Leyden en Gouda.

IS geresolveert dat den Bode vander Goude, die gereyst is geweest met de Brieven van de Gedeputeerden van Haerlem, Amsterdam ende Gouda, aen haer Meesters, beroerende de voorsz verzegelinge, gepasseert souden werden seven guldens, ende den Bode van Leyden, die gereyst is geweest met gelycke Brieven aen die van Delf ende Leyden, vyf guldens, alsoo de selve, gereyst hebbende by dage ende by nachte, groote diligentie gedaen hadden.

Gratuiteyt voor den Audiencier en Griffier van de Financie.

DAt men den Audiencier en Griffier van de Financie elcks toe voegen soude vyftigh ofte festigh guldens, soo verre de Staten mochten obtineren generale Brieven van gratie voor alle de Steden ende Dorpen van Hollandt.

Articulen, den Præsident gelevert.

ZYn sekere Articulen myn Heere den Præsident overgegeven, luydende als volght.

I.

By den Procureur Generael van Hollandt de Proces-

ALsoo veele ende diverse nieuwe processen de Staten van Hollandt, ofte haren Ontfanger, by den geenen die exemptie en vrydom pretenderen op alle consenten, ge-

mo-

moveert werden voor den Hove van Hollandt, soo versoecken de voorsz Staten, dat den Procureur Generael van den selven Hove belast werde, alle de processen, die alsnu jegens hen geinstitueert zyn, ofte naemaels geinstitueert sullen werden, voor henluyden, ofte haren Ontfanger, aen te nemen, gelycken den Procureur Generael van den Grooten Rade eertyts belast is geweest, mits dat de Staten te vreden zyn hen te voegen daer 't van noden wesen sal, 1555. 9. Mey. sen voor de Staten aen te nemen.

I I.

Dat van gelycken, alsoo de Steden ende Dorpen van Hollandt geaccordeert is in de ordinaris Beede alsulcke gratie, als sy in de voorgaende Beede genoten hebben, soo versoecken de voorschreve Staten, dat henluyden gelevert mogen werden generale Brieven van gratie, ende dat elck van de Steden ende Dorpen, overleverende Copie authenticq van de selve Brieven, daer mede sullen volstaen, ende dat omme te ontgaen de groote ende excessive kosten ende moeyten, die anders elck in 't particulier soude moeten dragen, alsoo sommige Dorpen meer kosten hebben souden, dan hare gratien bedragen, Pag. 95. Omme te mogen hebben generale Brieven van gratie.

I I I.

Dat insgelyks den Procureur Generael belast sal werden, de saken, beroerende het pro- De saken van de processen van

1555.
9. Mey.

conge te leveren in handen van den Griffier van den Grooten Rade, omme de Sententie te extenderen.

proces van de materie van congé, te leveren in handen van den Griffier van den Grooten Rade, ende dat voorts den voorsz Griffier oock belast werde, de saecke tot hem te nemen, ende de voorsz Sententie in debita forma te extenderen, ende die sulcks de Staten van Hollandt te leveren.

I V.

Tien duysent guldens tot vorderinge van de Haringh-vaert.

Dat de Staten Acte gelevert soude werden, omme uyt den eersten termyn van de Beede, die vallen sal primo Augusti toekomende, te mogen lichten tien duysent guldens, tot uytreedinge ende behoefte van de Haringhvaert, die acceleratie eyschende is, sulcks hen in den voorleden jare geaccordeert is geweest.

V.

Copie van de Articulen, tegens de Staten overgegeven.

Dat de Staten gelevert sal werden Copie van de Articulen, jegens de Staten in 't generael, ende oock eenige van henluyden in het particulier, overgegeven, volgende het versoeck, by henluyden by Requeste gedaen.

Dispositie op 't voorsz eerste poinct.

OP het eerste poinct, beroerende de aenneminge van de Processen by den Procureur Generael van Hollandt, heeft den Præsident voor antwoordt gegeven, dat hem dunckt 't selve soo niet doenlyck te wesen, ende dat de Staten de selve wel behooren te sustineren, ende

de dat in allen gevalle, soo wanneer dat 'er eenigh Appointement gegeven werdt tot achterdeel van de Staten, die saecke by appellatie komt tot Mechelen, daer de aenneminge gedaen werdt by den Procureur Generael aldaer, dat evenwel hy eerst begeerde te hebben Copie van de Missive, ende last gegeven den Procureur Generael van den Grooten Rade, de welcke in de audientie niet te vinden en was. 1555. 9. Mey.

OP het tweede poinct, beroerende de generale gratien, hebben de voorsz Staten verkregen besloten Brieven aen die van de Rekenkamer in Hollandt, omme daer op te hebben haer advis, of 't selve sulcks bequamelyck gedaen soude mogen werden. Dispositie op het tweede poinct.

OP het derde poinct, beroerende de extensie van de sententie van congé, hebben de voorsz Staten verkregen besloten Brieven aen den Procureur Generael van Mechelen, ten eynde hy de saecken van 't selve proces leveren soude in handen van den Griffier, omme te maecken de voorsz extensie, behoudens dat den Procureur Generael soude mogen begeeren propositie van erreur, ende revisie by hem gepretendeert. Dispositie op het derde poinct.

OP 't vierde poinct, beroerende de tien duysent guldens tot vorderinge ende assistentie van de Haringhvaert, zyn de selve de Staten geaccordeert, ende daer op geëxpedieert behoorlycke opene bezegelde Brieven. Dispositie op het vierde poinct.

Op

1555. 9. Mey. Pag. 26. Disspositie op het vyfde poinct. OP het vyfde poinct, beroerende het versoek omme te hebben de voorschreve Articulen, is voor Appoinctement gestelt, dat gehoort hebbende het rapport van de Commissarissen, alsdan daer op gedisponeert sal werden nae behooren.

11. Mey. *Den* 11. *Mey* 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Obdam*,	Van Delf.
ende	*Jan Fransz*,
Mr. Jacob vander Duyn,	ende
Uyt den naem van	*Mr. Jacob de Milde*,
d'Edelen.	Van Leyden.
Jacob Oom,	*Gerrit Claesz*, Burgemeester,
Hoogelande,	ende
ende	*Mr. Adriaen Sandelyn*,
Mr. Willem Schoock.	Van Amsterdam.
Van Dordrecht.	*Adriaen Gerritsz*, Burgemeester,
Dirck Jacobsz,	ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,	*Simon Hendriksz*,
Van Haerlem.	Vander Goude.
Jan Sasbout, Burgemeester,	
ende	
Mr. Jacob van Eynde,	

Andere Procuratie te passeren tegens den Grave van Egmont. IS by de Staten tot Antwerpen geresolveert, dat men in de Procuratie, die van nieuws gepasseert sal werden tegens den Grave van Egmont, stellen sal dese woorden, dat de Staten van Hollandt, vergadert zynde omme te resolve-

veren op de verhoginge van den Impost, tot betalinge van de Renten, daer 't Landt mede belast is, uyt saecke van diverffe voorgaende Beede de Keyserlycke Majesteyt gedaen, geapprobeert, geconfirmeert ende geratificeert hebben alle 't geene wes by Mr. Pieter Woutersz, als intervenierende voor Mr. Arent Coebel van harent wegen gedaen is tegens den voorsz Heere van Egmont ende allen anderen, ende soo verre 't noodt zy, hebben hem van nieuws geconstitueert, omme in alle Processen van harent wegen te intervenieren voor den voorsz Mr. Arent Coebel, haren Ontfanger, in saecken eenighsints synen ontfangh beroerende, met de clausule van ratificatie ende approbatie *in communi forma.* 1555. 11. Mey.

ZYn gecommitteert die van Dordrecht, Delf ende den Advocaet, omme te visiteren de memorien van de Staten in de processen tegens die van Wyck, ende dat 'er geschreven sal werden in alle diligentie aen den voorsz Procureur Woutersz, omme te hebben Copie van den Contracte, by die van Wyck met de Keyserlycke Majesteyt gemaeckt.

Te visiteren de Memorien van die van Wyck by seekere Gecommitteerden.

VAn gelycken zyn mede de selve gecommitteert, omme te visiteren de Memorien, gemaeckt op het debat van de voorsz procuratie, ende die te altereren volgende de nieuwe procuratie.

Te visiteren het debat van de Procuratie tegens den Heere van Egmont by de selve.

Zyn

1555. 11. Mey. Gecommitteerden, omme te spreecken beroerende de Vroedschappen in Hollandt.

ZYn gecommitteert den Advocaet ende Pensionaris van Dordrecht, om met die van Amsterdam ende Gouda te spreken den Heere van Beveren, beroerende de continuatie van de Vroedtschappen, tot sulcken dage als men van oudts gewoonlyck is de continuatie te doen.

Ommme te hebben Acte, beroerende de protestatie, by den Grave van Egmont gedaen, en wat daer op gevolght is. Pag. 27.

OP het versoeck, by de Staten gedaen, omme te hebben eenige Acte van de Keyserlyke Majesteyt, beroerende de protestatie, by den Grave van Egmont jegens henluyden gedaen, hebben van den Præsident voor antwoordt gekregen, dat hem in geender manieren geraden en dunkt die de selve te vervolgen, naedien de Keyserlycke Majesteyt die saecke sulcks ter herten heeft, dat hy daer inne, tot versekertheydt van de Staten, soo wel in 't generael als particulier, wel sal voorsien, ende indien in toekomende tyden henluyden yet ter cause voorsz wedervaet, syne Majesteyt mahtigh genoegh is henluyden daer inne voor te staen, met welcke verklaringe de voorsz Staten te vreden geweest zyn; wel verstaende dat daer acte gemaeckt sal werden van 't geene wes voorsz is, ende dat de Staten sullen indemneren die geene, die uyt saecke van de voorsz Protestatie in 't particulier eenige molestatie in toekomende tyden aengedaen soude mogen werden, volgende welcken, soo heeft den Advocaet gemaeckt de Acte, luydende als hier nae volght.

Al-

ALsoo de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, versocht hebbende van de Keyserlycke Majesteyt acte, daer by syluyden, ende elcks van henluyden in 't particulier, geindemneert souden werden van alle alsulcke processen, als uyt saecke van sekere protestatie, by den Grave van Egmont jegens henluyden gedaen, soude mogen rysen ende opkomen, ofte ten minsten acte, dat by syne Majesteyt daer inne voorsien soude werden tot indemnité van de Gedeputeerden van de Staten in 't generael ende particulier, ende daer toe niet en hadden konnen geraecken, maer dat myn Heere den Præsident van den Secreten Rade henluyden geseyt hadde, dat de voorsz sake sulcks by syne Majesteyt gerecommandeert, verstaen ende ooek ter herten genomen was, ende in sulker voegen met den voorsz Grave van Egmont soude handelen, dat hy wel te vreden soude wesen van de voorsz protestatie te renunchieren, ende de voorsz Staten te dier cause te laten ongemolesteert, ende voort wagten gelycke protestatien meer te doen, ende dat van geenen noode en was by de Staten tot dien eynde eenigh verder vervolgh gedaen te werden, maer beter ende oirbaerlycker soude wesen, dat de Keyserlycke Majesteyt in der manieren als vooren met den voorsz Grave van Egmont handelde ende besoigneerde, soo hebben de voorsz Staten eendrachtelyck geresolveert, dat

1555.
11. Mey.
Acte van indemnité.

1555. 11. Mey. dat soo verre uyt krachte van de voorsz protestatie yemandt van de Staten in 't particulier noch eenige molestatie gedaen, ofte jegens henluyden eenige processen gemoveert werden, sy de selve daer van Staetsgewys sullen indemneren, kosteloos en schadeloos houden. Gedaen tot Antwerpen den den elfden dagh van Mey vyftien hondert vyf en vyftigh.

De acte van de ordinaris beede, beroerende de clausule van de Vroedtschappen, te blyven soo die geconcipieert was.

IS geresolveert, dat de acte van de ordinaris Beede, nopende het versoeck van de Vroedtschappen, gemaeckt sal werden, sulcks die te vooren geconcipieert was, wel verstaende, dat de Staten te vreden zyn, die van Amsterdam ende Gouda te assisteren by hulpe van onsen Stadthouder van Hollandt, ten eynde de voorsz van Amsterdam ende Gouda de versettinge van de Vroedtschappen mogen gekrygen op den gewoonlycken tydt, ende dat soo veel als 't hen doenlyck wesen sal.

De acte van de ordinaris beede te maecken, sonder insertie van het woordt Dorpen.

VAn gelycken is oock geresolveert, dat de voorsz Acte van de ordinaris Beede gemaeckt sal werden sonder insertie, dat de Dorpen daer inne genieten sullen hare gewoonlyke gratien, aengemerckt dat in de voorgaende Acten het voorsz woordt Dorpen niet bevonden en werdt, ende daeromme den Præsident Viglius de insertie van dien niet en wilde admitteren, dat evenwel 't voorsz advis, omme te gekrygen generael Octroy, soo wel van de gratien van de Dorpen als van de Steden vervolght sal werden.

Pag. 28.

Zyn

ZYn die van Amsterdam gecommitteert, omme te vervolgen Copie van de Missive, geschreven aen den Procureur generael van den grooten Rade, beroerende de aenneminge van de procesſen voor de Staten tegens de geene die exemptie pretenderen, ende dat, hebbende de ſelve Copie, ſyluyden voorts vervolgen om te hebben gelycke Missive aen den Procureur Generael van Hollandt. 1555. 11. Mey. Amsterdam gecommitteert, omme te vervolgen Copie vande Missive, beroerende de aenneminge van de Procesſen voor de Staten.

Den 13. Mey 1555. 13. Mey.

PRÆSENTEN.

als Edelen.	*Jacob van Eynde.*
De Heeren van *Obdam*,	*Jan Franſz*,
Ende van de Steden,	*Gerrit Claeſz*,
Jacob Oom,	*Sandelyn.*
Hoogelande,	*Adriaen Gerritſz*,
Dirck Jacobſz,	ende
Jan Sasbout,	*Simon Hendrickſz.*

DAt de Acte van indemniteyt, beroerende de verzegelinge van de Staten, ſulcks die by den Commis Loo by geschrifte gestelt is, opgemaekt en in 't nette gestelt sal werden. Beroerende de verzegelinge van de Staten.

Den 14. Mey 1555. 14. Mey.

DE Gedeputeerden van de ses groote Steden hebben geresolveert, dat de acte van de ordinaris Beede gelight ſal werden ſulcks die geconcipieert is, volgende de Resolutie, by de De Acte van de ordinarisbeede te lichten, ſulcks

1555. 14. *Mey.* die geconcipieert ende by geschrifte gestelt was.

Staten genomen den elfden Mey te vooren, ter præsentie van Mr. Jacob vander Duyn, uyt de naem van de Edelen, ende dat de Heere van Obdam genoegh daer inne geconsenteert hadde, mits de selve Gedeputeerden te vooren gelevert hebbende een Minute van een Requeſt, omme, in gevalle het voorſz woord *Dorpen* in de acte van de ordinaris Beede niet geſtelt en wierde, te verſoecken Octroy in het generael ofte in het particulier, omme te gekrygen oock gratie voor de Dorpen.

Requeſte tegens die van Antwerpen.

DAt de Requeſte, jegens die van Antwerpen overgegeven ſal werden, omme henluyden belaſt te werden te leveren haer duplique in de ſake, beroerende de nieuwigheydt van 't ſtellen van een Waert, ende dat op pœne daer van verſteken te weſen.

Te viſiteren de Replique tegens die van Mechelen.

ZYn gecommitteert Mrs. Lambrecht Jacobſz en Jacob van Eynde, om te viſiteren de Replique van de Staten jegens die van Mechelen, beroerende de herpackinge van den Haringh.

Pag. 29.

Den 5. *Junii* 1555.

5. *Junii.*

P R Æ S E N T E N

Den Heeren van *Duvenvoirde*, *Obdam*, *Willem van Lockhorſt*, *Otto van Egmont*, *Poelgeeſt*, *Jacob vander Duyn*, *Wyngaerden*, ende *vander Werve*.

Uyt

1555.
5 Junii.

Uyt de naem van d'Edelen,
Jacob Oom, ende *Mr. Willem Schoock*, Van Dordrecht.
Gerrit Steffensz, ende *Mr. Lambrecht Jacobsz*, Van Haerlem.
Jan Dirck Herpertsz, ende *Mr. Jacob van Eynde*, Van Delf.
Claes Ruyersz, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz, *Claes Doedesz*, ende *Gerrit Jacabsz Swyn*, Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, ende *Witte vander Hoeve*, Vander Goude.

IS geresolveert dat by Capella, als Notaris, procuratie gepasseert sal werden op den naem van de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden, representerende de Staten van den Lande van Hollandt, sonder insertie van de Præsenten, het welck ook den voorsz Capella aengenomen heeft sulcks te doen. By Capella Procuratie te passeren op den naem van de Staten van Hollant.

DAt de Memorien, gemaeckt op de procuratie, voortydts gepasseert op Mr. Pieter Wouterfz, by de Staten geamplieert sullen werden volgende de voorsz nieuwe procuratie, by den voorsz Capella door bevel van de Staten gepasseert. Ampliatie op de Memorien van de voorsz Procuratie.

1555.
6. Junii.

Den 6. Junii 1555.

PRÆSENTEN.

Van de Edelen,
Assendelf,
Duvenvoirde,
Obdam,
Duyn,
Ende alle de voorsz Gedeputeerden van de Steden.

Coebel cautie te stellen van twaelf duysent guldens.

DAt Coebel by provisie cautie sal stellen van twaelf duysent guldens, en dat ter tydt toe syne Rekeningen gevisiteert sullen wesen, omme als dan te sien of 'er verdere cautie van noden sal wesen.

Gecommitteerden op 'tSalaris van Coebel.

VAnder Duyn, Haerlem ende Leyden sijn gecommitteert, ommme van den ontfangh van de jegenwoordige Beede te disponeren op sijn Salaris.

Acte van de continuatie van den Impost ende Margengeldt.

DE Acte, beroerende de continuatie van den Impost ende Margen-gelt te maken, sulcks dat geresolveert.

Sustenue van den Thollenaer vander Veere.

AEngaende den Thollenaer vander Veere, sustinerende, dat overmits de voeringe van de Bootsgesellen onvry soude wesen, alle de Goederen onvry soude maecken, die by hen geladen zyn, ende hebben moeten namptiferen den Thol van alle de Goederen, by wat manieren de defensie gedaen sal werden, ofte by maniere van arrest, ofte by maintenue; is geresolveert, dat 't selve voor dese reyse by maniere van arrest gedaen sal werden by den geenen,

Pag. 30.

nen, die by den voorsz Thollenaer de voorsz nieuwigheyt gedaen is. 1555. 6. Junii.

Gecommitteerden, omme te visiteren diverse Rekeningen van Coebel.

DIe van Dordrecht ende Gouda met vander Duyn zyn gecommitteert, omme te visiteren de Reeckeninge van drie hondert duysent guldens van den jare 1553., noch twee Quohieren van betalinge van de Renten van den Jare 1552. ende een van den Jare 1553.

Die van Haerlem ende Amsterdam met den Heere van Obdam zyn gecommitteert, omme te visiteren de Rekeningen van hondert duysent guldens van den jare 1553., ende een quohier van betalinge van de Renten in 't selve jaer.

Die van Delf en Leyden met den Heere van Lockhorst zyn gecommitteert, omme te hooren de Rekeninge van twee hondert duysent guldens geaccordeert in Mey 1554.

Overleveringe van deselve Rekeningen.

ALle welcke Rekeningen den Advocaet een yegelyck van henluyden respective gelevert heeft den voorsz sesden Junii.

Reeckeningen van den Impost te doen voor de Gecommitteerden van de Staten.

DEn Advocaet, met de Pensionarissen van Dordrecht, Delf ende Amsterdam, boven wesende, ofte een van henluyden, die sy aldaer sullen vinden, zyn gecommitteert, omme aen de Majesteyt te vervolgen, dat de Rekeningen van de Collecteurs van den Impost gedaen mogen werden voor de Gecommitteerden van de Staten, als nae ouder gewoonte, of dat ten minsten de selve gedaen mogen werden voor de Commissarissen, by de Keyserlycke

1555. 6. Junii. ke Majesteyt gecommitteert tot hooringe van 's Landts Reeckeningen.

7. Junii. Den 7. Junii 1555.

PRÆSENTEN,

Uyt de Edelen, *Jacob van Eynden,*
Jacob. vander Duyn, *Mr. Jacob de Milde,*
Ende van de Steden, *Jan Dirckſz. 't Hoen.* ende
Jacob Oom, *Witte vander Hoeve,*
Mr. Lambrecht Jacobſz.

Aen een yegelyck van de Steden te ſenden een Quohier van Lyf-Renten, by de Ingezetenen aldaer op het gemeene Landt gekocht, omte weten deRentiers die overlijden.

IS gereſolveert dat den Ontfanger Coebel aen elck van de Steden, ſoo wel buyten als binnen 's Landts gelegen, ſenden ſal een Quohier van alle de Lyf-Renten, binnen de ſelve Stede gekocht, aen den Secretaris der ſelver Stede, ofte yemandt anders, ende aen hem verſoecken, dat ſoo wanneer yemandt van de ſelve Koopers overleden ſal zyn, ſy den Collecteur van den Impoſt van deſelve Stede daer van ſullen adverteren, midts dat ſy van 't ſelve advertiſſement ſullen hebben een Karoli gulden, de welcke hen by de voorſz Collecteurs betaeldt ſal werden, die 't ſelve wederomme ſal brengen in ſyne Rekeninge tot laſte van 't gemeene Landt, ende dat voorts den voorſz Ontfanger niemandt van de Rentiers, hebbende Lyf-Renten buyten 's Landts, en ſal betalen, dan de Perſonen ſelver, ofte den geenen die behoorlycke Atteſtatie toont, dat de ſelve Perſoon noch in levenden Lyve is, ende dat hier

van

van op de naeste Vergaderinge de Staten vertooninge gedaen sal werden, dat evenwel den voorsz Ontfanger de voorsz Quohieren altoos gereedt soude maken.

1555. 7. Junii.

DAt den voorsz Ontfanger, soo geringe hy een merckelycke somme van penninghen ontfangen sal hebben, ter cause van verkoopinge van Renten, dat hy terstondt daer mede sal lossen eenige van de Obligatien van de voorsz Staten.

Lossinge van de Obligatien van de Staten.

IS by den Heere van Assendelf ende de Staten gemaeckt sekere Instructie voor den Advocaet, de Pensionarissen van Dordrecht, Delf ende Amsterdam, omme te vervolgen, dat de Staten nae ouder gewoonte souden mogen hooren de Rekeningen van de particulieren Collecteurs van den Impost van de Wynen en Bieren, niet gemeens hebbende met de Reeckeningen van den Ontfanger Coebel, ende is den voorschreven Advocaet belast, de voorsz Instructie te onderteyckenen, sulcks hy oock gedaen heeft.

Pag. 31.

Instructie, om te vervolgen dat de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost by de Gedeputeerden van de Staten gedaen werden.

IS op de Requeste van die van Hogeveen, versoeckende exemptie van de Contributie op de Margentalen, belast voor Appoinctement te stellen, dat die vander Goude, op het inhouden van dien genomen hebbende advis van den Ontfanger Coebel, hen daer op informeren sullen, om op de naeste Vergaderinge daer van rapport te doen, sulcks ook den Advocaet daer op gestelt heeft.

Requeste van die van Hoogeveen.

1555. 7. Junii. Requeste van de Laege Buscob.

VAn gelycken zyn de voorsz vander Goude gecommitteert, omme hen te informeren op het inhouden van de Requeste van die van de laege Buscop, genoegh tenderende ten selven fine.

Requeste van die van Liesvelt.

OP de Requeste van die van Liesvelt, tenderende oock ten fine als vooren, is voor Appoinctement gestelt, dat den Ontfanger Coebel tegens de naeste Vergaederinge daer op sal stellen sijn advis, omme, dat gesien, geordonneert te werden als behooren sal.

10. Junii.

Den 10. Junii 1555.

Reyse van de Gedeputeerden nae Brussel.

ZYn de voorschreve Gedeputeerden naer Brussel gereyst, omme het voorschreve vervolgh, beroerende de hooringe van Reeckeningen van de particuliere Collecteurs te mogen geschieden by de Gedeputeerden van de Staten, te doen.

Alternatief versoeck, beroerende het hooren van de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost.

DAt de voorsz Gedeputeerden, te Hove gekomen zynde, ende bevindende dat sy tot 't selve versoeck niet en souden konnen geraken, hebbende te rade gevonde alternative te suppliceren, dat de selve Rekeningen van de Collecteurs soude geschieden voor de Gedepeteerde van de Staten alleen, ofte in by wesen ende adjunctie van Mr. Adriaen Stalpert, Meester van de Reeckeningen in Hollandt, welck tweede poinct syluyden nae lange sollicitatien met groote swarigheydt op den elfden Julii daer aen verkregen hebben.

Heb-

HEbben oock verkregen Copie van de Articulen, by eenige tegens den Ontfanger Coebel ende de Staten in 't generael ende in 't particulier overgegeven.

1555. 10. Junii. Copie van de articulen tegens de Staten overgegeven.

HEbben ook gekregen Extract van sekere Articulen uyt de Ordonnantie, gemaeckt by de Hanze Steden, den Lande van Hollandt aengaende, wesende genoegh een hooge Oostersche Tale, welck Extract den Advocaet gelevert heeft Mr. Reyniers Swyn, Pensionaris van Amsterdam, om 't selve te doen translateren, om hem alsdan met de Translatie gerestitueert te werden.

Extract van seeckere Articulen uyt de Ordonnantie van de Hanze Steden.

Den 4. Augusti 1555.

4. August.

IS de voorsz Collecteurs voor hare vacatien ende reyse, omme te komen doen hare Reeckeningen, daeghs toegeleydt vier en twintigh stuyvers, tot laste van het gemeene Landt, maer is verklaert, dat 't maken ende het fatsoen van haerluyder Reeckeningen gedragen sal werden by elck van de Steden in den synen.

Vacatien ende reysen van de particuliere Collecteurs. Pag. 38.

1555. 5. August.

Den 5. *Augusti* 1555.

PRÆSENTEN.

Mr. Adriaen Stalpart, Rekenmeester.	ende *Mr. Adriaen van Leyden*, Van Delf.
De Heeren *van Obdam*, ende *Jacob vander Duyn*, Uyt de naem van de Edelen.	*Gerrit Beuckelsz*, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden.
Pieter Jacobsz Muys. Van Dordrecht.	*Pieter Cantert*, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam.
WillemHarmenszRamp, Burgemeester, ende *Mr. Lambrecht Jacobsz*, Van Haerlem.	*Jan Dircksz 't Hoen*, ende *Witte vander Hoeve*. Vander Goude.
Jan Dirck Herpertsz,	

Hooringe van de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost.

Zyn in 't Klooster in den Hage gehoort de Rekeningen van de Collecteurs van den Impost van de Steden van Oudewater, Schoonhoven, Woerden, Dordrecht, Enckhuysen, Medenblick, Gornichem, Heusden, Hoorn, Alckmaer, Geertruydenberge, Monnickendam, Edam, Amsterdam, Weesp, Muyden, Naerden, Gouda, Rotterdam, Delf, Hage, Leyden ende Haerlem, ende is bevonden alle den voorsz Impost suyvers uyt te brengen de somme van achtien duysent vyf hondert seven en twintigh ponden vyf schellingen een denier, ende zynde Collecteurs van Schiedam ende van

Heu-

Heuckelum, overmits hare Rekeningen niet pertinent gemaeckt en waren, met verklaringe van den dage weder t'huys gesonden, omme de selve pertinent te maken, ende alsdan in't hooren van de Rekeningen van den Ontfanger Coebel de selve mede te hooren. 1555. 5. Augusti.

ALsoo bevonden zyn in eenige van de Steden diverse Collecteurs van den voorsz Impost gestelt te zyn, waer uyt groote ongeregeltheydt geresen is, soo hebben de voorsz Gedeputeerden geresolveert, dat in toekomende tyden maer een Collecteur gestelt en sal werden in elcke Stede, en sijn Rekeninge voor de voorsz Gedeputeerden van de Steden komen doen, de welcke oock alleenlyck tot kosten van den Lande betaeldt sal werden. In elcke Stede maer een Collecteur te stellen.

DAt volgende de Ordonnantie op het stuck van den Impost gemaeckt, den Impost van een Vat Jopen Bier gereeckent sal werden voor seven vierendeel Delfsche maet. Van den Impost van van't Jopen Bier.

DAt men den twaelfden van dese Maendt alomme inne de Steden de Wynen van nieuws sal peylen, maer dat men die aen noch af en sal peylen. Wanneer de nieuwe Peylinge inne gaen sal.

Den 7. Augusti 1555. 7. Augusti.

IS den Collecteur van den Impost der Stede van Weesp belast, in handen van den Advocat binnen negen dagen te leveren de meenigte van de tonnen, binnen Weesp gedronken, Collecteur van den Impost van Weesp.

1555. 7. Augusti. ken, geduyrende den tydt van syne Rekeninge, op peyne van gehouden te wesen te betalen dubbelt geldt van den Impost.

Pag. 33. 8. Augusti.

Den 8. Augusti 1555.

Requeste van die van het St. Nicolaes en Sacraments Gasthuys in den Hage, om exemptie van den Impost.

IS op de Requeste van die van St. Nicolaes Gasthuys ende Sacraments Gasthuys binnen den Hage, versoeckende, nae vermogen van de Ordonnantie, op het stuck van den Impost gemaeckt, exemptie van den selven Impost, ende restitutie van 't geene wes by henluyden door ignorantie in den voorleden Jare betaeldt is, voor Resolutie geseydt, dat de Gecommitteerde, omme te proberen de quohieren van den Hage, extraheren sal, hoe veel de portie van den Impost van de voorsz twee Gasthuysen voor den voorleden Jare bedraeght, ende verklaringe van dien leveren den Collecteur van den selven Impost, de welcke volgende de selve verklaringe de voorsz twee Gasthuysen restitueren sal 't geene sy indebité betaeldt hebben, ende het selve in sijn toekomende Rekeninge brengen in sijn uytgave.

Versoeck van den Rentmeester van Noordt-Hollant, of men een Brabander soude mogen continuerende

IS op het versoeck van den Rentmeester van Noordt-Hollandt, of die van de Rekeningen in Hollandt souden mogen eenen, geboren wesende in Brabandt, accorderen continuatie van de Pacht van eenigh Officie in Hollandt, als van Schout-Ambachten of diergelycke, expresselyck verklaert, dat het selve niet gedaen en mach werden, alsoo 't expresselyk soude prejudicieren het Octroy, den sevenden Mey laetst-

laetstleden de Staten van Hollandt by de Keyserlycke Majesteyt geaccordeert, beroerende van geen Uytheemschen tot eenigh Officie in den Lande van Hollandt toe te laeten. 1555. 8. Augusti. de pagt van sijn Officie.

DE voorsz Gedeputeerden hebben rapport genomen tot de naeste Vergaderinge, omme alsdan te resolveren, of men alomme den Impost sal doen verpachten, omme te ontgaen veele onnutte ende superflue kosten, ende of de Pachters van de Accynsen mede tot de collectatie van den Impost geadmitteert sullen werden, dan niet. Of men den Impost alomme sal verpachten.

Den 9. *Augusti* 1555. 9. Augusti.

PRÆSENTEN,

Mr. Adriaen Stalpart, Rekenmeester.
De Heeren *van Obdam*, ende *Jacob vander Duyn*, Uyt de naem van de Edelen.
Pieter Jacobsz Muys. Van Dordrecht.
Willem Harmensz Ramp, Burgemeester, ende *Mr. Lambrecht Jacobsz*, Van Haerlem.
Jan Dirck Herpertsz, ende *Mr. Adriaen van Leyden*, Van Delf.
Gerrit Beuckelsz, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden,
Pieter Cantert, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Heen, ende *Witte vander Hoeve*. Vander Goude.

Den

1555. 9. August. Nopende den Impost van die van Sevenbergen.

DEn Heere van Assendelf heeft eenige van de voorsz Gedeputeerden verklaert, dat den Heere van Sevenbergen te vreden soude wesen verklaringe te doen van de Bieren ende Wynen binnen de Stede van Sevenbergen in 't voorleden jaer gedroncken, ende dien volgende den Impost van dien te betalen.

Te executeren die van Asperen ende Heuckelom cum suis. Pag. 34.

DAt den Ontfanger Coebel belast sal werden te doen executeren, omme op te brengen den Impost, die van Asperen, Heuckelom, Leerdam, Ysselsteyn, Woerden ende Sevenbergen, soo verre sy den Impost niet betaeldt en hebben, ende daer van onwilligh blyven.

Den 9. Augusti 1555.

P R Æ S E N T E N.

Den Heeren van *Assendelf*,
Obdam,
ende
Willem van Lockhorst,
Uyt de naem van d'Edelen,
Pieter Jacobsz,
Van Dordrecht,
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Pr. Cuntert,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Witte vander Hoeve,
Vander Goude.

Is

IS gerefolveert ten Huyse van myn Heer van Assendelf, nae dat by den Advocaet rapport gedaen was, beroerende de stoppinge ende overdyckinge, gepretendeert by de Geërfden van Vosmer, van de Vaert te Water voor Vosmer leggende, daer de Schepen, komende uyt Hollandt ende Zeelandt nae Brabandt, *& e contra*, dagelycks gewoon zyn te passeren, dat soo verre tusschen die van Dordrecht, Delf, Amsterdam, Gouda ende Gornichem, de welcke met die van Antwerpen beslooten Brieven van de Keyserlycke Majesteyt verkregen hebben, daer by de voorsz Geërfden van Vosmer geinterdiceert is, niet te procederen tot stoppinge ende toedyckinge van de voorsz Vaert, ter tydt ende wylen toe anders by syne Majesteyt geordonneert soude zyn, eenigh proces geraeckte te komen, dat het selve op den naem ende tot kosten van de Staten van Hollandt vervolgt sal werden. 1555. 9. Augusti. Beroerende de stoppinge en bedyckinge van Vosmer.

IS mede gerefolveert, dat alsoo tot kennisse van de Staten gekomen is, soo by aengevinge van die van de Rekeningen in Hollandt, als oock van den Rentmeester van Zuyt-Hollandt, dat den Grave van Egmont in meeninge soude wesen te bedycken syne Landen, genaemt de Ruychten, ende ook den uytslagh van den Lande van Putten, ende dat den voorsz Grave tot dien eynde Requeste de Keyserlycke Majesteyt overgegeven heeft, omme den voorsz uytslagh van syne Majesteyt te hebben in een Erf-pacht voor een somme van penningen jaerlycks; dat oock den voorsz Rentmeester van Stoppinge van den Spoye.

Zuydt-

1555. Zuydt-Hollandt de Keyserlycke Majesteyt aen-
9. Augusti. gegeven heeft, dat de bedyckinge van den voorsz uytslagh grootelycks soude strecken tot oirbaer ende profyt van syne Majesteyt, ende dat den voorsz Grave van Egmont, bedyckende de voorsz Ruychte ende Uytslagh, nootelyck mede bedyckt soude moeten werden sekere Vaert, genaemt de Spoye, daer omtrent gelegen, wesende een seer commodieuse Navigatie voor Ondersaten ende Schippers van Hollandt, willende met hare Schepen ende Goederen naer Brabant ende Zeelandt zeylen, de welcke men oock niet ontbeeren en magh, overmidts de groote ondiepte, die dagelycks soo langer soo meerder valt in de Vaert, genaemt Bernisse; dat daeromme van wegen de voorschreve Staten met den eersten de Keyserlycke Majesteyt Requeste overgegeven sal werden, ten eynde den voorsz Grave van Egmont niet toegelaten noch geadmitteert en werde de voorsz Spoye, we-
Pag. 35. sende een gewoonlycke Vaert voor de Ondersaten van Hollandt, te mogen stoppen ofte bedyken; voor ende al eer de voorsz Staten daer op voor haer interest in het lange gehoort sullen wesen, ende by syne Majesteyt anders gedisponeert, daer by voegende, dat de selve stoppinge soude grootelyck prejudicieren in syne Majesteyts Thollen; ende zyn; omme het selve vervolgh te doen, gecommitteert die van Delf ende Amsterdam; dan die van Dordrecht namen rapport.

Den

Den 10. *Augusti* 1555. | 1555. 10. *August.*

DEn Advocaet heeft rapport gedaen noopende de voorsz Commissie van den Rekenmeester Stalpert, om te hooren de Rekeningen van de Collecteurs van den Impost, van de accorderinge van de Copie van de voorschreve Articulen, ende van de Copie van den Extracte van sekere Articulen uyt de voorsz Ordonnantie van de Hanze Steden, van welcke Articulen elcks van de Steden begeert hebbende Copie, daer op rapport genomen hebben tot op de naeste Vergaderinge.

Rapport gedaen, beroerende de Commissie van den Rekenmeester Stalpart.

DEn Heere van Obdam ende die van Haerlem ende Amsterdam, Willem van Lockhorst, ende die van Delf ende Leyden, Mr. Jacob vander Duyn, ende die van Dordrecht ende Gouda, als elcks van henluyden gecommitteert zynde, omme te visiteren diverse Rekeningen van den Ontfanger Coebel, hebben van hare besoigne de Staten rapport gedaen, ende eenige swarigheden in de selve Rekeningen aldaer bevonden wesende, waer van by eyndelycke Resolutie geresolveert is, tot den voorsz Ontfanger daer op gehoort soude zyn.

Rapport gedaen by sekere Gedeputeerden, gecommitteert tot de visitatie van de voorsz Rekeningen van Coebel.

DAt den Advocaet van den Lande twee ofte drie dagen voor de naeste Daghvaert de Commissarissen, gebesoigneert hebbende op 't quaedt aenbrengen van den Thienden penningh, sal adverteren, dat sy hen gereedt maecken, omme op de voorschreve Dagvaert van haer besoigne rapport te doen.

By de Commissarissen rapport te doen van 't recolement op den Thienden penningh.

1555. 10. *Augusti.* Ordonnantie op die vander Goude.

ZYn de Burgemeesters van der Goude geaccordeert Ordonnantie van vier dagen, uyt sake van de voorsz informatien, by hen gedaen.

Ordonnantie op Mr. Adriaen Sandelyn.

VAn gelycken is Mr. Adriaen Sandelyn geaccordeert Ordonnantie van twee en dertigh dagen, uyt saecke van diversse Vacatien ende reysen, by hem voor 't gemeene Landt gedaen, mitsgaders noch van vyftien guld. festien stuyv., by hem voor 't gemeene Landt verschoten.

Ordonnantie op Mr. Jacob van Eynde.

INsgelycks is Mr. Jacob van Eynde geaccordeert Ordonnantie van vyftig dagen, te cause van diversse vacatien ende reysen, oock voor 't gemeene Landt gedaen.

Declaratie van Mr. Cornelis van Hoogelande.

AEngaende de Declaratie van vacatien, reys ende verleydt geldt by Mr. Cornelis van Hogelande, Pensionaris tot Dordrecht, overgegeven, alsoo de voorsz vacatien van veele ende diversse saken waren, is de dispositie van de Ordonnantie, daer op dienende, gereserveert tot naeste Vergaderinge, omme binnen middeler tyden by het Register van den Advocaet gesien, in welcke van de voorschreve saecken hy van 's Landts wegen gecommitteert is.

Te versoecken copie van d'Appostillen; gestelt op de

IS geresolveeert dat den Advocaet sal versoecken aen den Heere van Assendelf, om te hebben Copie van alsulcke Appostillen, als op sekere Articulen op den naem van den Raedt ende Reken-kamer overgegeven, zyn geappostil-

ſtilleert, ende daer van voorts de Staten te leveren een dubbelt. 1555. 10. *Augusti.*

Articulen tegens de Staten overgegeven. Pag. 36.

DAt den Advocaet de Edelen ende ſes groote Steden, geweeſt hebbende op de auditie van de Rekeningen van den Impoſt van den tweeden Auguſti tot den tienden daer aen eerſt volgende, ende inſgelycks voor haer vertreck, toegetaxeert ſullen werden alſulcke Dagh-gelden, als men ter præſentie van den Commiſſaris Stalpart ſal adviſeren, waer van den Advocaet ter eerſter Vergaderinge vermaninge doen ſal.

Taxatie van de Gedeputeerden, gehoort hebbende de Rekeningen van de Collecteurs van den Impoſt.

ZYn de Heeren van Obdam ende Mr. Jacob vander Duyn gecommitteert met de Gedeputeerden van Dordrecht ende Delf, omme te communiceren wat Dagh-gelden de Edelen binnen 's Landts hebben ſullen in 's gemeene Landts Daghvaerden, by voorgaende beſchryvinge komende, ende wat Dag-gelden dat de Gedeputeerden van de Steden in gelyke Dagvaerden, binnen ende buyten 's Landts reyſende, hebben ſullen van elcke Stede twee Perſonen gerekent, ende is by raminge communicative uytgeſproken, dat men binnen 's Landts hebben ſal twee en dertigh ſtuyv. daegs, ende buyten 's Landts gelycke ſomme daeghs, mits rekenende van vier dagen vyf, ofte van vyf ſes, ende dat men binnen 's Landts voorgaens ende komens elck ſal toevoegen, nae dat hy verre ofte nae geſeten is, al op rapport, dat een yegelyck genomen heeft uyt te brengen op de naeſte Vergaderinge.

Gecommitteerden, omme te taxeren de vacatien van de reyſen van de Edelen ende de Gedeputeerden van de ſes groote Steden.

F 2 Is

1555. 10. *Augusti.*

Concept van d'instructie voor de geene die met den Ontfanger Coebel handelen sullen aengaende sijn Salaris en Gagien.

IS by Staten seker Concept geraemt voor instructie van den geenen, die met den Ontfanger Coebel van sijn Salaris ende Gagien handelen sullen, als te weten vander Duyn, een van Dordrecht ende Delf.

In den eersten, sal men de Gecommitteerden onder correctie mogen conditioneren ende overkomen van sijn Salaris, soo sy best mogen ten meesten oirbaer van 't Landt.

Item, dat alle vacatien ofte kosten, die by Coebel, syne Clercquen, Gemachtighden ofte Substituyten gedaen sullen werden in 't ontfangen ofte uytvoeren van 's gemeene Landts penningen, geschieden sullen tot synen kosten, sonder laste van 't gemeene Landt.

Soo wanneer Coebel by expresse Ordonnantie van de Staten uytgesonden ofte gecommitteert sal werden in affairen, niet beroerende het uytgeven ofte ontfangen van 's gemeene Landts penningen, sullen hem alsulcke Daghgelden toegetaxeert werden, als men den Advocaet in des gemeene Landts affaires gewoonlyck is te taxeren.

Betoerende de Cautie, die Coebel gehouden is te stellen ter somme van twaelf duysent guldens.

IS geresolveert dat den Advocaet leveren sal Arent Coebel alsulcke schriftelycke Resolutie als hier nae volght, aengaende syne Cautie.

Alsoo Mr. Arent Coebel, Ontfanger van 't gemeene Lant, voortyds belast is geweest cautie te stellen voor de penningen van sijnen ontfangh, ende hy gepresenteert heeft te stellen cautie van twaelf duysent Caroli guldens, sustinerende met de selve te behoo-

hooren volstaen ; ende dat de voorsz cautie by de Staten geaccepteert is by provisie, ter tydt ende wylen meerder cautie bevonden sal werden te behooren gestelt te werden ; Soo is den Advocaet van 't Landt van Hollandt op den tienden Augusti anno 1555. by de Staten belast geweest te seggen den voorsz. Mr. Arent Coebel, dat hy eerstdaeghs sal suffisante cautie ter somme van twaelf duysent guldens stellen voor de eerste Vergaderinge van de Staten, die in den Hage vallen sal, of dat by gebreke van dien de Staten geoccasioneert sullen werden daer inne te voorsien met alsulcke middelen, als sy meenen sullen meest ten oirbaer van den Lande van Hollandt te dienen. 1555. 16. August.

Vergaderinge, by de Gedeputeerden van de Staten tot Brussel gehouden den twaelfden September 1555. Pag. 37.

PRÆSENTEN. 12. Sept.

Uyt de Edelen,	Mr. *Cornelis van Hogelande*,
Den Heere van *Oblam*,	
ende	*Lambrecht Jacobsz*,
Jacob vander Duyn,	Mr. *Jacob van Eynde*,
Ende van de Steden,	*Jacob de Milde*,
Den Schout *Blienburgh*,	ende
Den Thesaurier *Breuel*,	*Gerrit Jacobsz Swyn*.
Ockers,	

TEn voorsz dage hebben de voorsz Gedeputeerden geraemt voor een dagh van Ver- Dagh geraemt van de Vergaderinge in den Hage.

1555. 12. Sept. Vergaderinge in den Hage; ende communicatie op de propositie, by de Majesteyt op gisteren gedaen, van twee hondert duysent guldens, den drie en twintighsten deser maent September 's avondts in de Herberge, omme 's anderen daeghs te besoigneren, ende den voorsz vander Duyn heeft aengenomen d'Edelen tegens dien dage te doen beschryven.

Beroeren de de Reeckeningen van het Haertgeldt.

DAt den Advocaet sal adverteren den Rentmeester Coebel van de Rekeningen, daer van hy de Staten de Copie gelevert heeft, mitsgaders van de Haersteden, ende in gevalle daer andere resteren, Coebel daer van op de voorschreve Daghvaert te vermanen, ende den Commissarissen Assendelf ende Stalpart adverteren, om gereedt te zyn de voorsz Reeckeningen.

Rapport van het recolement van den Thienden penningh.

DE Raedtsheeren Suys ende Sasbout, ofte een van beyden, te vermanen, rapport te doen van haerluyder wedervaren van 't recolement van den Thienden penningh.

De Quohieren van den Thienden Penningh over te brengen.

INsgelycks Coebel te vermanen alle de groote Steden, die 't niet gedaen en hebben, te doen overbrengen haerluyder quohieren van den Tienden penningh, van gelycken de kleyne Steden, ende oock de Rentmeesters, alsoo de selve alle dienen tot furnissement van de voorsz Rekeningen van den Tienden penningh.

DAt mede fullen befchreven werden tegens den voorfchreven dage die kleyne Steden, die geene Reeckeninge van de Impoften gedaen en hebben, by namen Schiedam, Heuckelom, Sevenbergen ende anderen, ende die geene die op een tauxe gefet zyn, dat men die tauxe executeren fal.

1555. 12. *Sept.* Te befchryven die van Schiedam, Heukelom cum fuis, omme de Reeckeninge van den Impoft te doen.

DAt mede den Advocaet, reyfende nae Huys door Mechelen, fal vernemen nae den ftaet van de Proceffen van de Staten, aldaer voor den Grooten Raede hangende tuffchen de Staten, als Gedaeghden ofte Verweerders, contra den Grave van Hoorn, Egmont, den Prince van Orange, *nomine Uxoris*, &c., ende van alles rapport te doen ter voornoemde Vergaderinge, ende namentlyck fpreken met den Procureur Generael van de addreffe ende expeditie van de voorfz Proceffen, alfoo hem drie amen wyns gefonden zyn.

By den Advocaet rapport te doen van den ftaet van de proceffen tegens de Princen van Orange, Gaveren ende Grave van Hoorn.

1555. 14. Sept. Pag. 38. *De præsenten en wete ick niet alsoo ick absent was.*

Daghvaert, gehouden in den Hage op den veertienden September 1555.

Omme te resolveren wat 'er gedaen soude werden in de saecke van de Steden, gelegen op de Zuyder-Zee, hen geneerende met de Visscherye aldaer, op ende tegens die van Over-Yssel, welcke Processen by de Staten van Hollandt, ende tot kosten van den Lande vervolgt zyn, ende zyn op den drie en twintighsten Julii in 't selve Jaer by die van den Secreten Rade twee Appointementen provisioneel gepronunciëert tot achterdeel van de voorsz Visschers, soo wel beroerende de gepretendeerde Limiten van die van Over-Yssel, als oock beroerende de versochte naeuwigheydt van de Massen van de Netten.

Den Advocaet gecommitteert, om met den Commissaris van den Secreten Raede na Over-Yssel te reysen, ende te dresseren aldaer de saecke van de Visschers van de Zuyder-Zee.

TEn voorsz dage is den Advocaet, soo den Heere van Assendelf hem geseydt heeft, gecommitteert, omme, soo wanneer Mr. Everhardt, als Commissaris, komen sal in Over-Yssel, omme volgende de voorsz twee Appoinctementen informatie in de voorsz saecke te nemen, hem aldaer by hem te vinden, om de sake van de voorsz Visschers voor den voorsz Commissaris te instrueren ende te beleyden, ende dat hy voor 't reysen nae Over-Yssel, hem vinden sal by die van Amsterdam, die hem tot dien eynde leveren sullen volkomen instructie.

Dagh-

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 24. September 1555. 1555. 24. Sept.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Assendelf*,
Goudriaen,
Duyvenvoirde,
Mathenes,
Obdam,
Poelgeest,
Otto van Egmont,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Den Schout *Willem Blasius*,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jas Sasbout, Burgemeester,
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Jan Fransz,
Gerrit Roelofsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Pieter Cantert,
Sybrandt Ocko,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme te resolveren antwoordt op de propositie van twee honderdt duysent Karoli guldens, van wegen de Keyserlycke Majesteyt gedaen op den elfden dag der selver maent.

1555.
24. *Sept.*
Resolutie op de geeyschte petitie van twee hondert duysent gulgens.
Pag. 39.

TEn voorsz dage is by de voorsz Gedeputeerden eendrachtelyck geresolveert by veele ende diversse middelen, by henluyden in 't lange verhaelt, de welcke in sekere Remonstrantie geinsereert zyn, aen de Majesteyt vervolgen soude van de voorsz propositie gesupporteert te mogen werden, ofte indien het selve henluyden in het geheel niet en soude mogen volgen, dat alsdan de Majesteyt gelieven wilde de geëyschte petitie sulcks te modereren, dat de Staten reden mochten hebben omme bequame ende draeghlycke middelen te vinden, omme hare Majesteyt te contenteren, welcke Remonstrantie by den Heere van Assendelf geconcipieert is, ende naederhandt by de voorschreve Gedeputeerden gevisiteert ende ook gecorrigeert, luydende de selve van woorde te woorde sulcks als hier naer volght.

Remonstrantie van de Staten van Hollandt, vertoont de Majesteyt van de Koninginne op de propositie, gedaen den elfden September anno 1555., van twee hondert duysent guldens over 't Landt van Hollandt, om te betalen de eene helft Kersmisse, ende d'andere helft Paesschen, beyde naestkomende.

Remonstrantie van de Staten, omme ge-

DE voorsz Staten, als de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden, zyn door voorgaende schryven vergadert

dert geweest in den Hage op den vier en twintighsten September, omme te delibereren op de petitie van twee hondert duysent Car. guldens, te betalen de eene helft te Kersmisse, ende de andere helft te Paesschen, beyde eerstkomende, henluyden van 's Keysers wegen geëyscht. 1553 24. Sept. deponeert te wesen van de voorsz petitie van twee hondert duysent guldens.

Ende hoewel sy gelyckelyk genegen zyn de Keyserlycke Majesteyt nae haerluyder faculteyt ende macht te willen gelieven, gelyk sy oock in alle voorige Beeden altyts haer goedtwilligheyt getoont hebben gehadt, soo heeft nochtans henluyden van noden gedacht, voor het dragen van 't selve consent eerst te delibereren, ende rypelyck te overleggen, waer die penningen van daen souden mogen komen, ende hoe men de selve soude mogen vinden.

Ende recapitulerende veel oude manieren van doen, daer door de penningen van de voorgaende consenten, die groot ende excessif zyn geweest, hier voormaels opgebracht zyn geweest, bevinden altans de selve saecke ende dit loopende Jaer anders gedisponeert.

Want in den eersten, aengaende eenige Impositie op de Schoorsteenen te maken, is meer tot laste van de arme Luyden, dan van rycken, alsoo hier voortydts daer op gestelt is geweest op elke Schoorsteen ses stuyvers, 't welck by experientie bevonden is geweest den Ambachts-man en den Armen meest lastigh geweest te zyn, ende boven dien dat daer inne gecontribueert hebben Geestelycke

en

1555. en Weereltlycke, exempt ende niet exempt,
24. Sept. buyten ofte binnen de Schiltalen geseten, heeft nochtans seer weynigh uytgebracht; ja min dan men soude gelooven.

Eenige Impositien op de Margentalen te stellen, gelyck in desen jegenswoordigen Jare gedaen is geweest, valt seer swaer om dragen, overmits de inegaliteyt ende ongelyckheydt van de Landen ende waerde van dien, ende dat een Marge Landts, 's jaers geldende in huyre eene gulden, ende daer onder, soo veel heeft moeten contribueren, als een Marge, thien guldens 's jaers, ende daer over geldende, ende valt dit bysonder seer lastigh in dit loopende Jaer, dat seer waterigh ende vochtigh is door excessiven ende continuelen Regen,

Pag. 40. Daer door het Hoy op veel plaetsen in Hollandt qualyck gewassen, immers nat ingebracht is geweest, soo dat apparentelyck de Beesten daer luttel Voedtsel uyt sullen mogen gekrygen, immers veel sieckten ende qualyckvaren uyt halen, hoewel nochtans een van de principale welvaert van den Lande voorsz daer inne consisteert.

Ende is waerachtigh, dat alreede in veel plaetsen de Koeyen ende Beeste in het Water gaen, ende dat men die alreede op 't Stal moet brengen, 't welck niet geschieden en placht dan omtrent half November.

Immers de gemeene Landtluyden sullen veel van hare Beestialen by faute van Fourage moeten verkoopen, ende dat arger is, staet grootelycks te beduchten, dat veel Beesten

ten

ten sterven sullen, gelyck alreede in de Scha- 1555.
pen bevonden werdt, die in groote meenigh- 24. Sept.
te sterven ende ongans werden, in sulcker
voegen, dat den Lantman quaedt genoegh
hebben sal syne Pacht op te brengen, ende
boven dien op de Schiltale te vinden de ordi-
naris Beede.

Hier by gevoeght, dat den Tarwe, Rogge
ende Garst door de voorsz meenighvuldige
nattigheyt qualyck gewassen ende gewonnen
is, immers staet noch veel te Velde, dat
geschapen is daer door te moeten blyven,
sonder daer eenige vrucht af te conseque-
ren.

Ende sal notoir bevonden werden, dat in
alle laege plaetsen, daer men Haver ge-
woonlyck is te zaeyen, door de voghtigheyt
van den tydt de selve Haver in 't Velt moet
blyven.

Immers en sal den Landtman van 't Stroo,
dat hy sonderling voor sijn Beesten behoeft,
niet mogen consequeren, overmits 't selve
in 't Velt blyft rotten ende vergaen, sulcks
dat 'er noch veel Schuyren ende Bergen lee-
digh zyn.

Ende daer en boven, overmits de nattig-
heydt van de Landen voorsz, en mogen de
Landen niet geploeght werden, waer door
de Lantluyden van de hoope van haer toe-
komende Winter-koorn gefrustreert wer-
den.

Ende dat wel het meest inconvenient is
voor desen benaeuwden tydt, de selve Tar-
we, Garst ende Rogge, die in Hollandt ge-
won-

1555. 24. Sept. wonnen is, en schiet niet, of brengt seer weynigh uyt, sulcks dat in den voorleden jare meer Koorns ende Graens den Landtman genooten heeft van een Marge, by hem gezaeyt, dan hy alsnu genieten sal van drie Margen.

Ende, soo de voorsz Staten verstaen, en is niet alleen dit gebrek in Hollandt, maer oock in andere Landen.

In sulker voegen dat 't Koorn van dagh tot dagh meer ryst, ende dat men op dese laetste Marckt-dagh een sack Tarwe, Haegse maet, heeft moeten koopen om dertien schellingen grooten Vlaems, ende daer over, die men in den voorleden jare gekocht heeft gehadt om seven schell. Vlaems, ende daer onder.

Ende sal dese rysinge, als te beduchten is, niet alleen wesen in het Koorn, hier gewassen, maer is geschapen daer na te volgen rysinge van 't Koorn, gekomen van Oosten, sulcks als by experientie in de Tarwe, van Oosten komende, alreede bevonden is geweest, ende ryst de Rogge tot Amsterdam van dag tot dag hoe langer hoe meer, soo dat door dien 't uytvoeren soo wel van Rogge als van Tarwe by Placaten verboden is.

Pag. 41. Daer door veel Steden en plaetsen in Hollandt geen raedt en weten haren Armen, ende de Armen die van buyten gekomen zyn van de Frontieren, dese aenstaende Winter te mogen alimenteren, daer lichtelyck in desen benaeuwden tydt verder verloop soude

de mogen ryſen, ten zy dat Godt Almachtich daer ſonderlinge gratie toe verleene. 1555. 14. Sept.

Boven de voorſz calamiteyt zyn door de voorſz nattigheyt luttel Turven geſteken in de Veenen, ende de ſelve die geſteken zyn geweeſt, dryven noch tegenwoordigh in 't Water, ende is ſeer weynigh droogen Turf te recouvreren; ende alſoo in Hollandt geen Hout ſonderlinge en waſt, tot barninck dienende, en mach men den brandt van den Turf niet ontbeeren, immers een tonne Turfs, die men om een blanck placht te koopen, nu geldt ſeven, acht of thien grooten vlaems ende meer, ende is noch qualyck om geldt te krygen, daer door oock komt dat de Backers haer Broodt kleynder maken, ende de Brouwers quader Bier brouwen, alſoo de duyrte van den Turf daer inne gerekent moet weſen, 't welck al tendeert tot aftreckinge van de arme ſchamele Luyden.

Behalven noch dat de neeringe van den Turf op drooge jaren in Hollandt vallende, van grooter importantie is, ende veel Luyden onderhoudt, ende het uytvoeren van dien veel geldts in het Landt brenght, de welcke altans uyt ſake van de nattigheyt voorſz geheel ſtil ſtaen moet, tot groot verdriet van de ſchamele Luyden, hen daer mede generende.

Ende zyn de Staten van den Lande voorſz geoorſaeckt geweeſt den Rade Provinciael van Hollandt van de voorſz ſaecke van den Turf te kennen te geven, ten eynde tot het uytvoeren der ſelver ſoo voorſien werde,

dat

1555. 24. Sept. dat 't Lant niet geheel onvoorsien en blyve van den brandt van den Turf voorsz.

Soo dat uyt al 't voorsz wel te bemercken is, dat by de Margentalen geen omslagh en sal mogen geschieden.

Te meer, dat 'er in desen jare veel Dyken gemaeckt ende gerepareert zyn geweest, dat groot geldt gekost heeft.

Ommeslag te maken op de Schiltalen, is oock om de inconvenienten boven verhaelt genoegh ondoenlyck; want alsmen daer op consenteren souden hondert duysent guldens, en soude de petitie van den platten Lande boven een en veertigh duysent guld. niet bedragen, Soo dat de portie van de ses groote ende kleyne Steden noch blyven soude omtrent acht en vyftigh duysent guldens; die sy in desen benaeuwden tydt niet apparentelyck op en souden weten te brengen, overmits de cessatie van alle Neeringen, ende bysonder van de Drapperye, wesende eene groote sustentatie van de Gemeenten in alle de Steden van Hollandt, welcke Neeringe gantschelyck vergaet ende tot niet komt, soo dat geschapen is, dat veel Volders, Wevers, Spinsters, Spoelders ende andere diergelyke, met de Drapperye hen geneerende, dese Winter sullen moeten leedigh gaen, uyt den welcken nochtans de sware Accynsen van de Steden eensdeels vergadert moeten werden, op dat alsoo daer uyt de voorsz Steden elcks hare portie van de Beeden opbrengen moeten, die elck uyt redenen voorsz seer declineren, ende minder vallen moeten.

Bo-

Boven dien is soo grooten duyrte van alle Victualien voor desen tydt, dat de selve niet en is te exprimeren, ende namentlyck van de Boter ende Kaes, wesende genoegh het eenige Voedtsel van de schamele Luyden, soo dat een Vat Boters althans twee en dertigh guldens is geldende, 't welck men in den voorlede jaren om twee en twintig guldens heeft mogen koopen, ende alsoo den derden penningh althans duyrder, al tot grooter laste van de schamele luyden, die Boter met de pondt moeten koopen. 1555. 24. Sept. Pag. 42.

De Haringhvaert, die een van de principale Negotie is van Hollandt, is althans voor deese twee reyse noch seer kranck, soo dat een Buys, die laden mach veertich last, gemeenlyck d'een door d'ander niet innegebracht en heeft, dan vyf, ses ofte seven last, soo dat de Reeders geschapen zyn grootelycks te verliesen.

Insgelycks de Koopvaerdye, Oostwaerts ende Westwaerts negotierende, is grootelycks ten achteren gegaen, soo door groot verlies van Schepen, door Onweer ende Tempeest gebleven, als van den geenen die door invasie van de Vyanden verdestrueert ende genomen zyn, tot grooten klagelycken schade ende bederffenisse, soo wel van de Reeders als van de Koopluyden, ende oock de Boodtsgesellen, die daer op gebleven ende genomen zyn geweest.

Waer door volgen sal cessatie van Neeringen van veel Koopluyden, Schippers ende Bootsgesellen, in Hollandt woonende, soo

 wel

1555. 24. Sept. wel binnen als buyten 's Landts varende, ende generalyck alle duyrte volgen sal.

Penningen op te brengen by verkoopinge van Renten, als tot noch toe gedaen is, en bevinden de Staten niet doenlyck, alsoo alreede soo Los soo Lyf-Renten verkocht zyn geweest vier en tachtigh duysen vyf hondert Caroli guldens 's jaers, boven andere dertigh duysent guldens van den voorgaenden consente, die noch onbetaeldt staen, ende de Staten gemeent hadden te recouvreren uyt den ommeslagh van den Tienden penning, die by de Staten alsnoch niet gevonden en is.

Ende daeromme voor als geen beter middel en weten, dan de selve op te brengen by verkopinge van Renten; ende alsoo by experientie van voorgaende verkopingen bevonden is, dat de Luyden meest algenegen zyn tot Lyf-renten te koopen, sal de jaerlyksche Rente van de voorsz somme bedragen ontrent vyf duysent guldens 's jaers, soo dat 't Landt van Hollandt in alles jaerlycks sal moeten uytreycken aen Renten meer dan negen en tachtigh duysent guldens, 't welck meer is dan een Beede hier voortydts placht te bedragen.

Ende dit alles behalven de Beede, die voor ses jare in Mey laetstleden geconsenteert is geweest.

Ende staet oock wel in desen te letten, dat alle de voorsz Middelen in toekomende Jaren dickwils gereitereert sullen moeten werden, soo wanneer geprocedeert sal werden tot de aflossinge van de jaerlycksche Renten

ten voorsz, die daerom alsnu om redenen voorsz niet behooren gebesigt te werden. 1556. 24. Sept.

De Staten heeft oock geen oirbaer gedacht het Middel van den Thienden penningh te raken, overmits diverse groote inconvenienten, daer in van te vooren bevonden, als van inequaliteyt van Lyf, Los ende Landt-Renten, die al even hoogh gestelt zyn geweest in de contributie, niet tegenstaende de diversiteyt van de waerde van dien, van 't qualyck aenbrengen en diverse diveryen en ongeregeltheden daer inne gepleeght, om de welcke te vinden ende in het licht te brengen de Staten alsnoch niet eyndelyck en konnen geraken, 't welck eensdeels toekomt door de onwilligheydt van de meesten, ende groote armoede van de Gemeente, die men veel als Luyden van neringe estimeert te sitten in goeden state, ende werden nochtans byster ende beroyt gevonden, sulcks dat men henluyden in geenderley lasten en magh setten, want sy niet te geven en hebben, ende dickwils meer schuldigh zyn dan sy geldt hebben, het welck by experientie bevonden werdt uyt de meenighvuldige cessien, die dagelycks gepresenteert werden, by verkopinge van Huysen, die in alle plaetsen ongelyck meer, dan men placht, verkoeht werden. Pag. 43.

Ende zyn de Staten in 't seker onderrecht, dat de Deurwaerders, by den Ontfanger van 't Landt uytgesonden zyn, om te manen de vyf stuyvers, op de Marge laetstmael geconsenteert, als oock de andere restante penningen van de Beede, veel al leedigh t'huys ko-

 men

1555. 24. Sept. men sonder eenigh geldt te brengen, ende dat de Luyden, op pœne van gyselinge ofte vangenisse vermaent zynde, voor antwoordt geven, dat sy wel te vreden zyn in gyselinge ofte vangenisse te gaen, alsoo sy mitsdien versekert sullen zyn van hare Mont-kost, soo sy seggen, soo lange sy daer sullen blyven, daer sy anders qualyk weten aen te raken, al 't welk ongetwyffelt een groot teycken is van een groote miserie ende uytterste armoede.

Om alle welcke redenen, ende meer andere, die ongelyck meerder zyn, ende veel te lange souden vallen hier te verhalen, suppliceren de Staten van den Lande van Hollandt in alle ootmoedigheyt, dat de Majesteyt gelieven wille, voor dit loopende ellendige Jaer henluyden te willen supporteren, ende sonderlinge gratie te doen, nemende alsnu haerluyder goede affectie, die sy tot de Keyserlycke Majesteyt dragen, ende altydts vertoont hebben, voor 't werk, dat henluyden te dragen is impossibel, ofte indien 't selve geensints in 't geheel geschieden en mach, dat de Majesteyt gelieven wille in allen gevalle de geëyschte petitie sulcks te modereren, dat de Staten reden mogen hebben, om bequame ende draeghlycke middelen te vinden, ten contentemente van de Majesteyt dienende.

Requeste van die van Cralingen. IS mede geresolveert, dat op de Requeste van die van Cralingen, versoekende exemptie van 't Margen-geldt, voor appoinctement gestelt soude werden, dat de meetinge van hare Margentalen gedaen zynde van de Dyksloot af tot

tot 't uytterste van 't Bruyck weer Landt toe, sy-luyden betalen sullen soo vel min, als men bevinden sal daer min Landts te wesen, dan in hare Requeste gementioneert is. 1555. 24. Sept.

Rapport van den Advocaet op de Resolutie, den twaelfden September vyftienhondert vyf en vyftigh tot Brussel genomen.

DEn Advocaet heeft rapport gedaen op de Articulen, by de Staten tot Brussel den twaelfden September 1555. geresolveert, ende eerst op het tweede poinct van de selve Resolutie, beroerende Coebel t'adverteren, dat hy hem soude gereedt maken, omme syne Reeckeninge te doen tegens den dage, die hem gepræfigeert soude werden, dat 't selve advertissement, by hem aen den voorsz Coebel gedaen was, die hem verklaert hadde daer toe gereedt te wesen. Op het derde poinct van de selve Resolutie, beroerende dat hy Suys ende Sasbout, of een van henluyden, soude adverteren, omme tegens den voorsz dage hen gereedt te maken, omme rapport te doen van hare besoigne op 't recolement van den Thienden penningh, dat 't selve advertissement by hem, in absentie van Suys, aen den voorsz Sasbout gedaen was, die hem verklaert hadde, hem gereedt te willen maecken om 't selve rapport te doen. Op 't vierde poinct, beroerende dat Coebel soude schryven aen alle groote ende kleyne Steden, ende oock de Rentmeesters, ten eynde sy hare Quohieren van den Thienden penningh met den eersten soude oversenden; dat hy den Ontfanger daer van gesproken hadde, die hem verklaert hadde, alle de voorsz Quohieren ontfangen te hebben, behalven van den Rentmeester van Zuydt-Hol- Pag. 44.

 landt,

1555. 24. Sept. landt, aen den welcken hy schryven soude, omme de selve te recouvreren. Op 't vyfde point, dat hy Coebel soude adverteren, dat hy tegens den voorsz dage die van Heuckelom, Ysselsteyn ende andere soude doen beschryven, omme hare Rekeninge te komen doen van den Impost; dat die van Heuckelom, Asperen, Worchum, Ysselsteyn, Sevenbergen ende Schiedam by den Hove beschreven waren tegens den sesden van de toekomende maendt van October ten fine voorsz. Op het voorsz seste poinct, aengaende dat den Advocaet, passerende door Mechelen, soude vernemen nae den staet van de Processen van de Staten van Hollandt tegens den Prince van Orange, Grave van Hoorn ende Grave van Egmont, ende voorts spreken met den Procureur Generael aldaer, ten eynde de voorsz Staten mochten geraken aen expeditie van de voorsz processen; dat hy van de voorsz drie saken met den voorsz Procureur gesproken hadde, mitsgaders oock den Advocaet en Procureur van de voorsz Staten, ende dat den voorsz Procureur Generael hem voor antwoordt gegeven hadde, dat 't proces jegens den Prince van Orange in state was van wysen, ende dat hy daer inne seer goedt fundament vondt, ende niet en resteerde, dan 't selve proces eerst te laten visiteren den Præsident van den Secreten Rade, die hy alreede daer van gesproken hadde, de welcke verklaert hadde hem onlanghs te willen ontbieden, omme met hem de voorsz visitatie te doen; dat nopende het proces jegens den Grave van Hornes verklaert was, dat dese sake gevoeght sou-

de

de werden by 't ander ende gelyck proces, het welck de voorsz Staten aldaer tegens den voorsz Grave van Hoorn hangende hadden, ende partyen ten principalen geappoincteert waren ter enqueste, ende dat by provisie den voorsz Grave gecondemneert was by provisie te namptiseren ende contribueren, wel verstaende, dat men van wegen de Staten daer by soude mogen voegen sekere additien op de Memorie van de voorsz eerste Processen, indien 't noot ware, dat evenwel hem niet geraden en dachte in de voorsz sake enqueste te doen, voor ende al eer het voorsz Proces jegens den Prince van Orange getermineert soude zyn, ende dat, triumpherende in 't selve proces, soo hy niet en twyffelde, den voorsz Grave van Hoorn ende andere wel geringe souden komen; ende aengaende het Proces jegens de Grave van Egmont, dat den Advocaet Goudt ende den Procureur Wouters verklaert hadden, dat nopende het debat, by den voorsz Grave gemaeckt op de procuratien van de Staten, die saecke oock was in Staten van wysen, ende dat hen by myne Heeren van den Rade toegeseydt was expeditien binnen acht ofte tien dagen, ende dat 't selve gedaen zynde, syluyden met alle diligentie die sake ten principalen souden vorderen. 1555. 24. Sept.

NOpende die van Schellinck, of men sal ten principalen vorderen het proces jegens henluyden, is geresolveert, dat men dit proces ende alle andere ten principalen sal vervolgen, daer van geen processen boven en hangen. Beroeren- de 't Proces tegens die van Schellinck en andere.

 No-

1555. 24. *Sept.* NOpende of den Ontfanger sal executeren de Inwoonders van de Huysen, gelegen buyten Haerlem ende Leyden, volgende de Memorie van Stalpart, dan of 't selve gedaen sal werden by de particuliere Ontfangers van de Steden, daer onder de selve Huysen gelegen zyn; Is geresolveert, dat de particuliere Ontfangers de voorsz Inwoonders sullen doen mane tot kosten van den Landen, ende indien sy onwilligh blyven te betalen den Impost, dat den Ontfanger Coebel de selve sal doen executeren, omme hare penningen te brengen de Collecteurs, daer sy onder gelegen zyn, op dat van dien ontfangh pertinente Reeckeninge gemaeckt mach werden.

Executie van den Impost op de Huysen, gelegen buyten Haerlem ende Leyden. Pag. 45.

COebel heeft verklaert, dat het Landt van Hollandt met jaerlyckfche Renten belast is ter somme van vier en tachtigh duysent vyf hondert ponden van xl. grooten.

Vier en tachtig duysent vyfhondert ponden renten op 't Landt.

DE Staten zyn mede te vreden, dat de uytvoeringe van den Turf geinterdiceert werde tot Lichtmisse toe, 't welck die van den Rade geaccordeert hebben, ende sulcks te vreden zyn daer op te doen expedieren Placaten.

De uytvoeringe van den Turf by Placate te verbieden.

AChtervolgende de Resolutie, by de Staten genomen op den vier en twintighsten September 1555., soo heeft Adriaen vander Goes, Advocaet van den Lande van Hollandt, hem gevonden by Pieter Jansz, Procureur, ende hem ondervraeght, uyt wat oorsake den Heere

Beroerende de Margentalen van den Landde van Roon.

re van Roon als nu wil ſuſtineren min Margentalen te hebben, dan hy in de Jaren 1544, 1545. ende 1546. hadde, ende alſdoen volgende de nombre van dien het Margen-geldt heeft betaelt; verſoeckende voorts van hem te hebben de Requeſte van den voorſz Heere van Roon, den Hove van Hollandt gepreſenteert, ende het Appoinctement, by den ſelven Hove daer op geſtelt; waer op den voorſchreven Pieter Janſz hem voor antwoordt gaf, dat de voorſz Requeſte met den Appoinctemente geſonden was nae Roon, ende dat hy uyt ſoude ſchicken omme de ſelve te recouvreren; ſeyde voorts, dat by den Schout ende Gerechte van Roon verklaringe gedaen was, dat de Margentalen van de Landen van Roon niet meerder en waren dan nae inhoudt der verklaringe, by den voorſz Heere van Roon in ſyne Requeſte gedaen, ende dat hy daer van hem mede beſcheydt ſoude doen hebben, dan en heeft hem alſnog niet gelevert, ſeggende daer van geen beſcheydt ontſangen te hebben. 1555. 24. Sept.

Den 25. September 1555. 25. Sept.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Aſſendelf*,
Goudriaen,
Duvenvoirde,
Obdam,
Otto van Egmont,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Den Schout *Willem Blaſius*,

 en-

1555. 25. Sept.

ende	*Jan Fransz*,
Mr. Willem Schoock,	*Gerrit Roelofz*,
Van Dordrecht.	ende
Joost van Hillegom,	*Mr. Jacob de Milde*,
ende	Van Leyden.
Mr. Lambrecht Jacobsz,	*Pieter Cantert*,
Van Haerlem.	*Sybrandt Ocko*,
Jan Sasbout, Burgemeester,	ende
Jan Dirck Herpertsz,	*Mr. Adriaen Sandelyn*,
ende	Van Amsterdam.
Mr. Adriaen van Leyden,	*Jan Dircksz 't Hoen*,
Van Delf.	ende
	Jan Hey,
	Vander Goude.

Beroerende de stoppinge en bedyckinge van Vosmeer.

Pag. 46.

DE Gedeputeerden van de Staten hebben, nopende de stoppinge van de Vosmeer, eendrachtelyck gepersisteert by de Resolutie den negenden Augusti te vooren genomen, dat die Staets-gewys met die van Antwerpen ende Tertholen vervolght sal werden; wel verstaende dat de kosten gelyckelyck gedaen sullen werden, soo wel by die van Antwerpen, Tertolen ende andere, als by de Staten, ende zyn, omme het selve te vervolgen, ende de saecke te instrueren, die van Delf ende Amsterdam gecommitteert.

Stoppinge van den Spoye.

AEngaende de sake van den Spoye, is geresolveert, dat 't selve vervolgt sal werden van wegen de Edelen ende de vyf Steden, ende tot kosten van henluyden zyn gecommitteert die van Delf ende Amsterdam, maer die van Dordrecht verklaerden hen niet te mogen voe-

gen

gen nae dat by henluyden de Gedeputeerden tot Dordrecht verklaert is, en dat daerom syluyden in de kosten niet en behooren te gelden. 1655. 25. Sept.

Rapport van Sasbout, nopende 't recolement van den Thienden penning.

MR. Arent Sasbout heeft de Staten rapport gedaen van sijn besoigne, ende de besoigne van Mr. Cornelis Suys, beroerende 't recolement op het quaedt aenbrengen van den Tienden penningh, ende heeft de selve Staten oock daer van sekere Memorie by geschrifte gelevert, inhoudende sekere Articulen, daer van eenige by de voorsz Staten geappostilleert zyn, welke Memorie alhier geinsereert werdt.

Memorie, nopende het aenbrengen van den Tienden penningh, myn Heeren de Staten van den Lande voor te houden, om daer Resolutie op te nemen.

Memorie, nopende de voorsz saecke by Sasbout gelevert de Staten, omme daer op te resolveren.

VAn Huysen te Landewaert staende, geen ses Car. guldens in huyre jaerlycks waerdigh wesende, of daer mede onder verstaen werden allerhande Huysen, 't zy of die arme ofte rycke Luyden toebehooren, soo 't Placaet Art. 13. schynt te spreken van sulke Huysen, alleenlyck arme Luyden toebehoorende, ende gelycke Huysen, geen arme Luyden toebehorende, schynen souden daer onder niet begrepen te wesen, nae welck voorsz Art. de Commissarissen hen gereguleert hebben.

Dan die van Eyckenduynen hebben geen

aen-

1555. 15. Sept.

aenbrenginge van Huyſen gedaen, jaerlycks min geldende dan de voorſz ſes guldens, ſoo ſy ſeggen onder den Hage begrepen te zyn, in de Accynſen te contribueren, ende mitsdien 't ſelve behooren te genieten dat die van den Hage genieten, of myn Heeren verſtaen, dat henluyden het ſelve behoort gepaſſeert te werden, ſoo verre ſulcks als vooren verſtaen werdt.

In 't Quohier van Eycken-duynen fol. 2. verſo, Art. ultimo fol. 5. nopende het Art. van Philips Huygeſz, fol. 9. van Arent Janſz.

Dat in 't Quohier van Haegh-Ambacht ende Eyckenduynen gebracht werden ſekere Wooningen, die by een Bruycker gebruyckt werden jaerlycks voor de ſomme van dertigh of veertigh ponden, toebehoorende een derde, welcke derde Eygenaer weſende, jaerlycks uytreyckt ſekere Godts-huyſen, ende ſulcks exempte Perſonen by Placaet, een jaerlyckſche Rente van twee ofte drie guldens, ſtaende op ſijn Wooninge, ende alſoo de ſelve derde Eygenaer, doende de Kercke betalinge van de Renten, de ſelve Kercke geen kortinge doen en mach van den Thienden penningh, overmits de Kercke exempt is, belaſt hy ſijn Bruycker den Tienden penningh van de Kercke af te trecken in 't Quohieren van de aenbrenginge van den Tienden penningh, om hem Eygenaer in ſijn twee deelen, die hy reſponderen moet, aldaer kortinge te ſtrecken.

Pag. 47.

Ende van gelycken doet een Lantman, ſijn eygen Landt bruyckende, dat getaxeert werdt voor ſeeckere ſomme, belopende den Thienden penningh twee guldens, ende alſoo hy uytreyckt de Kercke N. jaerlycks twintigh

guld.,

guld. , komende over den Thienden penningh twee guld. , ergo niet. 1555. 25 Sept.

Te weten, hoe men hem hier inne reguleren sal, ende of men de Eygenaers sulcks als vooren kortinge, soo wel in het eerste by den Pachter gebruyckt, als in 't tweede by hem selfs gebruykt, sal laten genieten.

Dat in 't Quohier van Haegh-Ambacht folio 1. pagina versa aengebracht werdt by eenige, dat hy van de Keyserlycke Majesteyt gehuyrt heeft vier en twintigh Margen Landts voor tseventigh guldens 's Jaers, die hy weder voorts is behuyrende voor veel meerder somme, daer van hy gesproken zynde, omme daer na de aenbrenginge te doen, sustineert te mogen volstaen met de huyre, by hem tegens de Keyserlycke Majesteyt gedaen; ende alsoo te duchten is, dat dit selve in andere plecken meer vallen sal, zy Resolutie genomen, hoe dat men verstaen sal dat de aenbrenginge behoort gedaen te werden. Siet hier van in de informatie by de Commissarissen gedaen, folio 11. in het Articul van Barthouts, ende oock in 't navolgende Articul van den Duynmeyer.

Dat van de Taxateurs van den Hage vereyscht zynde 't Quohier, nopende de taxatie van de Huysen, schynen swarigheydt daer op te maecken, sustinerende dat myne Heeren de Staten eerst behooren daer van te beginnen in de Hofsteden, daer sy meenen dat meerder ongeregeltheydt bevonden soude mogen werden, dan in hare taxatie, te weten, wat myne Heeren hier van gelieven gedaen te werden.

Alsoo de Dorpen van Ryswyck, Monster, Voorburgh, Wassenaer, Hage ende Haegh-

Am-

1555. Ambacht, daer op de Commissie van dese
25. *Sept.* Commissarissen sprekende is, ontboden zynde voor de Commissarissen, ende hen remonstrantie aldaer gedaen zynde, volgende 't ses en twintighste Articul van de Instructie, den Commissaris Berendrecht overgelevert, van dat sy haer eygen Landen, binnen 's Landts toe behorende, tot veel minder pryse getaxeert te hebben dan andere Landen, ende nae inductie, henluyden gedaen, van hare Quohieren daer nae te verhoogen, zyn gelyckelyck sustinerende, dat sy alle de selve taxatie gedaen hebben, regard nemende op de qualiteyt, goedtheydt ende deught van 't Landt, elck in sijn Ambacht gelegen, sulcks als sy nae hare conscientie meenden, dat 't doe ter tyds voor dat Jaer in huyre gegouden soude hebben, ende meenen hare conscientie daer inne bewaert te hebben, ende sonder simulatie ofte dissimulatie recht op gedaen te hebben, ende mitsdien geen andere verhoginge souden weten te doen.

Ende alsoo de Commissarissen dunckt, in de Quohieren, by henluyden gevisiteert, soo groote fauten desen aengaende niet gevallen te wesen, soo in de selve Dorpen Landen zyn van merckelycken verscheyden pryse, daer door seer lastigh ende niet wel doenlyck soude wesen by de Commissarissen, informatie te nemen volghende het seven en twintighste Articul van de Instructie, om tot kenisse van dien wel te komen, maer beter vallen soude by eenige uyt de Steden daer aen leggende, de Lantmetery hanterende, ende ken-

kennisse daer van hebbende, by inspectie oculair te sien, of men tot hare taxatie soude behooren te procederen. 1555. 25. Sept.

Sal myne Heeren gelieven te resolveren, hoe sy voorts hier inne gehandelt willen hebben, alsoo 't vyf en twintighste Articul van de selve Instructie, by den geenen die soo van Delf als Leyden de voorschreve Commissarissen geadjungeert waren, nopende hen in het generael op de Landen te informeren, niet volkomen en is geweest. Pag. 48.

Ende van gelycken, hoe 't myne Heeren gelieft geprocedeert te werden nopende de waerde van de Huysen ten platten Lande staende, die met de Lande niet verhuyrt en werden, daer van 't 28. Art. van de voorsz Instructie spreeckt, soo de selve Commissarissen, als de Brouwerye ende Landtmeterye niet gehandelt hebbende, 't selve sulcks oock quaedt soude wesen om te volkomen.

Op 't eerste ende tweede Art. van de voorsz Memorie is by de Staten geresolveert op den vyf en twintighsten September 1555. dat de Huysen, staende in den Hage ende Haegh-Ambacht, niet jaerlycks in huyre geldende ses guldens, sullen vry wesen van den Thienden penningh, maer Huysen, te Lande staende, arme luyden toebehorende, niet mogende gelden ses guldens, sullen alleen vry wesen. Appostillen van de Staten op voorschreve Memorie by forme van Resolutie.

Op 't derde, vierde ende vyfde Art. is geresolveert, dat de Landtluyden, uytreyckende Renten eenige Kercken, Gasthuysen of-

1555. 25. *Sept.* ofte andere gepriviligeerde Perſonen, ſullen hen daer van korten den Tienden penningh, de welcke de voorſz Kercken, wettelyck daer van docerende, weder gereſtitueert ſal werden by den Ontfanger Generael, ofte particulier van de Steden daer omtrent gelegen, ende dat om te ſchuwen alle frauden.

Op 't ſeſte Art. is gereſolveert, dat de Pagters ſullen den Tienden penning betalen van den Landen, Tienden, Viſſcheryen ende anders dat voorts verhuyrt wert, ſulcks als ſy 't verhuyren, ende niet als ſy 't gehuyrt hebben.

Op 't ſevende ende achtſte Art. is gereſolveert, dat alſoo de ſes groote Steden hare Quohieren van den Tienden penningh gelevert hebben den Ontfanger, ofte gereedt zyn te leveren, ſoo ſullen die van den Hage mede van gelycken hare Quohieren overleveren.

Op de twee laetſte Articulen is gereſolveert, dat aengaende de waerde van de Landen, de Landtluyden toebehoorende, laten hen duncken de voorſz Staten, dat by de Regeerders van de Steden, naeſt de ſelve Landen gelegen, informatie van de waerde van dien genomen ſal werden, daer toe elcks in den ſynen ſal mogen nemen drie Perſonen, niet ſuſpect, de natuyre ende waerde van de ſelve Landen kennelyck zynde, die oock by het gemeene Landt ſullen werden betaeldt tot twintigh ſtuyvers 's daegs, des ſullen de voorſz Steden voor deſe reyſe alleenlyck doen

doen procederen tegens twee Dorpen in haren bedryve gelegen, ende die fyluyden fullen bevinden merckelyck het Placaet van den Thienden penningh te hebben gecontravenieert, ende in gevalle als boven, sal men jegens de Taxateurs, tot exempel van de anderen, rigoureuselyck doen procederen, mitsgaders van de waerde van de Huysen, de Landluyden toebehorende, volgende den den inhoudt van den Placate, die men soude mogen taxeren nae hare Margentalen, die syluyden zyn gebruyckende, te weten voor elcke Marge een stuyver, ende dit al op rapport. Actum ten dage ende Jare als boven. 1555. 25. Sept.

Den 26. September 1555. 26. Sept. Pag. 49.

Requeste van die van Hogeveen, om exempt te wesen van de Ommeslagen over de platte Landen.

GEsien het versoeck, by Requeste by die van Hogeveen gedaen, gelegen in Rynlandt, om exempt te wesen van de Ommeslagen over de platte Landen by de Staten doen ommeslaen, om van dien, ende van alle andere, in toekomende tyden te mogen wesen vry ende exempt, overmits dat van de voorsz Margen ende Landen, als wesende niet dan Putten ende Poelen; ende oock gehoort het rapport van die van der Goude, die by de Staten waren gecommitteert geweest, omme henluyden op het voorschreve te kennen geven volkomentlyck te informeren; soo hebben de Edelen, Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden ende Gouda de voorsz van Hoogeveen toegelaten, voor dese reyse alleenlyck te mogen volstaen, mits

1555. 26. Sept. betalende van de voorsz ommeslagen drie Margen voor een; die van Amsterdam ontseyden de Supplianten haerluyder versoeck, ende dat sy luyden behoorden te betalen na advenant de quantiteyt van hare Margentalen, om de consequenties wille.

Acht hondert ende een hondert veertigh Margen omtrent Hogeveen gelegen.

AEngaende de acht hondert ende een hondert veertigh Margen, gelegen in Schielandt, annex ofte omtrent de voorsz Hogeveen aen de Landtschydinge, veklaerden de voorsz Staten gelyckelyck, dat de selve gehouden souden wesen te betalen alle de Ommeslagen, die by de Staten over de Margentalen zyn doen ommeslaen geweest zedert den Jare 1552. laetstleden, ende dat al nae de qualiteyt ende grootheydt van hare Margentalen, daer op den Rentmeester Coebel hem sal informeren, 't zy by den Bailliuw van Bleyswyck ofte den Schout van Sevenhuysen.

Beroerende de Margentalen van Roon.

DAt den Heere van Roon sal over syne Margentalen betalen, sulcks hy in de voorleden tyden gedaen heeft gehad, ten ware hy doceerde minder Margetalen te hebben, in welcken gevalle hem gedaen sal werden restitutie naer advenant.

Resolutien, beroerende den Rentmeester Coebel.

DEn Advocaet sal den Rentmeester Coebel leveren, onder de signature van sijn handt, alle de Resolutien, des voorsz Rentmeesters Officie concernerende, ten eynde den selven Rentmeester hem daer na sal mogen reguleren.

Dat

DAt alsoo, omme te furneren de Beede van twee hondert duysent guldens, by henluyden in de maendt van Mey laetstleden geconsenteert, by verkopinge van Renten niet meer opgebracht en is dan hondert duysent guldens, ende by 't Margen-geldt tseventigh duysent guldens, sulcks dat daer aen noch resteren dertigh duysent guldens; Is by de Staten geresolveert, dat den Ontfanger Coebel de voorsz resterende dertigh duysent guldens eerstdaeghs sal vinden, alleenlyck by verkopinge van Los-Renten, den penningh twaelf, op 't gemeene Landt, ende niet by verkopinge van Lyf-Renten.

1555. 26. Sept. Dertigh duysent guldens, resterende aen het laetste consent, te vinden by verkoopinge van Los-Renten.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den sevenden en agtsten October 1555.

Pag. 50.

PRÆSENTEN.

7. Octob.

Den Heere van *Assendelf*,	ende *Mr. Willem Schoock.* Van Dordrecht.
Duvenvoirde,	*Joost van Hillegom*,
Mathenes,	ende
Lockhorst,	*Mr. Lambrecht Jacobsz*,
ende	Van Haerlem.
Otto van Egmont,	*Jan Sasbout*, Burgermeester,
Uyt den naem van d'Edelen.	ende
Den Schout *Willem Blasius*,	*Mr. Adriaen van Leyden*, Van Delf.

1555. 7. Octob.

Gerrit Beuckelsz,
Gerrit Roelofz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgemeester,
Sybrandt Ocko,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme te concipieren de particuliere Procuratie van de Edelen, de welcke nochtans niet ten effecte geleydt is, overmits de generale Procuratie, by de voorsz Staten gepasseert den dertienden der selver maendt op alle de Gedeputeerden van de Staten van Hollandt.

Particuliere Procuratie van de Staten.

TEn voorsz dage is by de voorsz Gedeputeerden de voorsz particuliere Procuratie geconcipieert, van woorde tot woorde hier hier nae volgende.

Op den dagh van huyden compareerden in de Audientie en Pleyt-kamer van den Hove van Hollandt Heeren Gerrit, Heere van Assendelf, Eemskerck, &c. Ridder, eerste Raedt præsiderende in den voornoemden Hove, Heere Arent van Duvenvoirde, Heere van Obdam ende Heynsbroeck, Adriaen van Mathenes, mede Ridderen, Willem van Lockhorst ende Otto van Egmont, als Edelen van den Lande van Hollandt ende West-Vrieslandt, voor hen selven, ende vervangende alle de andere Edelen, mitsgaders de kleyne Steden ende platte Landen van den voorsz Lande, ende verklaer-

den, dat sy volgende de goede wille ende ge- 1555.
liefte van de Keyserlycke Majesteyt, onsen al- 7. Octob.
dergenadighsten Heere en natuyrlycken Prince., geconstitueert ende gemachtight hebben, constitueerden ende maeckten machtig mits desen de voornoemde Heeren Adriaen van Mathenesse, Otto van Assendelf, Heere van Goudriaen, ende Willem van Lockhorst, omme by hen driën, ofte twee van hen, die best sullen mogen vaceren, voor hen selven, uyt den name ende vervangende alle de andere Edelen, mitsgaders de kleyne Steden ende platte Landen als vooren, met de Gemachtighden van de ses groote Steden van den selven Lande ende Graefschappen van Hollandt ende West-Vrieslandt, representerende de Staten van den selven Lande, te assisteren, ende bewilligen soo veel in hen is, de cessie, transport ende overdracht, die de Keyserlycke Majesteyt voorsz gelieven sal te doen van syne Majesteyts voorsz Landen ende Graefschappe van Hollandt ende West-Vrieslandt, tot behoef van den Doorluchtighsten, Hooghst-geboren Prince, syne Majesteyts Sone, Philips, Koningh van Engelandt, &c. Pag. 31.
ende de voornoemde cessie, transport ende overdracht gedaen zynde, voorts van de voorsz Koninghlycke Majesteyt te ontfangen den behoorlycken Eedt, die syne Koninghlycke Majesteyt den voorsz Landen doen sullen, ofte vernieuwinge van den Eedt, die syne voorsz Majesteyt de voorsz Landen tot Dordrecht gedaen hebben op den ses en twintighsten September in den jare 1549, mitsgaders omme in de qualiteyt ende maniere voorsz syne voorsz

1555. 7. Octob. Koninghlyke Majesteyt te doen hulden en eeden, als goede ende getrouwe Ondersaten schuldig zyn te doen haren natuyrlycken Heere ende Prince, ofte vernieuwen alsulken Eedt, als de Staten van de voorsz Lande ende Graefschappe van Hollandt in den jare ende ten dage voorsz tot Dordrecht gedaen hebben, vast, gestadigh ende van waerde te houden, wes by de voorsz Geconstitueerden, ofte twee van hem, in 't gunt voorsz is gedaen sal werden. Gedaen in den Hage ter voorsz plaetse den sevenden dagh van October in 't jaer ons Heeren vyftien hondert vyf en vyftigh.

Onder stondt,

In kennisse van my,

Ondergeteyckent,

J. Dam.

8. Octob. *Den 8. October 1555.*

Te versoeken confirmatie aen de Koninglyke Majesteyt op het Privilegie van geen Uytheemsche Officieren te hebben.

IS by de Staten geresolveert, dat de Gedeputeerden van de Staten, tot Brussel reysende, sullen by Requeste versoecken confirmatie onder het Zegel van den Koningh van Engelandt, &c. van het Privilegie van geene vreemde Officiers in den Lande van Hollandt ende West-Vrieslandt te hebben, &c. den Lande van Hollandt by de Keyserlycke Majesteyt in Majo laetstleden onder syne Majesteyts handt gegundt, ten ware die van Vlaenderen, hebbende gelycke Privilegien, verder versochten, in welcken gevalle sullen de Gedeputeerden van de Staten mede verder versoecken.

Dat

DAt men oock sal versoecken *Publicationem Testium*, mede omme te mogen hebben twee uyt den Lande van Hollandt in den Grooten Raede van Mechelen. 1555. 8. *Octob.* Van gelycken Publicationem Testium.

DE Gedeputeerden van de *Staten*, boven reysende met hare Procuratie, by de Staten geconcipieert, om te ontfangen de renunciatie, van de Keyserlycke Majesteyt, &c. sullen van de selve hare Procuratie niet openbaren, ten ware de andere Landen van gelycken deden. De Procuratie van de Staten niet te vertoonen, al eer de Procuratie van de andere Staten vertoont werdt.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den derthienden October 1555. Pag. 52. 13. *Octob.*

P R Æ S E N T E N,

Den Heeren *Gerard*, Heere van *Assendelf*, *Eemskerck*, &c.
Arent van Duvenvoirde,
Jacob van Duvenvoirde, Heere van *Obdam*, Ridderen,
Gerard van Poelgeest, ende
Jacob, Heere van *Wyngaerden*,
Uyt de naem van d'Edelen,
Willem Buquet Blasius, ende
Mr. *Willem Schoock*, Van Dordrecht,
Adriaen Claesz, ende
Mr. *Lambrecht Jacobsz*, Van Haerlem,
Jan Sasbout, ende
Mr. *Jacob van Eynde*, Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
Claes Reyersz, ende
Mr. *Jacob de Milde*, Van Leyden.

 Ger-

1555. 13. Octob.

Gerrit Claesz, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam. *Jan Dircksz 't Hoen.* Vander Goude.

Omme te concipieren de generale Procuratie op sekere Gedeputeerden van de Staten van Hollandt,

Passeringe van de generale Procuratie van de Staten.

IS by de voorsz Gedeputeerden gepasseert de voorschreve generale Procuratie, omme by de selve den Koningh van Engelandt te mogen ontfangen ende Eedt doen, de welcke alhier niet geinsereert werdt, maer geregistreert staet in 't Register van den Advocaet van den Lande, van alle de stucken, die by de Staten geimpetreert werden.

16. Octob.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden den 16. ende 17. October 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere *Adriaen van Mathenes*, Ridder.
Otto van Assendelf, ende *Willem van Lockhorst*, Uyt de naem van de Edelen.
Adriaen van Blienburgh, *Schrevel Ockerts*, ende *Mr. Cornelis van Hogelande*,
Van Dordrecht.
Dirck van Paenderen, *Willem Cornelisz Gael*, ende *Mr. Quiryn Dircksz*,
Van Haerlem.
Jan Dirck Herpertsz, *Mr. Quiryn Aertsz*, ende *Mr. Adriaen van Leyden*,
Van Delf.

Ger-

Gerrit Roeloffz,	ende	1555.
Mr. Frans Adriaensſz,	*Mr. Reynier Swyn*,	16. Octob.
ende	Van Amſterdam.	
Mr. Cornelis van Veen,	*Simon Gerritſz*,	
Van Leyden,	ende	
Mr. Hendrick Dirckſz,	*Job Franſz*,	
Pieter Cantert,	Vander Goude.	

TEn voorſz dage is by de Staten gereſolveert, dat men den Præſident ſal leveren Copie authentick van de Procuratie van de Staten, ofte onder de handt van den Advocaet, ende viſie doen van de principale Procuratie, ende indien hy de principale Procuratie begeert, dat eerſt de Staten daer van Copie authentyck als vooren gelevert ſal werden. Pag. 53. Den Præſident te leveren Copie van de voorſz Procuratie.

NOpende de Reſolutien, den achtſten Octo-ber genomen, dat men daer op Requeſte ſal maken, ende daer voorts by verſoecken, dat die van den Rade van Hollandt, vacerende eenigh Raedtſchap, de nominatie ſouden hebben van twee ofte drie, gelyck die van den Grooten Raede hebben, ende dat de ſelve Requeſte gemaeckt zynde, men de ſelve ſal vertoonen den Præſident, ende aen hem verſoecken, of men de ſelve voor de ceſſie ende overdracht, die by de Keyſerlycke Majeſteyt gedaen ſal werden, den Koningh ſal preſenteren, dan niet. Nopende de Requeſte, omme te hebben Publicationem Teſtium, ende nominatie van eenige Raetsheeren, &c. den Præſident te vertoonen.

DAt 'er nieuwe Commiſſie vervolght ſal werden op Aſſendelf ende Stalpert, omme te hooren des gemeene Landts Rekeningen met de Gedeputeerden van de Staten. Commiſſie op Aſſendelf ende Stalpert, om te hooren 's gemeene Lands Rekeningen.

 Aen-

1555. 16. *Octob.* AEngaende 't geene wes by de Keyserlycke Majesteyt gedaen is zedert de huldinge van den Koning, dunkt hen dat men daer op sal met die van Zeelandt begeeren 't advis van den Stadthouder, om te weten of men sal vervolgen confirmatie van die van den Koningh.

Nopende de confirmatie van eenige saken, by de Keys. Maj. te vervolgen.

VAn gelycken oock beroerende de swarigheydt, die 'er soude mogen vallen in de successie van dese Landen, soo verre de Koning quame te overlyden voor de Keyserlycke Majesteyt, synen Vader.

Van de successie indien den Kon. quam te sterven voor de K. M.

DAt men evenwel sal ondervragen die van Brabandt ende Vlaenderen, omme te weten, of sy in 't geene wes voorsz is gelycke swarigheydt maken, omme, dat wetende, dan voorts gedaen te werden naer behooren.

Te spreken die van Brabandt ende Vlaenderen nopende de voorschreve successie.

DE voorsz Staten gehoort hebbende 't rapport van den Advocaet, die met die van Vlaenderen gesproocken hadde, de welcke geen swarigheydt en maken nopende de voorsz Poincten, hebben oock op den achttienden October 1555. van advis geweest, daer van myn Heere den Stadthouder niet te vermanen, te meer, alsoo in 't doen sijn E. die reverentie, die van Zeelandt, die eerst dese swarigheden gemoveert hadden, mede by den Stadthouder wesende, alsdoen daer van niet en vermaenden.

Niet te vermanen van de voorsz swarigheydt van de successie en anders.

PRÆ-

PRÆSENTEN.

1555. 16. Octob.

Alle die van de generale Procuratie.

DE Requeste gealtereert zynde, ende by de Gedeputeerden gevisiteert, is geseydt de selve den Præsident te presenteren, omme die te visiteren, ende van hem te ondervragen, of men die voor de overdrachte van de Koninghlycke Majesteyt soude presenteren, dan niet, maer welcke Requeste ten selven dage hem gepresenteert zynde, heeft die na hem genomen, om te visiteren, ende dan syn advis te seggen.

De Requeste van de Publicatie ende andere poincten gealtereert wesende, den Præsident te vertoonen.

ALsoo tot kennisse van de Staten gekomen was, dat 'er weder jegens henluyden in 't generael ende particulier veele ende diverse Articulen overgegeven waren, tenderende tot haerluyder diffamie, soo is geresolveert Copie aen den Præsident van de selve te versoecken, welk versoek ten selven dage hem gedaen zynde, seyde van geen Articulen gehoort te hebben noch te weten spreken.

Copie van de nieuwe Articulen tegens de Staten overgegeven te versoeken. Pag. 54.

DE Staten vertoont zynde sekere Requeste van die van Mechelen, beroerende de sake van 't verpacken van den Haringh, daer by sy versochten te hebben Copie van eenige Titulen ende Munimenten, daer de Staten hen in haer duplique op funderende waren, omme te bet ende pertinent te mogen maken haer duplique, ende dat by die van Dordrecht verklaert

Antwoordt op het versoeck van die van Mechelen te maken, daer by sy begeeren Copie van der Staten Munimenten.

1555. 16. Octob. klaeet werde, dat sy van duplique versteken waren, ende mitsdien te laet op waren omme het voorsz versoeck te doen; soo is by de voorsz Staten geresolveert, dat by die van Dordrecht, die de sake meest gehanteert hadden, ende gecommitteert waren omme die te vorderen, op 't voorsz versoeck sulcke antwoordt gemaeckt soude werden, als ter materie dienen soude, tot vorderinge ende goede expeditie van de sake.

20. Octob. Den 20. October 1555.

Met de Requeste, beroerende de publicatie van Getuygen en anders te vertoeven tot de overdrachte de Koninghlycke Majesteyt gedaen soude zyn.

DEn Advocaet gesproken hebbende den Præsident, nopende de presentatie van de voorsz Requeste, heeft geantwoordt, dat men daer mede soude vertoeven tot de overdracht ende het ontfangen van syne Kon. Maj. geschiedt soude zyn.

23. Octob. Den 23. October 1555.

Eenige swarigheden gemoveert in 't doen van den Eedt de Koningl. Majesteyt.

GEvisiteert zynde de Minuten van den Eedt, by den Koningh van Engelandt ende Staten van Hollandt te doen, soo hebben de Staten daer sonderlinge geen swarigheydt inne gevonden, dan dat den voorgaenden Eedt van den voorsz Koningh in houdt, dat hy belooft te onderhouden en observeren *Privilegia Hollandiæ, quæ nunc habent & tenent*, mits welken soude schynen, dat de Privilegien die naederhandt ende zedert den ses en twintighsten September 1549. by de Keyserlycke Majesteyt gegeven zyn, daer niet onder en souden gecompre-

prehendeert wesen, mits welcken de voorschreve Staten geresolveert hebben hier van te spreken den Præsident, om te weten of de andere Landen daer inne geen swarigheydt maken, ende soo verre niet, dat sy alsdan te vreden waren hen met de andere Landen conform te maken; dat by den Advocaet den Pensionaris van Dordrecht ende Delf, als daer toe gecommitteert zynde, van 't geene wes voorsz gesproken zynde, heeft verklaert, dat niemandt van de andere Landen daer inne eenige swarigheydt gemaeckt en hadden, ende dat den Koningh van Engelandt, uyt kracht van de vernieuwinge van de voorsz belofteniffe, alle Privilegien, tot den dage van huyden gegeven, beloofde te observeren en onderhouden. 1555. 23. Octob.

Den 25. October 1555. 25. Octob.

DE Keyserlyke Majesteyt heeft de overdracht van alle dese Landen van herwaerts over in handen van synen Soone, den Koningh van Engelandt, gedaen, ende is van wegen de voorsz Keyserlycke Majesteyt by Mr. Philibert Bruxelles de propositie de generale Staten gedaen, ende daer nae by Mr. Jacob Maes, Pensionaris van Antwerpen, de antwoordt van de generale Staten daer tegens gedaen, welcke propositie ende antwoordt mede geregistreert staen by de andere Acten ende Stucken van het gemeene Landt.

Overdracht, by de Keyserlijcke Majesteyt van alle de Landen van herwaerts over de Koninglycke Majesteyt gedaen.

1555.
26. Octob.

Den 26. October 1555.

IS by den Advocaet van wegen de Staten van Hollandt voor het ontfangen van den Eedt den Koning van Engelandt dese navolgende Harange gedaen.

Pag. 55.

Aldergenadighste Heer.

Harange, by den Advocaet de Koninglyke Majesteyt gedaen voor 't doen van den Eedt.

ALsoo 't de Keyserlycke Majesteyt belieft heeft geheelyck te transporteren ende over te dragen Uwe Koninghlycke Majesteyt de Landen van herwaerts over, ende dat Uwe Majesteyt het selve geaccepteert heeft, ende alle de Staten van dese Landen daer inne geconsenteert hebbende, soo zyn de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van dese Landen, alhier jegenwoordigh, willigh ende bereyd, volgende de begeerte van de Keyserlycke Majesteyt, met goede liefde ende affectie Uwe Koninghlyke Majesteyt te ontfangen voor haren natuyrlyken Heere ende Prince ende reciproquelyk te doen ende te ontfangen den Eedt, daer toe van noden zynde.

Ontfanginge van den Eedt van de Staten by de Kon. Majesteyt.

DE Koninghlycke Majesteyt heeft na de voorsz Harange reciproquelyck gedaen, ende van de Staten van Hollandt ontfangen den behoorlycken Eedt.

En-

ENde nae de ontfanginge van den voorschreven Koningh, ende het doen van den Eedt, is by den voorschreven Advocaet uyt den naem als vooren den voorschreven Koningh noch een Harange gedaen, sulks als volght. 1555. 26. Octob.

Aldergenadighste Heer.

DE Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, dancken Uwe Majesteyt hooghlyck, dat de selve belieft henluyden te ontfangen voor syne Subjecten ende Ondersaten, bidden ende versoecken, dat Uwe Majesteyt gelieve de Landen van Hollandt, ende Ondersaten van dien altoos te hebben in sijne Majesteyts goede recommandatie, ende haerluyder Privilegien, vryheden ende usantien, soo in 't generael als particulier, te onderhouden ende voor te staen, offererende voorts tot allen tyden Uwe Koninglyke Majesteyt haren goedtwilligen ende onderdanigen dienst in alle saken henluyden mogelyck; ende bidden ende versoecken, dat Uwe Majesteyt gelieve op sekere Requeste, daer by sy versoecken seeckere poincten, grootelycks dienende tot vorderinge van de Justitie ende welvaren van den Lande, ende by henluyden Uwe Majesteyt gepresenteert sal werden, te doen hebben goede ende favorable expeditie.

Harange, by den Advocaet de Koninghlyke Majesteyt gedaen naer het doen van den Eedt.

Waer

1555. 16. *Octob.* Antwoordt van de Koninglycke Majesteyt op de Harange van den Advocaet.

WAer op de Koninghlyke Majesteyt by Bruxelles heeft doen seggen, ende antwoorden, dat syne Majesteyt de Landen van Hollandt en Ondersaten van dien altoos soude hebben in syne goede recommandatie, en dat voorts op de Requeste, die by de Staten van Hollandt henluyden gepresenteert sal werden sulcke expeditie sal verleenen en accorderen, als nae rechten ende reden behooren sal.

PRÆSENTEN.

Alle de voorsz, behalven

Den Schout van Dordrecht,	*Mr. Hendrick Dircksz*,
Schrevel Ockerts,	*Pieter Cantert.*

Beroerende het Placaet, by den Raede van Hollandt gepubliceert, van geenen Turf uyt den Lande van Holland te voeren. Pag. 56.

BY den Advocaet de Staten verhaelt zynde, hoe dat den Præsident hem geseydt hadde, dat die van Brabant hen lieten duncken onredelyck te wesen, het Placaet, by den Hove van Hollandt ter begeerte van de Staten geëxpedieert, beroerende de interdictie van 't uytvoeren van den Turf, seggende, dat de selve interdictie behoorde gerevoceert te werden, ofte dat die van Brabant in meeninge waren gelycke interdictie te doen van de uytvoeringe van Hout; versoeckende Resolutie van de antwoordt, den Præsident te doen; soo hebben de voorsz Staten genoegh eendrachtelyck geresolveert, den Præsident voor antwoordt te seggen, dat 't voorsz Placaet was principalyck by de Staten vervolght, om te contenteren de arme

me Luyden, die hen lieten duncken, dat de ry- 1555.
singe ende duyrten van den Turf gekomen was, 16. Octob.
overmits de uytvoeringe van den Turf, hoewel
't selve sulcks niet is, alsoo uyt Hollandt als nu
weynigh Turfs uytgevoert is, overmits de nattigheydt van den jare; dat oock die van Brabandt weynigh daer by geinteresseert zyn, alsoo sy binnen hare Landen Veenen genoegh hebben, die sy ongedolven laten leggen; dat ook syluyden tot meer stonden wel gewoon zyn gelycke Placaten te doen expedieren, als beroerende van geen Koorn uyt te mogen voeren, sonder dat die van Hollandt hen daer van alsdoen bekroont hebben; dat 't selve Placaet evenwel is temporeel, als alleen duyrende tot Lichtmis, ende daeromme van kleynder prejuditie; dat evenwel, alsoo 't selve vervolght by de generale Staten, henluyden niet mogelyck en is yet daer inne te veranderen, maer gaern in den haren rapport doen sullen, om te sien of men 't selve soude mogen veranderen, ofte ten minsten daer inne communiceren.

Den Grave van Egmont te leveren Copie van de Requeste beroerende de publicatie ende anders.

ALs aengaende de versochte Copie, by den Grave van Egmont van de Requeste by de Staten den Koningh van Engelandt te presenteren, beroerende van geen uytheemsche Officieren ende publicatie van de Getuygenissen te hebben, hebben de voorsz Gedeputeerden de voorsz Copie eendrachtelyck geconsenteert.

Te versoeken advis van den President.

NOpende 't vervolgh van de selve Requeste, is by henluyden geresolveert, dat men op morgen 't inhouden van de selve Requeste Staets-

1555. 26. Octob. gewys den Præsident sal verhalen, ende hem ondervragen, of hem geraden dunckt de selve Requeste mede te recommanderen de Heeren van Attrecht ende Egmont, ende of hem dunckt van nooden te wesen, dat het vervolgh van de voorsz Requeste gedaen werdt by alle de Gedeputeerden, ofte by den Advocaet alleen, ofte noch een ofte twee Gedeputeerden by hen gevoeght, ende hebbende antwoordt van den Præsident, sullen op de deputatie van eenige resolveren.

nopende 't vervolg van de voorsz Requeste.

27. Octob. *Den 27. October 1555.*

PRÆSENTEN.

Den Heere *Adriaen van Mathenes*, Ridder.
Otto van Assendelf, ende *Willem van Lockhorst*, Uyt den naem van d'Edelen.
Mr. Cornelis van Hegelande, Van Dordrecht.
Dirck van Paendeten, ende *Willem Cornelisz Gael*, Van Haerlem.
Mr. Quiryn Aertsz, ende *Mr. Adriaen van Leyden*, Van Delf.
Cerrit Roelofsz, *Mr. Frans Adriaensz*, ende *Mr. Cornelis van Veen*, Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz, *Pieter Cantert*, ende *Mr. Reynier Swyn*, Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, ende *Job Fransz*, Vander Goude.

De

DE voorsz Staten hebben gecommitteert en de mach gegeven den Advocaet ende de Pensionaris van Delf ende Amsterdam, omme met die van Antwerpen ende Ter-Tholen te overkomen nopende de kosten, die 'er vallen sullen, ende gedaen moeten werden in den Procesſe van deselve van Hollandt, Antwerpen ende Ter-Tholen jegens die van Vosmeer, ende hoe veel elcks van henluyden van de selve kosten sal dragen, ende dat ten meesten oirbaer van 't selve Landt.

1555. 27. Octob. Pag. 57. Den Advocaet en de Pensionaris van Dordrecht ende Delf gecommitteert, om met die van Antwerpen en Tertholen te handelen nopende de kosten tegens die van Vosmeer.

IS mede geresolveert, dat de Staten hen vinden sullen in de audientie, om aldaer den Advocaet te constitueren, uyt haren naem te onderteeckenen de Acte van de huldinge ende Eedt, den Koningh van Engelandt gedaen, ende dat volgende 't advis van den Præsident Viglius.

De Acte van de Huldinge by den Advocaet te teyckenen.

BY de Staten aen den Præsident Viglius versocht zynde op haer Requeste, inhoudende vier poincten, heeft voor antwoordt gegeven op het eerste poinct, nopende de confirmatie van het Privilegie van geen uytheemsche Officieren te hebben, dat daer inne geen swarigheydt vallen en soude. Op 't tweede poinct, beroerende de publicatie van de Getuygen, dat hy altoos te vreden ende van advise geweest was, dat men de selve behoorde te accorderen, volgende beschreven *apud Judices subalternos*, maer niet ter eerste instantie, ende dat den Koningh genoegh van gelyck advis was, maer dat men daer mede soude moeten ver-

Antwoordt van den Præsident op de Requeste van de Staten, inhoudende de vier poincten.

1555. vertoeven, tot de Ordonnantie van die van Hol-
27. Octob. landt overgesonden soude wesen, gelyck de Ordonnantie van die van Brabant ende van den Grooten Rade overgesonden waren. Nopende de nominatie van driën, omme te mogen komen tot een vacerende staet van Raedt van Hollandt, hoewel die van den Grooten Rade ende van den Rade van Artois 't selve geaccordeert was, en wist niet of men 't selve soude lichtelycken obtineren, want als den Raedt van Hollandt yemandt soude willen hebben, soude lichtelyck twee andere Krepels daer by voegen, gelyck men in andere Raden, hebbende nominatie, siet te geschieden. Aengaende 't vierde poinct, omme, omme altoos te hebben twee Ingelanden van Hollandt in den Grooten Rade, seyde 't selve wel redelyck te wesen, die genomineert wesende, ende by de Keys. Maj. geaccepteert wesende, en wouden tot Mechelen niet komen.

Antwoordt op de Requeste van de Edelen. OP de Requeste van de Edelen ende Leenmannen, van niet meer te mogen verbeuren dan sestigh ponden by confiscatie, seyde, dat men voor al soude moeten hebben Brieven van advis, om te weten, wat de ses groote Steden gegunt was.

Eodem a prandio.

Advis van den Stadhouder aengaende BY den Advocaet in de Galerie van den Audiencier de voorsz Staten voorgehouden zynde, hoe dat den Heere van Beveren hem geseydt had-

hadde, dat hem geraden doechte, met de presentatie van de Requeste, beroerende de vier versoecken, te vertoeven tot dat de Keyserlyke Majesteyt ende den Koningh vertogen souden zyn, alsoo wy alsdan bet tot expeditie ende onse meeninge souden geraken, ofte indien de Requeste gepresenteert ware, dat men soo lange met het vervolgh van dien soude vertoeven; Soo hebben de voorsz. Gedeputeerden eendrachtelyck geresolveert, dat alsoo de voorsz Requeste den Præsident alreede gepresenteert was, ende by de Staten in den Hage geresolveert was te vervolgen, men de selve niet en mochte als nu weder eyschen, maer dat met 't vervolgh van dien soude vertoeft werden, tot de Gedeputeerden haer antwoordt op de propositie souden inne brengen, welcke antwoort ick den Heere van Beveren ten selven dage geseydt hebbende, is daer mede te vreden geweest.

1555. 27. Octob. de presentie van de Requeste van de vier poincten, ende de Resolutie daer op.

Den 28. October 1555. 28. Octob. Pag. 58.

DEn Koningh heeft de Staten van Vlaenderen, Henegouwen en Artois doen voorlesen een staet van 't agterwesen geduyrende desen oorlogh, ende nae den Advocaet heeft konnen verstaen, beliep 't selve achterwesen ter somme van drie millioenen drie hondert duysent ende noch eenige duysent guldens, ende heeft van de selve Staten begeert, dat men het voorsz achterwesen secreet soude houden, op dat tot kennisse van de Francoisen niet en soude komen, ende dat de voorsz Staten hen souden

Voorlesinge van den staet van 't achterwesen van de selanden, de Staten van Vlaenderen, Artois ende Henegouwen gedaen.

1555. 18. Octob. den accelereren, om op de geeyschte petitie consent te dragen, om te ontgaen alle inconvenienten ende verder verloop.

Eodem à prandio.

Accordt gemaeckt van de kosten met die van Antwerpen ende Ter-Tolen beroerende de processen tegens die van Vosmeer.

ZYn die van Antwerpen, als Heer Anthonis van Strael, buyten-Burgermeester, Corpen van Haelmael, eerste Schepen, ende haren Secretaris, den Advocaet van Hollandt, Mr. Adriaen van Leyden, Pensionaris van Delf, van wegen die van Hollandt, ende den Burgemeester ende Secretaris van Ter-Tholen, onderlinge geaccordeert nopende de kosten van de processen tusschen die van Hollandt, Antwerpen ende Ter-Tholen, Eysschers ende Suppliänten *contra* de Ingeërfden van Vosmeer, dat 't vyfde part van de selve kosten gedragen sullen werden by die van Ter-Tholen, en de eene helft van de andere vier deelen by die van Hollandt, ende de andere helft by die van Antwerpen, ende dat die van Hollant ende Antwerpen elcks den Procureur Mr. Denys Willon, omme te vervolgen het voorsz Proces voor den Secreten Rade, op de handt geven sullen ses guld., en die van Ter-Tholen drie guld.

Die van Antwerpen versocht om adjunctie in de saecke van de toestoppinge van den Spoye

BY de voorsz Advocaet ende Pensionaris van Leyden aen die van Antwerpen versocht zynde adjunctie in de sake van de toestoppinge ende overdyckinge van den Spoye tegens den Grave van Egmont, hebbende die van Antwerpen begeert henluyden geadministreert te werden de Articulen ende andere stucken ende ve-

rik

rificatien, in de selve saecke dienende, ende oock een Extract van de Kaerte, by die van Hollandt gedaen maken, om alle 't selve in den haren te mogen communiceren, ende oock informatie te nemen, wat interest die van Antwerpen by de selve stoppinge souden lyden, ende hoopten wel dat sy hem in de voorsz saecke met die van Hollandt souden voegen, 't ware omme minnelyck met den Grave van Egmont te accorderen, ofte jegens hem in 't proces te treden, alle welcken voorschreve stucken, den Pensionaris van Delf t'huys gekomen zynde, henluyden belooft heeft over te senden. 1555. 28. Octob. jegens den Grave van Egmont.

ALle de Gedeputeerden van de Staten, gevisiteert hebbende de Acte van den Eedt, volgende haerluyder procuratie, hebben de selve onderteyckent, alsoo sy geen Zegel hier en hadden, ende meest alle geen Zegelen en useerden, met welcke onderteykeninge den Præsident den Advocaet verklaert te vreden te wesen. Onderteyckeninge by de Staten gedaen van de Acte van den Eedt.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den sesden November 1555. 6. Nov.

TEn voorsz dage is by de Gedeputeerden van de Staten van Hollandt geresolveert op de petitie, by de Keyserlycke Majesteyt de selve Staten in September laetstleden gedaen, om syne Majesteyt te accorderen de somme van twee hondert duysent guldens, te betalen de eene helfte Kersmisse, ende de andere helft Paesschen, beyde eerstkomende, omme daer mede eensdeels te vervallen de groote kosten en- Resolutie op de petitie van twee hondert duysent guldens by de Keyserlijcke Majesteyt in September laetstleden gedaen.

1555. 6. Nov. Pag. 59. ende swaere lasten van de tegenwoordige Oorlogh, hebben de Edelen ende Gedeputeerden, van de ses groote Steden, representerende de Staten van den Lande van Hollandt, by verscheyde Vergaderingen ende Daghvaerden, daer op gehouden, alle voege manieren ende middelen voorgestelt ende gesoght, om als goede ende getrouwe Onderſaten in de voorsz geëyschte somme syne Majesteyt te bewilligen ende believen, gelyck syluyden tot desen dage toe in alle andere voorleede Beeden ende subventien gedaen hebben, maer en hebben geen middel konnen gevinden, dat voor dese tydt eenighsints de voorsz geheele Beede souden mogen ofte konnen furneren, want yet te vinde op de Margentalen, ende bevinden sy niet draeghlyck, als seer belast by de voorgaende Beede, ende daer en boven overgemerckt de onverdraeghlyke schade van den continuelen Regen ende Hemel-Water, daer door veel van hen, haer Somer-Koorn ende Voeringe van hare Beesten verloren hebben, ende het Winter-Koorn niet en hebben mogen brengen in de Aerde; dat oock door de voorsz nattigheyt het Bestiael van den voorsz Lande soo langer soo meer sterft, ende geschapen is meer ende meer te vergaen, soo de Landtluyden, hebbende twaelf Weyen, presenteerden de selve terstondt te leveren, om wederom tegens den aenstaende tydt te ontfangen vier van dien; dat oock de voorsz Margentalen tusschen dit en Kersmisse eerstkomende moeten opbrengen ende furneren op elcke Marge vyf stuyvers, om daer mede te betalen de somme van seventigh

tigh duysent Car. guldens, als eensdeels reste van de laetste Beede, by de voorsz Landen de Keyserlyke Majesteyt in Mey laetstleden geaccordeert, waer vooren de voorsz Staten hare Obligatie hebben gegeven, ende verduchtende zyn, overmits de voorsz schaden van den platten Lande, dat de selve somme tot haren behoorlycken tydt niet en sal werden gefurneert; dat sy apparentelyck sullen moeten continueren de financie van de voorsz Obligatie, tot haerluyder grooter en swaerder lasten, behalven noch groote Vlaems over elcke Marge, omme daer mede eensdeels te betalen de loopende Los- ende Lyf-Renten, die uyt saecke van verscheyde voorgaende Beeden by 't voorsz Landt zyn verkocht; al veel Dorpen van den platten Lande zyn het voorsz Landt op haren Ontfanger redevabel op elcke Marge van voorgaende subventien seven groot ende seven Oortgens; het middel van den Thienden penningh aengebracht, om redenen voorsz, is oock deser tydt seer quaedt te practiseren, hier by gevoegt dat bevonden werdt confuis ende qualyk by veele Dorpen den voorsz Tienden penningh aengebracht te zyn; dat mede eenige Steden uyt de Schiltalen gelegen, alsnoch hare Huysen van den Tienden penningh vry ende exempt hebben gehouden, ende dat men met groot ongelyck soude travailleren den geenen, die in conformité van de Placaten op den Tienden penningh, by de Keyserlycke Majesteyt doen depescheren, haren Tienden penningh aengebracht ende betaeldt hebben. De voorsz Staten bevinden mede, dat de Haersteden tot 1554. 6. Nov.

 gee-

1555. geenen gelde en hebben geschoten; de verkoo-
6. Nov. pinge van Renten is oock soo verre verloo-
pen, dat althans het voorsz Landt jaerlyeks aen
Los - ende Lyf - Renten moet responderen, uyt
saecke van verscheyde voorgaende geaccordeer-
de Beeden ende subventien, omtrent tnegen-
tigh duysent Car. guldens, soo dat de voorsz
Staten, boven den Impost op de Wynen ende
Bieren, ende de voorsz vyf groot op elcke
Marge, daer mede het verloop van de voorsz
Renten werdt betaelt, noch andere wegen en-
de middelen sullen moeten vinden, omme de
voorsz Renten te moeten betalen, alsoo den
Impost ende Margen - geldt by experientie,
jaerlycks gedaen, seventigh duysent Car. gul-
dens magh uytbrengen; bevinden oock de Schil-
talen swaren last te hebben, soo wel door ces-
Pag. 60. satie van alle Neeringe, sobere Visscherye,
quade Haringhvaert ende duyren tyd van alles,
waar door het inkomen van de Steden dage-
lycks soo langer soo meer werdt vermindert,
waer door dat syluyden qualyck hare ordina-
ris lasten mogen dragen, soo dat sy mitsdien
wel geneceessiteert waren van de geheele ge-
ëyschte petitie hen te excuseren, niet te min,
omme henluyden goedtwilligh te vertoonen, als
sy tot noch toe in alle voorgaende Beeden en-
de subventien hebben gedaen, ende doende
meer dan sy mogen, souden de voorsz Edelen
ende Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem,
Delf, Leyden ende Amsterdam te vreden we-
sen, de Keyserlycke Majesteyt te accorderen
de somme van hondert duysent Car. guldens
van twintig stuyv. 't stuck, te betalen Kers-
mis-

misse eerst komende, 't gunt men by verkoo- 1555.
pinge van Renten sal moeten furneren, ende 6. Nov.
de reste te Mey eerstkomende, te vinden by
den voet van de Schiltalen, mits dat de Steden, den Hage, Alkmaer ende Medenblick voor Steden gerekent, daer inne genieten sullen alsulcke gratie, als elcks van henluyden genoten hebben in de laetste geëxpireerde ordinaris Beede, ende dat die van Delf voor hare quote ende portie sullen opbrengen soo veel als eenige van de andere groote Steden, uytgesondert de Stede van Amsterdam, ende dat elck sijn portie sal mogen vinden op den Tienden ofte Twintighsten penningh, min ofte meer, van de Huysen, als in den Jare 1554. geschiedt ende gedaen is, daer inne gehouden sullen wesen te contribueren Geestelycke ende Wereldtlycke, vry en onvry, niemandt uytgesondert, daer inne nochtans de Huysen van de Armen sullen werden gesupporteert, tot discretie van de Regeerders der selver plaetsen, ofte in manieren voorsz den ommeslagh doende by andere sulcke bequame middelen, 't zy by impositie, capitale leeninge, verkoopinge van Renten ofte andere belastinge, als elcks in den synen bevinden sal oirbaerlyckst ende gevoeghlyckst te zyn, mits dat de Keyserlycke Majesteyt henluyden daer toe sal verleenen behoorlyck Octroy, dat de Steden, buyten de Schiltalen gelegen, soo veel sullen opbrengen, als hare Huysen bevonden zyn in den laetsten Tienden penningh daer af sal bevonden werden te bedragen, ende by gebreke van onwilligheydt op eene sekere tauxe, tot discretie van de Sta-

1555. ten gestelt sullen werden, 't welck sy mede sul-
6. Nov. len mogen vinden als boven; dat oock alle Landen, buyten de Schiltalen gelegen, betaeldt sullen werden van elcke Marge twee stuyv., tot laste van den Bruyker, ende soo wes hier en boven bevonden sal werden aen de voorsz somme van hondert duysent Car. guldens te ontbreken, sal gevonden werden by verkopinge van Renten over het gemeene Landt van Hollandt, tot laste van den geenen, die in de voorgaende verkochte Renten, soo in de jaerlyksche betalinge als in de lossinge gecomprehendeert zyn, mits dat men voor het dragen van 't consent gelyckelyck sal resolveren, waer men 't verloop ende lossinge van de voorsz Renten, die men verkopen sal, vinden soude, sonder daer inne eenighsints de Schiltalen te roeren, ende want een groot deel van de voorsz somme genoegh *in promptis*, als by verkoopinge van Renten, opgebracht sal werden, ende dat de Keyserlycke Majesteyt de rest sal mogen doen ontfangen ende executeren by synen Ontfanger Generael van de Beeden, die daer mits dien na ouder gewoonte zyn geloost, sal mogen interponeren; versoeckende de voorsz Staten van de versochte verzegelinge geëxcuseert te werden. De Gedeputeerden vander Goude verklaerden mede last te hebben hen conform te maken tot de voorsz somme van hondert duysent Car. guldens, te vinden in manieren ende by middelen als vooren; wel verstaende nochtans, dat syluyden, overmits hare desolatie ende sobere qualité, boven de voorsz gewoonlycke gratie noch van de Majesteyt genieten

son-

souden alsulcke gratie, als in gelycke twee extraordinaris Beeden annis 1553, ende 1554. van syne Majesteyt sonder laste ende interest van 't Landt t'elckens verkregen ende genoten hebben over hare quote ende portie van de penningen, ten selven tyde by de Schiltalen gecollecteert, sonder welcke gratie sy luyden souden hebben moeten contribueren soo veel als eenige van de andere groote Steden, daer by sy niet te compareren en zyn; ende in gevalle henluyden 't selve niet en soude mogen volgen, verklaerden alsdan geen last te hebben, omme eenige somme op de Schiltalen, als henluyden nopende, eendrachtelyck te consenteren, maer willende niet te min vertonen goedtwilligheydt, souden in sulken gevalle in dese noodtsakelykheydt van den Oorlogh op eenige extraordinaris middelen, als Tienden penningh, Impost, capitael ofte andere, noch te adviseren, sonder de Schiltalen te roeren, syne Majesteyt believe tot sulcken somme, als yemandt van de andere voornoemde Staten van Hollandt, hoewel syluyden in allen gevalle soo by extraordinaris wegen als de ordinaris Schiltalen meer beswaert ende perplex zyn dan andere Steden, daer men den Thienden penningh van de Huysen, 't Haertsteden-geldt ende Impost van de Bieren weet te vinden uyt 't ordinaris inkomen, sonder de Gemeente daer mede te belasten, daer tegens de voornoemde vander Goude genecessiteert zyn uyt hare Gemeente, wesende van kleyne conditie, staet en gesteltenisse, diversse collectatien te doen, sulcks dat uyt oorsake van dien dagelyks hare Poorters ende Ingezete-

1555. 6. Nov. Pag. 61.

1555. 6. Nov. tenen vertrecken in andere Steden, daer sy min belastinge, ende meerdere vrydom hebben, waer van oock de Majesteyt door diversse Remonstrantien, by de selve vander Goude gedaen, ende informatie van sekere Commissarissen daer op gevolght, ten vollen geinformeert is.

14. Nov. *Den 14. November 1555.*

Concept, om seeckeren Impost op te stellen op alle Koopmanschappen en Waren, uyt den Lande van Hollandt varende.

IS by de Edelen ende Gedeputeerden van de 'ses groote Steden geconcipieert ofte geraemt seker concept, om over de Landen van Hollandt op te stellen sekeren Impost op alle Koopmanschappen ende Waren, die in den voorsz Lande geteelt ende buyten de selve Landen in andere Landen werden gevoert, om daer mede te mogen vervallen de jaerlyckfche Renten, daer 't voorsz Landt jaerlycks mede beswaert is door voorgaende veele ende groote consenten van de extraordinaris Beeden, de Keyserlycke Majesteit geaccordeert, om daer inne eensdeels te vervallen de kosten ende lasten van den jegenwoordigen Oorlogh, die syne Majesteyt als noch voerende is tegens den Koningh van Vranckryck.

In den eersten, dat alle den Turf, die in Hollandt geladen ende uyt den selven Lande gevoert sal werden, op elck last gecollecteert sel werden den Tienden penningh van 't gunt den selven Turf in koop sal gelden.

Item, dat op elck half vat Boters ontfangen sal werden vier stuyv., groote en kleyne na advenant.

Dat

Dat van de Kaes den veertighsten penningh gecollecteert sal werden, die buyten den voorsz Lande sal werden gevoert. 1555. 14. Nov.

Item, dat alle Paerden, die binnen 's Landts by de vremden sullen werden gekocht, gegeven sal werden den veertighsten penningh, ende dat op elck Paerdt van twee jaren, ofte daer beneden, dat buyten den voorschreven Lande onverkocht sal werden gebracht, om elders verkocht te werden, sal ontfangen werden drie stuyvers, van vier jaren, ses jaren, ende daer boven, acht stuyvers.

Item, dat op elck Hoornbeest sal werden ontfangen den veertighsten penningh, dat by de vremden binnens 's Landts sal werden gekocht, ende dat by de Ingezetenen van Hollandt buyten 's Landts sal werden gevoert op elck stuck vier stuyv.

Dat op elcke tonne gesouten Visch, die buyten sal werden gevoert, twee stuyv., op elcke tonne Salm drie stuyv.

Van elcke hondert stapel Visch drie stuyv. Pag. 62.

Van elck Waterschip versche Riviet-Visch twaelf stuyv., van elck Waterschip met Palingh drie guld.

Van alle gedroogde Visch, die in Hollant werdt gedroogt en uytgevoert. den veertigsten penning.

Van Conynen ende allerhande Gevogelte, den dertighsten penningh.

Van versche Salm ende andere Visch, Zee-Visch, den dertighsten penningh.

Van Backsteen den vyf en twintigsten penningh.

Van

1555. 14. *Nov.* Van Schilp-Kalck den dertighsten penningh.

Antwoordt op de Missive van die van Antwerpen, beroerende de interdictie van het uytvoeren van den Turf.

IS by de voorsz Staten geconcipieert seeckere Memorie, om (onder correctie van myne Heeren de eerste ende andere Heeren van den Raede in Hollandt,) te antwoorden op de Missive van de Koninginne, ten versoecke van die van Antwerpen; aen den voorsz Hove doen de-pescheren, roerende de interdictie van de uytvoeringe van den Turf.

Dat overmits den continuelen Regen ende Hemel-Water, dat zedert de maendt van April laetstleden tot noch toe sonder ophouden is in den Lande van Hollandt gevallen, alle de Veenen ende Moeren van den selven Lande sulcks zyn geinundeert, ende met het Water gemeen geworden, dat men uyt de selve Veenen geen quantiteyt van Turf en heeft mogen delven ofte maken.

Dat den droogen Turf, die in het voorleden Jaer in den voorschreven Lande is gemaeckt ende gedolven geweest, by den voorschreven continuelen Regen by nae van gelycken nat ende onbruyckbaer is gemaeckt ende geworden.

Ende is sulcks seer luttel droogen Turfs dit jaer in Hollandt gewonnen, die men heeft ofte commodieuselyck mach branden.

Sulcks heeft men dit Jaer een Tonne Turfs, die men gewoonlyck is geweest te koopen voor een stuyv., en daer onder, moeten alsnoch tegenwoordelyck koopen voor acht ende negen grooten vlaems, dat by Menschen gedencken noyt en is gehoort.

Waer

Waer door de schamele Menschen ende Ambagts-luyden van haren notelycken Brandt (sonder de welcke niet mogelyck is 't leven te bewaren) genoegh gantschelyck werden gefrustreert, ende by de Rycken desen aenstaenden Winter notelycken sullen moeten werden onderhouden, die anders van koude sullen moeten vergaen, te meer dat sy genoegh door de sobere Visscherye, quade Haringh-teelt ende duyren tydt van alles, ende bysonder van alle Suyvel, altydts geweest zynde het eenigste onderhoudt van de Schamelen, qualyck den schamelen kost konnende of mogende vervallen. 1555. 14. *Nov.*

Dat in den Lande van Brabandt veel meer Veenen ende Moeren zyn dan in Hollandt, veel al hooger ende drooger uyt het Water leggende, dan doen de Hollandtsche, uyt de welcke die van Brabant haren nootelyken Brandt wel mogen gekrygen, maer schynen de selve van Brabandt hare voorschreve Moeren in haer geheel ende ongedolven te houden, ende te laten op een Wyck, om hen met dien te behelpen, soo wanneer het Landt van Hollandt van hare Moeren ende Veenen souden hebben geëxinaneert ende ontgrondt, ofte ten minsten tot dat sy hare voorsz Moeren tot hoogeren prys sullen weten te gebruycken.

Dat boven desen de voorsz van Brabandt voorsien zyn van groote en verscheyde Bosschagien, soo wel binnen haren Lande, als daer aen te Water ende te Lande gelegen, daer uyt sy hare noodtdruft mede konnen gekrygen, daer van 't geheele Landt van Hollandt is gedestitueert.

1555. 14. Nov. Pag. 63. Dat by 't gebruyck van de Bosschagien, als by de uytdelvinge van de Veenen ende Moeren, geene ontgrondinge en gebeurt, als die by nieuwe plantage ende jaerlycksche nieuwe uytspruytinge werden onderhonden ende blyven in haer vigeur.

De interdictie, by die van Hollandt doen doen, en is oock niet dan temporeel, gekomen alleen door de voorsz groote duyrte van den brant in Hollandt.

Hoewel nochtans die van Hollandt soude mogen bevonden werden na reden ende recht gefundeert de selve interdictie *in perpetuum* te mogen doen continueren, geconsidereert dat by de menighvuldige uytvoeringe van den voorsz Turf in veel omleggende Landen, het Landt van Hollant soo langer soo meer werdt ontgrondt ende met 't Water gemeen gemaeckt, alsoo 't niet mogelyck is die soo seer groote dagelycksche ontgrondinge met eenig Sant, Bagger ofte Slyck wederom toe te maken, waer door oock de Kon. Maj. eer seer lange Jaren van syne Domeynen, Beeden ende Subventien soude werden gefrustreert.

Sulcks magh men by experientie sien, dat zedert korte jaren veel groote Meeren ofte staende Wateren in Hollandt zyn gevallen, soo groot ende diep, dat die onmogelyck zyn te vollen, ende weder tot Landt te brengen, waer door de lasten van de Dyckagie, de Landen noch niet uytgedolven zynde, swaerder ende lastiger valt, ende hoe langer hoe meer vallen sal.

En doet niet dat de voorsz Supplianten in hare Requeste mentioneren van Steen, Rys, &c.,

&c., dat uyt Brabandt tot onderhoudenisse van de Dyckage soude werden gevoert, want sy des van geenen doen en hebben, immers by 't uytvoeren van dien hare Ondersaten bevonden werden grootelycks te profiteren. 1555. 14. Nov.

De negotiatie van de Koopmanschappen *hinc inde* en werdt oock by de voorsz interdictie benomen.

Die van Brabant en komen oock in Hollant met hare Schepen niet geladen met eenig Brant-hout, maer meest al leeghs Scheeps, die sy wederom vol Turfs voeren tot haerluyder Mael-stede.

Ende soo verre die van Brabant hen souden mogen vinden in gelycke necessiteyt van haren Brandt ofte Hout, als die van Hollandt van hare necessiteyt, en souden die van Hollandt geene interdictie, die in sulcken gevalle by die van Brabant op het uytvoeren van haerluyder Hout soude mogen werden gedaen, konnen, ofte nae reden ende recht weten te beletten, midts de reden is eysschende, dat een yegelyck syn selven voor synen Buyrman eerst ende alvoorens voor syn onderhoudt ende nootdruft voorsiet.

Men sal wel bevinden, dat die van Brabandt tot meer stonden, hen vindende in eenige duyrte van Koorn, gelycke interdictie, als die van Hollant over haren Turf nu hebben gedaen, hebben doen doen.

Niet te min, soo verre die van Brabandt ende Vlaenderen souden te vreden zyn hen te verbinden, van nu voortaen geen interdictie van 't uytvoeren van eenige Waren ende Goederen,

 hoe

1555. 14. *Nov.* hoe die mogen zyn, te doen, of doen doen, in den Lande van Hollandt, sullen deselve van Hollant te vreden zyn de voorschreve interdictie, by henluyden doen doen, te aboleren ende af te doen, ende hen van gelycken te verbinden, van nu voortaen niet meer te doen.

15. *Nov.* Pag. 64. Daghvaert, in den Hage gehouden op den vyfthienden November 1555.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Crunin-gen*,
Assendelf,
Goudriaen,
Duyvenvoirde,
Obdam,
Lockhorst,
Roon,
Otto van Egmont,
Gerrit van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Adriaen van Blienburgh,
Herman Oom,
Den Schout *Willem Blasius*,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Dirck Herpertsz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Jan Damesz,
Joost Buyck,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

Omme op de voorsz Petitie te resolveren.

By

BY den Advocaet van den Lande de voorsz Staten rapport gedaen zynde, door last van den Præsident Viglius; dat de Keyserlycke ende Koninghlycke Majesteyten hen verwonderden, dat syluyden swarigheydt maken te accorderen de geëyschte twee hondert duysent guldens, aenschouw nemende op den tegenwoordigen grooten noodt, ende dat sommige van de Ruyteren ende Knechten twaelf maenden, ende sommige vyftien Maenden ten achteren zyn, ende in gevalle de selve niet betaeldt en werden, notelyck sullen komen gaerden ende hare betalinge soecken, soo wel in Hollandt als in andere Landen, ende dat binnen middelertyde den Koningh van Vranckryck geschapen is 't Landt af te loopen, in welcken gevalle men niet en sal mogen resisteren met tien mael soo veel als de voorsz somme bedraeght, ende dat de Staten alsnu, bysonder in 't aenkomen van de Koninghlycke Majesteyt, den selven alle hulp ende assistentie behooren te doen, ofte anders sal den Koningh van Vranckryck geinciteert ende oorsaeck gegeven werden, om dese Landen soo langer soo meer te overvallen; dat die van Brabandt geen diminutie van de Beede en versoecken, maer alleen swarigheydt maken en besigh zyn om bequame middelen te vinden tot furnissement van de geëyste Beede, ende de selve Staten by den Heere van Beveren gepersuadeert zynde omme te willen verstaen tot de volle geëyschte twee hondert duysent guldens.

1555. 15. Nov.

Rapport van den Advocaet, aengaende de geeyschte somme van twee hondert duysent guldens.

Soo heeft de Edelen, ter Daghvaert wesende, seer swaer gedacht de petitie van twee hondert

Verklaringe van de Edelen op

1555. dert duysent gulden, van 's Koninghs wegen
15. Nov. gedaen, en nae de gelegentheydt van den te-
de voorsz genwoordigen tydt genoegh onmogelyck, om-
geëyschte me by de Staten opgebracht te werden, ende
somme. soude de Majesteyt van den Koningh wel gebeden hebben, voor dese reyse te mogen volstaen met hondert vyftigh duysent, de eene helft te betalen te Paeschen, ende d'andere helft te St. Jan, de vyf en tseventigh duysent gevonden te werden op de Schiltalen, daer inne de ses groote Steden souden genieten hare gewoon-
Pag. 65. lycke gratien, als sy doen in de ordinaris Beede, welke gratien gevonden souden werden op de ses kleyne Steden, buyten de Schiltalen gelegen, en op elcks van dien soo veel als haren Tienden penningh bedraeght, ende ook op vier en dertigh duysent Margen, of daer omtrent, buyten de Schiltalen gelegen, ende soo wes dan aen de vyf en tseventigh duysent soude resteren, soude gevonden mogen werden by verkopinge van Renten, als oock opgebracht souden werden de andere vyf en tseventigh duysent, die aen de hondert vyftigh duysent noch souden resteren.

Ende gehoort hebbende 't voorsz rapport van den Advocaet, ende daer toe de persuasien van mynen voornoemden Heere den Marckgrave vander Veere, Stadthouder deser Landen, henluyden gedaen, daer sy oock uyt verstaen veel eminente periculen komen souden, komende tot volle consent, laten henluyden duncken, altydt op correctie, dat men de resterende vyftigh duysent soude mogen vinden, die stellende by forme van den twintighsten penningh, sulcks

sulcks nochtans, dat die alle gedragen souden werden tot laste van de Eygenaers, sonder de Pachters ofte Landtluyden daer mede te beswaren, ende door dien secluderen alle *pacta privata*, die althans in Hollandt veel gemaeckt zyn, als men dat naest soude konnen ramen, of anders, indien 't de Steden smaeckte, gevonden te werden de eene helft op de Schiltalen in manieren vooren verklaert, ende de andere helft by verkopinge van Los-Renten. — 1555. 15 Nov.

Ende hebben die van Dordrecht van advise geweest, omme te vinden de somme van hondert vyftigh duysent guldens, te vinden de hondert duysent op de Schiltalen, mits dat de groote Steden daer in souden genieten hare behoorlycke gratien, als elcks in den synen genoten heeft in de laetste geëxpireerde ordinaris Beede, die gevonden soude werden op de Margentalen, buyten de Schiltalen gelegen, mits betalende op elcke Marge drie stuyvers, ende den Tienden penningh van de Huysen, staende binnen de Steden, gelegen buyten de Schiltalen, sulcks sy den selven in den laetsten Tienden penningh hebben ofte behoorden te betalen, ende de reste, mitsgaders de vyftig duysent guldens by verkopinge van Renten den penningh twaelf. — Verklaringe van die van Dordrecht.

Dat de voorsz ses groote Steden hare portie elcks in den synen, 't ware by den tienden ofte twintighsten penningh over de Huysen, binnen de selve Steden staende, leeninge ofte verkopinge van Renten, mits daer toe hebbende behoorlyck Octroy, vinden sullen mogen.

Ofte dat men de voorschreve hondert en vyftigh

1555. 15. *Nov.* tigh duysent soude vinden de eene helft by de Schiltalen, ende de reste by verkoopinge van Renten den penningh twaelf, al te vinden op den voet ende manieren als vooren.

Dat men eerst ende alvoorens sal in allen geval, voor 't dragen van eenig consent, gelyckelyck ramen ende adviseren, waer by men niet alleen de hooft-somme van 't gunt by verkopinge van Renten soude werden gevonden, doende de lossinge, waer mede men de jaerlycksche Rente van dien vinden sal.

Verklaringe van de Gedeputeerden van de vyf andere groote Steden.

Maer de Gedeputeerden van de andere vyf groote Steden verklaerden, geen last te hebben verder te adviseren, dan die van Haerlem tot hondert duysent guldens, ende die van Delf, Leyden, Amsterdam ende Gouda ter somme van hondert dertigh duysent guldens, hebben de Resolutien, soo van de Edelen als van die van Dordrecht by geschrifte begeert, de welcke henluyden gelevert zyn, ende voorts rapport versocht, 't welck henluyden den Heere van Beveren geaccordeert heeft, ende dagh beteyckent om weder in de Herberge te wesen den vier en twinghsten November deser jegenwoordige maendt, met last om in de volle geëyschte petitie te accorderen.

Pag. 66. *Eodem à prandio.*

Resolutie, nopende de daggelden van de Edelen ende Gedeputeerden

DE voorsz Gedeputeerden van de Staten overgeleydt hebbende de excessive kosten van de Daghvaerden, die dagelyks soo langer soo grooter vallen, ende dat oock de Edelen, op de Daghvaerden in Hollandt beschreven, dickwils

wils in kleynen getale komen, ende wederomme reysen, eer volkomentlycke Resolutie genomen werden, waer door dickwylen de eene Daghvaert de andere inne brenght, tot meerder kosten ende verachteringe van de saecken der voorsz Landen, hebben nae voorgaende communicatie eendrachtelyck geresolveert, dat van nu voortaen de Edelen en Gedeputeerden van de voorsz ses groote Steden, tot twee toe van elke Stede, beschreven zynde, ende komende ter generale Daghvaert, soo wel buyten als binnen 's Landts, tot kosten van het gemeene Landt, van hare reysen ende vacatien betaeldt sullen werden; te weten, de Edelen buyten ende binnen 's Landts, tot soo veel dagen als elck van de Gedeputeerden van de voorsz ses groote Steden daer sy naest gelegen zyn, ende dat die van Dordrecht, Haerlem ende Gouda sullen hebben binnen 's Landts, van half Maert tot half September, gaens ende komens, twee dagen, ende van half September tot half Maert drie dagen; die van Delf soo wel Somers als Winters, gaens ende komens eenen dagh; die van Leyden 's Winters ende Somers als vooren twee dagen; die van Amsterdam, van half Maert tot half September, gaens ende komens, drie dagen, ende van half September tot half Maert vier dagen; Die van Haerlem ende Amsterdam sullen hebben, reysende naer Dordrecht, omme buyten 's Landts te varen, gaens ende komens, 's Somers drie, ende 's Winters vyf dagen; die van Delf ende Gouda, reysende als vooren, gaens ende komens, 's Somers twee, ende des Winters

1555. 15 Nov. van de Steden, soo ter Daghvaert comparerende, als buyten den Lande reysende.

 ters

1555. ters drie dagen; van gelycken die van Ley-
15. Nov. den, reysende als vooren, gaens ende komens, 's Somers twee dagen, ende 's Winters vier; de Edelen, wesende buyten 's Landts; sullen daeghs hebben nae ouder gewoonte acht en veertigh stuyvers, ende de voorsz Gedeputeerden van de Steden twee en dertigh stuyvers; wel verstaende, dat overmits de groote duyrte van Wagen-huyr ende teeren alomme in de Herbergen, van de vier dagen henluyden vyf dagen toegevoeght sullen werden, sonder meer; de voorsz Edelen van buyten komende in den Hage, ende besoignerende in 's Landts saken, sullen daeghs hebben twee guldens, ende de voorsz Gedeputeerden van de Steden twee en dertigh stuyvers, maer de Edelen, in den Hage residerende, ende ter generale Daghvaert comparerende, en sullen daer van niet genieten.

Dagh-

Daghvaert, in den Hage gehouden op den vyf en twintigsten November 1555. 1555. 25. *Nov.* *Pag.* 67.

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Obdam*,
Mathenes,
ende
Roon,
Ridderen,
Otto van Egmont,
Gerrit van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Herman Oom,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht,
Mr. Gerrit Hendricksz,
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Michiel Jansz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
Jonge Dirck Jansz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.

Mr. Hendrick Dircksz,
Jan Damesz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Simon Gerritsz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme eyndelycke en absolute Resolutie te nemen op de voorsz geëyschte petitie van twee hondert duysent guldens, ende omme te adviseren bequame middelen, daer mede men de loopende Renten, daer 't Landt mede belast is, ende noch uyt krachte van desen jegenwoordigen consente belast sal werden, soude mogen furneren.

Ten

1555. 25. Nov. Hondert vyftig duysent guldens de Keyserlycke Majesteyt geaccordeert.

TEn voorsz dage hebben de voorsz Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden geresolveert, te vreden te zyn de Keyserlycke Majesteyt te accorderen de somme van hondert vyftig duysent guldens, uytgesondert alleen die van Haerlem, die maer last en hadden ter somme van een hondert en dertigh duysent guldens.

Hoedanigh de voorsz somme te vinden.

Ende souden de Edelen, die van Dordrecht, Haerlem ende Amsterdam van advisen wesen, de eene helft van de voorsz somme te vinden by verkopinge van Los-Renten den penningh twaelf, ende dat de lossinge ende lopende Renten van dien gevonden souden werden tot laste van den genen, die in de jaerlyckſche betalinge ende lossinge van de voorgaende verkochte Renten gecomprehendeert zyn, mits dat men vooral sal resolveren, waer men de verlopen Renten ende lossinge van den geenen, die men verkopen sal, soude vinden, sonder de Schiltalen te roeren, ende de andere helft by de gewoonlycke Schiltalen, mits dat de ses groote Steden daer inne sullen genieten alsulcke gratie, als sy in de voorgaende ordinaris Beede genoten hebben, welcke gratie gevonden soude werden by den thienden penningh op de Huysen, staende in de Steden buyten de Schiltalen gelegen, mits soo veel opbrengende, als hare Huysen bevonden zyn in den laetsten Tienden penning opgebracht te hebben, ofte by gebreke van onwilligheyt, dat sy op een sekeren tax tot discretie van de Staten gestelt sullen werden, en op seker Margen-geldt over de Landen buyten de Schiltalen gelegen, tot twee stuy-

stuyvers of vyf groot op elcke Marge, ende soo wes daer aen soude gebreken, oock by verkopinge van Los-Renten als vooren; maer die van Delf, Leyden ende Gouda waren van advise, dat men de voorsz hondert en vyftigh duysent guldens soude vinden by den Thienden penningh, sulcks die in den jare 1553. geheven is geweest, te betalen de eene helft te Paeschen., ende de andere helft St. Jans Misse beyde naestkomende. 1555. 25. Nov. Pag. 68.

NOpende het Concept omme sekeren Impost te stellen op den Turf, Boter, Kaes, &c., buyten den Lande van Hollandt varende, soo hebben de Edelen by maniere van communicatie geresolveert, hebbende gevolgh van de anderen, dat 't selve Concept behoorde te werden geëffectueert, onder limitatie ende modificatie, redelyck wesende, dan lieten hen duncken, dat men minder Impost behoorde te stellen op den Turf, komende uyt den Lande van Utrecht, die in Hollandt geladen werdt, dan op den Turf binnen Hollandt gedolven. Advis van de Edelen op den Impost van den Turf, Boter, Kaes, &c. uyt den Lande van Holland varende.

Die van Dordrecht ende Haerlem lieten hen duncken, dat in den selven Turf oock wel behoorde distinctie gemaeckt te werden, dan lieten hen dunken, dat 'er geen Impost behoorde gestelt te werden op de Goederen, die gevoert souden werden nae Zeelandt ende den Lande van Putten, gemerkt wie van henluyden, ende bysonder van die van Zeelandt, betere Waren ende Goederen ontfangen, als Koorn, Sout ende Mede, daer op sy geoorsaeckt souden werden gelycken ofte meerderen Impost te stellen. Advis van die van Dordrecht en Haerlem.

Die

1555. 25. Nov. Advis van die van Delf, Leyden, Amsterdam en Gouda.

Die van Delf, Leyden, Amsterdam ende Gouda, dat men op de Koopmanschappen, wesende 't principael welvaren van den Lande van Hollandt, geen Imposten en behoorde te stellen, alsoo daer door de selve diverteert in andere Landen, als tot Embden ende andere plaetsen, gelyck tot meerder stonden by experientie bevonden is.

Ende wierden by die van Leyden, Amsterdam ende Gouda andere middelen voorgestelt, omme te vinden de loopende Renten, die uyt krachte van de verkoopinge van de Renten jaerlycks opgebracht moesten werden, die by die van Leyden by geschrifte gestelt zyn, als hier nae volght.

Ander advis van die van Leyden.

Die van Leyden seggen voor haer opinie, omme te vinden middelen, omme te vervallen de lasten van den Lande van Hollandt, daer mede men soude mogen schuwen de nieuwigheden van de geconcipieerde Imposten, ende voorts mede te voorsien de ongelykheydt, die daer geschiedt door 't stellen van vyf groot op de Marge, soo wel op quade ende goede, ende mede te eviteren de fraude, die 'er valt in 't collecteren van den Impost van Wyn ende Bier, mitsgaders te voorkomen 't different, wesende, of men de Imposten verpachten sal dan niet, men onder correctie præsupponerende, dat men in 't vinden van de jegenwoordige Beede de Schiltalen niet roeren en soude, maer vinden die by den Thienden penningh, ofte de eene helft by den Twintighsten penningh, ende de andere helft

helft by verkopinge van Renten, soude jaerlycks mogen ommeslaen tot twee termynen, t'elcken vyf en tseventigh duysent guld. op den voet van de Schiltalen, daer inne de Steden groot ende kleyn den Hage, Alckmaer, Vlaerdingen ende Medenblick voor Steden gerekent, mitsgaders het platte Landt, genieten sulcke gratien, als sy gedaen hebben in de laetste geëxpireerde ordinaris Beede; wel verstaende, dat die van Delf, duyrende de gratie, by hen verkregen door den Brandt, van twintigh jaren, daer inne soo veel betalen sullen, als eenige van de groote Steden, uytgesondert Amsterdam, ende de voorsz Jaren geëxpireert zynde, soo veel als sy gestelt zyn, ofte gestelt sullen werden in de loopende ordinaris Beede, ende dat een yegelyck van de voorsz Steden sijn portie sal mogen vinden by Impost van Wynen ende Bieren, ende dat daer inne contribueren sullen alle die geene, die daer jegenwoordelyck gehouden zyn te contribueren, ende de Dorpen sullen van gelycken hare portie, ofte een deel van dien, mogen vinden by gelycke Imposten van Wyn ende Bier. 1555. 25. Nov. Pag. 69.

Dat de Steden, buyten de Schiltalen gelegen, jaerlycks opbrengen sullen noch eens soo veel als de taxe bedraeght, daer sy op gestelt zyn geweest als den Impost maer een stuyver en was.

Dat de Margentalen, buyten de Schiltalen gelegen, opbrengen sullen drie stuyvers op elcke

1555. 15. Nov. elcke Marge, ofte dat ſy hare ſomme, 't welck de drie ſtuyvers bedraeght, ſullen mogen vinden in den haren op den voet van de Schiltalen.

Dat alle Edelen ende Conventen, buyten de Steden voorſz gelegen, niet contribuerende in de Schiltalen, met de Landtluyden betalen ſullen den Impoſt van Wyn ende Bier, gelyck ſy nu ter tydt loop heeft.

Van de gratien van die van der Goude.

IS die vander Goude by de Staten haer verſoeck ontſeydt, daer by ſy begeeren, dat van wegen de Staten ſoude geconditioneert werden, dat ſy hare gratien ſouden mogen genieten buyten laſte van 't Landt, ſulcks oock in voorgaende Daghvaerden, in myn abſentie gehouden, hen 't ſelve geweygert is geweeſt, ende dat, overmits de Staten in eenige proceſſen jegens eenige Perſonagien ſuſtineren, dat de Keyſerlycke Majeſteyt deſelve gratien niet verleenen en mach buyten conſent van 't Landt, alſoo daer door de petitien dagelycks meerder ſouden weſen, ende dickwilder geëyſcht en begeert werden.

Re-

Resolutien, genomen op den ses en twintighsten November. 1555. 26. Nov.

1555.

PRÆSENTEN.

De Heeren van *Obdam*,
Roon,
Gerard van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Harmen Oom,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Mr. Gerrit Hendricksz,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Michiel Jansz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
Jonge Dirck Jansz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz,
Jan Damesz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Simon Gerritsz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

IS geresolveert, dat den Ontfanger Coebel de Staten sal vertonen hare Brieven van verzegelinge, gecasseert, omme, die gesien, alsdan by den Advocaet gelevert te werden de decharge daer op dienende. Te leveren de Brieven van versegelinge van de Staten gecasseert.

NAe dat den Stadthouder de Edelen ende Gedeputeerden van de Steden elcks apart hadde gehoort, omme van henluyden te weten haer- De Staten by den Stadthouder apart

1555. luyder last, heeft hy de selve Edelen ende
26. Nov. Gedeputeerden in het generael doen seggen,
gehoort dat hy de selve apart gehoort hebbende, be-
aengaende vondt divers in de Resolutie op de geëyschte
de ge- petitie van twee hondert duysent guldens, al-
eyschte soo eenige last hadden, hebbende gevolgh, te
twee komen tot de volle somme, eenige tot hondert
hondert vyftigh duysent guldens, eenige tot hondert
duysent dertigh duysent; dat oock de selve divers wa-
guldens. ren in de middelen, om de geëyschte somme
Pag. 70. te vinden, dat daeromme die last hadden om te komen tot de volle somme, 't selve voor de Staten souden verklaren, die geen last en hadden, t'huys souden schryven ofte spreken, omme verder last te gekrygen, alsoo de Koninglycke Majesteyt niet en soude wesen te contenteren dan met de volle somme, ende dat sy voorts middelertydt naeder souden resolveren, omme te komen tot eenparigheydt van de middelen, omme te vinden de voorsz petitie, ende dat gedaen zynde, syn E daer van rapport doen, om alsdan de saecke verder te mogen dresseren.

Opinie van de Edelen, wenopende 't consent van de volle geeyschte twee hondert duysent guld.

DAt de Staten hier op communicatie gehouden hebbende, soo hebben de Edelen, wesende maer vier in getale, genoegh verklaert, over henluyden, sonder by wesen van de andere Edelen, niet te willen nemen te consenteren in de volle somme.

Opinie van die van Dordrecht.

Die van Dordrecht verklaerden, dat, hebbende gevolgh van de anderen, souden te vreden wesen, volgende 't geene hen by de Edelen den vyftienden deser maendt by geschrifte

gelevert was, conform te maken met de opi- 1555.
nie van de voorsz Edelen, wel verstaende, dat 26. Nov.
de vyftigh duysent, die by den Twintighsten penningh gevonden souden werden, te recht souden gecollecteert werden, ende dat tot dien eynde 't Landt van Hollandt in ses of acht quartieren gedeelt soude werden, ende in elck eenige Luyden van eeren gecommitteert, die op de abuysen ende andere swarigheden kennisse souden nemen; ende daerop op de naeste Vergaderinge rapport te doen, om daer inne terstondt geremedieert te werden, ofte waren mede te vreden, de voorsz vyftigh duysent guldens te vinden, de eene helft by de Schiltalen, ende de andere helft by verkopinge van Renten, sulks sy geaccordeert hadden de hondert vyftigh duysent te vinden.

Opinie van die van Delf.

Die van Delf, boven haer voorgaende Resolutie, verklaerden, dat gevolgh hebbende, sy te vreden souden wesen te accorderen de volle somme, soo verre men de selve soude willen vinden by den Thienden penningh, die sy seyden, dat, wel gecollecteert zynde, uyt soude brengen hondert tseventigh duysent ponden, ofte daer omtrent, ende dat de reste gevonden soude werden uyt 't supplement van den laetsten Thienden penningh, ende wat daer aen soude gebreken, 't welck weynigh soude wesen, by verkoopinge van Renten; maer indien men den Thienden penningh niet en soude willen aenvaerden, en hadden uytterlyck geen last, dan te komen tot honderdt vyftigh duysent guldens, ende oock geen hoope van verder last te gekrygen.

 De

1555. 26. Nov. Opinie van de andere Steden. De andere Steden persisteerden genoegh by de Resolutie, daeghs te vooren genomen, behalven die van Haerlem, die verklaerden last gekregen te hebben omme te komen tot de hondert en vyftigh duysent guldens, te vinden by de voorsz Middelen.

Nieuwe beschryvinge van de Edelen. Mits welcken, ter begeerte van de Staten, den Heere van Beveren te vreden geweest is de andere Edelen, als den Heere van Assendelf ende andere te doen beschryven noch van desen avondt, omme vrydaghs 's avondts in den Hage te wesen, ende dat den Heere van Assendelf met den Bode terstondt soude overschryven, of hy alsdan hier soude wesen, dan niet, ende hebben de Edelen geaccordeert, soo lange in den Hage te blyven, ende middelertydt andere saecken, die 'er veel te doen zyn, te depescheren.

27. *Nov.* Resolutien, genomen op den seven en twintigsten November 1555.

Pag. 71.

PRÆSENTEN.

De Heeren van *Obdam*,	Van Dordrecht.
Roon,	*Mr. Gerrit Hendricksz*,
ende	ende
Jacob vander Duyn,	*Mr. Lambrecht Jacobsz*,
Uyt de naem van	Van Haerlem.
d'Edelen,	*Michiel Jansz*,
Harmen Oom,	ende
Heyman Adriaensz,	*Mr. Jacob van Eynde*,
ende	Van Delf.
Mr. Willem Schoock,	*Ger-*

Gerrit Beuckelsz, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden, *Jan Damesz*,	ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam. *Jan Dircksz 't Hoen*, Vander Goude.	1555. 27. Nov.

IS by de Staten op het versoeck van Coebel, beroerende waer men sal vinden de veertigh duysent ponden, die hy voor den twintighsten December niet en weet te recouvreren uyt de vyf stuyvers, geaccordeert op de Margentalen, eendrachtelyck geresolveert, dat men aen de Majesteyt sal vervolgen, dat, aengesien de Staten t'anderen tyden twee maenden voor den verschyn-dagh hare penningen hebben opgebracht, alsnu den tyd van de Financie ofte fret, die expiren sal den twintighsten December, noch soude willen tot synen laste nemen den tydt van twee Maenden, ter somme van dertigh of veertigh duysent ponden, die omme de penurie soo licht niet en zyn te collecteren; ende in gevallen men daer toe niet en kan geraken, dat Coebel de resterende veertigh duysent ponden soude mogen nemen uyt den Impost voor den tydt van negen Maenden, mits dat hy de Staten sal asseureren, dat sy geen last en sullen lyden uyt sake van de jaerlycksche betalinge van de Renten, ende dat hy de gereedste ende oock andere Rentiers sal met alle diligentie executeren, omme op te brengen de vyf stuyvers; ende, omme 't selve vervolgh te Hove te doen, is gecommitteert den Pensionaris van Delf, welcke Resolutie weder ververscht is den derden December daer aen.

Beroerende de vindinge van de veertigh duysent guldens.

1555. 27. Nov. Margentalen, de Keijserlijcke Majesteijt competerende.

OP 't tweede Articul, aengaende de Margentalen, de Keyserlyke Majesteyt competerende, daer af den Ontfanger van de Pachters de geheele vyf stuyvers wil consequeren, Is geresolveert te communiceren ende te consuleren met eenige Advocaten; ende zyn gecommitteert de Pensionarissen van Leyden, Amsterdam ende den Advocaet, die mede sullen brengen de Acten daer toe dienende.

Dagh-gelden van de Edelen ende Gedeputeerden.

AEngaende het derde Articul, beroerende de Dagh-gelden van de vacatien van de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Steden, is 't selve alsnoch gereserveert.

Rapport, bij den Advocaet gedaen, nopende de processen hangende voor den Grooten Rade. Pag. 72.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van de processen van de Staten, hangende voor den Grooten Rade, eerst dat nopende de tweede Procuratie in de saecke van de Staten jegens den Grave van Egmont, by den Grooten Rade verklaert is, dat men de selve voegen sal by 't debat op d'eerste procuratie.

Dat voorts den Procureur Generael heeft in de sake jegens die van Urck ende Emelort verklaert *in juditio*, dat soo verre sy luyden hen behelpen willen met eenige exemptie, dat hy die sake voor de Staten van Hollandt aenneemt, ende soo verre sy hun funderen op eenige separatie, dat hy hem met de Staten voeght; ende heeft den voorsz Procureur voorts verklaert, dat hy in alle andere processen van gelycken doen sal.

Dat mede den voorsz Procureur de Koninghlycke Majesteyt een Memorie gegeven heeft

van

van alle de saken, die de Staten jegens diversse personagien ende hare Dorpen ende Ondersaten hangende hebben, ende aen syne Koninghlycke Majesteyt versocht, dat hy tot contemplatie van de voorsz Personagien niet en doen, sonder te communiceren met die van syne Majesteits Secreten Rade, ende de voorsz Staten te hooren. 1555. 27. Nov.

Dat aengaende de Memorien in de sake jegens den Prince van Orange, den Procureur Generael, volgens 't advis van die van den Secreten Rade, de selve merckelyck heeft doen amplieren, ende de saken van 't Landt wel ter harten genomen.

IS by de voorsz Staten geresolveert, dat sy begeerden te hebben den staet van alle de processen, soo wel boven als beneden, omme, die gesien, op alles gedisponeert te werden wat verder in de saecke behoort gedaen te werden, ende dat mede belast soude werden Gommer, Solliciteur van de Processen van de Staten, boven hangende, dat hy van veertien dagen tot veertien dagen overschryve den staet van alle de Processen, die voor den Grooten Rade hangende zyn, ende indien binnen die tydt daer inne niets gedaen is, 't selve over te schryven.

Resolutie van de Staten op het voorsz rapport van den Advocaet.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Obdam*,	*Mr. Jacob vander Duyn*,
Egmont,	Uyt den naem van
Roon,	d'Edelen.
ende	*Mr. Gerrit Hendricksz*,

 en-

1555. 27. Nov.

ende	*Jacob de Milde*,
Mr. Lambrecht Jacobsz,	Van Leyden.
Van Haerlem.	*Jan Damesz*,
Michiel Jansz,	ende
ende	*Mr. Adriaen Sandelyn*;
Mr. Jacob van Eynde,	Van Amsterdam.
Van Delf.	*Jan Dircksz 't Hoen*,
Gerrit Beuckelsz,	ende
Jonge Dirck Jansz,	*Simon Gerritsz*,
ende	Vander Goude.

Ordonnantie voor Mr. Jacob de Lantmeeter, ter somme van dertigh guld.

TEn selven dage is by de Edelen ende Gedeputeerden van Haerlem, Delf, Leyden, Amsterdam ende Gouda Ordonnantie gepasseert op Mr. Jacob de Landtmeeter, van dertigh Caroli guldens tot veertig grooten Vlaems 't stuck, uyt sake dat hy door bevel ende last van de Pensionarissen van Delf ende Amsterdam, als daer toe by de voorsz Edelen ende Gedeputeerden van de Staten gecommitteert zynde, gemaeckt heeft sekere Caerte, beroerende de Landen van Putten, van de Ruychte, de Wateren daer omtrent, ende oock tot Dordrecht ende meer andere plaetsen gelegen, en oock sekere Vaert, genaemt de Spoye, ter cause van de stoppinge van welke Spoye questie ende geschil geresen is tusschen den Prince van Gaveren, Grave van Egmont, &c., ende de voorsz Gedeputeerden.

Ordonnantie voor den Advocaet.

Is mede gepasseert Ordonnantie voor den Advocaet van syne voorgaende reysen, van 's gemeene Landts wegen gedaen.

Re-

Resolutien, genomen op den acht en twintighsten November 1555. — 1555. 28. Nov. Pag. 73.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Obdam*,	*Gerrit Beuckelsz*,
Roon,	*Mr. Jacob de Milde*,
ende	ende
Jacob vander Duyn,	*Mr. Cornelis van Veen*,
Uyt den naem van d'Edelen.	Van Leyden,
Herman Oom,	*Mr. Hendrik Dircksz*,
Heyman Adriaensz,	ende
ende	*Mr. Adriaen Sandelyn*,
Mr. Willem Schoock.	Van Amsterdam.
Van Dordrecht.	*Jan Dircksz 't Hoen*,
Mr. Lambrecht Jacobsz,	*Simon Gerritsz*,
Van Haerlem.	ende
Mr. Jacob van Eynde,	*Jan Hey*,
Van Delf.	Vander Goude.

Beroerende 't vierde Articul van 't Recueil van den Ontfanger Coebel.

TEn selven dage is op het vierde Articul van 't Recueil van Coebel geresolveert, nopende diverse vacatien, reysen ende Salaris, by den Ontfanger Coebel in diverse syne Rekeningen in uytgeven gebracht, dat den Advocaet van Coebel sal recouvreren alle de Munimenten, daer van in sijn Recueil gementioneert werdt, ende dat hy voorts op nae-noen de Staten sal komen bescheyd doen beroerende de cautie van twaelf duysent guldens, die hem belast is te stellen; ende zyn den Heere van Obdam, Mr. Lambrecht Jacobsz, ende Mr. Adriaen San-

1555. 28. Nov. delyn gecommitteert, omme van Stalpert te vernemen, wat men de Ontfangers van den Keyser, soo van haren ontfangh van Renten ende anders, ende van hare vacatien en reysen, gewoonlyck is toe te leggen.

Beroerende de wat vacatien, bij Coebel en den Advocaet getaxeert souden werden.

IS mede geresolveert, dat aengaende of den Ontfanger Coebel betalinge doen sal van de taxatie van de vacatien, by den Hove gedaen sonder advis van de Staten, dat men hier op sal mogen adviseren, tot wat somme den Advocaet ende Ontfanger sullen mogen taxeren.

Beroerende de vacatien van Coebel.

IN de dertiende Rekeninge in 't eerste Articul van 't Recueïl, by Stalpart gelevert, is geresolveert verklaringe te doen, hoe veel dagen hy uytgeweest is, sonder daer inne te brengen Wagen-huyr ende andere onkosten.

Nopende de stoffe van sijne Rekeninge.

OP 't laetste Articul van het sesde bladt van 't voorsz Recueïl is geresolveert, dat den Ontfanger niet meer en behoort te eyschen voor 't schryven van de Brieven van die stoffe, dan die gekost en hebben, ende dit onder affirmatie, of in gevalle hy de selve verklaringe niet en weet te doen, dat hy van elcke Brief sal hebben vyf stuyvers, maer dat hy in toekomende tyden Register sal houden, wat de voorsz Brieven gekost hebben, ende de selve besteden tot meesten oirbaer van 't Landt.

De namen en sommen van de Rentiers.

DAt men mede eyschen sal van den Ontfanger Coebel de namen van de Rentiers, soo wel van de Los-Renten als Lyf-Renten, met

ver-

verklaringe van de sommen, die sy gekost hebben. 1555. 28. Nov.

Van gelycken is geresolveert te recouvreren van Suys, Sasbout en Uytwyck, haer besoigne ende verbael, beroerende 't recolement vanden Tienden penningh. 't Verhael beroerende 't recolement van den Tienden Penningh. Pag. 74.

BY den Heere van Obdam, Mrs. Lambrecht Jacobsz ende Adriaen Sandelyn rapport gedaen zynde van 't wedervaren van Stalpert, hebben verklaert, dat den Rentmeester van de Beeden van de Keyserlycke Maj. reysende buyten 's Landts, niet meer en heeft dan twee en dertigh stuyvers, ten ware dat hy veel reysde, waer op reguard genomen werdt, sonder dat sijn Clerck, ofte Clercken, met hem reysende, yet toegevoeght werdt; maer reysende sijn Clerck buyten 's Landts alleen, werdt hem daeghs sestien stuyvers toegevoeght, dan reysende den Rentmeester binnen 's Landts, en heeft geen vacatien, maer werdt alsdan van alles gedefroyeert; dat de brieven van Renten van den Keyser noch eens soo groot zyn als de Brieven van 't Landt, ende seer wel geschreven, waer voor betaeldt is twaelf stuyvers, ende dat den Ontfanger voor sijn Weddens heeft acht hondert guld., ende van de penningen van de Schiltalen van de groote ende kleyne Steden den hondertsten penningh, ende van den platten Lande den tachtighsten penningh, ende en hadde den voorsz Stalpart ter cause van synen ontfangh van de leeninge ende van verkopinge van Renten, bedragende over de somme van twee hondert en vyftigh duysent guldens, niet genoten; Wat vacatien den Ontfanger van de Beeden van de Keijserlijcke Majesteijt heeft.

dat

1555. 28. *Nov.* dat den Ontfanger van Kermerlandt voor drie groote Rekeningen voor sijn maecken, minuteren ende grosseren niet meer toegevoeght en is dan ses en dertig ponden van veertigh grooten.

De geleverde cautie van Coebel niet suffisant gevonden. IS by de voorsz Staten, gesien hebbende de cautien, by den Ontfanger Meester Aernout Coebel henluyden gelevert, dat hy met de selve cautie niet en sal mogen volstaen, maer dat hy gehouden sal wesen te stellen by provisie cautie suffisant van de somme van twaelf duysent guld. in gewoonlycke forme, namentlyck in der maniere als Pieter Moons de Keyserlycke Majesteyt cautie gestelt heeft, ende dat binnen den tydt van een maent.

29. *Nov.* Resolutien, genomen op den negen en twintighsten November 1555.

PRÆSENTEN.

De Heeren van *Obdam*, *Roon*,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen.
Harmen Oom,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.

Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Michiel Jansz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz,

Jan

Jan Damesz, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam. *Jan Dirckſz 't Hoen*,	*Simon Hendrickſz*, ende *Jan Hey*. Vander Goude.	1555. 29. Nov.

IS by de voorſz Staten gereſolveert, dat den Ontfanger Mr. Arent Coebel van ſynen ontfangh, van de verkopinge van Renten, ende van de penningen, gevonden op de Haertſteden, geaccordeert ende gelight in den jare 1552, ſal geconſenteert werden, volgende ſekere acte proviſioneel, by de Staten daer van gepaſſeert den ſeſtienden October 1552, ende aengaende de achtien duyſent guldens, de welcke den voorſz Ontfanger hoopte by finantie op te brengen, ende ſulcks niet en heeft weten te gekrygen, maer gevonden heeft by verkopinge van Renten, ſal den voorſz Coebel voor ſijn vacatien ende reyſen, te dier cauſe gedaen, ſoo veel dagen hebben, als hy verklaren ſal daer inne gevaceert te hebben, daer mede hy dies aengaende hem te vreden ſal houden.

Salaris van den ontfang van Mr. Arent Coebel.

Pag. 75.

IS by de voorſz Staten mede gereſolveert, dat den voorſz Ontfanger van ſyne reyſen buyten 's Landts; die hy door laſt van de Staten doen ſal, daeghs ſal hebben twee guldens, ſonder augmentatie van dagen, daer inne gerekent de Wagen-huyr ende extraordinaris onkoſten van Dienaer en anders, ende ſijn Clerck alleen reyſende, doende gelycke reyſe, ſal hebben acht en twintigh ſtuyvers daeghs; wel verſtaende, dat den voorſz Rentmeeſter van 't con-

Salaris van de Reijſen van Coebel, door laſt van de Statenbuijten 's Lants gedaen.

1555. 29. Nov. convoy van 't geldt, tot laste van het Landt brengende, van de Wagen-huyr buyten betaeldt sal werden; wel verstaende oock, dat hy geen reysen aennemen en sal, dan by expresse last van de Staten, des sal den voorsz Ontfanger altoos gehouden wesen verklaringe te doen van den dagh dat hy uytreysen sal, ende van den dagh dat hy weder t'huys gekomen sal zyn.

Te visiteren het Proces van de Staten tegens Bekesteijn. IS nopende het proces van de Staten jegens Bekesteyn gecommitteert die van Delf, Leyden ende Gouda, om 't voorsz proces van nieuws te visiteren, ende te instrueren soo veel hen doenlyck is, ende dat die van Delf spreken sullen met Mr. Huych van Eynden, omme te weten of hy eenigh bescheydt daer af heeft.

Beroeren de de vacatien van de Ontfangers van de Beeden van de Keijserlijcke Maj. BY Mr. Lambrecht Jacobsz ende Adriaen Sandelyn den Rekenmeester Stalpart gevraeght zynde, wat den Rentmeesters van den Keyser, ende namentlyck van de Beeden, hebben voor het maken van de Rekeningen, soo wel in het Francyn als Papier geschreven, heeft voor antwoordt gegeven, dat sy voor elck bladt van een van de twee Rekeningen, die sy gehouden zyn te maken, hebben twee stuyvers, by de voorsz twee Pensionarissen van de voorsz Stalpert begeert zynde, dat de Gedeputeerden van de Staten, ofte haren Advocaet, souden mogen hebben acces tot de Reeckeningen van 't gemeene Landt, ende sulcks mede hebben een Sleutel van de Kiste, daer de voorsz Rekeningen inne leggen, heeft voor antwoordt gegeven,

ven, dat hy 't selve wel redelyck dachte, ende de daer van soude spreecken met den Heere van Assendelf, om volgende sijn advis daer in gedaen te werden, ende dit wetende, souden de Staten antwoordt geven. 1555. 29. Nov.

Op 't laetste Articul van 't Recueil in de dertiende Rekeninge, beginnende, Voor 't maken, &c. beroerende 't maken, minuteren, grosseren en dubleren van syne Rekeningen met 't fatsoen, is geseydt, dat Sandelyn hier van Stalpart noch eens ondervragen sal, wat men daer voor des Keysers Dienaers toe voeght.

Octroij op de verkopinge van Renten, gedaen van de Beede, geaccordeert in Meij vijfthien hondert vier en vijftigh.

DAt men mede vervolgen sal Octroy op de verkopinge van Renten, gedaen van de reste van de Beede van twee hondert duysent ponden, geaccordeert in Majo 1554., ende dat de Majesteyt de voorgaende verkopinge by de Staten gedaen is omme syne Majesteyt te dienen, ende dat den tydt soo kort was, dat men met de verkopinge van de voorsz Renten niet en mochte vertoeven, ter tydt toe dat 't voorsz Octroy vervolgt soude werden, gelieve te avoueren.

Van den Ontfanger Coebel mede te vereysschen de somme van de verkopinge van de Renten, resterende aen de drie stuyvers op de Marge, en ook hoe veel de drie stuyvers op de Marge uytgebracht hebben.

1555.
30. Nov.
Reg. 76.

Resolutien, genomen den dertighsten November 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Obdam*,
Egmont,
Roon,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Harmen Oom,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.

Gerrit Beuckelsz,
Jonge Dirck Jansz,
ende
Jacob de Milde,
Van Leyden,
Jan Damesz,
Mr. Hendrick Dircksz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Simon Hendricksz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Van de betalinge van den Thienden Penningh, bij sommige te veel, en bij sommige te weijnigh gedaen.

BY den Ontfanger de Staten voorgehouden zynde, hoe dat in de visiteringe van de Quohieren van den Thienden penningh, de sommatie van de selve Quohieren gedaen is by de Gedeputeerden van de selve Steden, en werdt by den Ontfanger Coebel bevonden, dat sommige Steden ende Dorpen te luttel betaeldt hebben, volgende de sommatie, ende de andere te veel, begeerende daeromme Resolutie, of hy 't gunt dat te kort betaelt is sal doen executeren, ende 't gundt dat t'over betaeldt is sal restitueren, als mede haer tellinge van de Haert-

ste-

ſteden hen belaſt is geweeſt, of dat men ſal onderhouden 't gunt t'overgegeven is, ende te executeren 't gunt te kort betaelt is; Is daer op by de voorſz Staten gereſolveert, dat den Ontfanger, 't geen wes te kort betaelt is, doen executeren ſal, ende aengaende van het geene dat hy magh t'over ontfangen hebben, ſal ontfangh daer af maecken, ende 't ſelve inne houden, ter tydt ende wylen toe op het quaedt aenbrengen van den Thienden penning gediſponeert ſal weſen, ende ſal van het ſelve overſchot een Articul apart maecken, omme, het recolement gedaen zynde, als dan reſtitutie van dien te geſchieden, indien daer reden toe dient. 1555. 30. *Nov.*

ZYn mede gedeputeert Mr. Jacob vander Duyn, Mr. Lambrecht Jacobi ende den Advocaet, omme te ſpreecken den Heere van Asſendelf, omme mede te mogen hebben acces tot des gemeene Landts Reeckeningen.

Acces tot des gemeene Landts Rekeningen.

DAt Coebel oock ſal doen gyſelen die van den Hage ende Schiedam, omme op te brenghen de Quohieren van haren Thienden penningh.

Te gijſelen die van den Hage ende Schiedam, omme hare Quohieren van den Thienden Penningh op te brengen.

IS by de voorſz Staten mede eendrachtelyck gereſolveert, dat den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, over de Weddens van allen ſynen ontfangh, die hy gehadt heeft van vier hondert duyſent guldens, geaccordeert in den Jare 1553., tot twee reyſen; van gelycke vier hondert duyſent guldens, tot twee reyſen geconſenteert in den Jare 1554., en-

Nopende de Weddens van den Ontfanger Coebel.

1555. 30. *Nov.* ende van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in Mey 1555., mitsgaders van twee Jaren Impoften, expirerende Lichtmis naeftkomende, ende dat van 't geene dat tot lafte van 't Lant gecollecteert is, hebben fal den tweehondertften penningh; wel verftaende, dat daer inne begrepen fullen wefen alle reyfen, die hy ofte fyne Clercken, Subftituten ofte particuliere Ontfangers binnen 's Lants gedaen hebben, mitsgaders haerluyder Salaris, uytgefondert de koften ende dagh-gelden, notelyck wefende tot convoy van 't geldt, dat binnen 's Landts gebracht fal moeten werden, ende dat voorts den voorfz Ontfanger in geen verder ontfangh treden en fal, voor ende al eer hy alle de Rekeningen van fynen voorfz ontfangh gedaen ende geflooten fal hebben, uytgefondert de Rekeninge van de vyf ftuyvers, ende van den Impoft van dit loopende jaer, die hy gehouden fal wefen te doen ende te fluyten voor de Maendt van Mey naeftkomende, ende alle de felve Rekeningen gedaen ende gefloten zynde, en fal alsnoch in geen verderen ontfangh mogen treden, fonder eerft van fyne toekomende Weddens met de voorfz Staten te overkomen; ende in gevalle hy contrarie van defen dede, en fal alsdan van fynen verderen ontfangh niet meer genieten dan den vier-hondertften penningh, maer voor 't fatfoen ende ftoffe van fijne Rekeningen, die hy tot twee toe gehouden is te maecken, fal van d'eene van dien betaeldt werden voor elck bladt twee ftuyv.

Pag. 77.

Op

OP het versoeck van den Ontfanger Coebel, hoe hy hem conduiseren sal met die van Heenvliet ende Abbenbroeck, die surcheantie verkregen hebben; Is geresolveert, dat Coebel verklaren sal, in wat consenten die van Heenvliet ende Abbenbroeck gecomprehendeert zyn, om, de selve gesien zynde, alsdan verder gedisponeert te werden. 1555. 30. Nov. Requeste van die van Abbenbroeck en Heenvliet.

ENde aengaende 't versoeck van den voorsz Ontfanger, of men Vlaerdingen, wesende een Stadt, mede sal doen den Impost betalen, is geresolveert, dat die van Vlaerdingen mede den Impost betalen sullen, alsoo sy verklaert zyn een Stede te wesen, ende Steden Privilegien hebben. Dat Vlaerdingen den Impost betalen sal.

NOpende des voorschreven Ontfangers versoeck, van dat de Quohieren van West-Vrieslandt niet gesommeert zyn; is mede geresolveert, dat den voorsz Ontfanger de selve Quohieren die van Haerlem sal overleveren, om te doen sommeren. Quohieren van West-Vrieslandt niet gesommeert.

IS mede gepasseert Ordonnantie op Martin d'Assegny, Dienaer van Mr. Jacob van Eynden, Pensionaris van Delf, van vier en twintigh dagen, tot ses stuyvers daeghs, uyt saecke van eenige reysen, by hem voor 't gemeene Landt gedaen. Ordonnantie op Martin d'Assegny.

IS by den Advocaet rapport gedaen, nopende 't Appointement op de Requeste van de Staten, daer by versocht is confirmatie van 't Pri- Nopende de confirmatie op 't Privilegie van de Uijtheemschen.

1555. 30. *Nov.* Privilegie van geen uytheemsche Officieren te hebben, &c.

Die van Hogeveen in de contributie te volstaen mits betalende van drie margen een.

NOpende de Requeste van die van Hogeveen, is geresolveert, dat de voorsz van Hogeveen volstaen sullen, mits betalende van drie Margen voor een voor dese reyse in de contributie van de vyf stuyv. op de Marge, ende andere voorgaende ommeslagen, bysonder soo daer geen gevouwen Margentalen en zyn; dan die van Amsterdam persisteren by hare voorgaende opinie, t'anderen tyde genomen, te weten, dat sy behooren, om de consequenties wille, te contribueren Marge voor Marge, als andere.

Pag. 78. De Auditeurs van de Reeckenkamer.

IS mede op de Requeste van de Auditeurs van de Reecken-kamer geresolveert, dat sy luyden verklaringe doen sullen, wat hen voor hare depesche komt.

Deurwaerders van den Secreten Rade.

IS het versoeck van de Deurwaerders van den Secreten Rade ende Financie, omme te hebben sekere gratuiteyt, gereserveert.

Griffier van Hollandt, om taxatie van sijn Declaratie.

AEngaende het versoeck van den Griffier, omme te tauxeren sijn Declaratie, hebben de Gedeputeerden van Delf ende Leyden verklaert, dat sy tot allen tyden gereed zyn met den Heere van Assendelf nopende dese sake te besoigneren.

No.

NOpende den ſtaet, de Gedeputeerden vertoont, omme te komen tot een nieuwen ommeſlagh, is gereſolveert, dat men daer mede noch ſal vertoeven. 1555. 30. *Nov.* Staet, omme te komen tot een nieuwen ommeſlagh.

Reſolutien, genomen den eerſten, tweeden, derden ende vierden December 1555. 1, 2, 3, *ende* 4. *Dec.*

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Aſſendelf*,
Duvenvoirde,
Obdam,
Mathenes,
Lockhorſt,
Roon,
Egmont,
Wyngaerden,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Harmen Oom,
Heyman Adriaenſz,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Mr. Gerrit Hendrickſz,
Van Haerlem.
Michiel Janſz,
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelſz,
Jonge Dirck Janſz,
ende
Jacob de Milde,
Van Leyden,
Jan Dameſz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amſterdam.
Jan Dirckſz't Hoen,
Simon Gerritſz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

NAe dat tuſſchen de voorſz Edelen aen de eene zyde, ende de Gedeputeerden van de ſes groote Steden aen de andere zyde, vee- Opinie van de Edelen, omme te vinden een egael mid-

 le

1555. le en diverſſe altercatien waren gevallen, omme te vinden een eenparigh en egael middel, ſoo wel over het platte Landt als over de Steden van Hollant, dienende tot furniſſement van de loopende Renten, daer 't Landt van Hollant, uyt ſake als vooren, mede belaſt is, ende eyndelyck niet en koſten accorderen, ende dat by den Heere van Aſſendelf de Staten voorgehouden zynde de voorgaende Reſolutie, aengaende de geëyſchte Petitie van twee hondert duyſent guldens, de ſelve voorts verklaert hadde, dat den Stadthouder ſulcks met die van Haerlem, Leyden ende Gouda gebeſoigneert hadde, dat, gevonden weſende de middelen omme de voorſz jaerlyckſche Renten te furneren, ſy te vreden ſoude weſen mede te komen tot de volle ſomme van twee hondert duyſent guldens; ende dat die van Amſterdam oock geinduceert waren, de voorſz middelen als vooren gevonden zynde, oock gevoeghlycke antwoordt inne te brengen; ſoo hebben eyndelyck de voorſchreve Edelen, ſoo wel op de voorſz Petitie als op de voorſz middelen, gereſolveert ende verklaert, te vreden te weſen, niet tegenſtaende de groote armoede van Hollandt, calamiteyt ende miſerie, daer byſonder 't platte Landt inne is, hier te lange te verhalen, toekomende door de natte voorleden Somer, de Koninghlycke Majeſteyt, als Grave van Hollandt, geconſenteert ende geaccordeert de voorſz twee hondert duyſent Karoli guldens op twee toekomende termynen, te weten de eene helft te Paeſſchen, ende de andere helft te St. Jan, opgebracht te werden vyf en tſeventig duyſent der voorſchreve ponden

1, 2, 3, *ende* 4. *Dec.*

Del over de platte Landen ende de Steden van Hollandt, tot furniſſement van de Jaerlyckſche loopende Renten.

Pag. 79.

den by de Schiltalen, daer inne de ses groote Steden sullen mogen genieten alsulcke gratien, als sy gewoonlyck zyn te hebben in de ordinaris Beeden; die weder gevonden sullen werden, als dat by de Staten gelyckelyck geaccordeert is, vyf ende tseventigh duysent der voorschreve ponden by verkopinge van Renten den penningh twaelf; ende hoewel de portie van het platte Landt daer inne niet verder en competeert te betalen, dan naer advenant van vier en twintigh duysent vier hondert negen en tachtigh ende een half schilden, daer tegens die groote ende kleyne Steden met haren aenhangen behooren te contribueren in vyf en dertigh duysent vyf hondert thien en een halve schilden, soo zyn de voorsz Edelen voor dese reyse, ende sonder prejuditie van yemandts recht; nochtans te vreden, soo wel in het verloop dat daer uyt volgen sal, als de lossinge van dien, te contribueren de eene helft, ende de voorsz Steden de andere helft, ende ten zy dat de voorsz Steden dat accepteren, als meer dan gefundeert in reden, houden de Edelen dit consent als niet gedaen; ende want dan aen 't voorsz consent noch gebreken souden vyftigh duysent ponden, soo consenteren de Edelen, in gevalle altydt als vooren, die te laten vinden by den twintighsten penningh, naevolgende de voorgaende Quohieren; ende of de voorsz ses groote Steden des geen gevolgh en wilden doen, mogen de voorsz Edelen wel lyden, onder de voorsz protestatie, dat 't voorsz consent opgebracht werde, d'eene helft by de Schiltalen, ende de andere helft by de voorsz verkopinge 1585: 1, 2, 3, ende 4. Dec.

van

1555. 1, 2, 3, *ende* 4. *Dec.* van Renten, hoewel door dien vermeerderen souden al soo wel de gratien als oock het verloop ende aflossinge van de Renten die verkocht souden werden, offererende dit selve haer different te submitteren aen myn Heere den Marckgrave vander Veere, als Stadthouder van Hollandt, ende aen eenige van den Raede, die den voorsz Stadthouder believen sal tot hem te nemen, ofte by refus van dien, aen den voorsz Koningh ende syne Majesteyts Rade, ofte ook aen myn Heere den Præsident van den Grooten Rade, soo verre de provisie van desen mach aengaen, ten eynde het voorsz consent by henluyden niet geretardeert en werdt.

Opinie van de Gedeputeerden van de Steden, omme te vinden een egael middel over de platte Landen en Steden van Hollant tot furnissement van de jaerlyckscbe loopende Renten.

SOo hebben de Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden ende Amsterdam, onderlinge gecommuniceert hebbende omme te vinden een egael ende eenparigh middel tot betalinge van de lopende Renten als vooren, van advise geweest, dat men de selve soude vinden by continuatie van den Impost, sulks die jegenwoordelyck cours ende loop heeft, te weten, op elck vat Biers twee stuyvers, op elcke ame Rhynsche Wyns vier en twintigh stuyvers, ende op alle Fransche ende Westersche Wynen naer advenant, waer tegens die van het platte Landt, volgende den voet van de Schiltalen, drie ende een halve stuyver opbrengen souden, de welke een yegelyck soude mogen vinden by sulcke bequame middelen, als sy gevoeghlyckst bevinden souden, wel verstaende dat den Impost ende de seven groot, de welcke gecollecteert souden werden over de Lan-

Landen buyten de Schiltalen gelegen, komen 1555.
sullen tot profyt van 't gemeene Landt, ende [illegible] 3. ende
dit voor den tydt van een jaer, 't welck ingaen 4. Dec.
sal den eersten dagh van Februarii naestkomen- Pag. 80.
de, ende dit by provisie, ende behoudelyck een yegelyck sijn recht, de Gedeputeerden vander Goude verklaerden te vreden te wesen hen met de andere vyf Steden conform te maecken, soo verre als het aengaet de collectatie van de drie stuyvers ende een halve over 't platte Landt; maer aengaende de continuatie van den voorsz Impost, seyden daer toe geen last te hebben, ten ware den voorsz Impost in alle de Steden van Hollandt generalyck verpacht werde; verklarende voorts, dat de equipollentie ende egaliteyt by henluyden genomen was op den voet van de Schiltalen, alwaer in de somme van hondert duysent guldens de Steden genietende hare gratien, opbrengen seven en twintigh duysent guldens, ende het platte Landt, genietende oock hare gratien, acht en dertigh duysent guldens.

Ende omme de selve equipollentie wat breeder te deduceren, soo seyden de voorsz Gedeputeerden waer te zyn, dat in den jare 1515. by sekere Commissarissen van de Keyserlycke Majesteyt geprocedeert zynde tot makinge van een nieuwe Verpondinge, de welke in den jare 1518. eerst was volbragt, ende bevonden wesende, dat de selve door haestigheydt ofte quade informatie t'onrecht ende tot laste van de Steden gemaeckt was, alsoo in de selve Verpondinge de ses groote Steden soo hoogh gestelt waren als de platte Landen, soo was on-

 langhs

1555. 1,2,3. ende 4 Dec. langhs daer na de groote Steden voor, ende de andere Steden nae, met kenniffe van faecken, ende nae voorgaende informatie behoorlycke gratie geaccordeert, 't welck in effecte was reductie van het geene wes te vooren by erreur ende haestigheydt t'onrecht gedaen was, ende volgende de selve reductie soo hebben de voorsz Steden zedert dien tydt in alle Beeden genoegh op de Schiltalen hare gratien genoten gehadt, welcke gratien, soo wanneer daer geldt opgebracht moeste werden, by andere middelen, ende somwylen oock over het platte Landt gevonden zyn geweest, ende namentlyk in de Jaren vyftien hondert vier en veertig ende vier en vyftigh.

En doet niet tot achterdeel van de voorsz Steden, aldaer by de voorschreve Edelen geseydt werdt, dat de voorsz Steden nae dato van de voorschreve Verpondinge eenige jaren hare portie ende aenpart in de Beeden, alsdoen geaccordeert, sonder gratien opgebracht souden hebben, gemerkt 't selve sulcks, onder reverentie sprekende, met 'er waerheyt niet bevonden en sal werden.

Ende genomen by presuppositie, of daer van al eenighsints mogte blycken, als neen, soo en kan 't selve henluyden niet prejudicieren, aengesien dat sy sekere lange Jaren in alle Beeden, op de Schiltalen gevonden, altoos hare gratien genoten hebben, ende in continueel gebruyk van dien geweest zyn, ende oock noch zyn.

Ende gemerkt in die Beeden ende Subventien, by de Staten van Hollant tot diverse stonden de Keyserlycke Majesteyt gedaen, de voorsz

Ste-

Steden altoos hare gratien, wesende reductie van de Verpondinge, als vooren genoten hebben, soo behoorden syluyden oock in het vinden van de middelen, dienende tot furnissement van de jaerlyckse lasten ende Renten, gesproten uyt sake van de voorgaende consenten, ende wesende accessoir van dien, mede gelycke gratien te genieten. 1555. 1, 2, 3. ende 4. Dec.

Ende doet oock niet tot achterdeel van de voorsz Steden, daer by de Edelen voorgestelt is, dat de lossinge van de Renten, de welcke geschiedt soude wesen den Grave van Nassau, hebbende het gouvernement van dese Landen, gedaen soude wesen half tot laste van de Steden, ende half tot laste van den platten Lande, sonder eenigh voordeel van gratie.

Alsoo de voorsz lossinge, overmits d'arresten, die dagelycks op de Ondersaten van de Steden van Hollandt gedaen werden, geacceleereert en met alle vlytigheydt gedaen moeste werden, waeromme oock de voorsz Steden een groot deel over hen hebben laten gaen. Pag. 81.

Aengaende het achterwesen van den Lande van Hollandt van den Jaere vyfthien hondert drie en veertigh, importerende ter somme van omtrent twee hondert duysent guldens, 't welck by de Steden ende platte Landen half ende half gedragen soude zyn, seggen de voorsz Steden, dat het selve alsdoen by henluyden gepasseert is, uyt oorsake dat den Oorlogh tusschen dese Landen ende de Gelderschen gecesseert was, ende dat de Keyserlyke Majesteyt de selve Gelderschen onder sijn subjectie gebracht hadde, ende men alsdoen een seer goeden tydt verwagten.

1555. tende was, ende oock dat men tot afleggin-
1,2,3. ende ge van de voorsz lasten te eer soude mogen ko-
4. Dec. men.

Beroerende de acte van den Jare vyftien hondert drie en vyftigh, deselve is alleen annueel, ende op een prouve toegelaten, ende behoudens een yegelyck sijn recht, ende door inductie van de Edelen, die de Steden alsdoen aengaven, dat de voorsz stuyver merckelyk meer soude uytbrengen dan die gedaen heeft.

Ende want nu in den jaere vyfthien hondert vyf en vyftigh by de Steden bevonden is, dat tusschen de Voorsz Steden ende de platte Landen groote inequaliteyt geschiedt was, soo is't selve, doende de augmentatie van den voorsz Impost, tot redelyckheydt gereduceert geweest, ende in de plaetse daer op elck vat Biers niet dan verhooginge van een groot gedaen en is, zyn de Margentalen drie groot verhooght geweest, hoewel de Gedeputeerden van de Steden sustineerden dat 'er noch geen equaliteyt en was, maer dat, omme daer toe te komen, volgende den voet van de Schiltalen, behoorden ses groot op elcke Marge gestelt te werden.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den vyfden December 1555. 1555. 5. Dec.

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Assendelf*,
Roon,
ende
Mr. Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Herman Oom,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht,
Mr. Gerrit Hendricksz,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Michiel Jansz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Jan Damesz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Simon Gerritsz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

DE Edelen hebben door persuasien van myn Heer van Beveren, Stadthouder, &c., geaccordeert, hebbende gevolgh van de andere Steden, de geëyschte petitie van twee hondert duysent guldens, te vinden de eene ende de eerste helft by verkopinge van Los-Renten den penningh twaelf, ende de andere helft by de gewoonlycke Schiltalen, ende dat de loopende Renten, daer 't Landt mede belast is, ende uyt krachte van desen tegenwoordigen consente belast sal werden, gevonden sal werden

Resolutie van de Edelen op de ge-eyschte petitie van twee hondert duysent guldens.

1555. 5. *Dec.* Pag. 82.

den in alle de Steden by Impost van twee stuyv. op elck vat Biers, ende vier en twintig stuyv. op elcke ame Rynsche Wyn, ende op alle andere Wynen naer advenant; Wel verstaende, dat den Impost in alle de Steden generalyck alle jaers verpacht sal werden, ende soo verre de selve by verpachtinge naer advenant soo veel niet en mach gelden, als de selve in 't voorleden jaer gegouden heeft, dat men de selve voor dat jaer sal mogen ophouden ende doen collecteren by een Man van eeren, niet gepacht hebbende den Accyns van de Steden, ende dat voorts over 't platte Landt gevonden sal werden soo veel als, ommeslaende seven grooten op de Marge, soude bedragen; hebben voorts geconsenteert in de verzegelinge van hondert tachtigh duysent guldens, inhoudende de reste voor de pretense Vryen, wel verstaende, dat den Ontfanger van 't gemeene Landt hebben sal den ontfangh van de Schiltalen tot kosten ende laste van de Koninghlycke Majesteyt.

Resolutie van de Gedeputeerden van de andere Steden, behalven Dordrecht ende Amsterdam op 't geene wes voorsz is.

DAt de Gedeputeerde van de ses groote Steden, gehoort hebbende de Resolutie van de voorsz Edelen, gevolg hebbende als vooren, hen daer mede conform gemaeckt hebben, uytgesondert die van Dordrecht en Amsterdam, die rapport genomen hebben op de generale Verpachtinge van den Impost in alle de Steden, ende dat de voorsz van Dordrecht, Leyden ende Amsterdam mede rapport genomen hebben op de voorschreve versochte verzegelinge, ende is by de voorschreve Gedeputeerden dagh ge-

genomen, omme weder in de Herberge te wesen den elfden deser loopende Maendt, omme het voorschreve rapport respectivelyck te doen en te hooren, ende voorts te procederen tot opmaeckinge van de acte vanden consente. 1555. 5. Dec.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den twaelfden December 1555. 12. Dec.

PRÆSENTEN,

De Heeren van *Assendelf*,
Obdam,
Roon,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen,
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Dirck van Berckenrode,
Mr. Dirck Ramp,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Michiel Jansz,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.

Op 't rapport, by die van Dordrecht ende Amsterdam genomen op de generale Verpachtinge van den Impost van Bier ende Wyn, ende het rapport, by de Edelen ende andere Gedeputeerden genomen op de versochte verzegelinge.

Ten

1555. 12. Dec. TEn voorsz dage, als by de voorsz van Dordrecht ende Amsterdam rapport gedaen was nopende de generale Verpachtinge van den voorsz Impost, soo hebben sy luyden by maniere van communicatie verklaert in den haren verstaen te werden, geen oirbaer voor 't Landt te wesen, de voorsz verpachtinge van den Impost binnen hare Steden te doen, alsoo de selve getrouwelyck gecollecteert werdt by den geenen, die tot den ontfangh van den geheelen Accyns van de voorsz Steden gecommitteert zyn, wesende Luyden van eeren ende uyt de Vroedtschap van de voorsz Steden, ende dat de selve by collectatie in der manieren als vooren gedaen, meer uytbrengen sal dan by Verpachtinge, presenterende de selve te continueren sonder 's gemeene Landts kosten, soo verre de Staten het geloof van den geenen, die tot den ontfang van den Accyns van de voorsz Steden gecommitteert zyn, volgen willen, gelyck sy dit voorgaende jaer gedaen hebben, ende noch jegenwoordelyck doen; presenterende noch daer en boven een Contrerolleur te admitteren by de voorsz Gecommitteerden, soo verre de Staten daer toe belieft yemandt te ordonneren; ende soo verre desen niet jegenstaende de Staten belieft tot verpachtinge van den voorsz Impost te resolveren, ende die van Dordrecht ende Amsterdam te overstemmen, hebben sy de voorsz Resolutie by geschrifte versocht, omme in den haren te adverteren, ten eynde die geene, die boven tot dragen van 't consent gecommitteert sullen werden, voorts daer inne sullen mogen doen sulcks als hen mede

Rapport van die van Dordrecht ende Amsterdam, nopende de generale verpachtinge van den Impost van Wyn en Bier.

Pag. 83.

de

de gegeven sal werden, al 't welck gehoort, soo hebben de Edelen ende Gedeputeerden van Haerlem, Delf ende Leyden geresolveert, dat den voorsz Impost in alle Steden eenpaerlyck verpacht soude werden, ende dat, overmits sy hen laten dunken, dat den voorsz Impost by generale verpachtinge in alle de Steden merkelyk meer uytbrengen sal, dan sy by collectatie uytgebracht heeft. Die van der Goude hebben by hare Missive, van dato den elfden December, mede verklaert, dat beroerende 't poinct van den Impost te verpachten, dat die van Dordrecht ende Amsterdam rapport genomen hadden, sy verstaen, onder correctie, 't selve te vooren geresolveert te zyn by 't meerendeel van de Staten, ende dat sy oock sulcks op de voorgaende Dagvaerden verklaert hadden, niet te consenteren in de continuatie van den voorsz Impost, dan met conditie van verpachtinge in alle Steden. 1555. 12. Dec.

DE Edelen ende de Gedeputeerden van Haerlem, Delf, Leyden ende Amsterdam geresolveert, te vreden te wesen te verzegelen ende hare Obligatien te geven voor de somme, die by verkopinge van Renten gevonden sal werden; Wel verstaende, dat men daer van inne sal houden thien duysent guldens voor den geenen die exemptie ende vrydom pretenderen, ende hebbende van de Majesteyt behoorlycke ende gewoonlycke Brieven van versekertheydt ende indemniteyt, inhoudende onder anderen de clausule, dat de Staten ses weken nae den verschyn dagh eerst gehouden sullen wesen te be-

Verzegelinge van de Edelen ende de Gedeputeerden van Haerlem, Delf, Leyden en Amsterdam, voor de somme, die by verkopinge van Renten gevonden sal werden.

1555. 22. Dec. betalen de penningen, daer vooren sy verzegelen sullen, maer aengaende de penningen, die by de Schiltalen gevonden sullen werden, hebben geadviseert, dat alsoo de selve by den Ontfanger Generael van de Beeden van syne Majesteyt geinnet ende geëxecuteert sullen werden, den voorschreven Ontfanger daer vooren nae ouder gewoonte sijn geloof behoorde te interponeren, met welcke opinie, als wesende het meerendeel van de Staten, de Gedeputeerden vander Goude by hare voorschreve Missive hen conform gemaeckt hebben, dan de Gedeputeerden van Dordrecht verklaerden alsnoch geen last te hebben, omme in de voorsz verzegelinge te consenteren, maer hoopten, te Hove komende, sulcke Resolutie dies aengaende inne te brengen, dat de Majesteyt ende oock de Staten souden hebben reden van contentement.

Instructie nopende het verpachten van den Impost. IS by de voorsz Gedeputeerden geconcipieert sekere Instructie, waer nae alle de Steden van Hollandt hen sullen reguleren in 't verpachten van den Impost, die ingaen sal den eersten Februarii vyftien hondert ses en vyftigh, *stilo communi.*

Pag. 84. In den eersten, dat dese verpachtinge goedt tydts voor Lichtmisse gedaen sal werden by N. in presentie van de Wethouders van elcke Stadt.

Dat men sal expresseren, dat men den voorsz Impost van de Wynen voor een geheel jaer sal verpachten, ingaende als voren, ende eyndende den laetsten Januarii 1557. *stilo communi.*

Van

Van gelycken den Impost van alle de Bieren ende van 't elfde vat van alle Brouwten. 1555. 12. Dec.

Te weten, dat men geven sal van elck vat Biers.

Dat den Pachter den voorsz eerste Februarii 's morgens goedt tydts voor de middagh sal doen peylen alle de Wynen, die by de Wyn-Tappers inne geleydt zyn, ende dat voorts alle vierendeel jaers gelycke peylinge gedaen sal werden, waer van den Impost betaeldt sal werden, tot dat men die weder den eersten Februarii 1557. *stilo cummuni* afgepeylt sal hebben.

Dat van de Wynen, inne geleydt by particuliere Personen, den Impost betaeldt sal werden, als men de selve Wynen inne leydt, ende indien noch eenige van dien in de Kelders zyn, sullen gepeylt werden ter expiratie van een yegelyck synen Pacht, ende sullen de Pachters daer van malkanderen responderen naer advenant.

Dat de Bieren, ontsteken zynde, komen sullen tot profijte van den voorgaenden Pachter, maer die noch vol leggen, sullen komen tot profijte van den nieuwen Pachter ofte Collecteur.

Dat den Pachter gehouden sal wesen alle vierendeel jaers te betalen een vierendeel van de Pacht, ofte binnen een Maendt daer nae onbegrepen.

Item, dat den Pachter gehouden sal wesen voor sijn Pacht te stellen goede suffisante cautie, die de voorsz N. ende de Wethouders van de Steden voor goedt ende suffisant sullen kennen.

 Dat

1555. 12. *Dec.* Dat men de verschenen sal mogen executeren aen de Pachter ofte aen sijnen Borge, als Principael, ten believen van de Staten, sonder henluyden by de electie eenighsints te prejudicieren in haer actie, ende dat met heerlycke ende reale executie, sulcks als men Keysers Domeynen ende Beede executeert.

Item, dat men een yegelyck in 't verpachten sal te kennen geven wat den voorsz Impost in 't laetste voorgaende jaer in ontfang uytgebracht heeft, navolgende de Rekeninge.

Dat de Conventen ende de Edelen, niet gebruyckende twintigh Margen eygen Lants, sullen gecomprehendeert zyn in de Pacht van de Steden, daer sy naest gelegen zyn, volgende de quohieren van de Reeckeningen van den Impost ende de Memorie van Stalpart.

Item, in gevalle den voorsz Impost niet soo veel en mach gelden, als in 't voorleden Jaer, dat men de selve alsdan zal mogen ophouden, ende doen collecteren by een Man van eeren, niet gepacht hebbende den Accyns van de Steden.

Hier by te voegen de Instructie van de voorgaende collectatie in 't geene daer sy dient.

Beroerende de verpachtinge van den Impost. DE Edelen, die van Haerlem, Delf ende Leyden souden te vreden wesen, dat dese verpachtinge soude geschieden ter presentie van een van de Edelen, van den Ontfanger Coebel ende van de Gedeputeerden van de Steden, daer de verpachtinge gedaen soude werden; maer die van Dordrecht ende Amsterdam namen rapport, soo wel op het inhouden van deselve In-

struc-

ſtructie, als nopende die geene, die op de Verpachtinge preſent ſouden weſen. 1555. 12. *Dec.*

IS by de voorſchreve Staten mede gereſolveert, dat den Ontfanger Coebel niemandt Drinck-geldt en ſal geven, tydinge brengende van eenige afgeſturven Lyf-renten, dan den geenen die uyt elcke Steden hen daer toe genomineert ſal werden, ten ware den genomineerden Denuntiateur een half jaer vertoefde naer het overlyden van den geenen, die de Lyf-Rente hadde, in welcken gevalle hy den eerſten Denuntiateur ſal mogen Boombroodt geven.

Pag. 85. Van Drinck-geldt voor den geenen, die tydinge brenghen van overlyden van de Rentiers, hebbende Lyf-Renten.

TE verſoecken Copie van de Articulen, van nieuws jegens de Staten in 't generael ende in 't particulier by Snoeckaert overgegeven in het doen ſyner depoſitie op de voorgaende Articulen.

Copie van de nieuwe Articulen.

OP naer-noen mede te verſoecken van myne Heeren van den Raede, of ſy avoueren de Articulen, die op haren naem overgegeven zyn, en waer van de Staten Copie gelevert is, ende van haer antwoordt te verſoeken acte.

Advouiſſement van den Raede op de Articulen, uijt haren naem overgegeven.

DAt mede die geene, die gebeſoigneert hebben in 't maken van de ſommatien van de Quohieren van den Impoſt ende van den tienden penningh, gecontenteert ſullen werden tot taxatie van de Commiſſariſſen van de Rekeningen, ſoo wel die in de Steden gebeſoigneert hebben als in den Hage.

Van het contentement van den geenen; die de ſommatien van den Impoſt ende Tienden Penning gedaen hebben.

 Dagh-

1555.
13. *Dec.*

Daghvaert, gehouden in den Hage den 13. December 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Assendelf*,
Obdam,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Heyman Adriaensz,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Dirck van Berckenrode,
Mr. Dirck Ramp,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Michiel Jansz,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.

Contributie van de Pachters van de Keyserlijcke Majesteijt

IS by de Staten geresolveert, dat Coebel de Pachters van den Lande van de Keyserlycke Majesteyt alleen sal executeren voor de helft van de Pacht, alsoo sy bevinden, dat de selve niet gehouden zyn te contribueren de portie van de voorschreve Majesteyt.

Nopende de saecke van den Aluyn.

DAt nopende de saecke van de Aluyn, die eenige Monopoliers aen hen alleen willen trecken, sullen de Gedeputeerden boven komende, daer van spreken met den Praesident Viglius.

IS mede geresolveert tot Antwerpen te wesen op Donderdagh naestkomende. 1555. 13. Dec. Dagh omme te Hove te wesen.

IS mede geresolveert, dat de antwoordt gedaen sal werden voor de Kon. Maj., alsoo hy, overmits de cessie ende transport by de Keys. Maj. hem gedaen, alsnu Heere ende Prince is van dese Landen. Pag. 86. De antwoordt te doen de Koninghlycke Majesteyt.

IS op den staet, by den Ontfanger Coebel de Staten vertoont, om te komen tot een nieuwen ommeslag, by de voorsz Staten daer op rapport genomen tot op de naeste Vergaderinge. Rapport, genomen op den staet by Coebel gelevert.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger Coebel die van Vlaerdingen sal stellen in sijn Rekeningen met niete, ende schicken dat jegens Lichtmis toekomende den Impost aldaer mede verpacht werde, ofte dat by de geene die gedeputeert sullen werden tot de voorsz verpachtinge yemandt gecommitteert werde tot de collectatie van dien. Beroerende den Impost van die van Vlaerdingen.

AEngaende die van Heuckelom, alhier in den Hage gegyselt, omme op te brengen de somme ofte peyne, daer sy by de Staten op gestelt zyn, hebben de Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden ende Amsterdam geresolveert, dat alsoo de voorsz van Heuckelom dikwils beschreven zynde, omme hare Quohieren van den Impost op te brengen, ende volgende dien betalinge van den Impost te doen, daer van in gebreke gebleven zyn, men Die van Heukelom in gyselinge te houden, ter tydt toe sy haere peynen genampticeert sullen hebben.

 de

1555. 13. Dec. de selve sal doen houden in gyselinge, ter tydt toe sy de voorsz peyne, daer sy op gestelt zyn, met de kosten daer omme gedaen, genamptiseert sullen hebben, wel verstaende, dat syluyden op de naeste Rekeninge van den Impost sullen mogen overgeven hare redenen van doleantie, omme alsdan daer inne gedaen te werden als het behooren sal.

Beroerende het Salaris van den Ontfanger Coebel van de verkopinge van Renten.

DEn Ontfanger Coebel by de Staten gevraeght zynde, wat hy voor sijn Weddens soude willen hebben van den ontfangh van de penningen, die by verkopinge van Renten in dit jegenwoordigh consent gevonden sullen werden, by estimatie bedragen soude ter somme van omtrent hondert en dertigh duysent guldens, den selven voor antwoordt gegeven hadde te vreden te wesen met de hondertsten penningh, ende dat de voorsz Staten nae voorgaende communicatie hem offereerden voor allen den voorsz ontfangh te geven seven hondert guldens, ende dat den voorsz Coebel daer op seyde, dat hy hem niet en soude mogen bedragen, dan hebbende ende genietende van den voorsz ontfangh negen hondert guldens, soo hebben de voorsz Gedeputeerden hier op rapport genomen, om hare antwoort inne te brengen, te Hove komende.

Te lossen de Obligatien van de Staten, onder de Koopluy.

IS by de voorsz Staten den Ontfanger Coebel wel expressselyck belast, dat hy alle de penningen, die hy in meeninge is tegenwoordelyck tot Antwerpen te voeren, ende die van den ommeslagh van de vyf stuyvers op de Marge

ge gekomen, ende die noch daer van resteren, voor al employeren sal tot lossinge van de Obligatien van de Staten, noch onder de Koopluyden tot Antwerpen berustende, bedragende ter somme van tachtigh duysent ponden van veertigh grooten Vlaems, sonder de selve te dirigeren in betalinge van andere resten, voor ende al eer de voorsz lossinge ten vollen gedaen sal zyn.

1555. 13. Dec. den tot Antwerpen berustende.

IS by de voorsz Staten geconcipieert sekere antwoordt op de petitie, by de Keyserlycke Majesteyt de Staten van den Landen van Hollandt in September laetstleden gedaen, ten eynde syluyden, omme eensdeels te helpen vervallen de groote excessive kosten ende swave lasten van den tegenwoordigen Oorlogh, syne Majesteyt souden willen accorderen de somme van twee hondert duysent Caroli guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck te betalen de eene helft te Kersmisse, ende de andere helft te Paeschen, beyde naestkomende, hebben de Edelen ende ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, na veele ende verscheyde Vergaderingen, daer op gehouden, ende diverse wegen ende manieren voorgestelt ende gesoght, omme als getrouwe Ondersaten syne Majesteyt te gelieven, soo veel als doenlyck ware, hen selven gevonden in groote swarigheydt ende perplexiteyt, soo overmits de groote miserie ende calamiteyt, daer 't voorsz Landt van Hollandt inne is, uyt sake van den voorleden natten Somer, als oock overmits de cessatie van alle Neeringen, sobere Visscherye, quade Haringh-

Antwoordt van de Staten op de petitie van de Keyserlycke Majesteyt, ter somme van twee hondert duysent guldens. Pag. 87.

 vaert

1555. vaert ende dieren tydt van alle dingen, breeder
12. Dec. de Majesteyt in de maendt van October laetstleden by geschrifte vertoont; ende hoewel mitsdien syluyden wel geneceffiteert souden wesen hen van de voorsz geheele geëyschte petitie, ofte een partye van dien, t'excuseren, nochtans ter contrarie, overleggende de imminente periculen, die 'er geschapen souden zyn te komen, indien tegens de invasie der Vyanden geen behoorlycke defensie gedaen en wierde, ende begeerende haren natuyrlycken Heere ende Prince te assisteren, gelyck sy tot noch toe in alle voorgaende Beeden ende Subventien gedaen hebben, ende meer te doen dan sy wel vermogen, soo hebben de voorsz Edelen ende ses groote Steden syne Majesteyt geaccordeert de voorsz somme van twee hondert duysent guldens van veertigh grooten vlaems 't stuck, te betalen de eene helft van dien te Paeschen naestkomende, ende de andere helft St. Jans Misse daer aen volgende, ende dat loopents geldts, sulcks als ten dage van de betalinge in Koopmans beurse gaen sal, de eene helft van de voorsz somme te vinden by verkopinge van Los-Renten den penningh twaelf, ende dat buyten of binnen 's Landts, soo men de selve gevoeghlyckst sal weten te gekrygen, ende de andere helft by de gewoonlycke Schiltalen, midts dat de vyf groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden, Amsterdam en Gouda, daer inne sullen genieten alsulcke gratien, als sy in de laetste geëxpireerde ordinaris Beede genoten hebben, ende dat die van Delf daer in voor hare quote ende aenpart soo veel sullen contribue-

blieren, als eenige van de andere groote Ste- 1555.
den, behalven Amsterdam; dat voorts elcks 13. Dec.
van de voorsz ses groote Steden sijn portie en-
de aenpart van de Schiltalen in den sijnen sal
mogen vinden by den Tienden ofte Twintigh-
sten penningh, min of meer, van de Huysen,
als in den jare 1553. geschiedt ende gedaen is,
waer inne gehouden sullen wesen te contribue-
ren Geestelycke ende Weereltlycke, vrye en-
de onvrye, niemandt uytgesondert; Wel ver-
staende, dat de Huysen van de Armen in de-
sen sullen werden gesupporteert, tot discretie
van de Regeerders der selver Steden, ofte dat
de voorsz ses groote Steden haer voorsz aen-
part sullen mogen vinden by andere bequame
middelen, 't zy by Impositie, capitale Leenin-
ge, verkopinge van Renten ofte andere belas-
tinge, als elcks in den synen bevinden sal oir-
baerlyckst ende gevoeghlyckst te wesen, waer
toe syne Majesteyt henluyden verleenen sal be-
hoorlyke Brieven van Octroy; dat de Steden,
buyten de Schiltalen gelegen, opbrengen sullen
den Thienden penningh van hare Huysen, de
twee deelen tot laste van den Eygenaer, ende het
derdendeel tot laste van den Huyrman, ofte by
gebrekevan dien sullen gehouden zyn die van
Yssellsteyn op te brengen drie hondert guldens,
die van Leerdam twee hondert guldens, die
van Asperen hondert festigh ponden, die van
Heuckelom hondert twintigh guld. en die van
Worcum twee hondert guldens; dat oock alle
de Landen, buyten de Schiltalen gelegen, be-
talen sullen van elcke Marge twee stuyvers tot
laste van den Bruycker; ende soo wes hier en
bo-

1555. boven bevonden ſal werden aen de voorſz laet-
13. *Dec.* ſte hondert duyſent guldens te gebreken, ſal
Pag. 88. van gelycken gevonden werden by verkopinge van Los-Renten den penningh twaelf als vooren, ofte by andere Renten, tot believen van de Staten, tot alle welke verkopinge van Renten ſyne Maj. de voorſz Staten oock verleenen ſal behoorlycke Brieven van Octroy; Behoudelyck, dat in de loſſinge ende betalinge van alle de Renten, die verkocht zyn, ende noch verkocht ſullen werden, tot furniſſement van de voorſz Beede, generalyck contribueren ſullen Geeſtelycke ende Weereltlycke, vrye ende onvrye, onder de Schiltalen ofte daer buyten geſeten, van hare Goederen gelegen onder de Limiten van Hollandt, ofte die onder Hollandt ſorteren, ende nergens anders en contribueren, ſonder in allen deſen de Schiltalen te roeren, ende dat niet tegenſtaende eenige Privilegien, exemptien ofte vryheden, die de voorſz pretenſe vryen, ofte eenige van henluyden, ter contrarie hebben ofte allegueren ſullen mogen, hoe die oock geclauſuleert mogen weſen, en dat overmits de nootelyckheydt van deſen jegenswoordigen Oologe, ende dat de voorſz Beede geconſenteert werdt tot notelycke defenſie van den Lande, ſyne Majeſteyt believen wille al 't ſelve uyt ſijn ſekere wetentheyt ende *motu proprio* te derogeren; behoudelyck oock, dat de voorſz Staten ſulcke acte, aengaende die geene die exemptie ende vrydom pretenderen, verleent ſal werden, als in de twee laetſte voorgaende Beede henluyden geaccordeert is, alle welcke voorſz Renten, ende de loſſin-

singe van dien gevonden sal werden binnen den Lande van Hollandt in alle groote en kleyne Steden, onder de Schiltalen ofte daer buyten gelegen, den Hage, Alckmaer, Medenblick ende Vlaerdingen voor besloten Steden gerekent, beginnende den eersten Februarii naestkomende, mits van elck vat Biers ontfangende vier groot, van elcke een en veertighste vat van alle Brouwten vier groot; ende van alle het geene dat daer over gebrouwen werdt nae advenant; van elcke ame Rhynsche Wyns acht en veertigh groot, van elcke pointsoen Fransche Wyns gelycke acht en veertigh grooten, van elck Oxhooft Fransche Wyns ses en dertigh grooten, ende van elcke Boote Spaensche ende heete Wynen van de ame twee en tseventigh groot; Wel verstaende, dat in alle de Steden van Hollandt den voorsz Impost openbaerlyck alle Jaren verpacht sal werden; ende soo verre den voorsz Impost by openbare verpachtinge soo veel niet en mach gelden, als de selve in 't voorleden Jaer uytgebracht heeft, soo sal men de selve mogen ophouden, ende voor dat Jaer doen collecteren by een Man van eeren, niet gepacht hebbende den Accyns van de Stede; ende sal voorts over het platte Landt, onder de Schiltalen gelegen, jaerlycks soo veel gevonden werden, als, ommeslaende seven groot op de Marge, sal bedragen, 't welck in 't generael opgebracht sal werden op den voet van de Schiltalen; Wel verstaende, dat elck Dorp sijn portie en aenpart sal mogen opbrengen by capitale impositie, Impost ofte andersints, sulcks als een yegelyck in den sijnen bevinden sal gevoegh-

1555.
13. Dec.

1555. 13. Dec. voeghlyckste te wesen, sonder de Margentalen te roeren, ten ware in Dorpen, daer de Landen ofte Margentalen by nae eenpaerlyk van waerde zyn; ende soo verre de voorsz lasten by de middelen voorsz niet ten vollen gevonden en mogen werden, sal de rysinge op den voorsz Impost ende op den voorsz voet, beroerende de Margentalen, nae advenant van dien gedaen werden; sal voorts op de Marge, gelegen buyten de Schiltalen, jaerlycks ommegeslagen werden seven groot, in alle 't welcke ook generalyck contribueren sullen Geestelycke ende Weereltlycke, vrye en onvrye, onder de Schiltalen ofte daer buyten gelegen, van hare Goederen, onder de Limiten van Hollandt, ofte die onder Hollandt sorteren, ende nergens anders en contribueren, ende voorts alle de geene die in den jegenwoordigen jare gecontribueert hebben, ofte gehouden waren

Pag. 89. te contribueren; ende sal de collectatie in alle de voorsz groote ende kleyne Steden gedaen werden, navolgende de Ordonnantie, die daer op gemaeckt sal werden, te betalen alle vierendeel jaers een vierendeel van den voorsz Impost, ende de seven groot jaerlycks tot twee termynen, als St. Jans Misse ende Kersmisse; ende dat soo wel by de Steden ende Landen, gelegen buyten de Schiltalen als onder de Schiltalen, alle welken Impost ende seven groot cours ende loop hebben sal, ter tydt toe de voorsz loopende Renten ten vollen gelost ende afgequeten sullen wesen, ende dit al sonder te trecken in consequentie ende onvermindert een yegelyck sijn recht, dan de Gedeputeerden van der

der Goude verklaren geen last te hebben, te accorderen in de voorsz somme die by de Schiltale gevonden soude werden, sonder te genieten, boven hare gewoonlycke gratie, noch sulcke gratie, als sy in de Jaren 1553. ende 1554. in gelycke extraordinaris Beeden over hare portie van de Schiltalen jaerlycks van de Majesteyt sonder interest van 't Landt genoten hebbben, sonder welcke gratie de Schiltalen henluyden ondraeghlyck is; hebben voorts de voorsz Staten geaccordeert te verzegelen ende hare Obligatien te geven voor de voorsz somme, die by verkopinge van Renten gevonden sal werden; Wel verstaende, dat men daer van inne sal houden tien duysent guldens voor den geenen die exemptie ende vrydom pretenderen, mits hebbende van de Majesteyt behoorlycke ende gewoonlycke Brieven van versekertheydt ende indemniteyt, inhoudende onder anderen de clausule dat de Staten ses weken na den verschyndagh eerst gehouden sullen wesen te betalen de penningen, daer vooren sy verzegelen sullen, maer aengaende de penningen, die by de Schiltalen gevonden sullen werden, hebben geadviseert, dat alsoo de selve by den Ontfanger Generael van de Beeden van syne Majesteyt geinnet ende geëxecuteert sullen werden, den voorsz Ontfanger daer vooren na ouder gewoonte sijn geloof sal interponeren.

1555. 13. Dec.

1555.
17. Dec.

Den 17. December 1555.

Reyse van de Gedeputeerden nae 't Hof.

IS den Advocaet met de Gedeputeerden van de Staten gereyst na Brussel, omme de voorsz Antwoordt inne te brengen op de voorsz petitie, by de Keys. Maj. in September laetstleden gedaen.

22. Dec.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden den twee en twintigsten December 1555.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Obdam*, Ridder. ende *Jacob vander Duyn*, Uyt den naem van d'Edelen. *Mr. Willem Schoock*, Van Dordrecht. *Dirck van Berckenrode*, ende *Mr. Dirck Ramp*. Van Haerlem. *Mr. Jacob van Eynde*,

Van Delf. *Dirck van der Does*, ende *Mr. Jacob de Milde*, Van Leyden, *Pieter Cantert*, ende *Mr. Reynier Swyn*, Van Amsterdam. *Witte vander Hoeve*. Vander Goude.

Lossinge van Acten in de Griffie.

IS geresolveert, dat men de Kon. Maj. Requeste overgeven sal, ten eynde van nu voortaen niemant van de Ondersaten van Hollandt gehouden sal wesen eenige Acten te lossen, dan die hy begeert ende van doen heeft.

Dat

DAt men oock aen den Præsident by de Middelen, by geschrifte gestelt, sal versoecken, dat de antwoordt op de tegenwoordige petitie de Kon. Maj. behoort gedaen te werden. 1555. 22. Dec. Pag. 90. De antwoort de Koningelyke Maj. te doen.

DAt men in de Acte van consent sal conditioneren, omme te hebben confirmatie op 't privilegie by de Keyserlycke Maj. de Staten gegunt, van geen uytheemsche Officieren in den Landen van Hollandt te hebben, &c. ende van gelycken omme te hebben publicatie van de getuygenissen, ende dat voorts in den Grooten Rade twee uyt den Lande van Hollandt geordonneert werden. Sekere conditien in de Acte van Consent te inseren.

Den 23. December 1555. 23. Dec.

IS by de voorsz Staten, nae dat sy gecommuniceert hadden nopende de voorsz Acte van confirmatie, geresolveert, dat naedien die van Vlaenderen ende Henegouwen de voorsz confirmatie gegunt is, alleen onder de signature ende handt van de Kon. Maj., sy met gelycke confirmatie te vreden wesen sullen; Wel verstaende, indien die van Vlaenderen ende Hennegouwen in toekomende tyden confirmatie van 't voorsz Privilegie onder 't Zegel gegunt werdt, henluyden gelycke confirmatie mede geaccordeert sal werden. Beroerende de confirmatie op het privilegie van geen Uytheemsche Officieren te hebben.

IS nopende de geëyschte publicatie der getuygenissen geresolveert, dat alsoo 't Landt van Hollondt principalyck staet by de hanteringe Beroerende de Publicatie van de Getuygenissen.

1555. 25. Dec. van de Negotiatie, ende dat mitsdien aldaer veele ende diverse processen vallen, henluyden de selve openinge toehoort toegelaten te werden, om daer door de voorsz multiplicatie van processen te ontgaen, ende te bet, siende de getuygenissen tegens henluyden gedaen, haer saken te mogen dirigeren ende defenderen, bysonder aenschouw nemende, dat de voorsz publicatie is conform de beschreven rechten, ende veel andere plaetsen, als die van Vrieslandt, Utrecht ende Antwerpen, gelycke publicatie hebben ende useren, ende dat by nae ses jaren geleden is, dat de Majesteyt, omme tot de selve openinge te komen, Requeste gepresenteert is, daer op oock advisen van die van den Grooten Rade, ende van den Rade in Hollandt gevolght zyn, de welcke, hoewel mogelyck niet en zyn in faveur van de voorsz Staten, overmits eenigh particulier respect van singulier profijt, niet en behooren gepraefereert te werden 't gemeene profijt ende welvaren van den Lande; dat oock van geenen noode en is, omme te komen tot expeditie van de voorsz saken, te convoceren eenige van de voorsz Collegien, alsoo de selve apparentelyck by haer voorgaende advis sullen willen persisteren, ende dat, 't selve doende, soude wesen *res insueta*, ende niet geschapen korts tot een goedt eynde gebracht te mogen werden.

Nopende twee uyt den Lande van Hollandt tot Raden te hebben. ENde aengaende van in den Grooten Rade voortaen te hebben twee uyt den Lande van Hollandt als Raden, 't selve dunckt de voorsz Gedeputeerden, dat henluyden oock niet en be-

behoort geweygert te werden, nadien daer vee- 1555.
le questien vallen, beroerende Dyckagien, Sluy- 15 Dec.
sen, Dammen, ende andere diergelycke saken, die niet bequamelyck bericht en mogen werden, dan by Ondersaten van den Lande van Hollandt, de nature ende conditie van den selven Lande verstaende ende wetende; dat daeromme by die van den Grooten Rade behoort, vacerende een staet van Raedt aldaer, drie uyt den Lande van Hollandt genomineert te werden, 't zy Raedtsheeren, Advocaten ofte andere geleerde Mannen, omme by de Majesteyt daer uyt een geëligeert te werden, ende dat ter tydt toe in den voorsz Grooten Rade twee Raden uyt den Lande van Hollandt gestelt sullen wesen; dat men daeromme van den President sal begeeren, dat voor 't dragen van den consente, hy soo veel by de Majesteyt van den Koningh ende Koninginne doe dat de voorsz twee poincten henluyden bewilligt ende geaccordeert mogen werden, alsoo, sonder de selve henluyden geaccordeert te zyn, ofte sekere toeseggingen te hebben, dat de selve hen verleent sullen werden, sy geen last en hebben om 't voorsz consent te doen, maer notelyk souden moeten dies aengaende hemlieden een kort rapport. Pag. 91.

Eodem à prandio.

Aengaende van te conditioneren de voorsz twee poincten in de acte van consent.

NAe dat de Resolutie, 's morgens genomen, den President verhaelt is geweest, ende dat hy hem liet duncken, niet geraden te wesen de voorsz poincten in de Acte van consent te coditioneren, soo hebben de voorsz Gedepu-

 teer-

1555. teerden nae voorgaende communicatie geresol-
23. Dec. veert, dat men noch eens sal versoecken aen den Præsident, soo veel te willen doen by de Majesteyt van de Konninginne, dat hare Majesteyt, tot soulagement van de Ondersaten van Hollandt, ende omme te schuwen multiplicatie van processen, ende ten eynde partyen recht te bet bewaert mach werden, de Koninghlyke Majesteyt te induceren, dat de Staten mogen gekrygen de voorschreve publicatie, ende voorts omme te hebben twee uyt den Lande van Hollandt tot Raedt in den Grooten Rade, alsoo de eerste van de voorschreve twee poincten is conform beschreven Rechten, ende dat andere Landen gelycke publicatie gegunt is, ende dat 't tweede poinct meer dan in reden gefondeert is, ofte dat by weygeringe van dien de voorsz Gedeputeerden souden moeten nemen rapport, alsoo sy anders geen last en hebben 't consent te dragen, hebbende, omme 't selve versoeck aen den Præsident te doen, gecommitteert den Advocaet.

Rapport van Mr. Jacob van Eynde, nopende de neminge van 't fret, van sekere penningen tot laste van de Majesteyt.

MR. Jacob van Eynde heeft rapport gedaen beroerende het versoeck, van wegen de Staten by Requeste gedaen, dat de Majesteyt soude tot synen laste nemen noch voor den tydt van twee maenden het fret, van dat de penningen, daer vooren sylüyden verzegelt hebben, den twintighsten deser maent niet opgebracht ende betaelt en zyn, ende dat, volgende 't inhouden van den Appointemente op de selve Requeste gestelt.

Heeft

HEeft mede den voorsz van Eynde de voorsz Staten verklaert, dat hy gesproken hadde Mr. Christoffel Goudt ende Pieter Woutersz, beroerende de processen van de selve Staten tegens den Prince van Orange en den Grave van Egmont, ende dat de Memorien van de Staten by den Procureur Generael noch merckelyck geamplieert waren, ende dat den selven Procureur Goudt belast hadde eenige Articulen van de selve Memorien wat breeder te extenderen, naer inhoudt der Munimenten daer van zynde, en dat hy voorts aengenomen hadde den Inventaris van dien te maken; ende aengaende de saecke van den Grave van Egmont, dat sy nae den Sack sien ofte soecken souden, hoewel sy meenden, dat sy onder yemandt van de Staten moeste wesen, ende in allen gevalle dat hy de Minute van de selve Memorien soude recouvreren, ende alle het selve met den eersten alhier te Hove senden.

1555. 23. Dec. Rapport van den selven van Eynde, nopende de processen, hangende voor den grooten Rade tegens den Prince van Orange en Grave van Egmont.

AEngaende, daer by die van Haerlem versocht is, dat Staets-gewyse aen de Majesteyt vervolgh gedaen soude werden tegens de Monopoliers, die met de groote meenighte den Aluyn ende oock andere Waren inkoopen, ende de selve tot haren appetyt wel duyr uytgeven, is by de voorsz Staten elks in den haren rapport genomen, om op de naeste Vergaderinge daer van Resolutie te nemen.

Beroerende de Monopoliers van den Aluyn ende andere Waren.

1555. 24. Dec. Pag. 90. Beroerende de Publicatie van de getuygen ende twee uyt Hollandt in den grooten Rade te hebben.

Den 24. December 1555.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert, dat soo verre den Præsident henluyden woude toeseggen, dat die van Hollandt binnen veertien dagen, drie weken, ofte ten langhsten een maendt, openinge ende publicatie van alle getuygenissen by de Koninghlycke Majesteyt geaccordeert souden werden, ende dat voorts van nu voortaen in den grooten Rade altoos twee geboren uyt den Lande van Hollandt als Rade geordonneert, ende by nominatie van die van den Grooten Rade gecontinueert souden werden, sy luyden voor dese reyse met de voorsz toeseggingen te vreden souden wesen, niet tegenstaende dat alle de voorsz Staten last hadden de voorsz twee pointen in de acte van consent te conditioneren, ende hebben, om hier van te communiceren met den voorsz Præsident, gecommitteert den Advocaet ende den Secretaris van Leyden.

Dat den voorsz Advocaet en Secretaris hier van in 't lange met den voorsz Præsident gesproken hebbende, den selven ten voorsz dage voor antwoort gegeven heeft, dat de expeditie van de publicatie van de getuygenissen soo geringe niet geschieden en mochte, aengemerckt dat 't selve gedaen moeste werden by Ordonnantie van de Koninghlycke Majesteyt, ende mits leggende de sake in communicatie met oock eenige van de andere Raden van syne Majesteyt, ende dat de middelen van die geene, die genoegh van contrarie advise waren, gedebatteert ende wederleydt moesten werden.

Dat

Dat evenwel de Majesteyt van de Koningin- 1555. 24. Dec.
ne wel van advise was de voorschreve publicatie te accorderen, ende dat hy alsnoch geen pregnante redenen gehoort en hadde, waer door men de voorsz publicatie soude behoren te weygeren, ende dat oock syne mede - Broeders van gelycken advise waren, maer dat geen apparentie en was de selve in de Acte van consent te willen conditioneren, alsoo de publicatie van de getuygenissen, wesende een poinct van de Justitie, niet gemeens en hadde met de saken van den jegenwoordigen accorde, immers 't selve in der voegen als vooren conditionerende, souden de Staten schynen de Koninghlycke Majesteyt te willen dwingen ende presseren, omme henluyden de voorsz openinge ende publicatie te accorderen, mits welcken syne Majesteyt in toekomende tyden oock de voorsz publicatie geaccordeert hebbende, 't selve weder soude mogen revoceren ende te niet doen, als genoegh by bedwangh daer toe gebragt zynde, dat daeromme geraden was henluyden van 't selve te conditioneren te deporteren, te meer alsoo hy niet en twyffelde, of de selve publicatie en soude henluyden soo geringe als doenlyk ware verleent werden, maer dat hy niet en vermochte noch oock en wilde toeseggen 't geene wes stondt tot dispositie van den Koningh ende in deliberatie van den Rade, dan heeft de voorsz Staten geraden, dat, omme te obtineren de voorsz twee pointen, sy de Majesteyt van den Konningh Requeste soude presenteren, ende dat hy met de hulpe van de Koninginne de handt daer aen soude houden, dat sy tot haer meenin-

1555. 24. Dec. ge souden komen, sulcks hy oock te vooren hen verklaert hadde.

Waer van by den voorsz Advocaet ende Secretaris den ses en twintigsten December de Gedeputeerden van de Staten rapport gedaen zynde, hebben geresolveert ende te vreden geweest, van de selve conditien, in der voegen by henluyden eerst gepretendeert, te desisteren, ende de voorsz twee poincten met civiliteyt in de voorsz Acte van consent te stellen, ende sulcks als die tegenwoordelyck in de selve Acte geinsereert staet, ende dat voorts tot dien eynde de Majesteyt van den Koningh selver Requeste gepresenteert soude werden volgens 't aduis van den voorsz Prædent.

27. Dec. Pag. 93.

Den 27. December 1555.

Antwoordt de Koninglycke Majesteyt gedaen op de voorschreve Petitie van twee hondert duysent guldens.

DE Staten hebben hare antwoort op de geëyschte petitie de Majesteyt van de Koninginne uyt den naem van de Keyserlycke Majesteyt gedaen, sulcks die by geschrifte gestelt is, ende naer inhouden de Acte daer van zynde, ende hebben voorts aen hare Majesteyt begeert, datse de voorsz sake van de twee poincten voorsz soude willen helpen dresseren by de Koninghlycke Majesteyt, ten eynde de Staten haer versoeck mochten obtineren; waer op de Konninginne voor antwoordt geseydt heeft, dat wes sy tot voordeel van de Staten doen mochte, te vreden was te doen, ende dat sy uyt den naem van de Keyserlycke Majesteyt haerluyder consent accepteerde, ende henluyden daer van bedanckte, ende dat nopende 't verder versoeck,

foeck, by henluyden gedaen, 't selve soude 1555.
doen visiteren by die van den Rade van syne 27. Dec.
Majesteyt, ende henluyden doen helpen aen expeditie, daer mede sy souden hebben reden van contentement.

Den 28. *December* 1555. 28. *Dec.*

HEbben Duyn, Eynde ende Milde, als Gecommitteerden van de Staten, getaxeert de Declaratie van den Griffier, ter somme van hondert twee en vyftigh ponden twee schell. van veertigh grooten, ten believen van de Staten, ende mits eenige swarigheden by geschrifte gestelt, tot hare Resolutie gereserveert hebbende.

Taxatie van de Declaratie van den Griffier.

Den 29. *December* 1555. 29. *Dec.*

DE voorsz Requeste, beroerende 't voorsz van de openinge van de getuygenissen, &c. by de Staten gevisiteert zynde, is geresolveert, dat men de selve sulcks de Koninghlycke Majesteyt Staets-gewyse soude presenteren, ende voorts 't inhouden van dien syne Majesteyt in 't korte verhalen, het welck by den Advocaet gedaen zynde, heeft de voorsz Staten doen dancken van 't accord, by henluyden de Keyserlycke Majesteyt gedragen, ende dat hy voorts de selve Requeste by synen Rade soude doen visiteren, en alsdan henluyden doen hebben expeditie, dat sy oorsake souden hebben te vreden te zyn.

Requeste, beroerende de publicatie van de Getuygenissen.

1555. 29. *Dec.* Beroeren-de de lossinge van de Acte uyt de Griffie.

GEvisiteert zynde de Requeste, beroerende de lossinge van alle Acten uyt de Griffie van Hollandt, ende omme te hebben Octroy tot de verkopinge van twee en sestigh duysent guldens, als reste van het consent van Mey vyftien hondert vier en vyftig, is geseydt de selve mede den Præsident over te geven.

Minute van de Acte van consent.

VAn gelycken oock gevisiteert zynde de Minute van de Acte van de Exempten, dat men de selve fulcks oock overleveren soude, omme dien naevolgende behoorlycke acte gemaeckt te werden.

Mr. Dionys Willon te restitueren 't geen by hem verleyt is.

IS mede geresolveert, dat by den Advocaet Mr. Dionys Willon, Procureur, gerestitueert sal werden 't geene by hem verleydt is in den processe van de Staten tegens die van Antwerpen, aengaende het stellen van een Waert aldaer, mits hebbende specificatie van de verleyde partyen.

Copie van de nieuwe Articulen.

DAt men van den Præsident sal versoecken Copie van de Articulen, van nieuws by Snoeckaert tegens de Staten in 't generael als particulier overgegeven.

Ordonnantie voor Arent Cornelisz. Pag. 94.

IS Arent Cornelisz gepasseert Ordonnantie van vyf dagen, tot ses stuyv. daeghs, uyt saecke van de reyse, by hem door onthiet van Mr. Jacob van Eynde van Brussel tot Antwerpen gedaen, omme de Staten tot Brussel te doen komen.

De

DE Pensionarissen van Delf, Amsterdam ende den Advocaet hebben aengenomen te spreken die van Antwerpen, beroerende de stoppinge van den Spoye, als daer toe eertydts gecommitteert zynde. 1555. 29. Dec. Beroerende de stoppinge van den Spoye.

DEn Advocaet ende de Pensionarissen van Dordrecht ende Delf hebben aengenomen te visiteren de Processen van de Staten tegens den Prince van Orange ende den Grave van Egmont, als daer toe gecommitteert zynde. Processen van de Staten tegens den Prince van Orange en Grave van Egmont.

Den 30. *December* 1555. 30. *Dec.*

ZYn gecommitteert, omme te vervolgen expeditie van de Acte van acceptatie van het tegenwoordige consent, ende de selve te visiteren; omme te vervolgen Appoinctement op de Requeste, de Koninghlyke Majesteyt gepresenteert, beroerende de publicatie van de Getuygenissen, &c. op de Requeste beroerende de lossinge van de Acten in de Griffie van Hollandt, ende op de Requeste, daer by versocht werdt Octroy van de verkopinge van twee en festigh duysent guldens, gedaen uyt sake van de penningen, resterende aen 't consent van twee hondert duysent guldens, gedragen in Mey vyftien hondert vier en vyftigh, ende voorts om te spreken Mr. Coenraedt Nicolai, ten eynde hy met den eersten soude komen nae Over-Yssel, omme te doen de enqueste beroerende de saecke van de Visscherye in de Zuyder-Zee. Nopende het vervolgh van seeckere poincten.

Zyn

1555. 30. *Dec.* Mechelen, aengaende 't verpacken vanden Haringh.

ZYn die van Dordrecht, Delf ende Amsterdam gecommitteert, om te communiceren met die van Mechelen, beroerende de sake van het verpacken van den Haringh, omme te aenhooren de middelen van accord, die de voorsz. van Mechelen souden willen voorhouden, ende daer van de Staten rapport te doen.

Weddens van den Ontfanger Coebel.

AEngaende de Weddens van den Ontfanger Coebel van den ontfangh van de penningen, die op dit jegenwoordige consent by verkopinge van Renten gevonden sullen werden, daer vooren de Staten den twaelfden van dese maendt gepresenteert hadden op rapport seven hondert guldens, daer van sy haer antwoordt te Hove inne souden brengen; Is de Resolutie van dien uytgestelt, overmits dat 'er apparentelyck alsnu geen verzegelinge vallen en sal, tot dat des voorsz Coebels Rekeninge gehoort sal werden, omme alsdan daer op eyndelyke Resolutie te nemen; ende hebben de voorschreve Staten, omme de selve Rekeninge te hooren, ende te wyderen de swarigheden beroerende sijn Weddens ende anders, daer van hem Copie gelevert is, ende hy begeert heeft tegens te seggen ende te schryven, dagh genomen in den Hage in de Herberge te wesen den vierden Februarii naestkomende, ende dat tegens den selven dage de Edelen mede beschreven souden werden, ende dat voorts den Advocaet aen den voorsz Coebel sal schryven, dat hy tegens den voorsz dage passe syne Rekeninge sonder eenige faute gereedt te hebben, ende dat hy goedt tydts voor den selven dagh de ses groote Steden

Co-

Copie fende van fijn voorfchreve debat, beroerende fyne Weddens. 1555. 30. Dec.

DE Penfionariffen van Delf, Amfterdam ende den Advocaet die van Antwerpen vertoont hebbende fekere Kaerte, beroerende de Vaert van den Spoye, gelegen tuffchen de Ruychte ende het Landt van Putten, ende de felve vertoont ende gelevert hebbende fekere Articulen, daer by gededuceert werdt 't intereft, dat die van Antwerpen ende andere Onderfaten van Brabandt, mitsgaders die van Hollandt, fouden lyden, foo verre de voorfz Spoye overdyckt ende geftopt werdt, ende dat voorts de Edelen ende Gedeputeerden van de vyf Steden fulcks gefproken hadden met den Grave van Egmont, dat hy te vreden was met henluyden in communicatie te treden, omme de voorfchreve faecke met genoegen te handelen, verfoeckende of henluyden gelieven foude noopende 't geene wes voorfchreven is met de voorfz Edelen ende vyf groote Steden te voegen, foo heeft Heer Anthonis vander Stralen, Burgermeefter, ende Mr. Nicolaes Schermer, Schepen, ter prefentie van fekeren haren Secretaris, nae een weynigh communicatie de voorfz Gedeputeerden voor antwoordt gegeven, dat fy hun danckten, dat fy tot hare begeerte ende koften de voorfz Kaerte ende Articulen hadden doen maken, de welcke fy te vreden waren te betalen, ende dat, gemerckt fy foo kleyn in getale waren, fy daer van begeerden in den haren rapport te doen, alfoo fy meenden binnen een dagh of twee nae Huys te reyfen, ende

Kaerte gemaekt beroerende ftopping van den Spoye.

Pag. 95.

1555. de alsoo dese sake toucheerde de gemeene Onderdaten van Brabandt, souden van de sake oock met henluyden communiceren, omme oock haerluyder adjunctie te gekrygen, ende souden den Advocaet binnen ses ofte acht dagen, die verklaerde apparentelyck noch soo lange hier te Hove te blyven, van haer wedervaren ende Resolutie alle bescheydt seggen ofte overschryven.

Publicatie van de Getuygen ende tweeuyt Hollandt in den Grooten Raede te hebben.

BY den Heere van Obdam, de Pensionarissen van Delf, Amsterdam ende den Advocaet den President Viglius gepresenteert zynde twee Requesten, de eene aengaende de Publicatie van de Getuygenissen, ende de andere omme twee gebooren uyt den Lande van Hollandt als Raden in den Grooten Raede te hebben, heeft belooft hen daer van expeditie te doen hebben; ende oock van de acte van de Exempten, daer van den Advocaet hem een Minute gelevert heeft.

Antwoordt op het versoeck van de Copie van de nieuwe articulen tegens de Staten overgegeven by Willem Snoeckaert.

DEn voorsz Advocaet ter presentie van de voorsz Gedeputeerden versocht hebbende Copie van de Articulen, van nieuws by Mr. Willem Snoeckaert tegens de voorsz Staten soo in 't generael als particulier overgegeven, heeft voor antwoordt geseydt, dat by den voorsz Snoeckaert geen nieuwe Articulen overgegeven en waren, dan hadde seeckere prolixe antwoordt gedaen op eenige Articulen, daer hy door bevel van de Keyserlycke Majesteyt by den Heere van Beveren ende Bruxelles, als Commissarissen, op gehoort was, ende dat in de selve Arti-

ticulen niet sonderlings en was, dat de voorsz Staten in 't generael ofte particulier toucheerde, ende daer men hen Copie behoorde af te leveren, immers in gevalle 't selve sulcks geweest ware, soude hen luyden, oock sonder voorgaende versoeck, daer van Copie overgesonden geweest hebben, omme hare defensie daer tegens te mogen doen, gelyck de Heeren van Assendelf ende Suys, de welcke de voorsz Articulen toucheerden, ten selven fine overgesonden waren. 1555. 30. Dec.

BY den Advocaet aen den Præsident versoeck gedaen zynde, dat hy de acte van acceptatie van de tegenwoordige Beede soude willen doen depecheren, heeft aengenomen 't selve te doen, dan verklaerde, dat eerst nopende de sake gecommuniceert moeste werden by de Majesteyt van den Koningh ende den Rade van State, bysonder nopende het poinct van de Exempten, die grootelycks by den Koningh importeren, omme hare exemptie te mogen genieten, dat daeromme de Staten niet en souden vertrecken, voor ende al eer de voorsz communicatie gehouden ware, op avonture daer eenige swarigheden geraeckten te vallen, men de selve in haer bywesen soude mogen dresseren ende remedieren, heeft daeromme den voorsz Advocaet, door onthiet van den voorsz van Obdam, Eynde ende Swyn, op staende voet een Missive gedepescheert aen Jacob vander Duyn, ende de Gedeputeerden van Haerlem ende Leyden, die nae Mechelen gereyst waren, ten eynde syluyden op de redenen voorsz hen op

Beroerende de expeditie van de Acte van de geconsenteerde Beede.

Pag. 96.

's an-

1555. 10. Dec. 's anderen daeghs weder alhier souden vinden.

Expeditie van sekere Processen, hangende voor den Secreten Rade.

BY den Advocaet ter presentie als vooren expeditie versocht zynde aen den Præsident van sekere processen, hangende voor den Secreten Rade ende in state van wysen wesende tusschen de voorsz Staten ende die van Antwerpen, beroerende de nieuwigheydt by die van Antwerpen gepleegt in 't stellen van een nieuwe Waert, heeft tot antwoordt gegeven, dat aengesien de vernieuwinge van de Wet tot Antwerpen, hy hem liet duncken, dat die saecke alsnu verandert soude wesen, dat daeromme de Staten eerst met henluyden daer van soude spreken, om te sien of men de voorsz saecke met gevoegh soude mogen ter neder leggen.

1556. 5. Jan.

Den 5. Januarii 1556.

Beroerende het geloof van den Ontfanger Generael van de Beeden over Hollandt.

MYn Heere den Præsident van den Secreten Rade de Gedeputeerden van de Staten vertoont hebbende van wegen de Koninghlycke Majesteyt ende den Hertogh van Savoyen, dat overmits de Koopluyden tot Antwerpen niet en wouden te vreden wesen met 't geloof ende Obligatien van den Ontfanger Generael van de Beeden over Hollandt, voor de penningen, die by Schiltalen opgebracht sullen werden, dat daeromme de voorsz Gedeputeerden souden willen verzegelen ende hare Obligatien geven voor de voorsz penningen, die by de Schiltalen gevonden sullen werden, in de plaetse van de verzegelinge, die sy geaccordeert had-

hadden te doen voor de hondert duysent gul- 1556.
dens, die by verkopinge van Renten opgebracht 5. Jan.
souden werden, soo heeft den Heere van Obdam uyt den naem van de Edelen, ende de Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Delf ende Gouda, overleggende dat de voorsz verzegelinge voor de penningen, die by de Schiltalen gecollecteert sullen werden, by henluyden op den vyfden December laetstleden genoegh geaccordeert is geweest, soo verre syluyden dies aengaende gevolgh hadden van de Gedeputeerden van de andere Steden, verklaert, dat, omme te believen ende dienst te doen syne Majesteyt, sy te vreden zyn te verzegelen, ende hare Obligatien te geven voor de somme van acht en tseventigh duysent guld., die op den voorsz laetsten termyn gevonden sullen werden; Wel verstaende, dat men van den selven laetsten termyn inne sal houden alle 't gunt wes boven de voorsz acht en tseventigh duysent guldens noch sal resteren voor den geenen die exemptie ende vrydom pretenderen, mits dat den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, sal collecteren tot laste van de Koninghlycke Majesteyt alle het geene wes by de Schiltalen gevonden sal werden, ende mits voorts hebbende van de Majesteyt behoorlycke ende gewoonlycke Brieven van versekertheydt ende indemniteyt, onder anderen inhoudende die clausule, dat de Staten na den verschyn-dagh eerst gehouden sullen wesen te betalen de voorsz penningen, daer vooren sy verzegelen sullen binnen ses weken, en soo veel langer, tot dat den voorsz Ontfanger geheel ont-

1556. 5. Jan. ontfangen ende gecollecteert sal hebben alle het geene wes by de Schiltalen gevonden sal werden, sonder dat de voorsz. Staten gehouden sullen wesen in eenigh fret, schade of interest van 't gunt dat ten voorschreven dage niet gevonden of opgebracht en soude mogen werden.

Met welcke opinie ende Resolutie, als wesende het meerendeel van de Staten, de Gedeputeerden van Leyden ende Amsterdam begeerende de Majesteyt dienst te doen als vooren, Pag. 97. hen voor dese reyse conform gemaeckt hebben, hoewel nochtans sy luyden daer toe, soo sy verklaerden, geen last en hadden.

6. Jan. *Den 6. Januarii 1555.*

PRÆSENTEN.

Uyt de Edelen,	*Milde*,
Obdam,	*Swijn*,
Ende van de Steden,	*Witte vander Hoeve*, ende
Ramp,	*Jan Hey*.
Eynde,	

Beloftenisse van Coebel, om de Staten te vryen. IS geresolveert dat den Ontfanger Coebel de Staten beloven sal onder sijn Obligatie te vryen van alle fret, schade ende interest, dat 'er op soude mogen komen; dat de penningen, die by de Schiltalen gevonden sullen werden, niet ten vollen ende geheel opgebracht en werden binnen twaelf weecken nae de ses weecken van den verschyn-dagh, in de acte van accorde gementioneert.

Is

IS mede geaccordeert in de acte van 't consent te stellen de clausule nopende de verzegelinge, sulcks die by den Commis Loo gestelt is, met adjectie van sekere correctie, volgende de Resolutie van de Minute.

1656. 6. Jan. De Clausule van verzegelinge in de acte van consent te stellen.

DE Staten hebben geaccordeert de Articulen, nopende de publicatie van de getuygenissen, van eenige geboren uyt den Lande van Hollant in den grooten Rade te hebben, sulcks die by den Audiencier gelevert zyn, in 't dispositif van de acte gestelt sullen werden.

Publicatie van getuygenissen van twe uyt Hollant in den Grooten Rade te hebben.

P R Æ S E N T E N.

Uyt de Edelen,	*Eynde*,
Obdam,	*Milde*,
Ende van de Steden,	*Swijn*,
Schoock,	*Witte vander Hoeve*,
Ramp,	*Jan Hey*.

DE voorsz Staten hebben dagh genomen in de Herberge te wesen den sestienden Januarii, omme te resolveren op de verpachtinge van den Impost, ende op de Instructie ende Ordonnantie daer op dienende, ende om te maken den omslag van 's gemeene Landts onkosten, ende voorts breeder te resolveren op de poincten, daer toe dagh genomen was den vierden Februarii toekomende in de Herberge te wesen.

Dagh genomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

1556.
7. Jan.

Den 7. Januarii 1556.

Beroerende de Mr. Dionys Willon. BEroerende de Quitantie van Willon, is by de Staten geaccordeert, dat den Advocaet den voorsz Willon sal betalen sijn verleyde penningen, beloopende vier guld. vyf stuyv.

Ordonnantie voor Coenraedt den Boode. IS Coenraedt den Bode, beroerende de twee reysen, by hem van Brussel tot Mechelen gedaen, gepasseert Ordontie van acht dagen, tot ses stuyv. daeghs.

Dagh,

Daghvaert, gehouden in den Hage op den seventienden ende achtienden Januarii 1556.

1556. 17. Jan. Pag. 1.

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Assendelf*,
Obdam,
Lockhorst;
Poelgeest,
ende
Sprange,
Uyt de naem van de Edelen.
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht,
Van Haerlem.
Gerrit Jacobsz,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Jan Damesz,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Witte Verhoef,
ende
Jan Claesz van Haerlem,
Vander Goude.

Op de voorwaerden van de verhuyringe van den Impost op Wyn en Bier.

TEn selven dage is, overmidts de absentie van den Advocaet van den Lande ende van den Rentmeester Coebel, de Daghvaert uytgestelt tot 's anderen daeghs.

Nopende de voorsz passeringe van twee en twintigh duysent guldens.

Missive van den voorsz Advocaet naemiddagh aen de Staten geschreven zynde, inhoudende dat daer de Staten geconsenteert is by de Majesteyt en de Heeren van de Financie, in te houden

1556, 17. Jan. den van den laetsten consente twee en twintigh duysent ponden voor de portie van die exemptie pretenderen, &c. Dat nochtans den Præsident Viglius soude verklaert hebben, dat maer tien duysent ponden by de Staten voorsz ingehouden souden mogen werden, als niet meer by de Staten uyt saecke voorsz begeert zynde in te houden, ende anders als nae vermogen van de selve Missive, van dato den veertienden Januarii voorsz; Is by de voorsz Comparanten, midtsgaders den Heere van Kenenburgh absent, den Heere van Assendelf ende Gerrit Beuckelsz geadviseert, aen den Advocaet te schryven, te persisteren by de redenen van syne Missive by het inhouden van de voorsz twee en twintigh duysent ponden; ende zyn gecommitteert, om de Missive te ontwerpen, Hogelande ende vanden Eynde, die sulck gedaen hebben, ende de voorsz Gedeputeerden, op nae-noene comparerende, vertoont, die nae approbatie, oock present Assendelf, gesonden is by Coenraedt den Bode den negentienden Januarii voorschreve aen den Advocaet.

Ordonnantie van den Impost van de Wynen binnen de Stede van Dordrecht.

WY. Lambrecht en Witte Verhoef zyn gecommitteert te vereyschen aen de Kamer van de Reeckeningen Copie van de Verpachtinge, by de Majesteyt gedaen Anno 1554. binnen Dordrecht van den Impost op de Wynen, by de Staten van Hollandt voor vier Jaren geconsenteert.

Midts-

MIdtsgaders Mr. Cornelis van Veen is gecommitteert, omme te recouvreren Copie van de Ordonnantie, by de Staten Anno 1553. gemaeckt op de executie van den Impost op de Bieren ende Wynen, aen den Impost meester vander Haem, omme op nae-hoene by de voorsz Gedeputeerden te mogen procederen tot het maecken van de voorsz Ordonnantie van de verhuyringe van de Wynen ende Bieren voorsz, die niet gemaeckt en is, maer is daer van een Concept gemaeckt, present den Heere van Assendelf, ende by Hogelande de Copie gelevert den selven Heere ende elcks van de Steden. 1556. 17. Jan. Ordonnantie op de executie van den Impost, gemaeckt in den jare vyfthien hondert drie en vyftigh. Pag. 2.

MR. Jacob vanden Eynde proponerende van eenige abuysen van den Griffier, die Acten dede lossen, die partyen niet en behoefden. Van seeckere abuysen, by Mr. Jacob vanden Eynde geproponeert.

Ende van de Ordonnantie van de Thollen te mogen hebben.

Ende van de Ordonnantie van den Rade, disponerende, dat den Griffier ende Secretarissen souden moeten collationeren alle Copien, ende dat 't Hof daer op anders geen recht doen en soude; Is geadviseert te recouvreren de voorsz Ordonnantien van den Hove, omme, die hebbende, seeckerlyck te mogen concluderen ende daer inne te doen voorsien, ende de Ordonnantie van de Thollen te mogen elders recouvreren, alsoo die alom gepubliceert souden zyn.

Ende voorts de abuysen van den Griffier meerder te colligeren tegens de expiratie van synen tegenwoordigen Pacht.

1555. 17. Jan. Van de Obligatien van de Staten ende van de Brieven van indemniteyt, daer op dienende.

DEn Heere van Lockhorst soude den Heere van Assendelf adverteren van de voorsz Missive, aen den Advocaet vanden Lande gedestineert, ende dat den Heere van Assendelf soude schryven aen de Heeren van de Financie, om by hen te willen houden de verzegelde Obligatien van de Staten ofte Steden, ter tydt toe dat hen overgesonden soude zyn, ende hy ontfangen soude hebben de Brieven van indemniteyt, by de Majesteyt de Staten beloofst van de voorsz verzegelinge, sulcks den Heere van Assendelf na de noene in de Vergaderinge van de voorsz Staten verklaert heeft gedaen ende geschreven te hebben, ende den voorsz Brief te willen senden aen de Heeren van de Financie des Koninghlycken Majesteyts met den Bode van den Lande.

Ordonnantie voor Mr. Jacob vanden Eynde.

MR. Jacob vanden Eynde zyn toegevoeght, voor sekere Vacatien in 's Landts saecken by hem gedaen, ende by Declaratie overgegeven, vier en veertigh dagh-gelden, tot twee en dertigh stuyvers daeghs.

Gecommitteerden tot de taxatie van de declaratie van Mr. Cornelis van Hogelande.

ENde Mr. Lambrecht ende Sandelyn zyn by de Staten den achtienden Januarii voorsz gecommitteert tot de taxatie van de Declaratie van gelycke Vacatien ende verleden gelden, by den Advocaet van den Lande overgegeven by Mr. Cornelis van Hogelande, present den Heere van Assendelf, Obdam, Lockhorst ende den Heere van Spranagh, Mr. Lambregt, Gerrit Jacobsz, Mr. Jacob van den Eynde, Mr. Cornelis van Veen, Mr. Adriaen Sandelyn, Witte

van-

vander Hoef ende Jan Claesz van Haerlem voorschreve. 1556. 17. Jan.

Den 18. *Januarii* 1556. 18. *Jan.*

IS geresolveert, dat de Wethouders van Dordrecht ende Gouda sullen elcks een committeren uyt haerluyder Stede, 't zy Wethouder of andere, die met Jacob vander Duyn, Heere van Sprange, gecommitteert zyn by de Staten van den Lande van Hollandt, om te verpachten den Impost op Wyn ende Bieren, die ingaen sal den eersten Maert toekomende, ende dit binnen de Steden van Dordrecht, Gouda, Gornichem, Worchum, Heusden, Asperen, Heuckelum, Leerdam, Sevenbergen, Geertruydenberg, Schoonhoven ende Ysselsteyn.

Jacob vander Duyn, Dordrecht en Gouda tot de Verpachtinge van den Impost van Dordregt, Gouda ende eenighe kleyne Steden. Pag. 3.

DIe van Delf ende Leyden zyn gecommitteert met Heer Willem van Lockhorst, Ridder, om te verpachten den voorsz Impost binnen Delf ende Leyden, Rotterdam, Schiedam, Vlaerdingen, den Hage, Wourden ende Oudewater.

Lockhorst, Delf en Leyden tot de Verpachtinge als vooren van Delf, Leyden, &c.

DIe van Haerlem ende Amsterdam zyn gecommitteert met Heer Jacob van Duvenvoirde, Heere van Obdam, Ridder, om te verpachten den voorsz Impost binnen Haerlem ende Amsterdam, Alckmaer, Hoorn, Enckhuysen, Medenblick, Edam, Monnickendam, Naerden, Weesp ende Muyden.

Obdam, Haerlem en Amsterdam tot de Verpachtinge als voren van Haerlem, Amsterdam &c.

1556.
28. Jan.
Beschryvinge van de voorschreve Gedeputeerden.

DE voorsz Gecommitteerden sullen by den Heere van Assendelf beschreven werden in den Hage te komen, omme t'samen een generale Instructie te maecken van de Voorwaerden, daer op de voorsz Imposten op de Wynen ende Bieren verpacht sullen werden, nemende noctans de Gedeputeerden van Dordrecht ende Amsterdam dagh, omme rapport te doen, ende den voorschreven Heere van Assendelf daer van eerstdaeghs te insinueren.

15. Febr.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den vyftiende Februarii 1556.

P R Æ S E N T E N

Den Heere van *Assendelf*,
Jacob van Duivenvoirde, Heere van Obdam, &c.
Ridderen,
Jacob vander Duyn, Heer van Sprange, als Edelen.
Mrs. Cornelis van Hogelande, ende *Willem Sclioock*, Pensionaris Van Dordrecht.
Jan Dirck Herpertsz, Burgemeester, ende
Mr. Jacob van Eynde, Pensionaris Van Delf.
Mrs. Hendrick Dircksz, Burgermeester, ende *Adriaen Sandelyn*, Pensionaris Van Amsterdam, ende
Witte vander Houve, Burgemeester Vander Goude.

Omme te procederen tot maeckinge van de Ordonnantie van den Impost.

Ten

TEn selven dage zyn de voorsz Staten overkomen met Mr. Aernout Coebel, Ontfanger van 't gemeene Landt, ter cause van syne Weddens van den ontfangh van de penningen, die opgebracht sullen moeten werden by verkopinge van Renten, tot furnissement van een partye van de Beede van twee hondert duysent guldens, by de voorsz Staten de Keyserlyke Majesteyt in de maent van December laestleden geaccordeert, de welcke by raminge ende estimatie beloopen sullen ter somme van hondert en dertigh duysent Caroli guld. te weten dat hy uyt saecke van den voorsz ontfangh sal hebben de somme van acht hondert Caroli guldens, tot veertigh grooten Vlaems 't stuck, wel verstaende, dat indien by verkopinge van Renten mindere somme opgebracht werdt dan voorsz is, den voorsz Mr. Aernout Coebel nae advenant van dien aen de voorsz acht hondert guldens kortinge gedaen sal werden; dan Mr. Frans Adriaensz, Gedeputeerde der Stede van Leyden, mede præsent wesende, verklaerde geen last te hebben, omme in dese saecke te resolveren. 1556. 15. Febr. Overkominge met den Ontfanger Coebel, ter cause van syne Weddens van den ontfang van penningen. Pag. 4.

IS den voorsz Coebel mede belast, dat hy met alle diligentie sal furneren ende opbrengen, soo binnen als buyten 's Landts, by verkoopinge van Los-Renten den penningh twaelf, de somme van hondert duysent guldens, omme daer mede te betalen den eersten termyn van de Beede van twee hondert duysent guldens, in de maendt van December laetstleden de Keyserlycke Majesteyt geaccordeert, ende dat hy achter- Hondert duysent guldens te furneren by verkoopinge van Renten.

1556. tervolgende dien alomme voor de Kerck-deuren
15. Febr. sal doen affigeren behoorlycke ende gewoonlycke Biljetten; dan Mr. Frans Adriaensz, Gedeputeerde van Leyden, mede jegenwoordigh zynde, verklaerde geen last te hebben, omme in desen te resolveren.

By den Ontfanger Coebel cautie te stellen tot verseeckertheydt van den ontfangh van 's gemeene Landts penningen.

IS den Ontfanger Coebel geordonneert, dat hy tot verseeckertheydt van de administratie ende ontfangh van 's gemeene Landts penningen sal stellen cautie suffisant voor de somme van twintigh duysent Caroli guldens, tot veertigh grooten Vlaems 't stuck, te weten voor de eene helft, van de voorschreve somme de Erfgenamen van wylen Jan van Outheusden, de welcke de selve cautie gehouden sullen wesen te passeren *coram Paribus Curiæ*, en hen daer inne voor de selve laten condemneren; ende voor de andere helft Mr. Philips Coebel, sijn Broeder, de Weduwe van Gerrit van Valckesteyn, sijn Suster, Mrs. Franck ende Dominicus Boot, Dirck Coebel, Joost van Ouwelande, Boudewyn Willemsz ende andere, welcke voorschreve cautie den voorsz Coebel gehouden werdt te stellen ende te passeren voor St. Mathys-dagh naestkomende, ende midts stellende de voorsz cautie, hebben de voorsz Staten geaccordeert, dat den voorsz Coebel in handen van syne voorsz Borgen sal mogen stellen syne Goederen tot versekertheydt van hare voorsz Borghtochten; hebben voorts geaccordeert, dat den voorsz Ontfanger sal mogen opschryven alle die geene, die Los-Renten den penningh twaelf sullen willen koopen tot de hooft-somme van hondert

duy-

duysent guldens, maer niet treden in eenigh ontfangh, voor ende al eer de voorsz cautie gestelt sal zyn. 1546. 15 Febr.

IS nopende hoe men executeren sal den tienden penningh van de Landen, gelegen onder Sevenbergen, daer van veele van de Bruyckers en Eygenaers woonachtigh zyn in Brabandt, sal op de naeste Vergaderinge de Staten vermaen gedaen werden, dan de Edelen lieten hen duncken, dat men met de executie noch soude vertoeven tot het Gewas op 't Veldt soude wesen. De executie van den tienden penningh over de Landen van Sevenbergen.

DAt men mede soude spreecken Joost Jacobsz, Procureur, dat hy vordere de saecke van Schellinck ten uyt-eynde toe by intendit, als dat behoort. Die vander Schellinck.

DAt Coebel sal schryven aen die van Urck ende Emeloort, dat sy passen hare quohieren van den tienden penningh ende Haersteden over te leveren, ende te furneren hare Reeckeningen, volgende de belofte, by henluyden den Ontfanger Coebel gedaen, ende daer op sy by henluyden uyt de gyselinge ontslagen zyn, of dat sy wederom, nae vermogen hare belofte, komen in gyselinge. Urk ende Emeloordt.

DEn voorsz Coebel heeft aengenomen syn Reeckeninge van den tienden penningh ende andere te doen daeghs na Lesare naestkomende, ende voorts te procederen tot sluytinge van de voorgaende Reeckeningen. Pag. 5. Wanneer Coebel syn Reeckeninge doen sal.

Den

1556. 15. Febr. Rapport van den Advocaet, aengaende de inhoudinge van twee en twintig duysent guldens op 't laetste consent.

DEn Advocaet heeft rapport gedaen beroerende de versochte inhoudinge van twee en twintig duysent guld., resterende aende acht en tseventig duysent guldens, by de Staten verzegelt op den laetsten termyn van de twee hondert duysent guld., geaccordeert in de maent van Decem. laetstleden; te weten, dat daer by de Staten versocht was die inne te houden voor die geene, die exemptie ende vrydom pretenderen, ter tydt toe de questie, wesende tusschen henluyden ende de voorsz Staten, gewydeert soude zyn &c., 't selve by den Præsident gealtereert was in dese clausule, soo voor de geene die overmidts armoede haer portie soo geringe niet en sullen mogen opbrengen, als voor den geenen die vrydom en exemptie pretenderen, met welke alteratie de voorsz Staten te vreden zyn geweest.

Ordonnantie voor Swyn, Simon Hendrikſz ende Willem Schoock.

IS gepasseert Ordonnantie op Mr. Reynier Swyn ende Simon Hendriksz ende op Mr. Willem Schoock.

Van de Wyn in de gulde Leen gehaalt.

IS mede aengaende de drie amen Wyns, by Engelbrecht de Palude de Staten gelevert, 't selve doen stellen in den staet van Coebel, omme te komen tot een ommeslagh.

Aengaende de makinge van de Ordonnantie van den Impost.

AEngaende de maeckinge van de Ordonnantie van den Impost, is uytgestelt, tot dat de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost, die geschieden sal postridie Mathys, gehoort sal zyn, ende sal de voorsz Verpachtinge eerst inne gaen den eerste Mey naestkomende.

No-

NOpende de swarigheydt van den Griffier, zyn de selve twee swarigheden van de Missiven gepasseert, te weten, dat de selve by de Staten betaeldt sullen werden.

1556. 15. Febr. Passeringe van de swarigheydt van den Griffier.

DAt men door 't aengeven van Coebel noch eens sal schryven ende vervolgen, dat de processen van de Staten, hangende boven voor den Grooten Rade jegens den Prince van Orange, Egmont ende Hornes, geinstrueert mogen werden.

Nopende de processen van de Staten, voor den Grooten Raede hangende.

DE saecke van den staet van Coebel, om te komen tot een ommeslagh is gestelt tot hooringe van de voorsz Rekeningen van de Collecteurs van den Impost.

Staet, omme te komen tot een ommeslagh.

Resolutien, genomen op den ses en twintighsten Februarii 1556.

26. Febr. Pag. 6.

P R Æ S E N T E N.

Den Commissaris *Stalpaert*,	*Dirk van Berkenrode*, Burgemeester,
Den Heere van *Obdam*,	ende *Bartholomeus Jacobsz*,
Uyt de naem van de Edelen.	Van Haerlem.
Mr. Cornelis van Hogelande,	*Jan Dirck Herpertsz*, ende
ende	*Mr. Jacob van Eynde*,
Willem Schoock,	Van Delf.
Van Dordrecht.	*Mr. Jacob de Milde*,
	Van Leyden,

Joost

1556.
26.Febr.

Joost Buyck, Burgemeester, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam. *Jan Dirckſz 't Hoen*, ende	*Witte vander Hoeve*, Vander Goude. Tot 't hooren van de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impoſt.

Aengaende de inſinuatie, de Conventien te doen, onwillig weſende den Impoſt van Wynen ende Bieren over te betalen.

DE Collecteurs van den Impoſt ſullen inſinueren de Conventen, onwilligh weſende de ſuffiſante certificatie te paſſeren van de Wynen ende Bieren binnen hare Conventen gedroncken, dat ſy binnen den tydt van drie of vier dagen behoorlycke certificatie overſenden van de meenighte ende quantiteyt van de Wynen ende Bieren, binnen hare Conventen gedroncken, met inſertie, dat by gebreecke van overleveringe van de voorſz certificatien, men jegens hen ſal procederen by ſtellinge van Cluyvers in hare Goederen, ofte de ſelve ſtellen op een ſeeckere taxe, de welcken men ſal doen executeren in hare temporele Goederen.

Te Hove Executorien tegens de onwillige Conventen te verſoecken.

DAt evenwel de Gedeputeerden, boven reyſende, verſoecken ſullen Executorien jegens de voorſz Conventen, omme by aſſiſtentie van den Procureur Generael jegens hen te procederen by Cluyvers op hare Goederen, ofte by ſulcke andere executie, als men by adviſe van myn Heere den Præſident bevinden ſal bequaemſt te weſen, om tot opbrenginge van den Impoſt te geraecken.

Re-

Resolutien, genomen op den seven en twintighsten Februarii 1556.

1556. 27. Febr.

PRÆSENTEN,

Uyt de Edelen,
Assendelf,
Obdam,
Lockhorst,
Duyn.
Ende van de Steden,
Schoock,
Berckenrode,
Bartholomeus Jacobsz,
Gerrit Jacobsz,
Mr. Jacob de Milde,
Joost Buyck,
Sandelyn,
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Witte vander Hoeve.

TEn selven dage is by de voorsz. Staten geresolveert, dat aengaende de Renten van wylen Heer Lodewyck van Paret ende van Wolf Hallar van Hallarsteyn, gestelt in seecker Quohier van den Tienden penning van den Rentmeester van Zuydt-Hollandt, de welcke by de voorsz Staten in surcheantie gehouden waren, blyckende by de Acte van dato den vyfden April 1554. voor Paesschen, dat van de selve Renten den Tienden penning betaeldt sal werden, ten ware den voorsz Wolf Hallar dede blycken, dat de Rente van tien hondert ses en sestigh ponden dertien schellingen, staende in 't voorsz Quohier op synen naem, toebehoorde de Majesteyt van de Koninginne, in welcken gevalle de voorsz Staten te vreden souden wesen hare Majesteyt te gratificeren, ende hare voorsz Rente van den tienden penningh te eximeren ende vry te houden.

Aengaende de Renten van Heer Lodewyk van Praet ende Wolf Hallar. Pag. 71

 Aen-

1556. 27. Febr. Aengaende de Renten van den Heere van Armuyden.

AEngaende de Rente van tnegentigh guldens, die den Heere van Armuyden, als Erfgenaem van den Heere van Praet, op het gemeene Landt van Hollandt spreeckende heeft, ter losse den penningh twaelf, is by de voorsz Staten gereſolveert, dat soo verre den Ontfanger van het gemeene Landt met den Heere van Armuyden sulcks meende te handelen, dat hy tot de lossinge van de selve Rente soude willen verstaen, midts ontfangende tien duysent guldens, dat hy met den voorsz Heer van Armuyden dies aengaende negotiere; maer in gevalle den voorsz Heere van Armuyden niet en soude willen quytschelden dan duysent guldens, dat geen oirbaer en ware groote moeyte te doen, omme de lossinge van de voorsz Renten te vervolgen.

Remonstrantie, de Staten gedaen by de Ingelanden ende Geerfden, gelegen onder de Zyp.

IS op het versoeck, van wegen de Ingelanden ende Geërfden, gelegen onder de Zype, gedaen, daer by sy begeeren by diversse middelen ende redenen, by hem geallegeert, dat de Staten henluyden souden willen assisteren, ten eynde syluyden tegens de Bedyckers van de Zype ontfangen souden mogen werden in Justitie, ende dat de saecke binnen de Provincie van Hollandt beleydt ende getermineert soude mogen werden, volgende 't Privilegie van den Lande van Hollandt, ofte dat ten minsten de voorsz Staten henluyden souden willen behulpelyck wesen, dat sy souden mogen krygen Commissarissen, omme hen te informeren op de Articulen, by henluyden by geschrifte gestelt; hebben de voorsz Staten voor Resolutie verklaert,

klaert, dat soo verre sy te vreden zyn, dat sy henluyden haer naem verleenen, ten eynde sy in justitie ontfangen mogen werden, ende de saecke binnen de Provincie gedirigeert werde, dat sy te vreden zyn tot dien fine haer naem te verleenen, tot conservatie van 't Privilegie van het gemeen, maer soo verre sy souden begeeren assistentie, omme te hebben Commissarissen ten fine als vooren, dat, hebbende haer middelen ende versoeck by geschrifte, daer op souden moeten nemen rapport, dan lieten hen duncken, dat 't voorsz laetste versoeck genoegh scheen te contrarieren 't eerste, ende dat syluyden tot 't selve assistentie doende, genoegh souden consenteren in de evocatie van de voorsz saecke. 1558. 27. Febr.

IS mede gehoort ende gesloten de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost binnen de Steden van Dordrecht, ende by de Gecommitteerden van de Staten onderteyckent. Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost tot Dordrecht.

IS by den Advocaet, beroerende de Cautie van Coebel, rapport gedaen, dat de selve binnen twee ofte drie dagen gereedt sal wesen. Cautie van Coebel.

IS mede verklaert, dat den Ontfanger Coebel voor de expiratie van den tydt van betalinge tot Antwerpen de Koopluyden van de veertigh duysent guldens sal contenteren. Dat den Ontfanger Coebel de Koopluyden tot Antwerpen sal contenteren.

1556. 27. Febr. Procuratie van den Grave van Egmont. Pag. 8.

AEngaende de ſaecke van den Grave van Egmont, daer de procuratie deughdelyck verklaert is, gereſolveert, dat de oude Gecommitteerden van gelycken de ſaecke ten principalen ſullen inſtrueren.

Koſten, beroerende de Viſſerye in de Zuyder-Zee.

ENde beroerende de koſten van den Commisſaris op 't ſtuck van de Viſſcherye in de Zuyder-Zee, gereſolveert, daer van op de andere Daghvaerden, die binnen middeler tyde, ende noch voor beloken Paeſſchen gehouden ſullen weſen.

Ommeſlagh van een ſtuyver drie grooten, of twee ſtuyvers op de Schilt.

IS mede gereſolveert by proviſie een ommeſlagh te maecken van een ſtuyver drie grooten, ofte twee ſtuyver op de Schilt, tot furnisſement van 's gemeene Landts onkoſten, nae men bevinden ſal van noden te weſen, welcken ommeſlagh geſchieden ſal St. Jans Miſſe met de ordinaris Beede, mits dat den Ontfanger Coebel te vreden is middelertydt te responderen en te voldoen de Vacatien van de Edelen, Advocaet ende andere Officieren van den Lande.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden op den twaelfden Maert 1556. 1556. 12. Maert.

P R Æ S E N T E N,

Den Heere van *Lockhorst*,
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius,
ende
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Dirck Herpertsz,
Burgemeest.
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Mrs. Hendrick Dircksz,
Burgem.
ende
Reynier Swyn,
Van Amsterdam.
Simon Gertitsz,
ende
Job Fransz,
Vander Goude.

Propositie generael gedaen van den Hondersten penning van alle immeubile Goederen, ende den Vyfftigsten penning van alle Koopmanschappen.

TEn selven dage soo is by monde van Mr. Philibert de Bruxelles, ter presentie van de Koninghlycke Majesteyt ende den Hertog van Savoyen, in bywesen van de Heeren van Brederode, van Bossu, van Egmont, van Arenberge, van Orange, van Megen, van Commeres, van Barlaymont ende meer andere Personagien, de Generale Staten van den Lande van herwaerts over gedaen seeckere Petitie ofte Bede, daer by versocht is syne Majesteyt te willen

1556. len accorderen den Hondertsten-penningh van alle
13. Maert. de immeubile Goederen, ende den Vyftigtighsten-penningh van alle Koopmanschappen, te betalen een derdendeel van dien St. Jans Misse naestkomende, een derdendeel Kersmisse daer aen volgende, ende een derden-deel St. Jans Misse 1557. ende is by syne Majesteyt de Staten toegeseydt seecker Concept te leveren, daer uyt blycken soude, dat men de voorsz Beede genoegh sal mogen consenteren ende opbrengen, sonder dat daer door de ryckdom van yemandt ondeckt ofte kennelyck gemaeckt soude werden, breeder blyckende by de Propositie ende Concept daer van by geschrifte gelevert.

13. *Maert.*
Pag. 9. *Den* 13. *Maert* 1556.

PRÆSENTEN

Alle de selve, behalven *Mrs. Lambrecht Jacobsz*, ende *Hendrick Dircksz.*

Versoeck, by den Hertogh van Savoyen de Staten gedaen. DEn Hertogh van Savoyen heeft by monde van myn Heere den Præsident van den Secreten Raede, ter presentie van de voorsz Heeren van Barlaymont ende Bruxelles, de voorsz Staten doen aensoecken, ten eynde sy hare neerstigheydt ende diligentie souden doen, dat de selve Petitie geconsenteert mochte werden, alsoo de selve vindinge syne Majesteyt, de Heeren van de Ordene en andere van de Heeren van sijnen Rade bevonden hebben te wesen de bequaemste, egaelste ende gevoeghlyckste;

ſte; heeft mede den ſelven Hertogh doen verklaren, dat hy de Landen ende Onderſaten van Hollandt altoos ſal hebben in ſijne goede recommandatie, verklarende voorts, dat de Koninghlycke Majeſteyt den voorſz Heere van Barlaymont ende Bruxelles gecommitteert hadde, omme de voorſz Staten te vertoonen den ſtaet van de affairen van deſe Landen, ende heeft voorts de voorſz Staten dagh gegeven, om haer antwoordt in te brengen Sondagh nae Paeſſchen. 1558. 13. *Maert.*

WAer op de voorſz Gedeputeerden by monde van den Advocaet hebben doen ſeggen, dat ſy wel verſtaen hadden 't geene wes van wegen de Koninghlycke Majeſteyt ende ſyne Mogende Hoogheydt henluyden was doen voorhouden, ende dat ſy van alles ſouden doen goedt ende getrouw rapport, omme vruchtbarige antwoordt weder inne te brengen, begeerende tot dien eynde henluyden met den eerſten Copie gelevert te mogen werden van de voorſz Propoſitie ende Concept, danckende voorts ſyne Mogende Hoogheydt van de goede gunſte ende affectie, die hy tot de Landen van Hollandt dragende was, offererende voorts ſyne Mogende Hoogheydt haren ootmoedigen ende onderdanigen dienſt in alle ſaecken, henluyden mogelyck weſende. Antwoordt by den Advocaet daer op gedaen.

Waer op den voorſz Hertogh henluyden heeft doen ſeggen, dat hy de voorſz Staten met den eerſten de voorſz Copien ſouden doen hebben.

1556.
14. Maert.

Den 14. Maert 1556.

PRÆSENTEN.

De selve, behalven

Die van Dordrecht,	ende
Mrs. Lambrecht Jacobsz,	*Hendrick Dircksz.*

Vertoninge van den staet, beroerende het achterwesen van de Landen van herwaerts over.

DEn Heere van Barlaymont ende myn Heere den Præsident hebben door authoriteyt van de Koninghlycke Majesteyt ende den Hertogh van Savoyen de Staten van Hollandt ingenere vertoont den staet van 't achterwesen, gesproten uyt den tegenwoordigen Oorlogh, te weten dat de drie Regimenten, noch wesende in den dienst van de Majesteyt, daer van het een is onder Lasarus Swendel, ende gehouden werden tot bewaernisse van de nieuwe Stercken, ende de andere onder den Grave van Megen, tot bewaernisse van de Lande van Lutsenburgh, ende 't derde onder Eversteyn, tot bewaernisse van Camerick ende Heddinckvaert; midtsgaders diverse Benden van Ruyteren, noch wesende in den dienst van syne Majesteyt, ter cause van haer Soldt noch ten achteren zyn twee millioenen en seven duysent guldens; dat voorts de onderhoudenisse van de ordinaris Benden, de welcke in getale zyn van drie duysent Paerden, mitsgaders de opmaeckinge van de begonste Fortificatien, mitsgaders de Garnisoenen, die men op de Frontieren sal moeten leggen, nae advenant dat de Francoisen hare Frontieren

Pag. 10.

met Garnisoens besetten sullen, wel beloopen sal ter somme van aehtien hondert duysent Caroli guld., sonder dat sijne Maj. alsnoch in 't seecker weet, wat de geëyschte petitie sal mogen uytbrengen, dat daeromme de voorsz Gedeputeerden haer uyterste devoir souden willen doen, dat de voorsz petitie syne Majesteyt bewilligt mag werden. 1556. 14. Maert.

Den 15. Maert 1556. 15. Maert.

P R Æ S E N T E N

Alle de voorsz, uytgenomen

Mrs. Lamberecht Jacobsz, ende
Hendrick Dirckſz, *Jan Dirck Herpertſz.*

DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert in den Hage 's avondts in de Herberge te wesen den ses en twintighsten der selver maendt, ende dat jegens dien dage ook beschreven sullen werden de Edelen, 't welk oock sulck aengenomen heeft den Heere van Lockhorst, den Heere van Assendelf, ten eynde by hem de voorschreve beschryvinge gedaen magh werden.

Dagh genomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

1556. 27. Maert.

Resolutien, genomen op den seven en twintighsten Maert 1556.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Assendelf*,
Duvenvoirde,
Obdam,
Poelgeest,
Egmont,
ende
Wyngaerden,
Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius,
ende
Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Mr. Gerrit Hendricksz,
ende
Jan van Suyren,
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
ende
Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Sybrandt Occo,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
Simon Gerritsz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Op de antwoordt van de voorschreve Petitie.

Rapport van den Advocaet, aengaende de petitie van de Koninghlyke Majesteyt.

NAe dat by den Advocaet de voorsz Staten rapport gedaen is geweest van den inhouden van de Propositie, de Generale Staten van den Lande van herwaerts over van wegen de Koninghlycke Majesteyt den tienden Maert te vooren tot Brussel gedaen, ten eynde sy souden willen consenteren den Hondertsten penningh van de onroerende goederen, ende den

Vyf-

Vyftighsten penningh van de Financien ende Koopmanschappen; ende dat de selve middelen, daer toe dienende, de Gedeputeerden by de Koninghlycke Majesteyt by geschrifte gelevert, voorgelesen zyn geweest, soo hebben de voorsz Staten, nae dat sy genoegh verklaert hadden, dat sy de voorsz middelen bevonden genoegh obscuir ende duyster te zyn, ende dat de selve niet wel en waren in dese Landen practicabel, ende dat de selve niet en souden mogen ter executie gestelt werden, sonder te weten den ryckdom ende qualiteyt van de Goederen van een yegelyck; dat men oock, overmits de lasten, daer 't Landt jegenwoordelyck mede beswaert is, qualyck een ander middel soude mogen adviseren, omme te vinden seeckere somme van penningen, tot eenigh contentement van de Koninghlycke Majesteyt, soo hebben de voorsz Staten eyndelyck geresolveert, geen oirbaer te wesen in dese saecke soo geringe te resolveren, ende dat sy altoos de eerste souden wesen omme consent te dragen, maer dat men met de Resolutie van dien soude vertoeven, tot dat men vernomen hadde, hoe ende in wat manieren die van Brabandt ende Vlaenderen hen nopende de voorsz Petitie souden dragen, ende dat tot dien eynde eenige gecommitteert souden werden tot kosten van 't gemeene Landt, omme te reysen in Brabandt ende Vlaenderen, ende dat die van Dordrecht en Amsterdam elcks een souden committeren, omme 't selve te vernemen in Brabandt, ende die vander Goude oock een souden committeren, omme daer nae te vernemen in Vlaenderen, ende dat de selve hare Ge-

1556. 27. Maert.

Pag. 11.

1556. 27. Maert. Gedeputeerden eerst souden schicken omtrent beloocken Paesschen, alsoo apparentelyck die van Brabandt ende Vlaenderen niet eer, nopende de voorsz petitie, Resolutie genomen sullen hebben, 't welck de voorsz van Dordrecht, Amsterdam ende Gouda sulks aengenomen hebben te doen, ende daer van bescheydt van hare Gedeputeerden hebbende, 't selve de Heeren van Assendelf met den eersten over te schryven, omme op de voorsz Petitie eyndelyck Resolutie te nemen; hebben voorts geresolveert, dat den Advocaet myn Heer den Præsident sal schryven, dat de Staten vergadert geweest hebbende, omme te resolveren op de voorsz Petitie, hen selven vinden in groote swarigheydt ende perplexiteyt, ende de saecke sulcks gestelt, dat henluyden niet mogelyck en sal wesen te houden den dagh henluyden gepræfigeert by de Koninghlycke Majesteyt, omme haer antwoordt inne te brengen, maer tot dien eynde merckelyck langer dagh sullen moeten hebben; dat evenwel den voorsz Advocaet de voorsz Missive eerst aen den Præsident sal senden twee ofte drie dagen voor beloken Paesschen.

Eodem a prandio.

PRÆSENTEN.

Duyvenvoirde,	Ende alle de voorschreve Gedeputeerden van de Steden.
Obdam,	
Egmont,	

Visitatie van de Ordonnantie van de ver- DE Ordonnantie by de Staten in 't beginssel van de maendt geconcipieert, nopende de verpachtinge van den Impost, nae dat de selve ge-

gecorrigeert ende geaddeert is geweest; Is geresolveert, dat men van de selve Copie senden sal aen de Regeerders van alle de Steden ende plaetsen, daer de voorsz Verpachtinge gedaen werdt, ende aen de selve Regeerders schryven, dat sy voor de Kerck-deuren ende andere plaetsen, daer men 't selve gewoon is te doen, Billetten sullen doen affigeren in de forme en maniere hier nae volgende. Men laet een yegelyck weten, dat onlanghs nae Paeschen seeckere Commissarissen van de Staten openbaerlyck sullen verpachten den Impost van de Wynen ende Bieren van dese Stede, ende dat volgende de seeckere Ordonnantie, by de voorsz Staten daer op gemaeckt wesende, onder de Burgermeester ofte Secretaris der selver Stede.

1556. 27. Maert. Pachtinge van den Impost, ende de forme van de Billetten.

IS by de voorsz Gedeputeerden geresolveert, dat de voorsz Commissarissen uyt sullen reysen, omme te procederen tot verpachtinge van den voorsz Impost Donderdaghs nae Paeschen naestkomende, sulcks oock in 't beginsel by henluyden in 't Clooster geresolveert was.

Van de besoigne van de Commissarissen op de voorsz verpagtinge. Pag. 11.

IS by de voorsz Gedeputeerden geconcipieert seeckere Ordonnantie, daer op dat men verpachten sal den Impost van de Wynen ende Bieren, by de Staten van den Lande van Hollandt opgestelt binnen alle de besloten Steden, ende eenige opene Vlecken voor Steden gerekent, ingaende den eersten dagh van Mey 1556.

Ordonnantie op den voorsz Impost van de Wynen en Bieren.

1556. 27. Maert. IN den eersten, sal de voorsz Verpachtinge van den Impost ingaen den eersten dagh van Mey eerstkomende Anno 1556. 's morgens met 'er Sonnen opgangh, ende wederom uytgaen op den dagh van Mey Anno 1557. 's morgens opgaende Sons.

Ende sal den selven Impost geheven werden over alle de Ingezetenen van de Stede van N., 't zy of syluyden zyn Geestelycke ofte Weereldtlycke, Edelen ofte Onedelen, niemandt uytgesondert, mede over alle de besloten Huysen ofte Casteelen, binnen de voorschreve Steden gelegen; mitsgaders over alle de Conventen, uytgesondert alleenlyck de vier biddende Orderen, ofte andere, die gewoonlyck zyn te bidden voor de gemeene Luyden Deuren, mitsgaders Gasthuysen, Heyligegeest - huysen, Leproos-huysen ende andere Arme-huysen, die van de Aelmoessen leven, en die tot nog toe vrydom genoten hebben.

Item, over alle Abdyen ofte andere Conventen, Commanderyen, Capittelen, Pastoren, haer eygen cure bedienende, en buyten de voorsz Stede N. woonende, als van, &c.

Item, van alle omgraven ofte andere Huysen, buyten de voorschreve Stede N. gelegen, ende die van geene Landtluyden en werden bewoont.

Ten ware nochtans dat de selve Huysen bewoont wierden by eenige Edeluyden, hen selven toebehoorende, ende gebruyckende waren veertigh Margen Zaeylandts, Weylandts

landts ofte Hooylandts, in welcken gevalle, ende verder niet, sullen sy vry en exempt zyn van den voorsz Impost, mits nochtans brengende Certificatie van de Ambachts-bewaerders ofte Collecteurs, dat sy van de selve veertigh Margen alle ongelden, Margen-gelden ofte diergelycke betaeldt hebben als gemeenen Huysluyden. *1556. 27. Martii.*

Item, sal den Pachter gehouden wesen voor den geheelen Pacht versekertheydt te doen, ende Cautie suffisant te stellen, dat de Commissarissen tot de Verpachtinge, by de voorsz Staten gecommitteert, ende de Wethouders van de Steden voor goedt ende suffisant sullen kennen, ende dat binnen daeghs Sonneschyn, ofte by gebreke van dien sal men de selve 's anderen daeghs weder ophangen, ende soo wes den voorsz Impost alsdan min geldt, sal den voorsz eersten Pachter gehouden wesen op te leggen en te betalen, met de kosten daeromme gedaen.

Item, sal den Pachter gehouden wesen alle vierendeel jaers te betalen ten Comptoire van den Ontfanger van de Staten, Mr. Aernout Coebel, ofte die anders inder tydt wesen sal, een gerecht vierendeel van sijnen Pacht, ofte binnen een Maendt daer nae onbegrepen, sonder die langer te mogen innehouden onder eenig deksel van quade voorwaerde ofte andere pretexten.

Ende soo verre den Pachter 't selve niet en dede, sal men alsdan den verschenen Pacht mogen executeren aen den voorsz Pach-

1555. 17. Maert. Pag. 13.

Pachter, ofte sijn Borge als Principael, ten believen van de Staten, sonder henluyden by de electie eenighsints te prejudicieren in hare actie, ende dat met heerlycke ende reale executie, sulcks als men 's Koninghs Beeden ende Domeyne executeert, sonder eenighsints te letten op 't beneficie van excussie of divisie.

Des sal den voorsz Pachter gelyck recht hebben jegens den geenen, die de betalinge van haren Impost sullen willen vertrecken of dilayeren, ende tot dien eynde sal men hem leveren Copie authenticq van den Executoriael, de Staten by de Koninghlycke Majesteyt verleent.

Ende of het gebeurde dat den Pachter eenige oppositie gekrege van eenigh Geestelycke of Weereldtlyck, binnen ofte buyten de Steden geseten, en gehouden zynde den voorsz Impost te betalen, sullen in sulcken gevalle de Staten den voorschreven Pachter doen hebben parate executie jegens den Opposant ofte Opposanten.

Item, sal den Pachter, des versocht zynde, gehouden wesen te betalen alle vierendeel jaers de Rentiers hare verschenen Renten, die sy op de Staten van Hollandt hebben gekocht zedert het Jaer 1551 laetstleden, ende binnen een van de ses groote Steden woonachtigh zyn, ende anders niemandt, midts den voorsz Pachter leverende behoorlycke Quitantie, die hem by den Ontfanger van 't gemeene Landt betalinge sal strecken; des en sal niemandt van de

Ren-

Rentiers den voorsz Ontfanger eenige Renten ofte betalinge van dien mogen eyschen, ten zy syluyden den selven Ontfanger eerst sullen hebben gebracht behoorlycke Attestatie, onder de handt van den Pachter, dat hy die geëyschte Renten den Rentier niet en heeft betaeldt. 1556. 27. Maert.

Item, sal den Pachter ontfangen van elcke ame Rynsche Wyn, die met de ame, halve ame, meer of min, voor drinck- ofte fleet-Wyn innegeleydt sal werden by de Tappers ofte by eenige Geestelycke ofte Weereldtlycke Personen, binnen ofte buyten de Steden geseten ende woonachtigh, van elcke ame Dordrechtsche ritsinge de somme van 24. stuyv.

Van elcke Poinçoen Fransche Wyn 24. stuyv.

Van elck Oxhooft Fransche Wyn 18. stuyv.

Van alle Romenye ende andere heete ende Spaensche Wynen, van de ame 36. stuyv.

Van elck Vat Bier, 't zy dubbelt ofte enckelt, ende van het een en veertighste Vat van alle Brouwten, 't zy of de Brouwers binnen of buyten de Steden woonachtigh zyn, soo verre sy nochtans onder de Vryheydt der selver Steden zyn geseten, ende verder niet twee stuyvers.

Ende van elck Vat Jopen Biers drie stuyv. ende een halve.

Item, sal den Pachter den voorsz eersten dagh van Mey goedt tydts voor de middagh

1556. 27. Maert. doen peylen alle Wynen, by de Wyn-tappers innegeleydt, ende anders geen, tot dat men die weder den eersten van Mey Anno 1557. voor de middagh afgepeylt sal hebben.

Dat van de Wynen, innegeleydt, het zy by de Conventen, Tappers ofte andere particuliere Personen, binnen ofte buyten geseten, den Impost betaeldt sal werden als men de selve Wynen inne leydt, ende indien noch eenige van dien in de Kelders zyn, sullen gepeylt werden ter expiratie van eenen yegelyken synen Pacht, ende sullen de Pachters daer van malkanderen responderen.

Pag. 14. Item en sal men geen Wynen te Lande mogen afsteken, sonder eerst ende alvoorens den Pachter ofte Collecteur daer af te adverteren, welcke Pachter alsdan gehouden sal wesen te restitueren den Impost, voor soo veel als den voorschreven afgesleten Wyn bedraeght.

Ende de Bieren van de Conventen ende Tappers, voor den eersten dagh van Mey ontsteken zynde, sullen komen in handen van de Impostmeesters van 't gemeene Landt, maer die noch vol leggen, sullen komen tot profijt van den nieuwen Pachter ofte Collecteur, daer van syluyden van gelycken onderlinge malkanderen sullen responderen als vooren; hier van zijn uytgesondert alle andere particuliere Personen, welcker Bieren sullen alleen komen in handen van den voorsz. Impostmeester, 't zy of die ontsteecken zyn dan niet.

Item,

Item, en sal niemandt, binnen de Steden ende andere plaetsen, daer men den Impost collecteert, geseten, eenige Wynen of Bieren in mogen doen, hy en hebbe eerst een Biljet van den Pachter of synen Gecommitteerde, op pœne van drie ponden van xl. grooten Vlaems 't pondt op elck stuck Wyns, het zy groot of kleyn, ende een pondt tien schellingen ten pryse voorsz over elck Vat Bier, het zy groot of kleyn, te verbeuren soo meenige reyse als den voorsz Pachter bevinden sal contrarie van dien gedaen te zyn, een derdendeel van dien te appliceren tot profijte van den Officier van de plecke, ende de twee deelen tot profijte van den Pachter ofte Collecteur. 1556. 17. Maert.

Dat alle Collegien ende Personen, buyten de Steden geseten, die gehouden zyn den Impost te betalen, sullen van half jaer tot half jaer gehouden wesen onder haren Eedt te leveren behoorlycke verklaringe van de Wynen ende Bieren, die sy in 't selve jaer gedroncken hebben, volgende 't formulier den Pachter by de Commissarissen gelevert, ende daer van alsdan betalinge doen.

Den Pachter sal gehouden wesen tot synen Huyse ofte andere bequame plaetsen dagelycks te sitten, ofte yemandt daer toe te committeren, om een yegelyck te gerieven om sijne Biljetten te geven, soo lange als den Pachter ofte Collecteur van de Accynsen dagelyks gehouden zyn te sitten; ende daer geene Accynsen en werden betaeldt,

 sal

1556. 27. Maert. sal den Pachter gehouden zyn alle dagen te sitten twee uyren, te weten een uyr voornoen, ende een uyr nae-noen.

Ten laetsten, of 't gebeurde dat yemandt buyten den voorsz tydt eenige Wynen ofte vremde Bieren, van buyten komende, sal willen indoen, sal gehouden zyn eerst ende alvoorens den voorschreven Pachter ofte Collecteur daer af te adverteren ende te contenteren.

Aen die van Asperen, Yssel-steyn, Leer-dam ende Woudri-chem te schryven, dat sy den Impost van Wynen en-de Bieren omfurneren ende beta-len.

IS mede geresolveert, dat den Heere van Assendelf met den eersten van wegen den Rade sal schryven aen die van Asperen, Ysselsteyn, Leerdam ende Woudrichem, dat alsoo by de Staten van den Lande van Hollandt, uyt krachte van seecker Octroy van de Koninghlycke Majesteyt, geordonneert is geheven te werden seeckere Impost op de Wynen ende Bieren binnen alle de Steden van Hollandt, ende dat so wel over de vrye ende exempten als anderen, omme daer mede te betalen de jaerlyckse loopende Renten, daer het voorsz Landt mede belast is, uyt saecke van diverse voorgaende Beeden, geduyrende desen Oorlogh de Koninglyke Majesteyt geaccordeert, dat sy elcks Pag. 15. voor haer aenpart van den voorsz Impost voor den Jare 1556. opbrengen in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, de somme van twee hondert ponden van veertigh grooten Vlaems 't stuck, ofte dat men by gebreecke van dien, t'eynde 's jaers elcks van henluyden voor de selve somme sal doen executeren, ten ware nochtans dat sy gehen-

hengen ende toelaten wilden, dat voor Mey naestkomende binnen haer Steden den voorsz Impost openbaerlyck verpacht ofte aldaer gecollecteert wierde voor den voorsz Jare, 't welk den voorsz Heere van Assendelf oock aengenomen heeft sulcks te doen, nae dat by den Advocaet tot dien eynde hem seeckere Memorie gelevert is geweest. 1556. 27. Maert.

IS by de voorsz Staten gecommitteert Jacob vander Duyn, Heer van Sprange, met een Gedeputeerde der Steden van Dordrecht ende Goude, omme in de voorsz Steden van Dordrecht ende Gouda, midtsgaders in de kleyne Steden daer onder gecomprehendeert, openbaerlyck te verpagten den Impost van de Wynen ende Bieren, opgestelt omme te furneren de loopende Renten, daer het Landt mede belast is, uyt saecke van diversse voorgaende consenten, de Keyserlycke Majesteyt gedaen, ende dat voor den tydt van een geheel Jaer, ingegaende Meydagh naestkomende, ende nae vermogen ende inhouden van sekere Instructie, daer van by de voorsz Staten gemaeckt.

Commissarissen tot de Verpachtinge van den Impost in de Steden Dordrecht, Gouda ende anderen daer omtrent gelegen.

IS by de voorsz Staten mede geconcipieert sekere Instructie voor de Heeren Commissarissen, by de voorsz Staten geordonneert ende gecommitteert tot de Verpachtinge van de voorsz Impost.

Instructie voor de Commissarissen op de Verpachtinge van den Impost.

1556.
27. Maert.
De voorschreve Instructie.

DE Verpachtinge van den voorsz Impost sal by de Commissarissen, daer toe gecommitteert gedaen werden voor den eersten Mey naestkomende, ende dat in presentie ende by wesen van de Wethouders van de Steden daer de Verpachtinge sal geschieden.

Die den selven Impost van Wyn ende Bieren sullen gehouden wesen te verpachten voor een geheel Jaer, ingaende ende eynde als in 't eerste Articul van de voorsz Ordonnantie.

Ende sullen de voorschreve Commissarissen een yegelyck in het verpachten te kennen geven, wat den voorsz Impost in het laetste voorgaende Jaer in ontfang uytgebracht heeft, navolgende de laetste Reeckeninge.

Item, sullen de voorsz Commissarissen nae haer goedtduncken den voorsz Impost mogen verpachten ofte ophouden, folcks syluyden 't selve sullen bevinden te wesen ten meesten oirbaer ende profijte van den Lande; ende soo verre syluyden geen Pachters en sullen weten te vinden, ofte dat den Impost voorsz niet genoegh en sal mogen uytbrengen als vooren, sullen syluyden alsdan stellen eenen goeden, verstandigen ende bequamen Collecteur, geeedt en onder cautie suffisant tot 's Landts kosten.

Ende sullen voorts de voorsz Commissarissen in 't verpachten van den voorsz Impost hen reguleren nae de gewoonte van de plaetse, daer de voorsz Verpachtinge geschie-

schieden sal, ende tot profijte van 't gemeene Landt. 1556. 27. Maert.

De voorsz Commissarissen sullen in elcke Stede, besoignerende, vernemen nae de Visscheryen in dat Quartier leggende, ende een Persoon, hem dies verstaende, committeren, omme te vernemen nae de Eygenaers ende Bruyckers van dien voor den Jare 1553., en op wat voorwaerden in de selve Jaren die bevischt zyn geweest, de welcke alle het selve by geschrifte stellen ende oversenden sullen in handen van den Ontfanger van het gemeene Landt, omme alsdan daer van geloont te werden ter ordonnantie van de Staten van den selven Lande. Pag. 16.

Die van Vlaerdingen den Impost te doen betalen.

IS by de voorsz Staten geresolveert, dat den Ontfanger Coebel die van Vlaerdingen sal insinueren, dat syluyden ter cause van den Impost voor den Jare 1554. gestelt zyn op vyftigh guldens, ende voor den Jare 1555. op vyf en seventigh guldens, ende voor 't Jaer 1556. op hondert guldens, soo verre sy niet en admitteren de collectatie van den Impost.

Te vernemen of Sevenbergen op de Schilden gestet is.

IS mede geresolveert te vernemen aen die van de Reken-kamer, of die van Sevenbergen op sekere Schilden gestelt zyn, dan of sy onlanghs daer op gestelt sullen werden.

De Reeckeninge van Monnickendam ende Heusden te hooren.

DIe van Monnickendam ende Heusden gekomen zynde om hare Reeckeningen te doen van den Impost; Is geresolveert, dat de selve gehoort sullen werden by den Ontfanger Coebel

1556. 27. Maert. hel, daer by geroepen eenige Gedeputeerden van Delf.

Acht Copien te doen maecken van de Executorie, omme de onwilligē Conventen te constringeren tot 't opbrengen van den Impost.

DE Staten by den Advocaet vertoont de Executoirie, omme te constringeren de Conventen, wesende onwilligh den opgestelden Impost te betaelen, soo is by de voorsz Staten ende den Heere van Assendelf apart verklaert, dat men daar van acht Copien in de Griffie van den Hove van Hollandt soude doen maecken, ende dat men uyt krachte van dien de onwillige Conventen mede sal doen executeren.

15. ende 16. April.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 15. ende 16. April 1556.

By de Gedeputeerden van de Steden ende Vlecken, hen generende met de Lyndrayerye, op het stuk van de Lyndrayerye, in absentie van den Advocaet.

TEn selven dage is by de voorschreve Staten Resolutie genomen beroerende de Lyndrayerye, daer af seecker Placaet geëxpedieert is, sulcks als het selve van woorde tot woorde hier naer volgt.

Placaet op 't stuck van de Lyndrayerye.

PHilips, by der gratie Godts Koningh van Castilien, &c. Den eersten Onsen Deurwaerder of Sergeant van Wapenen, hier op versocht, Saluyt. Alsoo seeckere lange Jaren herwaerts over groote klachten gedaen zyn geweest van Lyndrayers ende Toeslagers van 't grove Wandt, van veele

en

en diverſſe fauten, die in't Garen, Lynen, Cabels ende diergelycke gebeuren, tot groote ende enorme laſten ende periculen van den Koopman, Reeders, Schippers ende Viſſchers, de welcke door faute van dien dickwils in ſware dangere ende pericule van haren Lyve ende Goederen geweeſt waren, ſoo dat tot de gemeene welvaert van nooden was daer in te voorſien, daer toe veele en diverſſe beſchryvingen en Vergaderingen gedaen en gehouden waren by den geenen, die in onſe Landen van Hollant, Zeelant, Vrieſlant en oock in onſe Stadt van Antwerpen, hen met de Lyndrayerye, Viſſcherye ende Koopvaerdye geneerende waren, ende niet en hadden konnen accorderen, ende op den veertienden April laetſtleden wederomme door beſchryvingen in onſen Huyſe van den Hage vergadert, ende op den vyftienden ende ſeſtienden der ſelver maendt by tuſſchen ſpreken van ſeeckere Commiſſariſſen van onſen Hove van Hollandt, daer toe gedeputeert, geaccordeert ende vereenight waren, behalven in twee poincten, daer inne ſyluyden hen refereerden tot diſcretie van den voorſz Hove, ſoo dat de ſelve Commiſſariſſen daer van rapport gedaen hebbende, de difficulteiten by den Hove gewydeert, ende de Comparanten vertoont zynde, hen dies contenteerden; Is by ons geordonneert, volgende het conſent van alle de ſelve Comparanten, ende ordonneren midts deſen, dat niemandt, wie hy zy, van nu voortaen ſal mogen ter Marckt brengen

1556.
15. ende 16. April.

Pag. 17.

1556. 15 ende 16. April. eenige Kennip, die nat is, ofte daer eenige fraude of bedrogh in gedaen is; op de verbeurte van de selve Kennip openbaerlyck verbrandt te werden, en den Verkoper arbitralyk nae exigentie van saecken by den Gerechte, daer de selve bedrieghlycke Kennip verkocht sal werden, gecorrigeert te werden. Item, dat niemandt eenige Karl ofte geslagen Kennip en sal mogen mogen maecken, dan alleen van Gellinck, Rye ofte Revelsche Kennip, die goedt gekeurt is, ter plaetse daer die gebracht sal werden, ende niet van Zaetdrager, noch oock eenige Karl verwercken, noch uytvoeren eenige Karl ofte Kennip, ten zy die by de Keurmeesters gevisiteert zy, op de verbeurte van de selve Karl ofte Kennip, ende daer en boven te verbeuren tot elcke reyse drie Caroli guldens, tot twintigh stuyvers 't stuck, ende het verbot van acht weecken de Neeringe van Lyndrayerye niet te mogen doen soo dickwils als 't gebeuren sal, wel verstaende dat elcke Stede ofte plaetse Keure ofte Ordonnantie sal mogen maecken, om geen Karl met allen uyt de Gellinck ofte andere Kennip te nemen. Item, dat alle de Lyndrayers sullen moeten wercken den Stuckdraet van afgeslagen Gellinck, ende dat de hondert vademen niet swaerder en sullen wesen dan een pondt, interdicerende de hondert vademen swaerder te maecken, ofte van Zaetdrager ofte Gellinck te wercken. Item, dat Gentsche Garen ofte Staeldraet gewrocht sullen werden half

van

van Gellinek ende half van Zaetdrager, 1556.
t'samen aen de eynden afgeslagen, interdi- 15. ende 16.
cerende de hondert vademen swaerder te April.
maecken dan anderhalf pondt, ende oock
van minder, erger ofte slechter stoffe te
maecken dan als vooren. Item, dat 't Visschers Garen gewrocht sal werden van goede *Zaetdrager*, die op den Hekel voor en achter afgehaelt is; van welcken afslagh gemaeckt sal werden Middel-garen, ende anders niet, interdicerende 't selve Garen van minder, erger ofte slechter stoffe te maecken, ende de hondert vademen swaerder dan twee pondt ende een vierendeel. Item, dat 't Lyn-garen-draet gewrocht sal werden van *Zaetdrager*, mits dat de Lyndrayers daer inne sullen mogen verwercken het afslagh van Stuckgaren, Gentsch Garen-werck, komende van Rye, ofte Revelsche Kennip ende van de Gellinck, interdicerende den selven Draet swaerder te maecken, dan de hondert vademen drie pondt min een vierendeel. Verbiedende oock een yegelyk, yet verder uyt de voorsz Kennip te houden, dan sulks als 't gepast, afgeslagen ende gehekelt sal wesen, ende dit al op de pœne van drie Caroli guldens, ten pryse als vooren, te verbeuren, ende in een maendt de Neeringe van de Lyndrayerye niet te mogen doen; soo dick- Pag. 18.
wils als yemandt eenige van de voorsz poincten gecontravenieert sal hebben, behoudens altoos de Meesters haer actie tegens hare Knechts, indien de fauten door

toe-

1556. 15. ende 16. April. toedoen van de selve Knechts, boven het verbot van de Meesters, bevonden werdt toegekomen te zyn; Wel verstaende, dat de vadem, hier in gementioneert, verstaen sal werden in de lende van de vadem, die tot Amsterdam gebruyckt werdt. Ordonnerende voorts, dat niemandt nu voortaen eenigh Hout aen sal mogen hangen, om Garen op te winden, ten zy dat 't selve Hout wel droogh en niet swaerder en zy dan tien pondt, hoewel den Kooper daer voor niet meer en sal mogen korten dan ses pondt, ende voor sulcks by een van de Keurmeester gebrandt met het Wapen ofte Teyken van de plaetse daer het Garen gewrocht sal wesen, dat men op het selve Hout sal slaen een Letter, by de selve Keurmeesters daer op gebrandt, daer by men kennen magh wat soort van Garen daer op gewonden sal werden, te weten op het Stuck-garen een *S.*, op het Gentsch Garen een *G.*, op het Visschers Garen een *V.*, op het Lyngaren een *L.* ende op 't Middel-garen een *M.* Item, dat elcke Lyndraeyer boven desen gehouden sal zyn op elck Hout te branden binnen ende buyten sijn eygen Merck; ende indien yemant in gebreke ware in 't gunt voorsz staet, ende in elck poinct van dien, dat hy verbeuren sal drie Caroli guldens, ende in een maendt sijn Neeringe niet te mogen doen. Interdicerende voorts alle Lyndrayers Kennip of Garen te natten, te soeten ofte in Regen te wercken, op de boete van ses Caroli guldens, ende in acht weecken

ken de Neeringe niet mogen doen, foo dik- 1556.
wils als fy bevonden werden contrarie ge- 15. ende 16.
daen te hebben, ende daer en boven 't fel- April.
ve Garen verbrandt te werden, ter plaetfe daer 't felve gewrocht fal wefen, behoudens daer en boven den Kooper fijn recht van fchaden ende intereffen jegens den geenen die de fraude gecommitteert fal hebben. Interdicerende voorts een yegelyck, eenigh Garen te koopen of af te draeyen, om beflegen Wandt af te maecken, dan van Garen, wefende van foo goeden of beteren ftof als hier vooren gefeydt is, ende daer voor by de Keurmeefters van de Plecke, daer dat gemaeckt fal wefen, gekeurt fal zyn; desgelycks dat niemandt eenigh Garen fal mogen af drayen tot grof Wandt, ten zy dat het felve nae defe Ordonnantie, of beter gemaeckt fal wefen, fonder in Cabels ofte Reeps eenig Lyn-garen ofte Middel-garen te mogen wercken, ten ware 't felve Garen quame van Ooften ofte van Weften, over Zee ende over Sandt, fonder 't felve grof Wandt te mogen aenflaen ofte draeyen van ander Garen, dan daer op dat aengeflagen is, ende dat op pœne als vooren, midts dat de Aenflagers het Garen, voor dato van deffen gewrocht, fullen mogen afdraeyen ende verwerken tuffchen dit ende St. Jacobs dagh naeftkomende, midts welck een yegelyck fijn Garen nae defe Ordonnantie, fulcks als vooren gemaeckt, fal mogen te Marckt brengen ende verkoopen daer 't hem believen fal. Ordonneren voorts, dat tot elcke

plaet-

1556. 15 ende 16. April. plaetse, daer dese Landrayerye gedaen werdt, by den Gerechte aldaer gestelt sullen werden twee eerlycke Mannen, hen dese Neeringe verstaende, tot Keurmeesters, omme 't gunt boven verhaelt is te volkomen sonder simulatie ofte eenige fraude, op arbitrale correctie, te appliceren de voorsz pœnen, het eene derdendeel tot profijte van Officier van de plaetse, een derdendeel tot profijt van de Keurmeesters, ende 't derde derdendeel tot profijt van den Armen. Lasten ende ordonneren U, dese Onse Ordonnantie te publiceren alomme daer men gewoonlyck is publicatie te doen; beveelende van Onsent wegen eenen yegelycken hem daer nae te reguleren, op de pœnen ende breucken hier vooren gestatueert. Ontbieden daeromme alle onse Officieren, Justicieren, Dienaren ende Ondersaten, dat sy U, dit doende, ernstelyck verstaen ende obedieren, want onse geliefte sulcks is. Gegeven in Onsen Huyse van den Hage, onder 't Zegel van Onsen Leenhove, hier onder op gedruckt in forme van Placate den twintighsten dagh Aprilis Anno 1556. nae Paeschen; van onse Rycken van Engelandt, Vranckryck, &c. het tweede, ende van Onse Rycken van Spaigne het eerste.

Pag. 19.

Onder stondt geschreven,

By den Koningh,

Ter relatie van syne Majesteyts Stadthouder generael ende Raden van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt.

Onderteyckent,

J. van Dam.

Dat

DAt den twintighsten April den Advocaet met Mrs. Hendrik Dircksz, Burgemeester, ende Adriaen Sandelyn, Pensionaris tot Amsterdam, gekomen wesende met myn Heere den Commissaris Mr. Everhard Nicolai tot Vollenhoe in Over-Yssel, nae dat den voorsz Commissaris, uyt saecke van seeckere Sententie provisioneel van den Secreten Rade, begonst hadde te stellen seeckere Baecken, ende bevonden hebbende, dat de selve dieper in Zee gestelt werden, dan nae vermogen de selve Sententie provisioneel, nae haerluyder beduncken, hebben den voorsz Commissaris sekere Verklaringe by gegeschrifte gelevert, de welcke onder den Advocaet rustende is, ende de voorsz Gedeputeerden versocht hebben, by den voorsehreven Commissaris in sijn Verbael gestelt te werden; daer op by de voorschreve van Over-Yssel sekere antwoordt overgegeven is, daer af ook Copie onder den Advocaet rustende is, ende de voorsz Gedeputeerden van Hollandt begeert hebben oock in 't voorsz Verbael geinsereert te hebben; hebben voorts den Drossaert van Vollenhoe seecker versoeck by geschrifte gelevert, omme de twee Water-Schepen, by hem aldaer gearresteert, onder cautie der Stede van Amsterdam ontslagen te hebben, ende dat hy voorts restituere ende weder geve alsulcke penningen, als hy van eenen Thyman Jacobsz ende Jan Leenaerts ontfangen heeft, daer van oock Copie onder den Advocaet rustende is, over welck versoeck den voorsz Drossaert den voorsz Commissaris seeckere antwoordt by monde gegeven heeft, van al 't welck de voorsz Gedeputeerden

1556. 20. April. Besoigne van den Commissaris tot Over-Yssel gedaen in de saecke van de Visscherye in de Zuyder-Zee.

den

1556. 20. April. den van Hollandt oock begeert hebben insertie gedaen te werden in sijn voorsz Verbael, het welck den voorsz Commissaris oock belooft heeft sulcks te doen, van welck Verbael de voorschreve Gedeputeerden oock versocht hebben gehadt Copie.

Nopende het stellen van de Baecken in de Zuyder-Zee onder Over-Yssel.

Hebben voorts de voorsz Gedeputeerden met die van Over-Yssel præsent geweest aldaer diverse Baecken by den voorsz Commissaris in de Zuyder-Zee gestelt zyn geweest; hebben insgelycks diverse preuven van visschen, ter presentie van de voorsz van Over-Yssel gedaen, met den voorsz Commissaris, met de gewoonlycke Netten, met de Netten provisionael, daer van de Maesen groot zyn twee duymen, met Maesen van derd'halve Duym, vier duymen, ende vyf duymen, ende dat een half uyre, een uyre, anderhalf uyren, ende twee uyren, ende is bevonden, dat met de gewoonlycke ende naeuwe Nette min versmoringe ende vernielinge van den gevangen Visch valt, ende dat den selven Visch min is blyven verlyft ende gegeesselt, ofte gequest geworden, dan met de voorsz Netten, hebbende wydere Maesen, ende dat met de voorsz gewoonlycke ende enge Netten wel noch eens soo veel Visch gevangen werdt, als met de wyde Netten, immers dat met de voorsz wyde Netten geen Palingh, dan seer excessivelyk groot wesende, gevangen en mach werden, alsoo hy door de voorsz wyde Maesen doorboort, blyckende by de Vlym, die aen het Net hangende blyft.

Pag. 20.

Op

OP den een en twintighsten April 1556. soo hebben de Staten van den Lande, vergadert zynde ten Convente van de Predicaren in den Hage, geordonneert den Ontfanger Aernout Coebel, te leveren Mr. Pietet Bruynsz, Pachter van den Impost alhier in den Hage, sekere Acte van de peylinge, als hier nae geinsereert is, dat men van de Wynen, die in Kelders zyn in Conventen ofte in Huysen van andere particuliere Persoonen, geen peylinge doen en sal den eersten Mey Anno 1556., soo verre die opgeschreven zyn by den Impostmeester tegenwoordigh, ende daer tegens sal men weder geen afpeylinge doen ter expiratie van den Pachte van desen Pachter, maer sal den tegenwoordigen Pachter hebben t'sijnen voordeele alleen den Impost van de Wynen, die geduyrende synen Pacht innegeleyt sullen wesen, nae welcke Acte voorsz den voorsz Pachter hem sal reguleren, ende dit overmidts de klachte, die den voornoemden Pachter aen de Staten gedaen hadde van de diversheydt in de Articulen, beroerende de selve peylinge, bevonden, ende is den voornoemden Pachter hier mede te vreden, dat alsulcks geschiedt, sonder ter cause van dien de Staten verder te moeyen.

1556. 20. April. Den Ontfanger Coebel te leveren Mr. Pieter Bruynsz Pagter van den Impost alhier in den Hage, seeckere Acte van Peylinge.

Ondergeteyckent,

Pieter Jan Bruynsz.

1556.
24. *April.*

Den 24. *April* 1556.

Ordonnantie voor den Griffier van eenighe expeditien, bij hem gedaen op 't stuk van de neeringe van de Lijndraijerije.

IS op de Declaratie van den Griffier gepasseert seeckere Ordonnantie van eenige expeditien, by hem gedaen op het stuck van de Neeringe van de Lyndrayerye, welke expeditien van woorde tot woorde hier na geinsereert staen.

Den naest laetsten Januarii Anno 1548., stilo Curiæ, geschreven tot versoecke van de Steden van Rotterdam ende Schiedam seven Brieven aen de Steden van Amsterdam, Gouda, Brielle, Schoonhoven, Gornichem, Woerden ende Oudewater, beroerende de fauten op het Kennippe Garen, ten eynde sy op de communicatie van dien schicken souden hare Gedeputeerden alhier in den Hage binnen acht dagen doen eerstkomende, 28. st. By de voorsz van Rotterdam ende Schiedam is op deselve fauten den Hove gepresenteert geweest seeckere Requeste, waer van met de voorsz Missiven aen de voorsz Steden elcks een overgesonden is, met elcks een Copie van sekere Concept op de voorsz Neeringe, by de voornoemde van Rotterdam ende Schiedam gemaeckt, oock overgeschickt, twee ponden twee sch. Den tweeden Maert geexpedieert negentien Missiven, mitsgaders geschreven uyt sekere twee diverse Concepten van elcks negentien Copien, ende de Steden van Hollandt ende Zeelant, hen met de Lyndrayerye geneerende, overgeschikt, groot elcke Copie meer dan twee Bladen, tien ponden acht

schell.

schell. Den drie en twintighsten Maert anno voorsz ge-expedieert dertien Missive aen de voorsz Steden ende Vlecken, hen geneerende met de voorsz Neeringe, met sekere dertien dubbelden van 't Concept, by die van Rotterdam ende Schiedam gemaeckt, t'samen overgeschickt, vier ponden ses schell. Den acht en twintighsten September 1555. geschreven vyftien Brieven aen de Steden van Dordregt, Delf, Amsterdam, Rotterdam, Schiedam, Hoorn, Enkhuysen, Middelburgh, Brielle, Zirckzee, Goederede, Vlissingen, Veere, Brouwershaven ende Ter-Goes, ten eynde sy hare Gedeputeerden schicken souden alhier in den Hage op den vyf en twintigsten October toekomende, omme t'samen te communiceren ende te resolveren op 't Concept, by die vander Goude, Gornichem, Woerden, Schoonhoven ende Oudewater gemaeckt op de Neeringe van de voorsz Lyndrayerye, van welck Concept elck van de voorsz Steden by Missive dubbelt overgesonden is, groot elk meer dan twee Bladen, vyf ponden vyf schell. Den laetsten Februarii 1555. stilo Curiæ geschreven drie en twintigh Brieven aen de Steden van Hollandt ende Zeelandt, hen met de Lyndrayerye geneerende, ten eynde sy hare Gedeputeerden in den Hage schicken souden den dertienden April eerstkomende, omme de differenten van de selve Neeringe te accorderen, drie ponden twaelf schellingen. Den twintighsten April 1556. na Paeschen geëxpedieert een Placaet op 't stuck

1556. 24. April. Pag. 21.

1556. 24. *April.* ſtuck van de voorſz Neeringe, onder 't deckſel van den Leenhove, twaelf ſchell. Noch twee gelycke Placaren, vier en twintigh ſchell. Beloopende alle de voorſz partyen ter ſomme toe van vyf ponden Vlaems vier grooten, de welcke ick bekenne uyt handen van Dirck Hoenſz ontfangen te hebben, belovende daer van ſoo veel te reſtitueren, als bevonden ſal werden te behooren. Actum den vier en twintighſten Appril Anno 1556. nae Paeſchen.

Ondergeteyckent,

J. v. Dam.

Onder ſtondt noch geſchreven,

Deſen vier en twintighſten April Anno 1556. heeft den Burgermeeſter van Middelburgh in Zeelandt betaeldt, in minderinge van de voorſz ſomme, vyf Caroli guldens ten pryſe van veertigh grooten Vlaems 't ſtuck, ſulcks dat de voorſz ſomme, die over 't Lant van Hollandt gedragen ſoude werden, ſuyver blyf vyf en twintig der voorſz guldens en twee ſtuyvers, ten ware dat 'er eenige diminutie nae volghde, als vooren verhaelt is: Waer op Haerlem ende Leyden rapport genomen hebben jegens de eerſte Vergaderinge, gelyck ſy mede gedaen hebben van de andere dertigh Caroli guld. voor de vacatien van de Commiſſariſſen, welcke ſomme mede by proviſie onder onſe Recepiſſe opgebracht is, verwachtende op beyde de Reſolutien van de Staten als vooren.

On-

Onder stondt mede geschreven. 1556.

Heer Ontfanger van 't gemeene Landt van Hollandt, Mr. Aernout Coebel, de Staten der selver Lande gehoort hebbende het rapport van Haerlem ende Leyden, ordonneren U te betalen Jan Dirk Hoensz, Burgermeester vander Goude, de somme van vyf en twintigh ponden en twee schell., midtsgaders twaelf schellingen voor den Deurwaerder, by den voornoemden Hoensz voor 't inhouden van desen gedebourseert, alsoo den voornoemden Hoensz ontfangen heeft vyf ponden van veertigh grooten Vlaems 't pondt, als het hier vooren blyckt van den Burgermeester van Middelburg, en sal U 't selve in uwe Reeckeninge gepasseert werden, midts overbrengende behoorlyck Acquit. Actum op den 28. April anno 1556. 24. *April.* Pag. 22.

Myn present,

In absentie van den Advocaet van den Lande.

Ondertekent,

Lamb. Jacobi.

Den 28. *April* 1556. 28. *April.*

IS by de voorsz Staten gepasseert seeckere Ordonnantie hier naer geinsereert.

Heer Ontfanger van 's gemeene Landts ommeslagh, Mr. Aernout Coebel, de Staten des selfs Landts ordonneren U te betalen de Personen ende de somme in der manieren hier nae volgende; in den eersten, Mr. Jacob vander Duyn, Heere van Sprange, Ordonnantie voor diverse Gedeputeerden van de Staten.

1556. 28. April. ge, drie dagh-gelden tot twee ponden acht schellingen daeghs. Jacob Oom van Dordrecht, ende Jan Dirck Hoensz vander Goude, elcks van hen drie Dagh-gelden, tot twee en dertigh stuyvers daeghs, uyt saecke dat sy, als gecommitteert van de voorsz Staten, in de maent van Julio anno vyfthien hondert vyf en vyftigh laetstleden in den Hage gevisiteert hebben twee diverse des gemeene Landts Rekeningen, daer van sy de voornoemde Staten, volgende haer Verbael, rapport gedaen hebben. Noch den voornoemden Jacob Oom ende Jan Dircksz elcks twee dagen, ten pryse als vooren, voor hare reyse, alsoo Mr. Jacob vander Duyn in den Hage in loco was present, komt te samen ter somme van drie en twintigh ponden vier schellingen. Noch Heer Jacob van Duvenvoirde, Heere van Obdam, &c. Ridder, tot Haerlem, drie Dagh-gelden, tot twee ponden acht schellingen daeghs. Pieter Cantert, Burgemeester tot Amsterdam, ende Mr. Lambrecht Jacobsz, Secretaris van Haerlem, ende elcks van henluyden drie Dagh-gelden, tot twee en dertigh stuyvers daeghs, ter cause dat sy in de voorsz Maendt ende Jare, als mede by de voornoemde Staten gecommitteert, twee verscheyde des gemeene Landts Rekeningen in den Hage gevisiteert, doorgesien, ende daer van de voorschreve Staten rapport gedaen hebben. Ende noch elcks van henluyden twee Dagh-gelden voor haer Reyse ende Vrachten, elcks ten pryse als vooren, be-

beloopt te samen ter somme van acht en twintigh ponden. Ende noch Heer Willem van Lockhorst, Ridder, twee dagen, tot twee ponden acht schellingen daeghs. Mr. Jacob de Milde, Secretaris tot Leyden, ende Cornelis Jansz Doelman tot Delf, elcks van hen twee Dagh-gelden, tot twee en dertigh stuyvers daeghs, ter cause dat sy als gecommitteert van de voornoemde Staten, in de Maendt ende Jare voorsz tot Leyden gevisiteert en doorgesien hebben twee des gemeene Landts diverse Rekeningen, daer van sy oock de voornoemde Staten rapport gedaen hebben. Ende noch den voornoemden Doelman een Dagh-geldt voor sijn Reyse ende Vracht van Delf tot Leyden, al tot twee en dertigh stuyvers daeghs, bedraeght te samen ter somme van twaelf ponden sestien schell., komt te samen voor hem alleen ter somme van vier en sestigh ponden van veertigh grooten Vlaems 't pondt, die den voornoemden Ontfanger in syne Rekeninge geleden ende gepasseert sullen werden, midts overbrengende Recepisse ende Acquit. Actum in den Hage den voorsz 28. April 1556. 1556. 28. April.

My present, in absentie van den Advocaet van den Lande, ende ter beede van de selve Staten ondertekent,

G. d'Assendelf.

1556.
9. Mey.
Pag. 83.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den negenden Mey, 1556.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Goudriaen*,
Lockhorst,
Egmont,
vander Duyn,
ende
Wyngaerden,
als Edelen.
Willem Blasius,
ende
Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sashout,
ende
Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz,
Burgemeest.
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
ende
Witte vander Hoeve,
Vander Goude.

Omme antwoordt te resolveren op de Petitie van den Honderften en Vyftighsten penningh.

Nopende de antwoordt op de petitie van den Hondertsten en Vyftighsten penningh.

TEn voorsz dage, nae dat by den Heere van Assendelf van wegen de Koninghlycke Majesteyt de voorsz saecke de voorsz Staten in 't lange gerecommandeert is geweest, soo hebben de voorsz Gedeputeerden, nae dat by de Gedeputeerden van Dordrecht ende Amsterdam rapport gedaen was, dat by die van Brabant alsnoch geen Resolutie genomen en was op de geëyschte Petitie, ende dat sy soo veel ver-

verstaen hadden, dat de geëyschte Hondertste ende Vyftighste penningen by henluyden niet geconsenteert en souden werden; ende dat de Gedeputeerden vander Goude verklaert hadden, dat by die van Vlaenderen geresolveert was, aen de Majesteyt te versoecken, dat in de plaetse van de Hondertste ende Vyftighste penningen een gracelycke somme nae hare faculteyt geëyscht soude werden, regard nemende op de groote lasten van de selve Landen; geresolveert, dat alsoo de Gedeputeerden van de Staten tot nog toe geen rapport gehoort en hadden van de geene die in Brabant ende in Vlaenderen gereyst waren, omme te vernemen, hoe die van Brabandt ende Vlaenderen hen droegen in 't resolveren van de antwoort op de laetste geëyschte Petitie, alsnoch geen last en hadden omme eyndelyck te resolveren, beroerende de antwoordt op de voorsz geëyschte Beede, te meer, alsoo sy niet en sagen, hoe men de geëyschte Hondertste ende Vyftighste penningen alsnu ter executie soude mogen leggen, hebben daerom daer op weder begeert rapport, omme hare antwoordt inne te brengen op den dertighsten deser maendt Mey, 's avondts in de Herberge; ende hebben voorts begeert van die vander Goude, omme met den eersten yemandt uyt te schicken tot kosten van 't Landt in Vlaenderen, omme van henluyden te vernemen, wat antwoordt syluyden van de Majesteyt op haer voorsz versoeck verkregen hadden, 't welck de voorsz vander Goude sulks geaenvaert hebben te doen.

1556.
9. Mey.

1556. 9. Mey. Te overkomen ende tehandelen met die vander Schellinck, beroerende het Haertstede-gelt, Margengeldt, ende Thienden penningh. Pag. 24.

ZYn den Ontfanger Coebel ende den Advocaete by de Staten gecommitteert, omme met die van der Schellinck te overkomen ende te handelen nopende de verklaringe van hare Haerdtsteden, van hare Margentalen, ende het furnissement van dien, volgende de selve verklaringe, ende ook van den Tienden penningh, daer vooren sy by den voorsz Ontfanger tegenwoordigh gegyselt zyn, te weten dat sy by provisie van hem sullen op Rekeningen van 't geene wes sy uyt sake voorsz 't gemeene Landt schuldigh zyn, sullen passen te recouvreren acht, seven of ses hondert guldens, of soo veel min als sy sullen weten te gekrygen, ende dat sy de rest sullen betalen voor den eersten dagh van Augustus naest-komende, volgende de verklaringe van hare Haerdtsteden ende Margentalen; onder haren Eedt, die sy voor St. Jans Misse nu naestkomende gehouden sullen wesen te doen, daer vooren sy sullen stellen, tot cautie den Heere van Assendelf, onder behoorlycke Acte van den Hove van Hollandt, ende dat sy eerst ende alvoorens sullen betalen alle de kosten van de gyselinge, tot noch toe gevallen, mitsgaders van den Advocaten ende Procureurs, volgende de verklaringe, die hen by den voorsz Coebel daer van gelevert sal werden; ende in gevalle den voorsz Ontfanger ende den Advocaet geen penningen promptelyck van hen en weten te gekrygen, dat sy alsdan sullen mogen consenteren in de ontslaginge van de gyselinge, daer sy tegenwoordigh inne zyn, onder expresse beloftenisse, datse de verklaringe van de voorsz hare Haertsteden ende Margentalen doen sullen

voor

voor St. Jans Misse naestkomende, ende volgende dien 't Haert-geldt, Margen-geldt ende oock den Tienden penning te betalen voor den eersten dagh van Augustus naestkomende, daer vooren den voorsz Heere van Assendelf hem sal stellen Borge, onder Acte van den voorsz Hove als vooren; ende mits betalende alle de voorsz kosten van de gyselinge. 1556. 9. Mey.

IS mede geresolveert, dat den Advocaet den Ontfanger Coebel sal doen hebben uyt handen van den Rekenmeester Stalpart alle de Rekeningen van de Collecteurs van den Impost van den Jare 1555., mitsgaders Extract authenticq van sulke Articulen van de Rekeningen van den Impost van den Jaren vyftien hondert vier en vyftigh, als den selven Coebel van van noden sullen wesen.

Van den Reeckenmeester Stalpart te recouvreren de Reeckeningen van den Impost.

HEbben de voorsz Staten geauthoriseert Mr. Arent Coebel, Ontfanger van 't gemeene Landt, omme te doen behoorlycke executeren alle de Conventen ende Geestelycke Personen, onwilligh wesende den Impost op te brengen ende te betalen realyck ende met 'er daedt aen hare temporele Goederen, nae inhouden van de Brieven executoriael daer van zynde.

Authorisatie op Coebel, omme de Geestelycke Persoonen te doen executeren.

DE voorsz Staten hebben gecommitteert den voorsz Mr. Aernout Coebel, omme in 't werck te treden, ende te doen maken in 't Clooster alhier in den Hage sekere Kamer, tot behoef van de voorsz Staten, volgende Resolutie, by henluyde genomen in de voorgaende Maendt

Commissie op Coebel en Pieter Brusselaers, om des gemeene Landts Kamer te doen maecken.

1556. 9. *Mey.* Maendt van April; hebben voorts gecommitteert Pieter Brusselaer, omme toesicht te hebben ende Contrerolleur te wesen van 't voorsz werck, daer van hy by de Staten tot redelyckheyt gecontenteert sal werden.

Den Casteleyn van Louvesteyn versoeckt ongemolesteert te mogen blyven wegens den Impost.

NOpende den Casteleyn van Louvesteyn, versoeckende dat de Staten gelieven wilden den Pachters van den Impost te onderregten, dat sy hem van den selven Impost souden willen ongemolesteert laten; Is verklaert, dat in 't hooren van de Rekeninge van den selven Impost dies aengaende op de selve Rekeninge geappostilleert is, van welcke Appostille hy Copie mach vereysschen.

Pag. 25. Staet van des gemeene Landts ommeslagh.

BY den Ontfanger Coebel de Staten overgegeven zynde een staet, om te verstaen tot een nieuwen ommeslagh, omme te furneren des gemeene Landts onkosten, by de voorsz Staten daer van elcks Copie begeert, en daer op rapport genomen tot op de naeste Daghvaert.

Nopende het Defroyement van den Commissaris in de saecke van de Zuyder-Zee.

IS op het versoeck, omme te hebben Ordonnantie van twee hondert guldens voor een reyse, omme te betalen den Commissaris, die nae Over-Yssel gereyst is, ende dat den selven gedefroyeert werde, by de Staten eendrachtelyck geresolveert, dat den voorsz Commissaris by het gemeene Landt gedefroyeert sal werden, ende dat 'er Ordonnantie gepasseert sal werden, gesien wesende de verklaringe van de penningen, by den Commissaris ende Adjunct ontfangen ende anders gedebourseert.

Is

IS mede gepasseert Ordonnantie op Mrs. Hendrick Dircksz., Burgemeester, ende Adriaen Sandelyn, Pensionaris van Amsterdam, elcks van sestien Dagh-gelden, daer inne gerekent twee nachten, ter cause van hare vacatien tot Over-Yssel gedaen, welcke Ordonnantien getaxeert zyn by de Pensionarissen van Dordrecht ende Haerlem, als daer toe by de Staten gecommitteert zynde. 1556. 9. Mey. Ordonnantie voor Mrs. Hendrick Dircksz ende Adriaen Sandelyn.

IS mede gelycke Ordonnantie gepasseert by de voorsz twee Gedeputeerden op den Advocaet, van syne laetste reyse in Brabant gedaen, ende van de voorsz reyse in Over-Yssel, ende zyn hem toe getaxeert acht en vyftigh Dagh-gelden. Ordonnantie voor den Advocaet.

Eodem a prandio.

DEn Advocaet heeft ter presentie van Jacob vander Duyn ende Mr. Jacob de Milde, na dat Coebel hem vertoont hadde twaelf Obligatien van de Staten, gecasseert, van dato in de maendt van November anno 1554. t'samen inhoudende de somme van hondert drie en tachtigh ponden van xl. grooten, gelevert twee Decharges daer op dienende, inhoudende gelyke somme; heeft voorts, gesien hebbende tien andere gecasseerde Obligatien van de Staten, in dato in de maendt van Mey anno 1555., t'samen inhoudende de somme van hondert tachtigh gelycke ponden, hem gelevert twee andere Decharges, daer op dienende, innehoudende gelycke somme. Overleveringe van sekere Decharges, by den Advocaet aen Coebel gedaen.

Is

1556. 9. Mey. Den Grave van Egmont te spreecken betoerende de stoppinge ende toedamminge van den Spoye.

IS ten Huyse van Jacob vander Duyn, ter presentie van hem, Lambrecht Jacobsz, Jan Sasbout, Mr. Adriaen van Leyden, Dirck vander Does, Mr. Jacob de Milde, Mrs. Hendrick Dirckſz ende Adriaen Sandelyn, Jan Willemſz Muel ende Witte vander Hoeve, eendrachtelyck geresolveert, dat ter eerste opportuniteyt, komende den Grave van Egmont in Hollant ofte andersints, aen hem versoeck gedaen sal werden, omme met mynluyden accordt te overkomen nopende de Vaert van den Spoye, ende dat men van syne Mo. E. sal vereyschen, wat hy soude willen hebben, omme te renuncieren ten eeuwigen dage van sulck recht, als hy soude pretenderen om de voorſz Spoye te mogen stoppen ende toedammen.

14. Mey.

Den 14. *Mey* 1556.

Beschryvinge van de ses groote Steden op de makinge van 's gemeene Landts Kamer.

DEn Advocaet heeft door authoriteyt van den Heere van Assendelf beschreven de ses groote Steden, te wesen den twintighsten deser maendt 's avondts in de Herberge, omme te resolveren op de makinge van een Kamer, daer des gemeene Landts Privilegien, Rekeningen ende andere stucken geleydt ende bewaert sullen werden.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 21. Mey 1556. 1556. 21. Mey. Pag. 26.

PRÆSENTEN.

Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius, Gedeputeerde
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht,
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden,
Mr. Hendrick Dirckſz.
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amſterdam.
Jan Dirckſz 't Hoen,
ende
Simon Gerritſz,
Vander Goude.
Omme te reſolveren, waer men een Kamer timmeren ſal, omme inne te ſluyten des gemeene Landts Privilegien, Rekeningen ende andere ſtucken.

Bewaringe van 's Lants Privilegien.

IS by de voorſz Gedeputeerden genoegh eendrachtelyck gereſolveert, dat, ten eynde de Privilegien in tyden van Oorloge ende anders te bet verwaert ſouden mogen zyn, men de ſelve in een van de beſloten Steden ſoude doen bewaren, ter plaetſe daer de ſelve Steden hare Privilegien ende andere Secreten bewaren, mits makende een Treſoor in de Muyr met Yſere Deuren, ende dat die van Delf ende Leyden daer toe nae een bequame Plaetſe ſouden doen ſien, het welck ſy ſulcks aengenomen hebben, omme op de naeſte Vergaderinge daer van rapport te doen.

Is

1556. 21. Mey. Bewaringe van de Reeckeningen van 't gemeene Landt.

IS voorts geresolveert, dat alsoo de plaetse in 't Clooster van den Hage, die gekooren was omme een Kamer te maecken, omme daer inne te leggen des gemeene Landts Rekeningen, de Verificatien daer op dienende, ende anders, overmidts de laeghte ende onbequaemheydt van dien, volgende seeckere Concept, daer van by geschrifte gestelt, ende de Gedeputeerden van de ses groote Steden overgesonden, daer toe niet bequaem en is, men in 't selve Clooster sal sien nae een andere bequame plaetse, die gemaeckt is, ofte indien 't noodt is, daer men een nieuwe Kamer soude mogen maecken; ende zyn daer toe gecommitteert Jacob vander Duyn, Mr. Lambrecht Jacobsz ende Jan Dircksz 't Hoen, Burgemeester, die op de naeste Vergaderinge daer van oock rapport doen sullen.

Ordonnantie voor de Weduwe in de gulden Leeuw tot Mechelen.

IS gepasseert Ordonnantie op Coebel, omme te betalen de Waerdinne in den gulden Leeuw tot Mechelen vyf en vyftig guldens ende seven stuyv. uyt saecke van drie amen ende drie schreven Wyns, geschoncken door authoriteyt van de voorsz Staten den Procureur Generael van den Grooten Rade, de amen voor achtien guldens, makende met de onkosten de voorsz vyf en vyftigh guld. seven stuyv.

Declaratie van het Salaris van Mr. Christoffel Goudt.

VErtoont zynde de voorsz Staten de Declaratie van Salaris ende verleydt geldt van Mr. Christoffel Coudt, Advocaet van de selve Staten, is de taxatie ende Ordonnantie van dien uytgestelt tot op de naeste Daghvaert.

Dagh-

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 30. Mey 1556.

1556. 30. Mey. Pag. 27.

PRÆSENTEN.

Den Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Duyvenvoirde,
Lockhorst,
ende
Otto van Egmont,
Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius,
ende
Willem Schoock, Pensionaris
Van Dordrecht.
Dirck van Berckenrode, Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Van Delf.
Jonge Dirck Jansz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden,
Mrs. Hendrick Dircksz, Burgem.
ende
Pieter Cantert,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
ende
Simon Gerritsz,
Vander Goude.

Resolutie op de Petitie van de Koninghlyke Majesteyt, van den Hondertsten ende Vyftighsten Penningh.

NAe dat by myn Heere den Stadthouder uyt de naem van de Koninghlycke Majesteyt versocht was, dat sy eyndelyck souden willen beantwoorden de Petitie van den Hondertsten en Vyftighsten penningh, henluyden respectivelyck by de Koninghlycke Majesteyt gedaen, soo hebben de voorsz Edelen en Gedeputeerden van de ses groote Steden eendrachtelyck geresolveert, dat sy de voorsz Petitie (onder cor-

1556. rectie van de Majesteyt) bevinden over de Lan-
30. Mey. den van Hollandt in geender manieren practi-
cabel, overmidts in de executie vallen soude
groote onmin ende tweedracht, indien de qua-
liteyt ende reyckdom van een yegelyck by de
Nabuyren getaxeert soude werden, overmidts
oock de groote excessive kosten van Commissa-
rissen, die 'er noodts halven souden moeten val-
len; dat oock de Negotiatie, Koopmanschap
ende Visscherye van den Lande van Hollandt
gelegen zyn over Zee Oostwaerts ende West-
waerts, die voor een groot deel by arme Luy-
den, als Visschers ende andere, ende dagelycks
tot groote kosten ende schade geëxerceert werdt,
soo dat dickwils diverse Luyden van hare geheele
substantie, soo by Tempeest, verzeylinge, Pi-
raten ende anders werden gepriveert; dat oock
geschapen ware in 't doen van de taxatie veele
en diverse quade Eeden te geschieden; Bid-
den ende versoecken daeromme, dat Uwe Ma-
jesteyt gelieven wille de voorsz Petitie te com-
muteren in een gracelycke ende verdraeghlyc-
ke somme, ende op sekere dragelycke termy-
nen, aenschouw nemende op de groote lasten,
daer het voorsz Landt geduyrende desen Oor-
logh inne gekomen is, als belast zynde jaerlycks
over de hondert duysent guldens, omme welc-
ke jaerlycksche Rente alleen te furneren seec-
kere groote Impost ende swaere Margen-gelden
opgestelt zyn, die sy noch apparentelyck sul-
len moeten beswaren, midtsgaders op de groo-
te armoede ende duyrte van alle dingen, mor-
tabiliteyt van alle Bestialen, eensdeels gekomen
uyt saecke van den voorgaenden natten Jaer-
scha-

schare ende de jegenwoordige drooghte, daer op gevolght, sulks dat men de Landen jegenwoordelyck; ende geduyrende de voorsz drooghte, niet en sal mogen bezaeyen, waer door oock geschapen is noch meerder duyrte te vallen, sulcks oock dagelycks alle soorten van Victuaillen verdieren en rysen; welcke Resolutie den Advocaet uyt de naem van de voorsz Gedeputeerden mynen Heere den Stadthouder aengegeven heeft, versoeckende dat syne Mogende Edelheydt 't selve gratieuselyck wilde overschryven de Koninghlycke Majesteyt, omme daer op te hebben syne Majesteyts goede geliefte, 't welk den voorsz Stadthouder sulcks aengenomen heeft te doen, ende heeft voorts de voorsz Gedeputeerden dagh gepræfigeert, omme weder alhier in de Herberge te wesen op Vrydagh naestkomende, ende datse mede souden gelast komen, omme te resolveren bequame middelen, soo verre syne Majesteyt te vreden ware de voorsz Petitie te muteren in een gracelycke ende draeghlycke somme van penningen, dienende tot opbrenginge van de voorsz gealtereerde petitie.

1556. 30. Mey.

Pag. 28.

Dagh genomen, om in den Hage in de Herbergen te wesen.

Den 2. Junii 1556. — *2. Junii.*

Coebel gelevert by handen Coenraedt Dircksz de Ordonnantie van den Impost, gemaeckt den negen en twintighsten December 1553., ende oock de Ordonnantie van den selven Impost, in dato den acht en twintighsten Maert 1556. stilo communi.

Coebel gelevert twee Ordonnantien van den Impost.

1556.
2. Junii.
Overleveringe, Coebel gedaen van vier Executorialen, als vooren.

DEn selven gelevert vier Executoirien, in dato den 22. Mey 1556., beroerende den Tienden penningh, 't Haert-geldt, Margengelt ende den Impost van Wynen ende Bieren, daer van Frans, des voorsz Coebels Dienaer, vier gelycke Executorien ende van gelycken datum vier diverse Collecteurs van den Impost gelevert heeft.

6. Junii.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den sesden Junii 1556.

P R Æ S E N T E N.

Den Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Duvenvoirde,
Lockhorst,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Willem Blasius,
ende
Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Pensionaris
Van Delf.
Dirck van der Does,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Mr. Hendrick Dircksz,
Burgemeester,
Pieter Cantert,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
ende
Jan Hey.
Vander Goude.

Omme wederom te resolveren op de Petitie van den Hondertsten en Vyftighsten penningh respectivelyck.

Den

DEn voorsz. Stadthouder heeft by monde van den Heere van Assendelf de Staten doen verklaren, hoe dat hy de Resolutie, by henluyden genomen den dertighsten van Mey te vooren, ende die syne E. by geschrifte gelevert was, de Koninghlycke Majesteyt overgesonden hadde, om daer op te hebben syne Majesteyts goede geliefte, maer want syne Majesteyt wat hinericq ende niet wel te passe en was, en hadde daer op niet mogen disponeren, dan soude syne Majesteyts geliefte binnen drie ofte vier dagen ten langhsten oversenden, dat daeromme de Staten hier passen souden weder in de Herberge te wesen op een Woensdagh 's avondts in de Herberge, welcke Resolutie ten selven dage by syne E. ende den Heere van Assendelf ter begeerte van de Staten weder verandert is, ende is de Staten dagh gegeven, weder in de Herberge te wesen op Vrydagh naestkomende, midts dat sy alsdan mede souden komen geresolveert van middelen, omme de veranderinge van de Petitie, die by de Koninghlycke Majesteyt apparentelyk gedaen sal werden, in 't geheel of voor een deel te mogen vinden ende furneren.

1556. 6. Junii. Nopende de Petitie van den Hondertsten en Vyftigsten penningh. Pag. 29.

Eodem à prandio.

BEroerende omme te komen tot een nieuwen ommeslagh, tot furnissement van de onkosten van 't gemeene Landt, alsoo hen van den staet elcks een Copie gelevert was, ende daer op den negenden Mey rapport genomen hebben, is het selve weder uytgestelt tot op de naeste Daghvaert

Staet, omme te komen tot een nieuwen ommeslagh.

 Aen-

1556. 6. Junii. Van de Odonnantie voor die van Dordrecht, Amsterdam en Gouda.

AEngaende omme Ordonnantie te passeren op de Gedeputeerden van Dordrecht, Amsterdam ende Gouda, die uytgeweest zyn omme te vernemen, hoe die van Brabandt ende Vlaenderen hen gedragen hebben op de Petitie van den Hondertsten ende Vyftighsten penningh, mede uytgestelt zynde van den negenden Mey laetstleden, ut supra geresolveert.

Impost van de Scheeps Bieren.

NOpende het versoeck van die van Dordrecht, of Scheeps-Bier oock Impost betalen sal, daer op den negende Mey rapport genomen was, mede uytgestelt als vooren.

Van de plaetse omme 's Lants Privilegien te leggen.

BEroerende 't rapport van die van Delf ende Leyden, of sy bevonden hebben een bequame plaetse om te leggen des gemeene Landts Privilegien, uytgestelt ut supra.

Van de plaetse omme 's Lants Rekeningen in te sluyten.

VAn gelycken 't rapport van Mr. Jacob vander Duyn, Mr. Lambrecht Jacobsz en Jan Dirckſz 't Hoen, beroerende de plaetse omme te leggen 's gemeene Landts Rekeningen, de behoeften daer toe dienende en anders, uytgestelt als vooren.

Gecommitteerden, omme te taxeren de declaratie van den Advocaet Gout.

ZYn gecommitteert de Pensionarissen van Delf, Leyden ende den Advocaet, omme te taxeren de Declaratie van 't Salaris ende verleyt gelt van den Advocaet Goudt, ende heeft den Advocaet Mr. Corn. van Veen de selve Declaratie gelevert.

Aen-

AEngaende de Requeste van den Heere van Opmeer, versoeckende exemptie van 't Margen-geldt van sekere Veenen, genaemt de Wilde Veenen, is 't selve gereserveert tot de naeste Daghvaert, en dat Coebel hier van gesproken sal werden, ende hem alsdan hier op by de Staten vinden, omme gehoort te werden. 1556. 6. Junii. Requeste van den Heere van Opmeer.

IS mede geresolveeert, dat den Advocaet by advise van Coebel voor dese reyse Ordonnantie passeren sal op Sebastiaen Willemsz ende Coenraedt Jansz, Boden. Ordonnantie voor Sebastiaen Willemsz ende Coenraet Jansz Booden.

AEngaende of den Advocaet de Ordonnantie, gemaekt op den Impost geteykent overleveren soude, alsoo eenige Pagters sulks begeert hadden, is 't selve uytgestelt tot de naeste Daghvaert. Teykeninge van de Ordonnantie op de Verpagtinge van den Impost.

Pag. 30.

NOpende de Requeste van de Cathuysers buyten Delf, versoeckende dat Coebel ontfangen sal de verklaringe van de Wynen ende Bieren, in haer Convent gedroncken, en hen te accorderen den tyd van een maend, ofte ses weken, om volgende dien haer Impost op te brengen, is mede als vooren gereserveert. Requeste van de Cathuysers buyten Delf.

IS mede op de Requeste van Mr. Pieter Bruynsz, versoekende dat de Tappers, gelegen onder 't Quartier van den Hage, volgende de Ordonnantie van de Verpachtinge, mede gehouden sullen wesen den Impost te betalen, rapport genomen als vooren. Requeste van Meester Pieter Bruynsz.

1556. 6. Junii. Requeste van 't Convent van Loosduynen.

NOpende de Requeste van 't Convent van van Loosduynen, versoekende exemptie van den Impost, is mede rapport genomen als vooren.

Requeste van de Pagters van den Impost binnen Delf ende Rotterdam.

IS mede de Requeste van de Pachters van den Impost binnen Delf en Rotterdam, versoeckende dat van Scheeps-Bier mede Impost betaelt soude werden, uytgestelt als vooren, ende geseydt, dat sy hare Requeste onderteyckenen sullen, het welcke oock by henluyden sulcks gedaen is.

Dat die van Vlaerdingen mede den Impost sullen betalen.

IS mede geresolveert, dat die van Vlaerdingen, by den Ontfanger Coebel gegyselt zynde voor den Impost van de Jaren 1554. ende 1555., ende begeerende gehoort te zyn op Maendagh ofte Dinghsdagh ten langhsten, de Burgemeesters van Delf in geschrift sullen leveren drie ofte vier degelyke Personen, omme daer uyt by de Staten een genomen te werden, die tot kosten van de Stadt den Impost sal collecteren; ende dat voorts aengaende den Impost van de Jaren 1554. ende 1555. syluyden hare presentatie op Saturdagh naestkomende by geschrifte leveren sullen, ende zyn de Staten te vreden, dat sy soo lange uyt de gyselinge ontslagen sullen wesen, midts het selve doende teyckenen by den Commissaris Quintyn Weyts.

Requeste van die van Scheveningen.

IS de Requeste van die van Scheveningen, om te hebben exemptie van den Impost, uytgestelt als vooren.

Van

VAn gelycke de Requeste van den Rentmeester van den Grave van Arenberge, omme te genieten exemptie van den Impost, geresolveert als vooren. 1556. 6. Junii. Requeste van den Rentmeester van den Grave Arenberge.

IS mede uytgestelt als vooren de Requeste van den Convente van Jerusalem binnen Haerlem, omme te genieten gelycke exemptie van den Impost, als wesende Carmelissen, ende sulcks van de vier biddende Ordenen. Requeste van 't Convent van Jerusalem binnen Haerlem.

OP het versoeck, by die vander Goude gedaen, ten eynde by de Staten vervolght soude werden, dat den Officier van de Stadt van Nieupoort geïnterdiceert soude werden, van de Schippers aldaer, Bier vander Goude brengende, te eyschen Bier, genaemt Kolf-slagers Bier, of ook van de Schippers, aldaer Koorn of Greynen brengende, te eysschen eenige Rasyren Koorns, geseydt, dat sy van haer versoeck de Staten Copie leveren sullen, omme op de naeste Vergaderinge daer op Resolutie te nemen. Versoeck van die vander Goude, beroerende 't Kolf-slagers Bier en Rasyer Tarwe, by den Officier van Nieupoort van hare Schippers ge-eyscht.

Den 8. *Junii* 1556. 8. *Junii.*

COebel gelevert Extracten van de Clausule beroerende de geene die exemptie pretenderen, gestelt in de acte van consent, de Keys. Maj. gedragen in de Jaren 1552, 53, 54 ende 55. Den Ontger Coebel Extract gelevert.

1556. 9. *Junii.*

Pag. 31. Ordonnantie voor Coenraedt Jansz ende Sebastiaen Willemsz, Boden.

Den 9. *Junii.* 1556.

COenraedt Jansz ende Sebastiaen Willemsz Boode, elcks gelevert Ordonnantie van twee en twintigh dagen, van dat sy gereyst zyn in diversse Steden, met Brieven van den Rentmeester, ten eynde de Collecteurs hare penningen van den Impost van de laeste drie maenden ten Comptoire brengen.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den negenden Junii 1556.

PRÆSENTEN.

Den Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Cruningen,
Duvenvoirde,
Lockhorst,
ende
Egmont,
als Edelen,
Willem Schoock.
Van Dordrecht,
Joost van Hillegom,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sashout,
ende
Mr. Jacob van Eynde,
Pensionaris
Van Delf.
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden,
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
ende
Jan Hey,
Vander Goude,
Omme te resolveren op de gealtereerde petitie van 400000. Caroli guldens.

TEn voorsz dage heeft den voorsz Stadthouder by monde van den Heere van Assendelf de voorsz Staten doen voorhouden, hoe dat den Koningh geadverteert zynde van de antwoorde, syne Majesteyt by geschrifte den laetsten Mey overgesonden, heeft, omme henluyden te believen, geaccepteert de offre, by die van Vlaenderen gedaen, te weten dat sy opbrengen sullen, in plaetse van de laetste petitie, acht hondert duysent ponden van veertigh grooten, dat daeromme de selve Majesteyt te vreden is, dat de voorsz van Hollandt, in de plaetse van de Petitie, henluyden gedaen op redelycke termynen, sullen mogen opbrengen vier hondert duysent der voorsz ponden, sulcks dat die van Hollandt des geen weygeren en hebben, alsoo het des Koninghs eerste petitie ende begeerte is, alsoo dese penningen niet geëmployeert en sullen werden, dan in betalinge van van voorgaende schulden, spruytende uyt der Oorloge; dat mede syne Majesteyt, omme dese Landen van herwaerts over te verlichten, met den Koningh van Vranckryck aengegaen heeft bestant, daer door alle Negotiatie sal mogen cours en loop hebben, sonder eenige sorge ofte dangere, ende de Visscherye van de Haringhvaert vryelyck gebruyckt werden, daer door, ende andere, de Landen wederom sullen mogen prospereren, ende dit te min behoort geweygert te zyn, alsoo de voorsz Majesteyt, omme de voorsz schulden te betalen, boven dien sal moeten versetten ende ook verkoopen veele van syne Domeynen.

1556. 9. Junii. Aengaende de geaccordeerde petitie van vier hondert duysent ponden, in plaetse van den Hondertsten en vyftighsten Penningh.

Op

1556. 9. *Junii.* Resolutie van de Staten op de voorsz Petitie. Pag. 32.

OP welcke Propositie de Staten, alhier vergadert, voorgehouden zynde, de voorsz Edelen hebben geraemt, indien sy van den anderen, ende oock van de ses groote Steden gevolgh hadden, de Koninghlyke Majesteyt te accorderen drie hondert duysent ponden, op de selve termynen als die van Vlaenderen gedaen hebben, midts dat sy binnen den selven tydt niet verder gemolesteert en souden werden, te weten, de eene helft op te brengen by de Schiltalen, ende de andere helft by den Tienden penningh, de twee deelen tot lasten van den Eygenaer, ende dat derdendeel tot lasten van den Bruycker, ende soo wes van den Tienden penningh sal mogen overschieten, te employeren tot lossinge van Renten, ofte elders tot 's Lants profijt; maer de Gedeputeerden van de ses groote Steden hebben elcks in den haren hier op versocht rapport, midts welcke den voorsz Stadthouder henluyden dagh gegundt heeft, alhier in den Hage in de Herberge te wesen den achtienden deser maendt Junii naestkomende.

Te appelleren van het mandament van Getuygen, daer bij sekere Inwoonders van Leijden tot Mechelen gedaghvaert zijn, om al-

AEngaende het versoeck van die van Leyden, de Staten gedaen, hoe dat den Procureur Generael van den Grooten Rade met Mr. Andries Salomon seker mandament van den Grooten Rade geimpetreert heeft, daer by veele ende diverse Getuygen tot Mechelen gedaghvaert zyn, om aldaer getuygenisse der waerheydt te geven in den Processe, 't welck den voorsz Procureur Generael ende den voorsz Andries aldaer hangende heeft tegens den Schout van Leyden, ende dat niet tegenstaende sekeren

ten Commissaris in loco is, om diverse Getuygen in de selve saecke te hooren, heeft de voorschreve Gedeputeerden redelyck gedocht, dat overmits 't selve een groote nieuwigheydt is, ende van quade consequentie, ende tot grooten laste ende interest van de Getuygen, die tot Mechelen souden moeten reysen; dat men van de concessie van 't voorsz Mandament, by de voorsz Getuygen gedaghvaert zynde, sal doen appelleren, ende hebbende de selve appellatie, dat den Advocaet van wegen 't Landt daer van mede sal appelleren, ten ware nae voorgaende rapport hem binnen drie dagen anders geadviseert wierde, ende dat voorts 't Proces sal werden beleydt tot 's Landts kosten, hier van nademael gesproken hebbende den Heere van Assendelf, heeft my verklaert in de selve Resolutie te accorderen. 1556. 9. Junii. daer haere depositien te doen.

TEn voorsz dage is geaccordeert Ordonnantie van negen dagen Mr. Willem Schoock, van vyf dagen Dirck Hillebrandtsz, uyt sake dat sy door bevel van de Staten in Mey laetstleden gereyst zyn na Brabandt, om te vernemen hoe die van Brabant hen droegen nopende de geëyschte Hondertste ende Vyftighste penningen. Noch een Ordonnantie van vyf en twintigh dagen op Jan Willemsz Moel, uyt saecke van twee Reysen, by hem in Vlaenderen ten voorsz fine oock in Mey gedaen, en noch twee goude Kroonen aen verleydt geldt voor 't gemeene Landt. Ordonnantie voor Mr. Willem Schoock, Dirck Hillebrantsz, en J. Willemsz Moel.

1556. 9. Janu. Requeste van Meester Pieter Bruijnsz, beroerende den impost vanden Marckgrave vander Veere.

IS geresolveert op de Requeste van Mr. Pieter Bruynsz, beroerende den Impost van myn Heer den Marckgraef vander Veere, voor Appoinctement te stellen, dat den voorsz Bruynsz opteyckenen sal de Wynen ende Bieren, die by den voorsz Marckgrave gedroncken sullen werden.

Requeste van den selven, beroerende de Tappers.

IS geresolveert op de Requeste van den selven Bruynsz, beroerende de Tappers, voor Apostille te stellen, dat de Staten verklaren, dat aengaende de Tappers, geseten onder de Vryheydt van den Hage, den Suppliant hem sal reguleren nae inhouden van syne Brieven van Verpachtinge, maer aengaende de Tappers, geseten buyten de Vryheydt van den Hage, *Nihil.*

Pag. 33. Requeste van 't Convent van Loosduijnen en van de Pagters van Delf ende Rotterdam.

NOpende de Requeste van 't Convent van Loosduynen, versoeckende exemptie van den Impost, ende van de Requeste van de Pachters van den Impost binnen Delf ende Rotterdam, beroerende het Scheeps-Bier, Is weder rapport genomen tot op de naeste Daghvaert.

Dagh-

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 19. ende 20. Junii 1556. 1556. 19. Junii.

P R Æ S E N T E N,

Den Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Obdam,
Lockhorst,
Otto van Egmont,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Willem Blasius,
ende
Willem Schoock, Pensionaris
Van Dordrecht.
Dirk van Berkenrode, Burgemeester,
ende
Mr. Laubrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Quiryn Aertsz, Burgemeester,
Adriaen van Leyden,
ende
Dirck Jorisz de Bye,
Van Delf.
Jonge Dirck Jansz,
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen;
Van Leyden.
Mrs. Hendrick Dircksz, Burgemeester,
Pieter Cantert,
ende
Adriaen Sandelyn, Pensionaris
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme te resolveren eyntelyck antwoordt op de voorsz gealtereerde Petitie van vier hondert duysent guldens.

By

1556. 19. Junii. Antwoordt van de Staten op de Petitie van de Koninghlijcke Majesteijt, van vier hondert duijsent guldens.

BY den voorsz Stadthouder de voorsz Staten de voorsz Petitie weder gerecommandeert zynde by de middelen op de voorgaende Daghvaert geallegeert, soo hebben de voorsz Staten nae voorgaende rapport ende communicatie, daer op gehouden, geresolveert, op de voorsz Petitie voor antwoort te seggen, datse hen bevonden in groote benaeuwtheydt ende perplexiteyt, soo overmidts de groote ende swaere lasten, daer 't Landt van Hollandt geduyrende desen Oorlogh inne gekomen is, als belast zynde met Renten van hondert dertien duysent guldens 's jaers, om welcke jaerlyckſche Rente te furneren sekere groote Imposten ende Margengelden opgestelt zyn, de welcke apparentelyck noch beswaert sullen moeten werden, ende dat sy hier en boven St. Jansz Misse naestkomende noch moeten opbrengen hondert duysent guldens, by henluyden in December laetstleden de Keyserlycke Majesteyt geaccordeert; mitsgaders noch hondert duysent guldens, ter cause van ordinaris Beede voor den tydt van sekere jaren, beloopende t'samen over de drie hondert duysent guldens, sonder welcke belastinge van Renten de voorsz Staten niet mogelyk geweest en hadde de voorgaende Beeden eenighsints te furneren ende op te brengen, overmidts den inbreuck van Dycken, verlies van Schepen ende groote schade geleden in de Negotiatie ende Visscherye, behalven noch de extraordinaris onkosten, geëmployeert tot equipagie van de Buyssen, bedragende by raminge twee hondert duysent guldens, waer door de voorsz Landen soo veel ende meer beschadight zyn, als sommige

Landen op de Frontieren gelegen, als ook overmits de groote armoede, dierte van alle Waren, Victuaillen en mortaliteyt van Bestialen, eensdeels toegekomen uyt sake van den voorgaenden natten Jaerschare ende de jegenwoordige drooghte, daer op gevolght, waer door oock men de Landen jegenwoordelyck ende geduyrende de voorsz drooghte niet en heeft noch en mach bezaeyen, immers geschapen is noch meerder duyrte te vallen, sulcks rysen ende verdieren oock dagelycks alle soorten van Victuaillen, die alreede tot soo hoogen pryse gekomen zyn, als sy in meenige jaren geweest hebben, en hoewel mitsdien de voorsz Staten wel reden hadden hen van de voorsz Petitie te excuseren, nochtans ter contrarie aenmerckendende, dat dit syne Majesteyts eerste Petitie is, ende begeerende te useren van hare gewoonlycke goedtwilligheydt, ende meer te doen dan sy wel vermogen, hebben de voorsz syne Majesteyt geaccordeert de somme van twee hondert duysent guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck, te betalen de eene helft van dien te Ligtmisse anno 1556., ende de andere helft te Lichtmisse anno 1557. stilo Curiæ, ende dat loopendts geldts, sulcks als ten dage van de betalinge in Koopmans Beurse gaen sal, mits dat sy binnen den selven tydt gedeporteert sullen werden van eenige verdere Petitie; de voorsz somme te vinden by sulcke bequame ende draeghlycke middelen, als de voorsz Staten, ofte het meerendeel van dien, ramen ende adviseren sullen, hoewel sy hen in groote benaeuwtheydt vinden, omme draeghlycke middelen in desen be-

1556. 19. Junii. Pag. 34.

1556. 19. Junii. benaeuwden tydt te adviseren, ende dit al op vaste hoop, dat syne Majesteyt de voorsz Staten voor 't eerste versoeck, syne Majesteyt gedaen, ende in consideratie van hare voorgaende goedtwilligheyt ende goede diensten, de Keyserlycke Majesteyt gedaen, achtervolgende haer voorgaende versoek, sal accorderen confirmatie onder syne Majesteyts Zegel op 't Privilegie, by de Keyserlycke Majesteyt in de maendt van Mey anno 1555., beroerende de uytheemsche Officien, verleent, van gelycken oock openinge ende publicatie van alle depositien ende getuygenis, ende dat voorts alle Edelluyden ende Leenmannen van Hollandt ende West-Vrieslandt, delinquerende, niet meer en sullen mogen verbeuren dan sestigh ponden van veertigh grooten, versoeckende alle reverentie, dat syne Majesteyt, aenschouw nemende op de voorsz groote lasten ende benaeuwtheyd des tydts, gelieve haer voorsz consent te hebben voor aengenaem, ende haerluyder voorsz begeerte voor de eerste reyse gratieuselyck te accorderen, welcke antwoort de voorsz Staten geresolveert hebben de Koninghlyke Majesteyt mondelingh te doen, dan alsoo ten selven dage nae de noene myn Heere den Stadthouder by den Heere van Assendelf ende Suys dede verklaren, dat, doorsien hebbende de Missive van de Koninghlycke Majesteyt, bevonden hadde, dat sulcke somme van twee hondert duysent guldens syne Majesteyt niet en soude wesen aengenaem, ende dat sy een verlooren reyse doen souden, dat sy daeromme met de selve hare reyse vertoeven souden ter tydt toe hy de voorsz antwoordt de Koningh-

ninghlycke Majesteyt overgesonden, ende daer op antwoordt ontfangen soude hebben, in welcke begeerte van den Stadthouder de voorsz Staten nae lange communicatie ende groote alteratie eyndelyck geaccordeert hebben. 1556. 19. Junii.

Beroerende de middelen om het voorschreve consent te vinden.

HEbben voorts de voorsz Staten verklaert, dat sy in meeninge waren de voorsz twee hondert duysent guldens te vinden by den Tienden penning, hoewel sy alsnu 't selve in de antwoordt niet geinsereert en wouden hebben, behoudelyk dat elcken Jare geheven soude werden den Twintigsten penning, ende dat eerst ende alvoorens de fauten, die tot noch toe in 't collecteren van den Tienden penningh bevonden zyn, geremedieert souden werden, dan de Edelen verklaerden, dat soo wes den Tienden penningh min soude uytbrengen dan de voorsz twee hondert duysent guldens, by de Schiltalen gevonden soude werden, ende die van Haerlem waren van advise de eene helft by den Tienden penning, ende de andere helft by de Schiltalen, mits daer inne genietende haer gewoonlycke gratie, dan rapport doende, hoopten wel last te gekrygen, om hen met de andere Gedeputeerden conform te maken. Pag. 85.

Beroerende het Mandament daer by seeckere Getuygen buyten de Provincie van Hollant tot Me-

IS mede geresolveert, dat alsoo op den negenden Januarii weder by de Staten geresolveert is, dat sekere Getuygen, die by den Procureur Generael van den Grooten Rade ende Mr. Andries Salomon, uyt krachte van sekere provisie, gedachvaert zyn tot Mechelen, ende buyten de Provincie van Hollandt, omme aldaer

1556. 19. Junii. chelen gedaghvaert zyn. voor sekere Commissaris getuygenis der waerheydt te geven in den processe, 't welck den voorsz Procureur Generael ende Mr. Andries voor den Grooten Rade hangende hebben op ende jegens den Schout van Leyden, van de concessie ende executie van den voorsz Mandamente souden appelleren, midtsgaders oock de Staten ofte Advocaet uyt haren name met henluyden gevoegt voor haer interest, ende dat oock de selve appellatie gedaen zynde, boven gesonden is sekere Requeste, omme te hebben behoorlycke provisie van appel, ende dat voorts verklaert is, dat 't selve proces beleydt sal werden tot kosten van 't gemeene Landt, soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat in gevalle henluyden de voorsz provisie geweygert wierde, ende de voorsz Getuygen andermael gedaghvaert werden, tot haren kosten tot Mechelen te komen, omme aldaer in de voorsz sake te deposeren, dat de selve kosten insgelyks by het gemeene Landt gedragen sullen werden, ende in gevalle als vooren Staetsgewys aen de Kon. Maj. vervolght sal werden, omme hier in behoorlyk voorsien ende geremedieert te werden.

Beroerende 't geene wes by den Capiteyn en Officier van Nieuwpoort ter cause van Colfslagers Bier en OP het versoeck, by die vander Goude gedaen, ten eynde by de Staten vervolgt soude werden, dat den Capiteyn ende Officier van Nieupoort geinterdiceert soude werden, van de Schippers, aldaer Bier vander Goude brengende, te eyschen eenigh Bier, genaemt Colfslagers Bier, of oock van de Schippers, aldaer Koorn ofte Greynen brengende, te eyschen eenige Rasyren ofte Spinden Koorns; hebben de Staten geresolveert, dat men

Staets-

Staetsgewys sal vervolgen, omme dese nieuwigheydt af te doen, ende dat die van Nieupoort met de Staten 't selve behooren mede te vervolgen, ende dat binnen middelertyde die vander Goude hen sullen volkomentlyk informeren op de gelegentheyt van de sake, omme het voorsz vervolgh te mogen bet funderen, ende te solliciteren aen die van Nieupoort, omme te hebben haerluyder adjunctie, 't welck die vander Goude oock sulcks aengenomen hebben te doen.

1556. 19. Junii. Greynen ge-eyst werdt.

DAt, omme te visiteren het besoigne van Mr. Jacob de Milde, beroerende den Tienden penningh, ende omme remedie te geven tegens de generale abuysen, die by 't selve besoigne bevonden sullen werden in 't quartier van Zuydt-Hollandt gepleeght te zyn, by die van Dordrecht twee bequame Persoonen geordonneert sullen werden, de welcke hen tot sulken dage alhier in den Hage vinden sullen, omme met sekeren Raedtsheer van den Hove van Hollandt, daer toe te ordonneren, in 't werck te treden, als hen by den Hove of den Advocaet bescheyden sal werden, ende dat voorts de selve geauthoriseert sullen werden, by hen te ontbieden, soo wanneer 't van noden wesen sal, een bequaem Persoon van den quartiere, alwaer de Landen, daer inne de faute gebeurt is, gelegen zyn, ende dat de naemen van den geenen, die men sal willen ontbieden, by geschrifte gestelt sullen werden, omme by den Hove beschreven te mogen werden, hen ten voorsz dage alhier in den Hage te vinden, ende dat den voorsz de Milde, des versocht zynde, hem by de voorsz

Aengaende 't besoigne van Mr. Jacob de Milde, beroerende den Tienden penningh, en de generale abuysen, in 't quartier van Zuydt-Hollandt gepleeght.

Pag. 36.

1556. 19. Junii. voorsz Gedeputeerden oock sal vinden, en dat in andere quartieren, als Delflandt, Rhynlandt, Schielandt, Kennemerlandt, Amstelandt ende West-Vrieslandt van gelycken gedaen sal werden.

20. Junii. *Den 20. Junii 1556.*

PRÆSENTEN,

Uyt de Edelen,
Obdam,
Duyn.
Ende van de Steden,
Alle de voorsz Gedeputeerden, behalven
Dirck Jorisz de Bye,
Jonge Dirck Jansz,
ende
Jacob de Milde,

Beroerende het collecteren van den Impost van Wynen en Bieren by die van Vlaerdingen.

IS by de Staten mede geresolveert, dat die van Vlaerdingen den eersten Julii naestkomende by Cors Adriaensz sullen tot hare koste doen collecteren den Impost van de Wynen ende Bieren, die binnen hare Stede voor den toekomenden Jare gedroncken sullen werden, ende aengaende den Impost van de Jaren 1554. ende 1555., ende de vyf verloopen maenden van desen jegenwoordigen Jare, is die sake uytgestelt tot op Saturdag naestkomende, omme middelertyde hier van met den Ontfanger Mr. Aernout Coebel te spreken, ende alsdan verder in de sake gedisponeert te werden, ende sullen de voorsz van Vlaerdingen ten voorsz dage weder komen in gyselinge.

Is

IS mede geresolveert, dat sy verstaen, dat de Bieren, de welcke binnen Scheeps-boort gedronken werden, ende daer van geen Accyns betaeldt en werdt, vry ende exempt sullen wesen van den Impost.

1556. 20. Junii. Van den Impost van Scheeps Bieren.

IS mede gevoeghlyck Appoinctement geresolveert te stellen op de Requeste van de Pachters van den Impost binnen de Steden van Delf, Rotterdam ende Schiedam.

Requeste van de Pagters van den Impost tot Delf, Rotterdam ende Schiedam.

MYn Heere den Stadthouder heeft by monde van den Heere van Assendelf de voorsz Staten doen verklaren, hoe dat hy op staende voet van de Koninghlycke Majesteyt ontfangen hadde Brieven, daer by Syne Majesteyt belaste de voorsz Staten te verklaren, hoe dat volgende het consent van die van Vlaenderen, die van Brabandt, ende namentlyk de Prælaten ende Edelen, syne Majesteyt na advenant den consente van de voornoemde van Vlaenderen consent gedragen hadden, als oock deden eenige van de Landen op de Frontieren van Vranckryck, die nochtans by desen Oorlogh gantschelyck bedorven ende van den haren gespolieert waren, en alsoo die van Hollandt geen schade, interest ofte verlies ter cause van den voorsz Oorlogh geleden en hadden, daeromme wel te meer behoorden na advenant van de andere Landen gelycke somme te accorderen, de welcke soude belopen nae advenant ter somme van drie hondert en twintig of dertigh duysent guldens, dat daeromme syluyden elcks in den haren hier van souden doen favorabel rapport, omme

Beroerende het consent vandie van Brabant Vlaenderen en andere Landen op de voorsz gealtereerde petitie.

1556. vruchtbare antwoordt inne te mogen brengen, hen gevende tot dien sine dagh, omme hier 's avondts weder in de Herberge te wesen op den ses en twintighsten deser tegenwoordiger maent Junius.

20. Junii.

Commissie opSuys ende twee Gedeputeerden van Dordrecht, omme te visiteren het besoigne van Milde, betoerende den tienden penning ende voorts beschryvinge van de Taxateurs van de Dorpen van Zuyt-Hollandt.
Pag. 37.

IS ten versoecke van den Advocaet by den Hove van Hollandt geordonneert tot Commissaris Mr. Cornelis Suys, met twee Gedeputeerden van Dordrecht, omme te visiteren het besoigne van Milde, nopende den Tienden penningh, ende te remedieren tegens de abuysen, die aldaer bevonden sullen werden, ende tot dien eynde te hooren de Taxateurs, en heeft het Hof een derden-deel van de Taxateurs van de Dorpen van Zuydt-Hollandt, daer van den Advocaet henluyden de namen by geschrifte gelevert hadde, doen beschryven alhier in den Hage in de Herberge te wesen den laetsten deser maent Junii, een derdendeel den eersten Julii, ende 't derde derdendeel den tweeden Julii daer aen volgende. Dan heeft den Heere van Assendelf bevonden van noden te wesen, dat den voorsz Milde hem de voorsz drie dagen mede by den voorsz Commissaris vinden soude, ende dat den Advocaet hem het selve sulcks schryven soude, ende voorts, dat indien hy onder hem hadde de quohieren van de voorsz Dorpen van Zuydt-Hollandt, geëxtraheert uyt sijn besoige, dat hy de selve met den eerste oversenden soude in handen van den voorsz Suys, ende indien niet, dat hy alsdan den Advocaet overschryven soude, onder wien de selve quohieren rustende zyn, op dat men de selve aldaer sou-

soude mogen recouvreren, ende den voorsz 1556.
Suys leveren, 't welck oock sulcks den Advo- 20. Junii.
caet aen den voorsz de Milde geschreven heeft.

HEeft oock den Advocaet geschreven aen de Burgemeesters ende Regeerders van Dordrecht, dat sy tegens de voorsz dagen twee van hare Gedeputeerden mede in den Hage souden schicken, omme te besoigneren als vooren.

Beschryvinge van de twee Gedeputeerden van Dordrecht ten fine voorsz.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 27. Junii 1556.

27. Junii.

P R Æ S E N T E N.

Den Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Cruningen,
Duvenvoirde,
Obdam,
Lockhorst,
Poelgeest,
Jacob vander Duyn,
ende
Wyngaerden,
als Edelen.
Willem Blasius,
Hendrick Adriaensz,
ende
Willem Schoock,
Van Dordrecht.
WillemHermanszRamp,
Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Quiryn Coertsz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Jonge Dirck Jansz,
Burgemeesters.
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden,
Sybrant Ocko, Burgemeester,

1556. 27. Junii.

Pieter Cantert,	*Jan Dirckſz 't Hoen*,
ende	ende
Mr. Adriaen Sandelyn,	*Jan Hey*,
Van Amſterdam.	Vander Goude.
Jan Willemſz Moel,	Omme te reſolveren
Burgemeeſter,	antwoordt op de
	voorſz petitie.

Pag. 38. Verbeterende de antwoordt op die gealtereerde Petitie van de Koninghlycke Majeſteyt.

TEn voorſz dage nae dat myn Heere den Stadthouder by monde van myn Heere van Aſſendelf de voorſz Staten hadde doen verklaren, hoe dat ſyne E. overgeſonden hebbende de Koninghlyck Majeſteyt de Reſolutie ende antwooordt, by henluyden op de laetſte Vergadering op de voorſz gealtereerde petitie genomen, voor antwoordt van ſyne Majeſteyt ontfangen hadde, dat alſoo die van Vlaenderen ſyne Majeſteyt geaccordeert hadden acht hondert duyſent guldens, ende die van Brabandt, te weten de Prælaten ende Edelen, ende meeſt alle de andere Landen nae advenant van dien geaccordeert hadden, daeromme ſyluyden hen mede met de voorſz Landen behoorden conform te maecken, byſonder aenſchouw nemende dat dit ſyne Majeſteyts eerſte Petitie is, ende dat de Landen met veele ende groote ſchulden geinvolveert zyn, ende dat een merckelyck getal van Ruyteren ende Knechten noch een groote ſomme ter cauſe van haer Soldye ten achteren zyn, ſoo hebben de voorſz Edelen gereſolveert voor antwoordt te ſeggen, dat ſy, omme de redenen in de voorgaende Daghvaert in 't lange verhaelt, hen bevonden in grooter ſwarigheydt ende perplexiteyt, niet te min aenmerc-

merckende de saecke voorsz, ende dat dit is syne Majesteyts eerste Petitie, waren te vreden, gevolgh hebbende van anderen, syne Majesteyt te accorderen de somme van drie hondert duysent guldens, die te betalen op drie Lichtmissen, indien men de selve termynen mochte verkrygen, ofte op twee Mey-dagen naestkomende, midts dat binnen middelertydt syluyden gedeporteert souden werden van eenige verdere petitie, ende dat hen souden volgen de andere drie poincten, in de voorgaende antwoordt geinsereert, de voorsz somme te vinden by den Tienden penningh, sulks als die laetstmael gecollecteert is, de suyveringe van dien eerst ende alvoorens gedaen zynde, ende soo wes aen den tienden penningh soude gebreken, dat 't selve gevonden soude werden by de Schiltale, ende soo verre de Gedeputeerden van de Steden niet van meeninge en waren te accorderen, dat het voorsz rest op de Schiltale gevonden soude werden, soo verklaerden de Edelen, datse de selve hare Resolutie te buyten gaen ende renuncieren wilden, ende van meeninge waren syne Majesteyt te accorderen syne eerste Petitie, te weten den Hondertsten en Vyftighsten penningh respectivelyck. Die van Dordrecht, Delf, Amsterdam ende Gouda verklaerden, gevolgh hebbende als vooren, hen conform te maecken met de voorsz Edelen, beroerende het consent van de voorsz somme van drie hondert duysent guldens, ende op de voorsz dagen ende termynen ende onder de voorschreven conditien, dan seyden de selve te willen vinden by den Twintigsten ofte Vyftienden penningh, nae 1516. 27. Junii.

dat

1556. dat sy de termynen van de betalinge souden mo-
17. Junii. gen krygen voor de twee ofte drie Jaren; verklarende voorts, dat henluyden ondraegelyck was yet, overmits de groote voorgaende lasten, op de Schiltalen te vinden. Dan die van Dordrecht verklaerden, dat van den selven Twintighsten ofte Vyftienden penningh vry ende exempt souden blyven de Renten, by henluyden verkocht, daer van de Keyserlyke ende Koninghlycke Majesteyten de hooft-somme genoten ende geprofiteert hadden. Ende die van Amsterdam verklaerden, dat den Thienden, Twintighsten ofte Vyftienden penningh geheel betaeldt soude werden by de Eygenaers, ende dat daer en boven de Bruyckers een derdendeel van dien souden betalen, mits welcken den voorsz geconsenteerden Thienden penningh merckelyck meer uyt soude brengen. Die van Haerlem verklaerden geen last te hebben, dan op de voorsz dagen, termynen ende op de voorsz conditien te accorderen de twee hondert duysent guldens, d'eene helft van dien te vinden by den Thienden penningh, ende de andere helft op de Schiltale, mits daer inne genietende hare ge-
Pag. 39. woonlycke gratie. Die van Leyden verklaerden te vreden te wesen, op de voorsz dagen, termynen ende onder de voorsz conditien te accorderen de somme van twee hondert vyftigh duysent guldens, die te vinden by den Twintighsten ofte Vyftienden penningh, nae dat sy de termynen van de betalinge te drie ofte twee Jaren souden mogen verkrygen; verklaerden voorts de voorsz van Haerlem ende Leyden, dat henluyden niet mogelyck en was yet op de Schil-

Schiltale te vinden, overmits de Drapperye, wesende de principale Neeringe van hare Steden, gantschelyck cesseerde ende te niete ginge; van gelycken oock verklaerden die vander Goude, overmidts de Brouweryen ende alle andere Neeringe binnen hare Stede oock geheel te niete gingen; ende hebben voorts de voorsz Gedeputeerden van de Steden te vreden geweest, rapport te doen van de voorsz Resolutie van de Edelen, midts welken den voorsz Heere Stadthouder henluyden dagh gegeven heeft weder in de Herberge te wesen den eersten Julii naestkomende, omme nopende de voorsz opinie van de Edelen Resolutie in te brengen, ende dat die geene, die als noch niet belast en waren, omme tot de volle drie hondert duysent guldens te komen, tegens den voorsz dagh daer toe last souden gekrygen. 1556. 27. Junii.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 2. Julii 1556. 2. Julii

PRÆSENTEN,

Den Stadthouder,
Den Heere van *Brederode*,
Cruningen,
Assendelf,
Opmeer,
Obdam,
Lockhorst,
Poelgeest,
ende
vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Willem Blasius,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht,
Willem Hermansz Ramp,

en-

1586.
21 Julii.

ende
Mr. Lambrecht,
Van Haerlem.
Quiryn Artsz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Jonge Dirck Jansz,
Burgemeesters,
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.

Dirck Hillebrandtsz,
ende
Mr. Hendrick Dircksz,
Burgemeesters,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.
Omme te resolveren antwoort op de voorsz Petitie.

Opinien van de Steden aengaende het vinden van seeckere somme voor de Koninghlycke Majesteyt. *Pag.* 40.

NAe dat de Gedeputeerden van Haerlem ende Leyden hen conform gemaeckt hadden met de andere Gedeputeerden, beroerende de volle somme van drie hondert duysent guldens, te betalen op de voorsz dagen ende termynen, soo hebben de Edelen, die van Haerlem ende Gouda geresolveert, de voorschreve somme van drie hondert duysent guldens te vinden by den Tienden penningh, ende soo wes daer by niet ten vollen opgebracht en soude mogen werden, gevonden soude werden by de Schiltale, midts dat de ses groote Steden daer inne souden genieten hare gewoonlycke gratie, welcke gratie de Edelen by manieren van communicatie ende openinge seyden, dat men soude mogen vinden by de correctie van den Tienden penningh. Die van Haerlem ende Gouda seyden,

den, dat men de selve gratie soude mogen vinden by sulcke bequame middelen, als men onderlinge soude adviseren. Die van Dordrecht, Delf ende Amsterdam verklaerden, dat men de selve drie hondert duysent guldens soude vinden by den Thienden penningh, ende soo wes daer aen soude gebreken, by den Twintighsten ofte Vyfentwintigsten penningh, sulcks als men bevinden soude van nooden te wesen. Dan die van Dordrecht verklaerden weder, dat van den Twintighsten ende Vyfentwintighsten penningh geëximeert souden blyven de Renten, by henluyden verkocht ten profijte van de Keyserlycke ende Koninghlycke Majesteyten, ende waer van hare Majesteyten de Hooft-somme hadden genoten. Die van Leyden waren van advise, dat men de voorsz somme soude vinden by twee Vyftiende penningen, die de selve, nae sy hen lieten duncken, soude furneren, de suyveringe ende correctie eerst en alvoorens gedaen zynde. 1556. 2. Julii

Hier nae soo heeft myn Heere den Stadthouder, ter presentie van den Heere van Brederode, de voorsz Staten verklaert, hoe dat de Koninghlycke Majesteyt by syner E. geadverteert zynde van de Resolutie, nopende de antwoort op de voorsz Petitie, met de selve in geender manieren te vreden was, maer begeerde, dat syluyden, nae advenant van die van Brabant en Vlaenderen, hare portie ende aenpart behoorden op te brengen, te weten de helft van die van Brabandt, beloopende ter somme van drie hondert drie en dertigh duysent drie hon-

Petitie van de Koninglycke Majesteyt, ter somme van drie hondert drie en dertigh duysent drie hondert drie en dertigh ponden acht sch.

1556. hondert drie en dertig ponden agt schellingen van
21. Julii. veertigh grooten, waer toe sy immers behoorden te verstaen, mits dat dit sijn eerste petitie was, ende tot syne blyde inkomste, dat oock syne Majesteyt niet en wilde admitteren de voorsz conditien, als eerst, dat duyrende de versochte termynen van betalinge, syluyden gedeporteert souden blyven van eenige verdere petitie, aengemerckt dat, overkomende de noot-saeckelyckheyt, syluyden als andere Landen syne Majesteyt souden behooren te assisteren, ende geen noodt wesende, hy de voorsz Staten niet meer vergen ofte moeyelyck en soude wesen, dan de Keyserlycke Majesteyt gedaen en hadde; ende aengaende het versoeck, by de Edelluyden ende Leenmannen gedaen, dat sy, delinquerende, niet meer en souden verbeuren dan sestigh ponden van veertigh grooten, dat daer op by Appoinctement gedisponeert was; ende aengaende de publicatie van de Getuygen, dat boven de advysen van die van den grooten Rade ende Rade van Hollandt, de welcke 't selve aen de Majesteyt noch niet en hadden overgeschickt, ende dat, 't selve hebbende, men generalyken soude disponeren als nae recht en reden; ende aengaende de confirmatie onder syne Majesteyt Zegel op 't Privilegie, by de Keyserlyke Majesteyt, beroerende de uytheemsche Officieren, verleent, dat in brengende vrugtbarige antwoordt, sy wel seeckerlyck meenden daer inne geen swarigheyt vallen en soude; dat oock de dagen ende termynen van betalinge, by henluyden genomen, de Koninghlycke Majesteyt te lange dachten te wesen, ende

de daeromme oock korte dagen ende termynen souden adviseren; exhiberende tot 't geene wes voorsz is Brieven van Credentie van syne Majesteyt, de welcke de voorsz Staten by den Advocaet voorgelesen zyn geweest: Waer op, nae voorgaende communicatie, by de voorsz Staten geresolveert is voor antwoordt te seggen, dat alhoewel sy bevonden geen reden te wesen, dat die van Hollandt souden opbrengen de helft van die van Brabandt, als sulcks niet gequalificeert nae advenant in Ryckdom en welvaert, nochtans genomen of sy daer toe voor dese reyse verstaen souden werden te moeten komen, dat syluyden, opbrengende de voorsz drie hondert duysent guldens, wel de helft soo veel, ende meer souden opbrengen als die van Brabandt, consideratie nemende op de geeyschte Hondertste ende Vyftighste penningen respectivelyck, ende hoe veel de selve in Brabandt ende van gelycken in Hollandt uytgebracht souden hebben, alsoo de selve Hondertste ende Vyftighste penningen gecollecteert geweest hebbende, de selve merckelyck ende excessivelyck meer uytgebracht souden hebben in Brabandt, dan alleen de helfte meer dan die in Hollandt uytgebracht souden hebben, ende hoewel sy wel meenden, midts consenterende de voorschreve drie hondert duysent guldens, syne Majesteyt te mogen contenteren, nochtans aengemerckt het voorschreve aengeven, by henluyden gedaen, waren te vreden daer op in den haren rapport te nemen, hoewel sy geen hoope en hadden verder last te mogen gekrygen, ende voorts oock rapport, omme te sien of sy

1558. 21 Julii

Pag. 411

1556. 2. Julii. naeder met den anderen souden mogen conform werden nopende de middelen omme de voorsz geconsenteerde somme te vinden, begeerende daer toe dagh omme weder in de Herberge te wesen op Maendagh naestkomende, welcken dagh by den voorsz Stadthouder henluyden sulcks geaccordeert is; ende hebben voorts de voorschreve Stadthouder ende den Heere van Brederode wel ernstelyck aen de voorsz Staten versocht, dat alsoo 't geene wes by de Maj. boven de drie hondert duysent guld. geëyscht wierde niet sonderlinge veel en was, als alleen drie en dertig duysent drie hondert drie en dertig ponden agt schell. tot haerluyder contemplatie, daer toe mede souden willen consent dragen, alsoo syluyden sekerlyck wisten, dat syluyden, boven reysende met minder consent, verlooren kosten ende moeyten doen, ende wederom gerenvoyeert souden werden, ende anders niet dan grooten ondanck halen.

Eodem a prandio.

PRÆSENTEN.

Alle de voorsz, behalven.	*Poelgeest.*
Uyt de Edelen,	Ende van de Steden,
Cruningen,	*Willem Blassius*,
Opmeer,	ende
	Jacob de Milde.

Daghgenomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

IS den dagh, omme in de Herberge te wesen, ter begeerte van den Stadthouder, geleydt op Dingsdagh 's avondts.

IS den Ontfanger Coebel ontseydt Acte te geven, eenige penningen hooger te ontfangen dan nae de permissie van de Keyserlycke Majesteyt.

1556. 9. Julii. Geen penningen te ontfangen, dan naer de permissie.

DE voorsz Staten hebben geresolveert, dat die van Vlaerdingen van den tydt af datse geinsinueert zyn den Impost van de Wynen en Bieren op te brengen, betalen sullen den Impost volgens haer Accyns-Boeck, ende aengaende de voorgaende Jaren sal een staet gemaeckt werden uyt het selve Accyn-Boeck, by Eede gesterckt wesende, om, die gesien, alsdan by de voorsz Staten geordonneert te werden, sulcks men bevinden sal naer reden te behooren.

Beroerende den Impost van die van Vlaerdingen.

OP de Requeste van den Heere van Opmeer, die gaerne soude exemptie hebben van 't Margen-geldt van sekere Veenen, genaemt de wilde Veenen; Is geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat den Suppliant hem sal reguleren navolgende d'Acten van consent, by de Staten van de Keys. Maj. verkregen, 't welck sulcks gestelt is.

Pag. 40. Requeste van den Heere van Opmeer.

OP de Requeste van de Cathuysers buyten Delf, is geresolveert voor Appostille te stellen, dat de Supplianten in 't doen van de verklaringe van de Wynen ende Bieren, binnen haren Convente gedroncken, hen reguleren sullen nae 't bewerp by de voorsz Staten daer van gemaeckt, ende aengaende haer verder versoeck, sullen spreken met den Ontfanger

Requeste van de Cathuysers buyten Delf.

1556. 2. Julii. ger van 't gemeene Landt, Mr. Arent Coebel, ende met hem overkomen, het welck sulcks daer op gestelt is.

Requeste van 't Convent van Loosduynen. OP de Requeste van 't Convent van Loosduynen, versoeckende exemptie van den Impost, is geresolveert voor Appostille te stellen. *Nihil ut petitur*, 't welck oock sulcks gedaen is.

Requeste van den Rentmeester van den Grave van Arenberge. VAn gelycken oock te stellen, *Nihil ut petitur*, op de Requeste van den Rentmeester van den Grave van Arenberge, versoeckende exemptie als vooren.

Requeste van de vier Conventen binnen den Hage. INsgelycks oock te stellen, *Nihil ut petitur*, op de Requeste van de vier Conventen in den Hage, versoeckende exemptie op het Maţgen-geldt, 't welck sulcks gedaen is.

Requeste van die van Scheveningen. AEngaende de Requeste van die van Scheveningen, oock versoeckende exemptie van den Impost, is geseydt, dat men sien sal, of in de verpachtinge van den Impost, gedaen Mr. Pieter Bruynsz, gecomprehendeert is den Pastoor van Scheveningen, ende dat men voorts sal recouvreren de Acte onder Coebel wesende, daer by verklaert is, hoe den voorsz Bruynsz hem met die van Scheveningen sal reguleren; om, dat gesien, alsdan geappoincteert te werden.

IS geresolveert op de Requeste van den Heere van Cruningen, versoeckende geëximeert te wesen van de contributie met die van Hollandt, dat den Suppliant sal doceren, dat hy met die vooren gecontribueert, ende in voorgaende Beeden oock gecontribueert heeft, omme, dat gesien, alsdan geordonneert te werden soo 't behooren sal, welck Appoinctement sulcks gestelt zynde, den Procureur Haeften gelevert is. 1556 2. Julii. Requeste van den Heere van Cruningen.

IS geresolveert voor Appoinctement te stellen op de Requeste van den Drossardt, Burgermeesteren ende Schepenen vander Schellinck, versoeckende exemptie van 't Margen-geldt, dat de Requeste, met het Quohier daer aen gehecht, gestelt sal werden in handen van Dirck van Teylingen, omme hem op het inhouden van dien ende de waerde van de Landen te informeren, ende tot dien eynde hem te vinden in 't Landt vander Schellinck, ende sijn besoigne by geschrifte te stellen, ende te leveren in handen van de Staten, omme, dat gesien, alsdan geordonneert te werden naer behooren. Requeste van den Drossaerdt, Burgemeesters, ende Schepenen vander Schellinck.

Den 21. April 1556. 21. April.

HEbben de Staten van den Lande, alhier vergadert zynde ten Convente van de Predicaren in den Hage, geordonneert den Ontfanger Aernout Coebel, te leveren Mr. Pieter Bruynsz, Pachter van den Impost alhier in den Hage, sekere Acte van de Peylinge, als hier nae geinsereert is, dat men van de Wynen, die in Acte, beroerende de peylinge van de Wynen, aengaende de Conventen en particuliere persoonen,

1556. 21. *April.* In den Hage gepasseert in absentie van den Advocaet, ende dus laet geregistreert, mits dat den Advocaet die alsdoen eerst gerecouvreert heeft. Pag. 43.

in de Kelders zyn, in Conventen, ofte in Huysen van andere particuliere Persoonen, geen peylinge doen en sal den eersten Mey 1556., soo verre die opgeschreven zyn by den Impostmeester tegenwoordigh, ende daer tegens sal men weder geen afpeylinge doen ter expiratie van de Pachte van desen Pachter, maer sal den tegenwoordigen Pachter hebben t'sijnen voordeele allen den Impost van de Wynen, die geduyrende synen Pacht inne geleydt sullen wesen, nae welcke Acte voorsz den voorsz Pachter hem sal reguleren, ende dit overmidts de klachte, die den voornoemden Pachter aen de Staten gedaen hadde van de duysterheyt in de Articulen, beroerende de selve peylinge bevonden, ende is den voornoemden Pachter hier mede te vreden dat alsulcks geschiedt, sonder ter cause van dien de Staten verder te moyen.

Ondergeteyckent,

Pieter Jan Bruynsz.

24. *April.*

Den 24. April 1556.

Hoe dat Mr. Pieter Bruynsz hem dragen sal beroerende den Impost van die van Scheveningen.

DE Staten van den Lande van Hollandt hebben gecommitteert Mr. Pieter Bruynsz, Pachter van den Impost alhier in den Hage, dat hy voor dit toekomende Jaer van 1556. den eersten Mey tot den laetsten April 1557. incluys sal collecteren binnen het Dorp van Scheveningen den Impost van de Wynen ende Bieren, die aldaer by de Tappers alleenlyck getapt en gesleten sullen werden, ende daer af goede Rekeninge houden, om de selve Staten daer af te responderen t'eynde van 't Jaer, midts dat

dat de Staten hem daer van tot redelyckheydt sullen te vreden stellen. 1556. 24. April.

Onderteyckent in absentie van den Advocaet,

Lamb. Jacobi.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 8. ende 9. Julii 1556. 8. ende 9. Julii.

PRÆSENTEN,

Den Stadthouder,
Den Heere van *Brederode*,
Cruningen,
Assendelf,
Duvenvoirde,
Mathenes,
Lockhorst,
Poelgeest,
ende
Jacob van Wyngaerden,
Uyt de naem van de Edelen.
Willem Blasius,
ende
Mr. Willem Schoock.
Van Dordrecht.
Willem Hermansz Ramp,
ende
Mr. Lambrecht,
Van Haerlem.
Quiryn Artsz, Burgemeester,
Mr. Willem Tieleman,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Jonge Dirck Jansz,
Burgemeesters,
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Dirck Hillebrandtsz,
Burgemeester
Pieter Cantert,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

1556. 8. Julii.

Omme te resolveren eyndelyck antwoort op de voorsz Petitie, ende te komen tot de somme van drie hondert drie en dertigh duysent drie hondert drie en dertigh ponden acht schell.

Pag. 441. Consent van de Staten in een somme van drie hondert duysent guldens, ten behoeve van de Koninghlycke Majesteyt, in de plaetse van den ge-eysten Hondertsten en vyftigsten penning.

DE voorsz Staten hebben geresolveert op de gealtereerde Petitie; by den Marckgrave vander Veere henluyden gedaen, ten eynde syluyden, omme eensdeels te helpen vervallen de groote schulden, daer inne de Landen van herwaerts over gekomen zyn, uyt saecke van de voorgaende Oorlogen, syne Majesteyt in de plaetse van den Hondertsten penningh van de immeubile Goederen, ende den Vyftighsten penningh van de Koopmanschappen souden willen accorderen de somme van vier hondert duysent Caroli guldens, te betalen op redelycke dagen ende termynen, voor antwoordt te seggen, dat sy hen bevonden in groote benauwtheyt ende perplexiteyt, soo overmidts de groote ende swa-re lasten, daer 't Landt van Hollant geduyrende desen Oorlogh inne gekomen is, als belast zynde met Renten van hondert dertien duysent guldens 's jaers, om welcke jaerlycksche Rente te furneren sekere groote Impoften ende Margen-gelden opgestelt zyn, de welcke apparentelyck noch beswaert sullen moeten werden, omme welcke Renten te lossen de Staten noch den tydt van tien ende meer jaren hen met omslagen sullen moeten belasten; ende dat sy hier en boven St. Jans Misse laetstleden noch hebben moeten opbrengen hondert duysent guldens, by henluyden in December laetstleden de

Key-

Keyserlycke Majesteyt geaccordeert; midtsgaders noch hondert duysent guldens moeten opbrengen, ter cause van ordinaris Beeden voor den tydt van sekere jaren, beloopende t'samen over de drie hondert duysent guldens, sonder welcke belastinge van Renten de voorsz Staten niet mogelyck geweest en hadde de voorgaende Beeden eenighsints te furneren ende op te brengen, overmidts den inbreuck van Dycken, verlies van Schepen, ende groote schade geleden in de Negotiatie ende Visscherye, behalven noch de extraordinaris onkosten, geëmployeert tot equipage van de Buysen ende Koopvaerdye, bedragende eene groote, ongeloofelycke, excessive somme, waer door de voorsz Landen soo veel ende meer beschadight zyn, als sommige Landen op de Frontieren gelegen, als ook overmidts de groote armoede, dierte van alle Waren, Victuaillen en mortaliteyt van alle Bestialen, eensdeels toegekomen uyt sake van den voorgaenden natten Jaerschare ende de jegenwoordige drooghte, daer op gevolght, waer door oock men de Landen jegenwoordelyck niet en heeft noch en mach bezaeyen, sulcks rysen ende verdieren ook dagelycks alle soorten van Victuaillen; dat overmidts de voorsz steriliteyt ende onvruchtbaerheydt noch veel van de vyf stuyvers, geaccordeert op de Marge ommegeslagen te werden, tot furnissement van de helft van de Beede van twee hondert duysent guldens, de Keyserlycke Majesteyt in de maendt van Mey anno 1555, geaccordeert, onbetaeldt zyn; ende daer en boven de geheele seven grooten, in December laetstleden, omme voor een 1556. 8. Julii.

 par-

1556. 8. Julii. partye te furneren de jaerlyckſche Renten, daer 't voorſz Landt, uyt ſaecke van de voorgaende Beeden, mede belaſt is; midtsgaders oock nog een groote partye van den Thienden penningh, in den jare 1553. de Keyſerlycke Majeſteyt geaccordeert. Ende hoewel mitsdien de voorſz Staten wel reden hadden hen van de voorſz Petitie te excuſeren, nochtans ter contrarie aenmerckende, dat dit ſyne Majeſteyts eerſte Petitie is, ende begeerende te uſeren van hare gewoonlycke goedtwilligheydt, ende meer te doen dan ſy wel vermogen, hebben de voorſz ſyne Majeſteyt geaccordeert de ſomme van drie hondert duyſent Caroli guldens van veertig grooten 't ſtuck, te betalen de eene helft Meydagh Anno 1557. naeſtkomende, ende de andere helft Meydagh anno 1558. daer aen volgende, ende dat loopendts geldts, ſulcks als ten dage van de betalinge binnen den Lande van Hollandt in Koopmans Beurſe gaen ſal, de voorſz ſomme te vinden by den Tienden penningh, ende de correctie van den voorgaenden Thienden penningh, ſoo verre die ſtrecken mach, Pag. 45. behoudelyck, dat daer inne generalyck contribueren ſullen Geeſtelycke ende Weereldtlyke, vrye ende onvrye, onder de Schiltale ofte daer buyten geſeten, van hare Goederen, gelegen onder de limiten van Hollandt, ofte die onder Hollandt ſorteren, ende nergens anders en contribueren, ende die in den jare 1553. in gelycken Tienden penningh gecontribueert hebben, ende dit alles niet tegenſtaende eenige Privilegien, exemptien ofte vryheden, die de pretenſe vryen, ofte eenige van henluyden, ter contra-

traríe hebben ofte allegeren souden mogen, hoe die oock geclausuleert mogen wesen, ende dat overmidts de noodtlyckheydt deser saecke, syne Majesteyt gelieve alle 't selve uyt syne rechte wetentheydt ende *motu proprio* te derogeren; behoudelyck oock, dat de voorsz Staten sulcke Acte, aengaende die geene, die exemptie ende vrydom pretenderen, geaccordeert sal werden, als henluyden in de laetste voorgaende Beede geaccordeert is, wesende de selve Acte van dato den seven en twintighsten December 1555.; ende hebben de voorsz Edelen ende de Gedeputeerden van Haerlem geaccordeert, dat soo wes men by den Tienden penningh ende de correctie van dien niet en soude mogen furneren, gevonden sal werden by de gewoonlycke Schiltale, midts dat de ses groote Steden daer inne sullen genieten alsulcke gratie, als sy in de ordinaris Beede gewoonlyck zyn te genieten, ende dat die geene, die niet en contribueren in de ordinaris Beede, ende vrydom ende exemptie pretenderen, op sulcke quote ende portie, in regard van 't gunt dat by de Schiltale opgebracht sal werden, gestelt sullen werden, als by de Staten geraemt sullen werden, ende dat een yegelyck sal volstaen, midts opbrengende sijne portie ende aenpart, sonder yemandt anders laten te dragen, ende dat de gratien opgebracht sullen werden by sulcke middelen, als de voorschreve Staten, ofte het meerendeel van dien, onderlinge sullen ramen ende adviseren, sonder daer inne de Schiltalen te roeren; met welcke opinie die van Dordrecht ende Amsterdam hen conform gemaeckt hebben, 1556. 8. Julii.

mits

1556. 8. Julii. mits dat de Renten, by henluyden verkocht, ter begeerte van de Keyserlycke en Koninghlycke Majesteyten, ende waer van hare Majesteyten de Hooftsomme genoten hebben, vry en exempt sullen wesen van den voorsz Tienden penningh; ende insgelycks soo hebben oock die vander Goude, mits dat sy in de portie, die by de Schiltale gevonden sal werden, sullen genieten alsulke gratie, als sy in de drie laetste voorgaende extraordinaris Beeden genoten hebben; die van Delf verklaren, dat men de voorsz somme sal vinden by den Tienden penningh, de correctie van den Jare 1553. eerst ende alvoorens gedaen ende geëxecuteert zynde, nemende tot furnissement van den eersten termyn den Tienden penningh, ende 't gunt daer en boven aen den tweeden termyn sal gebreken, by den vystienden, twintighsten ofte vyf en twintighsten penningh, ofte soo veel meer ofte min, als tot de rest, gebrekende aen den tweeden termyn, genoegh sal wesen, ofte dat men daer toe, ende omme beyde de termynen te vinden, sal gebruycken ende nemen twee vyftiende penningen, midts altoos de correctie in manieren voorsz als vooren gedaen zynde; ende indien de andere Staten, ofte eenige van henluyden, van meeninge zyn eenige partyen van de voorsz somme te vinden op de Schiltale, ende sy daer inne souden werden overstemt, alsoo de selve henluyden niet draeghlyck en zyn, ende midtsdien geen consent daer toe en souden mogen dragen, in sulcken gevalle blyven ende persisteren by hare gratie ende exemptie, ten ware sy in de selve Schiltale souden mogen

gen volstaen, contribuerende als eenige van de ses groote Steden, uytgesondert Amsterdam, ende midts sulcks doende ende contribuerende, ende verder niet, maecken hen conform de voorgaende opinien van Edelen ende andere Staten, ende anders niet; die van Leyden zyn van advise, dat men de voorsz somme sal vinden by sulcke middelen, dat de schamele Luyden verlicht mogen werden in desen benaeuwden ende duyren tydt, als by den voet van den Tienden penningh, te weten ommeslaende de twee naestkomende Jaren den vyftienden penning van de onroerende Goederen, ofte het eerste Jaer den Tienden penningh, ende het tweede Jaer den vyftienden ofte twintighsten penningh, dan by den voet van de Schiltale en is hen niet mogelyck soo grooten somme van penningen op te brengen, soo hare inkomsten, overmidts hare sobere Neeringe van de Drapperye ende den benaeuwden duyren tydt, merkelyck gediminueert zyn, ende sy op de Schiltalen moeten opbrengen haer contingent van de ordinaris Beede, noch hare portie van de Beede van hondert duysent guldens, St. Jans Misse laetstleden verschenen, noch sonder gratie hare portie in 's gemeene Landts onkosten, daer sy meer in betalen moeten dan eenige Steden van Hollandt, hier en boven sullen sy uyt de inkomsten van de Stede moeten betalen een grooten penning, tot furnissement van den Tienden penningh van de Huysen, staende binnen Leyden, soo de schamele Wevers, Vollers ende andere Ambachts-luyden 't selve niet mogelyck en sal zyn op te brengen, want sy den kost niet winnen en

1556. 1. Julii. Pag. 46.

1556. 8. Julii. en mogen, fulcks dat, indien fy geen verdere gratie en fouden genieten, dan haer ordinaris gratie, hare jaerlyckfche Renten niet en fouden mogen betalen, waer door fy over al gearresteert ende bekommert fouden werden; dat indien fy fulcke gratie mochten genieten, dat henluyden draeghlyck ware de resterende penningen van den confente, boven den Tienden penningh op te brengen op de Schiltale, fouden mede te vreden zyn, omme te toonen hare goedtwilligheydt, die te helpen vinden op de Schiltale, dan eenige nieuwe befwaerniffen op te ftellen binnen Leyden, omme te furnieren hare volle portie van de Schiltale, meer dan in andere Steden gedaen fal werden, foude niet wel te doen zyn, foo de Accynfen by de Impoften ende anders genoegh belaft zyn, ende foude cauferen het vertreck van hare Burgeren, foo de Stadt van Leyden maer een Landt-Stadt is, daer geen Negotiatie inne en is, ende niet veel midtsdien en winnen, ofte eenige andere meerdere inconvenienten; verfoecken daeromme de voorfz Staten, dat Uwe Majefteyt, aenfchouw nemende op de voorfz groote laften van die van Hollandt, de groote armoede, duyrte ende fterilliteyt, wefende in de felve Landen, gelieve haer voorfz confent te hebben voor aengenaem.

Beroerende de quohieren van de Tauxateurs van den Tien- NAe dat Mr. Cornelis Suys rapport gedaen hadde, hoe dat in de taxatie van de Taxateurs van den Thienden penningh groote fauten gepleeght waren, te weten, dat veele van henluyden de helft van de waerde van de Landen niet

niet aengebracht en hadden, soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat men de Taxateurs van den Tienden penningh, die nae voorgaende beschryvinge van den Hove voor Commissarissen gecompareert ende gehoort zyn, oversenden sal de fauten, de welcke bevonden zyn in de taxatie geschiedt te wesen, ende dat men voorts henluyden belasten sal de selve faute binnen sekeren bequamen tydt te corrigeren, ende alsdan over te senden in handen van de voorsz Commissarissen; ende aengaende de Taxateurs, die niet gecompareert en zyn, dat men de selve andermael beschryven sal, te compareren voor de voorschreve Commissarissen, met comminatie, dat indien sy niet en komen, men aldaer tot hare kosten een Commissaris senden sal, omme de correctie van den Thienden penningh te doen.

1556. 8. Julii. den penning, de fauten daer inne gepleeght, ende beschryvinge van henluyden.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, een staet maecken sal van alle de Lyf-Renten, geduyrende desen Oorloge by de Staten buyten 's Landts verkocht, en dat hy voorts Koopers soecken sal omme Los-Renten te koopen den penning twaelf, tot sulcken somme, als de hoofs-somme van de voorsz Lyf-Renten bedragen sal, ende dat hy met de selve penningen weder lossen sal de voorsz Lyf-Renten, ten ware dat yemandt in de plaetse van syne Lyf-Renten te vreden ware te nemen Los-Renten op 't gemeene Landt den penningh twaelf, in welken gevalle den voorschreven Ontfanger hem het selve sal accorderen ende toelaten.

Betoeronde het doen van de lossinge van de Lyf-Renten, buyten 's Lants verkocht, ende het soecken van Koopers van Los-Renten. Pag. 47.

Eo-

1556.
8. Julii.

Eodem à prandio.

PRÆSENTEN.

Alle de voorschreve, behalven	*Obdam*,
Cruningen,	Den Schout van Dordregt,
Duvenvoirde,	ende
	Willem Blasius,

Een ommeslagh geaccordeert van vyf groot op elcke Schilt.

IS by de Staten van Hollandt geaccordeert, dat op elcke Schilt ommegeslagen sal werden vyf groot, omme daer mede te betalen de Wedden, Reysen ende Vacatien van de Edelen, den Advocaet ende andere Heeren ende Officieren van den Lande van Hollandt, ende voorts te vervallen andere gemeene Landts onkosten.

De gyselinge van die van Stolwyck, ende te vernemen nae de waerde van hare Landen.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger Coebel twee van die van Stolwyck, alhier in den Hage wesende, sal doen gyselen, omme op te brengen de reste van den Thienden penningh, 't welck sy noch schuldigh zyn, ende dat binnen middelertyde die vander Goude trecken sullen by die van Schoonhoven, omme hen gesamentlyck ende secretelyck te informeren van de waerde van de Lande van de voorsz van Stolwyck; ende sal by den Hove van Hollandt aen de voorsz van Schoonhoven Brieven van credentie geschreven werden, ten eynde sy die vander Goude geloof geven in het geene wes sy hen verklaren sullen, ende volgende dien met hen besoigneren.

De

DE Staten van Hollandt hebben geaccordeert den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, dat hy de Dorpen, swarigheyt makende in de collectatie van de seven groot, die op de voet van de Schiltale opgebracht moeten werden, tot furnissement van een partye van de loopende Renten, daer 't Landt mede belast is, een voet sal geven haere collectatie te doen nae inhoudt van het bewerp van formatie hier nae geinsereert, en dat de Staten te vreden sullen wesen met de geene die den voorsz voet in 't collecteren sullen volgen.

1556. 8. Julii. Verklaringe, hoe de Dorpen haen dragen sullen in 't opbrengen van de seven grooten op den voet van de Schiltale.

N. werdt gesommeert voor de somme van N. over hare portie in den ommeslagh, die by Octroy van de Koninghlyke Maj. geconsenteert is ommegeslagen te werden over 't Landt, tot betalingen van de jaerlycksche loopende Renten, die verkogt zyn geduyrende desen laetsten Oorloge, tot furnissement van de Beeden geconsenteert, welcke somme dit N. sal vinden op de Bruyckweer, stellende op elk pondt van veertigh grooten, die de Margen jaerlycks in huyr gelden ofte gelden souden, indien die verhuyrt werden, een oort, halve stuyver, stuyver, ofte meer, ende dat sy bevinden, dat de settinge met de voornoemde somme over een komt, ende dit tot laste van de Bruyckers; welverstaende, dat ter plaetse daer de Landen eenparigh van waerde zyn, N. deselve somme sal mogen doen collecteren op de Marge.

1556. 8 *Julii.* Pag. 48.

Te supersederen met Timmerage van de Kamer, daer 's Landts Stucken in geleyt souden werden.

IS by de Staten geresolveert, dat men met de Timmerage van de Kamer, daer inne men des gemeene Landts Rekeningen, Papieren ende Stucken soude leggen, noch sal supersederen voor seeckeren tydt, ende dat de Behoeften, tot dien eynde op gedaen, weder verkocht sullen werden ten meesten oirbaer van 't Landt.

Ordonnantie voor den Griffier van Hollant volgende voorgaende taxatie.

IS geresolveert dat den Advocaet den Griffier van Hollandt Ordonnantie sal passeren op syne Declaratie, de Staten overgegeven, volgens de taxatie, by de Gedeputeerden van de Staten daer op gedaen, sonder in de selve Ordonnantie te insereren de clausule by provisie, die den Griffier wel begeert hadde daer inne te hebben, gelyck oock t'anderen tyde by de selve Staten geresolveert is geweest, ende dat den voorsz Griffier sulcke doleantie, beroerende de kleynigheydt van sijn taxatie, de Staten sal mogen overleveren nae sijn believen, om, de selve gesien, alsdan daer op gedisponeert te werden.

Te recouvreren Acte provisioneel van die van Delf.

IS den Advocaet belast, aen die van de Reken-kamer, ofte aen den Rekenmeester Stalpart, te vervolgen, omme te hebben de Acte provisioneel, daer by die van Delf verklaert zyn te mogen volstaen, midts contribuerende met drie duysent Schilden in 's gemeene Landts onkosten.

Of die van Sevenbergen in de Schiltale contribue-

IS van gelycken den voorsz Advocaet belast te spreken met die van de Reken-kamer, omme te weten of die van Sevenbergen mede gestelt zyn in de Schiltale, ende hoe verre daer inne ge-

gebesoigneert is, alsoo de selve over langen tydt bedyckt zyn geweest, waer van die van de Reecken-kamer by den Advocaet gesprocken zynde, hem voor antwoordt gegeven hebben, dat hy die van de Financie aen henluyden geschreven wesende, omme te hebben haerluyder advis, de selve, geleden bet dan twee maenden, voor antwoordt geschreven hebben, dat sy behoorden in de Schiltale gestelt te werden, ende oock hoe hoogh men die behoorde te stellen, maer en hadden zedert daer van niet meer vernomen, waer van ook den Advocaet de Staten rapport gedaen heeft. 1556. 8. Julii. ren, ende wat by de Reecken-kamer daer inne is gedaen.

DE Staten hebben geordonneert Mr. Aernout Coebel, te betalen den Bode Cristoffel Hermansz acht Dagh-gelden, na vermogen sekere Ordonnantie van den Hove van Hollandt, in dato den sesden Junii 1556., uyt saecke van gebracht te hebben Brieven van advis van den selven Hove aen die van den Secreten Rade, beroerende de saecke, dat de Edelen ende Leenmannen van Hollandt, delinquerende, niet meer en souden verbeuren dan sestigh ponden van veertigh grooten. Ordonnantie voor den Boode Christoffel Harmansz.

DE voorsz Staten hebben belast den Advocaet, Ordonnantie te passeren van negen dagen voor den selven Cristoffel, uyt saecke dat hy door authoriteyt van den Advocaet in diligentie gereyst is nae Mechelen, omme te vervolgen seker Mandament van appel op de concessie ende executie van seecker Mandament, geimpetreert by den Procureur Generael van Andere Ordonnantie voor den selven.

 den

1556. 8. *Julii.* den Grooten Rade, ende Mr. Andries Salomon, om eenige Getuygen te daghvaerden, te compareren tot Mechelen, om aldaer getuygenis der waerheydt te geven.

Te vervolgen expeditie op het Mandament van Appel tot Mechelen. IS de Gedeputeerden, boven reysende, belast, te vervolgen expeditie, beroerende 't voorsz Mandament van appel.

Pag. 49.

By wien den Griffier betalinge gedaen sal werden van de Acten, Copien, &c. IS by de voorsz Staten geresolveert, dat alsoo den Griffier van Hollandt verklaert heeft, voortaen geen Acten, Executorien, Copien, Missiven ende andere diergelycke en wil doen maecken voor 't gemeene Landt, sonder daer van promptelyck betaeldt te zyn, dat den Advocaet van deselve Stucken, 't gemeene Landt van noden wesende, den voorsz Griffier betalinge doen sal, midts van hem nemende behoorlycke acquiten, ende dat tot dien eynde den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, den voorsz. Advocaet geven sal hondert Caroli guldens, daer van hy gehouden werdt Rekeninge te doen, des versocht zynde.

Den

Den 9. Julii 1556. 1556. *9. Julii.*

PRÆSENTEN.

Aſſendelf, Lockhorſt, Schoock, Milde, Veen,

Ende voorts alle de voorſz Gedeputeerden van de andere Steden.

OP de Requeſte van die van Aſſendelf, verſoeckende ſurcheantie van de executie van den Tienden penningh, Is gereſolveert voor Appoinctement te ſtellen, dat de Staten verklaſen, dat midts by de Impetranten opbrengende de ſommen van acht en veertigh ponden tien ſchellingen van veertigh grooten, den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel met de verdere executie ſurcheren ſal, ter tydt toe het quohier van den Tienden penningh van de Supplianten geviſiteert ende anders by de Staten geordonneert ſal weſen, welck Appoinctement den Advocaet daer op geſtelt hebbende, ten ſelven dage die van Aſſendelf gelevert heeft. Requeſte van die van Aſſendelf, om ſurcheantie van executie van den Tienden penningh.

IS by eenige Gedeputeerden van de Staten ſekere Inſtructie gemaeckt, om de Koninghlycke Majeſteyt te vertoonen de groote laſten en armoede van den Lande van Hollandt, ende dat daer door ſyluyden qualyck ſullen mogen opbrengen de geconſenteerde Beede van drie hondert duyſent guldens, luydende van woorde tot woorde als hier nae volght. Inſtructie, om de Koninghlycke Majeſteyt te vertoonen de laſten en armoede van Hollandt.

1566.
9. Julii.

Instructie voor de Gedeputeerden van de Staten, te Hove reysende, om te vertoonen de Kon. Maj.

DAt het voorgaende Jaer soo seer nat geweest is, dat veel al van den Somer-Koorn, Hoy ende Voeder in den Velde gebleven, ende aldaer bedurven ende verrot is geweest.

Ende het geene dat van den Velde in de Schuyr gebracht is, seer weynigh geschoten ende uytgegeven heeft, en 't Hooy en Voeder seer nat, en verbroeyt is geweest.

Dat uyt oorsaecke van de soberheydt van 't Voeder, 't welck gewonnen is geweest, soo hebben de Landtluyden hare Beesten in de natte Weyden ende Beemden moeten houden gaen, soo langh als sy eenighsints gemogen hebben, hoewel nochtans in comparatie van andere Jaren de Beesten seer vroegh uyt de Beemden op de Stal gebracht zyn geweest.

Door alle welcke nattigheydt ende quaedt Voeder soo grooten sterfte gekomen is onder de Beesten, dat veel al van de Landtluyden hare Beesten meest afgestorven zyn, ende andere Beesten weder tot excessive groote kosten hebben moeten koopen, omme eenighsints in het gebruyck van hare Landen te mogen blyven.

Pag. 50. Ende zyn oock veele Landen ledigh ende ongebruyckt blyven leggen, uyt sake dat 'er geen Beesten te krygen zyn geweest om het Landt te beslaen.

Dat

Dat oock door de voorsz groote nattigheydt van den voorgaenden Jare weynigh Winter-Koorn gezaeyt is. 1556. 9. Julii.

Ende door de voorsz nattigheydt ende de groote drooghte, in den jegenwoordigen Jare daer op gevolght, zyn de Landen soo verhart ende verkorst geworden, dat men tot veel plaetsen geen Somer Koorn heeft mogen zaeyen.

Ende het selve dat gezaeyt is geweest, overmidts de groote drooghte veel al ondergebleven, verdrooght ende tot geen perfectie gekomen en is.

Al 't welck by experientie bevonden is soo in de verhuyringe van de Kon. Majesteyts Tienden, als in de Tienden, de Geestelycke Personen, Edelen ende andere toebehoorende, de welcke by na de helft soo veel voor dit jegenwoordige jaer in pachte niet gegouwen en hebben, als de selve in gemeene Jaren gedaen hebben.

Dat oock door de jegenwoordige groote drooghte weynig Gras gewassen en oock Hooy geteelt is.

Waer door weynigh Boters ende Kaes, wesende het eenige onderhoudt ende Voedtsel van dese Landen, gemaeckt is gheweest.

Uyt welcke oorsaecke de schamele Ambachs-luyden, in de Steden woonende, de helft meer voor Boter, Kaes ende Melck, die sy by de kleyne Mate koopen, geven moeten, dan sy in voorlede jaren plegen te doen.

1556. 9. Julii. Ende is generalyck in alle Victuaillen jegenwoordelyck sulke dierte, als by memorie van Menschen oyt geweest is.

Sulcks dat de Dag-huyren van de schamele Luyden soo veel niet streecken en mogen, dat sy voor haer nootdruft daer van Boter, Kaes ende Melck mogen koopen.

Uyt alle welcke redenen ende armoede de voorsz Staten tot noch toe niet en hebben mogen komen tot betalinge van den Thienden penningh, geaccordeert in den Jare 1553., soo dat henluyden nog resteert een groote merckelycke somme van penningen, behalven de correctien, wat executien daer toe oock gebesight geweest zyn.

Van gelycken resterende Staten noch merckelycke sommen van penningen, by henluyden in de jaren 1554. en 1555. geconsenteert, ende op de Margentalen omgeslagen.

Omme alle welcke resterende penningen te furneren, sy te meer Los-Renten ende Lyf-Renten hebben moeten verkoopen.

Die oock tot sulcken somme gewassen zyn, dat de Staten geen hoop en hebben 't Lant daer van te mogen binnen twaelf Jaren ontlasten, al waer 't oock sulcks, dat de Landen in pais bleven.

Ende al is 't soo, dat sy, omme de voorsz Renten eenighsints te furneren, geaccordeert hebben op de Margentalen seven grooten ommegeslagen te werden, in regarde van den Impost van de Wynen ende Bieren, die binnen de Steden opgestelt is, hebben tot noch

noch toe van de selven seven grooten niet, of seer weynigh, mogen gekrygen. 1556. 9. Julii.

Welcken Impost ende seven groote evenwel niet en mogen strecken de volle betalinge van de Renten.

Sulcks dat desen aengemerckt de voorsz Staten niet en sien, hoe dat sy de geconsenteerde Beede van drie hondert duysent guld. sullen konnen furneren, wat middelen dat sy oock excogiteren en aengrypen. Pag. 51.

Ende hoewel die van Hollant niet en palen ende gelegen en zyn naest de Frontieren van de Vyanden, soo hebben nochtans de selve by inbreuck van Dycken, neminge van Schepen ende Buysen, op de Zee sulcke ende meer schade geleden, als sommige Landen, leggende op de Frontieren van Vranckryck.

Sulcks dat daer door veele van de Ondersaten van Hollandt van hare geheele substantie ende welvaren gepriveert zyn.

Ook mede soo met de Equipage van de Koopvaerdye ende Haringhvaert, volgende de Ordonnantie ende bevel van de Koninglycke Majesteyt toegerust wesende, nae inhoudt van seker Placaet, eertydts daer op geëxpedieert, tot groote ende excessive kosten van de Ingezetenen van Hollandt.

Waer door oock de Ondersaten van Hollandt, geduyrende het bestandt, in hare Negotie ende Koopmanschap sonderlinge geen profijt en mogen consequeren.

Ende boven allen desen sal bevonden werden, dat die van Hollandt opbrengende de

 voorsz

1556.
9. Julii.

voorsz somme van drie hondert duysent guldens, merckelyck meer contribueren dan de helft van de portie van die van Brabandt, consideratie nemende op de eerste geëyschte petitie van den Hondertsten ende Vyftighsten penningh respectivelyck.

Alsoo de selve gecollecteert geweest hebbende in Brabandt, ongelyck meer uytgebracht soude hebben dan de helft meer van het geene wes de selve in Hollandt uytgebracht soude hebben.

Hoewel nochtans die van Hollandt nergens nae en vermogen te furneren de helft van de portie van die van Brabandt, als sulcks nae advenant niet gequailificeert zynde in Ryckdom ende welvaert.

Visitatie van de antwoordt op de Petitie.

GEvisiteert wesende de voorsz antwoordt, de Koninghlyke Majesteyt te doen op de voorsz petitie, is geresolveert dat men de selve sulcks overleveren sal.

Te vernemen, wat Beeden by die van Brabant de naeste twintigh of vyf en twintigh Jaren geconsenteert zyn.

IS geresolveert dat men uytsien sal nae yemandt, goede kennisse in Brabandt hebbende, omme te vernemen, wat Beeden de naeste twintigh ofte vyf en twintig jaren by die van Brabandt geconsenteert zyn, dat evenwel den Advocaet, in Brabandt komende, den Griffier van der Ordre ofte andere sal ondervragen, wat Rentmeesters Generael van de Beeden, ofte particuliere Rentmeesters van de Quartieren in den voorleden jare geweest zyn, omme, dat wetende, tot kennisse van 't geene des voorsz is te mogen komen.

Is

IS den Advocaet belast, ter naester Daghvaert de Staten te vermanen, hoe dat men hem voortaen dragen sal beroerende de correctie van den Tienden penningh, daer op syluyden rapport genomen hebben.

1556. 9. Julii. Ter naester Daghvaert te vermanen de sake vanden Tienden penningh.

Den 10. Julii 1556.

HEeft den Advocaet alle de voorsz Resolutien genomen den achtsten ende negenden Julii, den Ontfanger Coebel toucherende, tot ses toe in getale den voorsz Coebel gelevert.

Overleveringe, Coebel gedaen van ses Resolutien.

Den 15. Julii 1556.

15. Julii. Pag. 52.

P R Æ S E N T E N,

Uyt de naem van de Edelen.
Lockhorst,
Ende van de Steden,
Schoock,
Berckenrode,
Mr. Lambrecht,
Quiryn Aertsz,
Adr. van Leyden,
Jonge Dirck Jansz,
van Veen,
Dirck Hillebrandtsz,
Pieter Canter,
Mr. Jan Prince,
Jan Willemsz Moel.

DE Gedeputeerden van de Staten gekomen wesende tot Dordrecht, in meeninge omme te Hove te reysen, omme haer voorsz Antwoordt ende Consent van drie hondert duysent guldens inne te brengen, soo heeft myn Heer den Stadthouder, aldaer gekomen wesende, de selve by hem ontboden, ende verklaert, hoe dat

Vermaninge by den Stadthouder de Gedeputeerden van de Staten tot Dordregt gedaen,

1556. dat hy van den Hertogh van Savoyen Brieven
15. *Julii.* ontfangen hadde, dat de Majesteyt van den Koningh met de voorsz Antwoordt ende Consent in geender manieren te vreden en was te stellen, maer begeerde dat de Staten nae advenant van die van Vlaenderen en Brabant, boven de voorsz drie hondert duysent guldens noch souden accorderen de somme van drie en dertigh duysent drie hondert drie en dertigh ponden acht schell.; alsoo anders het selve soude wesen van quade consequentie, ende dat het selve consent by syne Majesteyt niet en soude werden geaccepteert, maer dat syluyden wederom gesonden souden werden, dat daeromme syluyden te rugge weder nae Huys reysen souden, ende hier van rapport doen, ende hen weder in den Hage vinden den twee en twintighsten der selver maendt van Julius; waer op den Advocaet, naer voorgaende communicatie met de voorsz Gedeputeerden gehouden, den voorsz Stadthouder voor antwoordt gegeven heeft, dat de voorsz Gedeputeerden wel verstaen hadden 't geene wes by syne Mo. E. henluyden voorgehouden was; ende hoewel sy geen hoope en hadden eenige verdere last te gekrygen, nochtans, aengemerckt dat syne Majesteyts begeerte was, dat sy van 't geene wes voorsz is rapport souden doen, en wouden de selve syne begeerte niet weerhoorigh wesen, en souden hen sulcks ten voorsz gepræfigeerden dage in den Hage vinden.

Niet te Hove te reysen, maer wederom te keeren, ende hen in den Hage te vinden den twee en twintighsten Julii.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 23. ende 24. Julii 1556. 1556. 23. Julii. Pag. 53.

PRÆSENTEN,

Den Stadthouder,
Den Heere van *Brederode*,
Cruningen,
Assendelf,
Goudriaen,
Lockhorst,
Egmont,
Poelgeest,
ende
Jacob van Wyngaerden,
Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius,
ende
Mr. Willem Schoock,
Van Dordrecht,
Joost van Hillegom,
ende
Mr. Lambrecht,
Van Haerlem.
Quiryn Aertsz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Jonge Dirck Jansz,
Burgemeesters.
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden,
Dirck Hillebrandtsz,
Burgemeester,
Pieter Cantert,
ende
Mr. Jan Prince,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel,
Burgemeester,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme te resolveren antwoordt, beroerende de versochte augmentatie boven de drie hondert duysent guldens.

De

1556. 22. Julii. Berderende de verfochte augmentatie boven de drie hondert duysent guldens.

DE voorsz Gedeputeerden op 't geene wes voorsz is gecommuniceert hebbende, hebben den Advocaet belast, myn Heer den Stadthouder voor antwoordt te seggen, dat aenschouw nemende op de groote lasten, daer 't Landt van Hollandt tegenwoordelyck geinvolveert is, ende de groote armoede, duyrte, steriliteyt ende mortaliteyt van Beesten, wesende in de selve Landen, syluyden geen middelen en wisten te adviseren, omme de voorsz geëyschte augmentatie op te brengen, te min alsoo sy geen bequame middelen en wisten voor te stellen, omme te vinden de gratien van de ses grootste Steden in de portie, die by de Schiltale gevonden souden moeten werden, de welcke een groote merckelycke somme soude bedragen, dat daeromme henluyden niet doenlyck en was in de voorsz. augmentatie te consenteren, maer genoodtsaeckt waren te persisteren by 't voorgaende consent van drie hondert duysent guldens, 't welck hen noch lastigh genoegh vallen soude, om te furneren ende op te brengen, begeerende dat den voorsz Stadthouder ende Brederode de selve hare antwoordt voor aengenaem wilden hebben: Waer op den voorsz Stadthouder ende den Heere van Brederode de voorsz Staten geseydt hebben, dat aengemerckt de kleynigheydt van de voorsz geaugmenteerde somme, sy wel gehoopt hadden, dat de selve by henluyden bewilligt soude geweest hebben, ende verduchten seer, ende lieten hen genoegh sekerlyck duncken, dat de Majesteyt met de selve hare Antwoordt niet en soude wesen te contenteren, ende daeromme wederom ge-

sonden souden werden, tot groote kosten van den Lande; dan aengesien syluyden geen verder last en hadden konnen gekrygen, en kosten het selve henluyden niet afdrucken, dat daeromme sy hen met de selve antwoordt vinden souden by de Koninghlycke Majesteyt, ende daer toe nemen een sekeren dagh, midts welcken de voorsz Staten besloten hebben tot Dordrecht te wesen den dertighsten deser maendt, omme voorts ten Hove te reysen.

1556. 21. Julii

Pag. 54.

EOdem soo hebben de voorschreve Staten geaccordeert dese navolgende Acte.

Den Ontfanger Coebel belast geen betalinge te doen van de twee en twintig duysent guldens als de selve nog niet ontfangen hebbende.

Alsoo by de Acte van den consente, in dato den seven en twintighsten December 1555. de Staten van den Lande van Hollandt by de Koninghlycke Majesteyt geaccordeert is, dat sy van de helfte van de somme van twee hondert duysent guldens, by henluyden ten voorsz dage de Keyserlycke Majesteyt geconsenteert, ende die op den laetsten termyn gevonden sal werden, souden mogen innehouden alle het geene wes boven de acht en tseventigh duysent guldens, daer vooren sy hare Obligatie gegeven hebben, noch resteren sal, ende dat soo wel voor den geenen, die overmits armoede hare portie soo geringe niet en sullen mogen opbrengen ende betalen, als die exemptie ende vrydom pretenderen, beloopende het selve rest ter somme van twee en twintigh duysent guldens, ende dat de questien ende processen van de voorsz pretense Exempten noch niet getermineert en zyn,

en-

1556. 13. Julii.

ende dat aen den voorsz laetsten termyn noch sekere groote merckelyke somme van penningen resteren te betalen; Soo hebben de voorsz Staten den Ontfanger van het gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, belast van de voorsz twee en twintigh duysent guldens geen betalinge te doen, als de selve noch niet ontfangen hebbende, ende dat ter tydt en wylen toe anders by henluyden geordonneert sal wesen.

De Margentalen van die van Stolwyck getauxeert op seven guldens, ende volgende dien den Thienden penningh te betalen.

DE voorschreve Staten hebben mede geaccordeert dese naervolgende Acte.

Alsoo de Ingezetenen van Stolwyck tot noch toe onwilligh gebleven zyn, omme te brengen de rechte waerde van hare Margentalen, immers de selve niet hooger getauxeert en hebben, dan sommige op anderhalve gulden, sommige op twee guldens, drie guld., sommige oock op twintigh, vyf en twintigh ende acht en twintigh stuyvers; hoewel nochtans by voorgaende informatie gebleken is, dat de selve Margentalen d'een door d'ander wel souden al meest waerdigh zyn ses, seven, acht ofte negen guldens, ende meer; ende hoewel midts dien de voorsz Staten de selve Margentalen de een door d'ander wel souden hebben mogen taxeren ter somme toe van acht guldens, nochtans modererende het selve, hebben by provisie verklaert, de selve in huyre jaerlycks waerdigh te zyn seven guldens, ende dat dien achtervolgende syluyden daer van den Tienden penningh sullen betalen ende opbrengen, ende dat d'on-

d'onwilligen tot betalinge van dien by den Ont- 1556.
fanger van het gemeene Landt, Mr. Aernout 23. Julii
Coebel, by gyfelinge geconstringeert sullen werden; ende indien de voorsz van Stolwyck souden willen sustineren eenige van hare Margentalen min waerdigh te zyn, sullen daer van de voorsz Staten hare doleantie ende klachte mogen overgeven, omme, die by henluyden gesien, daer op gedisponeert te werden nae behooren.

Eodem à prandio.

P R Æ S E N T E N,

Alle de voorschreve.

DE voorsz Staten hebben gecommitteert den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Cobel, omme hem eerstdaeghs te Hove te vinden, ende van harent wegen de Koninghlyke Majesteyt te presenteren sekere Requeste, ende by de middelen ende het inhouden van dien aen de Majesteyt te versoecken, dat syne Majesteyt gelieve voor den tydt van drie toekomende maenden tot synen laste te nemen 't interest ende frait van soo veel duysent guldens, als de voorsz Staten niet en sullen mogen furneren ende opbrengen tot betalinge van de acht en tseventig duysent guldens, daer vooren syluyden gezegelt ende hare Obligatien gegeven hebben, om de selve op te brengen in de Sincxenmarct.

Pag. 55.
Te vervolgen prorogatie van 't frait ende interest van de penningen, die op de Sincxemerct niet en mogen opgebragt werden.

1556. 23. *Julii.* De Koopers vande Los-Renten gelyke Brieven te geven als de voorgaende Koopers gehad hebben.

DE voorsz Staten hebben den voorsz Ontfanger belast, dat hy de Koopers, die Los-Renten sullen koopen tot aflossinge van de Lyf-Renten, staende op 't gemeene Landt, sal toe seggen alsulcke conditien ende voorwaerden, als in de voorgaende Rente-Brieven gestelt zyn, ende dat hy de selve Rente-Brieven in conformité van de anderen sal doen expedieren, sonder yet daer inne te altereren, ende dat om de Koopers te williger te maecken.

Die van Stolwyk binnen den tydt van acht dagen de rechte waerde van hare Landen aen te brengen onder haren Eedt.

NAe dat by den Ontfanger Coebel de Staten verklaert is geweest, dat die van Stolwyck weder in gyselinge gecompareert zynde, te vreden waren de rechte waerde van hare Margentalen aen te brengen, soo is by de voorsz Staten verklaert, hoe dat de voorgaende Resolutie, henluyden aengaende, in surcheantie gehouden sal werden den tydt van acht dagen, en dat binnen middelertyde de voorsz. van Stolwyck de rechte waerde van hare Landen sullen aenbrengen onder haren Eedt, ende dat den voorsz Ontfanger henluyden seggen sal, datse de verklaringe van hare Margentalen te rechte passen te doen, alsoo by de Staten daer op informatie is doen nemen, op datse niet achterhaelt en werden.

Beroerende de Staten tegens den Prince van Orange.

NOpende de saecke van de Staten, hangende voor den Grooten Raede jegens den Prince van Orange, de welcke de Koninglyke Maj. belast heeft in surcheantie te houden; Is geresolveert, dat de Gedeputeerden, tot Mechelen komende, ondersoeck sullen doen, wat conclu-

fte by die van den Grooten Rade in de voorsz sake genomen is, om, dat wetende, alsdan verder daer inne te adviseren. 1556. 23. Julii

Den 24. Julii 1556. 24. Julii

PRÆSENTEN.

Uyt de Edelen,	*Quiryn Aertsz,*
Assendelf,	*Mr. Adriaen Milde,*
Ende van de Steden,	*Mr. Jan Prince,*
Schoock,	*Jan Willemsz Moel,*
Joost Hillegom,	ende
Lambrecht Jacobsz,	*Jan Hey,*

Zyn gecommitteert tot de revisie van des Griffiers Declaratie die geene, die de selve te vooren getaxeert hadden, te weten Mrs. Jacob Verduyn, Jacob van Eynde ende Jacob de Milde. Gecommitteerden tot de revisie van de Griffiers Declaratie.

NOpende de saecke van de Staten tegens Huben Piets, hangende voor den Secreten Rade (de welcke, niet tegenstaende dat de proceduren, hangende voor die van Maestricht, by die van den Secreten Rade in surcheantie gehouden waren) van die van den Rade van Brabandt besloten Brieven subreptivelyck verworven hebben, om het voorsz Proces te wyderen; Is geresolveert, dat de Gedeputeerden, te Hove komende, vervolgen sullen, dat die van den Rade van Brabandt belast zy, gelycke Missiven niet meer te expedieren, ende die van Maestricht, de selve niet te obedie- Betreffende de saecke van de Staten tegens Huben Piets van Maestricht. Pag. 56.

1556. 24. *Julii.* dieren, als subreptif ende obreptif wesende.

Beroeren de augmentatie van Christoffels voorgaende Ordonnantie.

OP het versoeck van Christoffel den Bode, begeerende sijn voorgaende Ordonnantie van de reyse tot Mechelen gedaen, omme te vervolgen seker Mandament van appel, geaugmenteert te hebben; Is geresolveert, dat hy, omme de consequenties wille, voor dese reyse met de selve Ordonnantie hem sal laten genoegen, dan doende weder een andere reyse, voor 't Landt, sal alsdan daer op regard genomen werden, ende is den Advocaet belast 't selve te teyckenen ende in memorie te houden.

Requeste Mr. Cornelis Duyst.

OP de Requeste van Mr. Cornelis Duyst, is geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat alsoo het beneficie, daer van aldaer gementioneert wordt, staet tot collatie van de Koninghlycke Majesteyt, en daeromme syne Majesteyt pretendeert de kennisse van de saecke hem ende die van syne Majesteyts Secreten Rade te competeren, *ergo nihil.*

Requeste van die van Schiedam, om restitutie van sekere penningen.

OP de Requeste van die van Schiedam, versoeckende restitutie van vier en sestigh ponden dertien schellingen ses penningen, is geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat de Staten verklaren, dat de Landen, in desen geroert, de Stede van Schiedam alleen toebehooren, ende de Burgemeesters aldaer te vreden zyn 't selve sulcks by Eede te verklaren, dat de selve Landen, voor de twee deelen vry ende exempt sullen wesen van den Tienden penningh, or-

don-

donnerende den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, de Supplianten te restitueren 't geene wes hy t'over ontfangen heeft. 1556. 24 Julii.

OP de Requeste van de Ingelanden vander Broecke, versoeckende ongemolesteert te wesen vande seven groot op de Marge, is geresolveert voor Appoinctement te stellen, *Nihil.* Requeste van die van der Broeck.

OP de Requeste van den Convente van Jerusalem binnen Haerlem, versoeckende exemptie van den Impost, Is geresolveert, dat de Staten van Hollant verklaren, dat die van Haerlem sullen spreken met den Pachter van den Impost aldaer, omme hier op te hebben sijn advis, ende dat gesien, alsdan gedisponeert te werden nae behooren. Requeste van den Convente van Jerusalem binnen Haerlem.

OP de Requeste van die van Haringkarspel, versoekende de seven groot te mogen vinden op de Margentalen, is geresolveert, dat de Supplianten hen sullen reguleren nae inhoudt van de acte van consent en het geene dat den Ontfanger van het gemeene Landt hen daer by sal verklaren. Requeste van die van Haringkarspel.

OP de Requeste van die van 's Gravesande, versoeckende exemptie van 't Margengeldt, is geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat indien de Margentalen ende Landen, in desen geroert, den Armen toebehooren, ende voor sulcks aengebracht zyn onder de Margentalen Requeste van die van 's Gravesande, om exemptie van het margengeldt.

 van

1556. 24. Julii. Pag. 57. van die van 's Gravesande, vry sullen wesen van den Thienden penningh, soo verre de selve geheel by den Armen gehuyrt werden.

Requeste van die van Tuyl en Broeck. OP de Requeste van die van Tuyl ende Broeck, versoeckende te contribueren in de Margentalen volgende haer Privilegie van exemptie; Is geresolveert, dat dese Requeste gestelt zy in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, midtsgaders dat advis van Witte vander Hoeve daer aen gehecht, ten eynde hy daer op geve sijn advis, omme, dat gesien, by de Staten geordonneert te werden nae behooren.

Requeste van den Bailliu van Kennemerlant, om taxatie ende Ordonnantie van seeckere kosten ende vacatien. IS by de Staten geresolveert op de Requeste van den Bailliuw van Kennemerlandt, versoeckende taxatie ende Ordonnantie van sekere kosten en vacatien, voor Appoinctement te stellen. De Staten van Hollandt gesien hebbende dese Requeste ende Uwer Mo Heeren Appoinctement, daer op gestelt, verklaren, dat alsoo de gelycke kosten ende Vacatien, als den Suppliant pretendeert hem te competeren, in alle de Steden ende Vlecken van Hollandt by de Ingezetenen aldaer gedragen zyn, hy Suppliant daeromme, soo verre hem eenige actie daer toe competeert, de selve oock behoort te vervolgen aen d'Ingezetenen van de Plecken ende Dorpen, daer mede hy gebesoigneert heeft, sonder dat de selve om redenen voorsz eenighsints gebracht mogen werden tot laste van het gemeene Landt, te min alsoo 't selve soude wesen van seer quade consequentie.

BY Coenraedt, myn Diehaer, Coebel gelevert de voorsz Acte, inhoudende dat hy de Koopers van de Renten sal gelycke Brieven leveren, als de voorgaende Renteniers gelevert zyn, mitsgaders oock de voorgaende daer by gecommitteert, omme te vervolgen dat het fruit ende interest van de penningen, die op Sincxenmarct by de Staten niet opgebracht en mogen werden, volgende hare verzegelinge, voor den tydt van drie maenden by syne Majesteyt gedragen soude werden, midtsgaders noch seeckere Instructie, omme de Kon. Maj. te vertoonen de lasten ende Armoede van 't Lant.

1556. 24. Julii. Overleveringe, Coebel gedaen van twee Acten ende seeckere Instructie.

Den 27. Julii 1556. — *27. Julii.*

DEn Advocaet heeft Suys gerestitueert het Quohier van den Thienden penningh van die van Stolwyck, het welck hy Coebel doen leveren hadde, omme die vander Goude over te senden, daer van een Recepisse noch rust onder Coebel, het welck gerecouvreert moet wesen; ende heeft den Advocaet ten selven dage van Suys ontfangen 't besoigne van Uytwyk, beroerende den Tienden penning, om te senden Mr. Jacob de Milde, sulks hy gedaen heeft.

Suys gerestitueert 't quohier van die van Stolwyck, ende overgenomen 't besoigne van Uytwyck.

Den 30. Julii 1556. — *30. Julii.*

IS den Advocaet met de Gedeputeerden van de Staten naer Brussel gereyst, omme de antwoordt inne te brengen op de voorschreve Petitie.

Reyse van de Gedeputeerden van de Staten nae Brussel.

1556, 8. Augusti. Pag. 58.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden op den achtsten Augusti 1556.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Lockhorst*, ende *Jacob vander Duyn*, Uyt den naem van d'Edelen.
Willem Blasius, ende *Mr. Willem Schoock*, Van Dordrecht.
Joost van Hillegom, ende *Mr. Lambrecht*, Van Haerlem.
Quiryn Artsz, Burgemeester, ende *Mr. Jacob van Eynde*, Van Delf.
Jonge Dirck Jansz, ende *Mr. Cornelis van Veen*, Van Leyden.
Joost Buyck, ende *Mr. Jan Prince*, Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Vander Goude.

Requeste gengaende de Dagvaerdinge van sekere Getuygen tot Mechelen.

ZYnde gevisiteert de Requeste van de Staten, daer by versocht wierde provisie van appel, met de clausule van inhibitie op de appellatie, by de Staten ende sekere Pesoonen gedaghvaert zynde tot Mechelen te komen, omme aldaer getuygenisse der waerheydt te geven; Is geresolveert de selve naer een weynigh voorgaende correctie de Majesteyt over te geven.

Requeste tegens Huyben Piets tot Maestricht.

VAn gelycken oock, dat men soude overgeven de Requeste van de Staten, daer by versocht wierde, dat eenen Huyben Piets bevo-

volen soude werden, niet te procederen tot uytinge van de Processen, hangende voor die van Maestricht tusschen hem ende een Poorter van Dordrecht, in prejuditie van de surcheantie, de Staten by de Koninginne gegundt. 1556. 8. Augusti.

Geen Requesten als noch tegens de Exempten over te geven.

IS oock geresolveert, geen Requesten over te geven, beroerende de pretense Exempten, voor en al eer op onse antwoordt, beroerende de voorschreve Petitie, den Præsident gelevert, gedisponeert ende de Staten rapport gedaen soude zyn.

Den 10. Augusti 1556. 10. *August.*

De Antwoordt van den Hertog van Savoyen.

DE voorsz Antwoordt by den Hertogh van Savoyen ende die van den Rade van den Koningh gevisiteert zynde, heeft ter presentie van de voorsz Gedeputeerden daer op voort antwoordt doen seggen, ende na het selve by geschrifte doen leveren, sulcks hier van woorde tot woorde nae volgt.

SUr ce que Monsr. le Duc de Savoye, Gouverneur General des Pays de pardeça, a informé sa Majesté Royale de la negotiation, naguaires passée au nom de sa Majesté par le Marquis de la Veere, Gouverneur de Hollande, & le Sr. de Brederode, sur l'ayde, naguaires par sa Majesté demandé aux Estats du dit Pays de Hollande, & que iceux Estats aprez longues communications s'estant venus a se resouldre unanimement d'offrir à sa Majesté la somme de trois cens mil livres. Sadite Majesté encharge audit Sr. Duc, de respondre de

1556. 30. August. se part aux Deputez desdits Estats, que combien sa Majesté avoit bien pesé les difficultés, par eulx allegés, si estoit allencontre la necessité si urgente, pour funnir aux debtes precedans de la derniere Guerre, que sa Majesté a trouvé a l'advenement en son Gouvernement, qu'elle n'a peu de laisser d'insister a la somme, que lesdits Srs. de la Veere & Brederode leur avient au nom de sa Majesté requis, de tant plus qu'aucuns autres Estats, plus prochains des Frontieres, & ayans sans comparaison souffert plus de foulle & oppression de la Guerre, se sont toutefois mieux acquitéz en l'accord de la petition de sa Majesté, avec ce que ceste somme de 300000. livres n'est aucunement a esgaler à celle accordée à sa Majesté au lieu de 100. & 50. denier par ceulx de Flandres & aucuns autres Estats de pardeça, par ou en acceptant icelle feroit bailler grand occasion de resentement auxdits de Flandres & autres, & ouvrir le chemin a ceux, qui sont en train de bailler leur plain accord a faire de semblable, dont s'ensuivront toutes sortes de difficultéz & inegalitéz entre les Estats pour l'advenir, ce que dessus consideré, sadite Majesté a donné charge audit Sr. Duc, de requerir lesdits Deputez, se vouloir retirer en diligence, & bailler le tout bien a entendre aux Estats, afin que unanimement ils viengnent a se condescendre à ceste premiere petition de sa Majesté, & a l'advenant de ce, que contribuent lesdits de Flandres & les aultres Estats, que monteroit pardessus lesdits 300000. livres, a autres 30000. livres, au moyen de quoy,

quoy, & se conduisans en ce selon le desir & petition de sa Majesté, icelle aura aussi tout favorable regard en ce que concerne les petitions desdits Estats, tant engeneral, que en particulier, & mêmes quant à la publication, qu'ils ont demandé de tous tesmoignes & depositions, laquelle non obstant que ce soit chose si devant non usée, sa Majesté en contemplation de ce que dessus sera contenté leur consentir pour autant qu'elle est permise de droit escript, & avec reservation, si par experience l'on trouvoit qu'il y convenoit bailler quelque limitation ou autre ordre pour le bien de Justice de y pouvoir pourveoir, comme il trouvera appartenir, semblablement que ce, que cy devant ils ont obtenu soubs la signature de leurs Majestés Imperiale & Royale, touchant les Offices de Hollande, & forclusion des Estrangers, on leur fera depescher Lettres patentes soubs le Seau de sa Majesté; & au surplus trouveront sadite Majesté tousjours tres-inclinée a leur gratifier en ce, qu'elle trouvera convenir pour le bien de ses Subjects de Hollande, tant en commun que en particulier, & pour ce que la responce desdits Estats est limité avec une comprehension des Exempts & non Exempts, Privilegez & non Privilegez, & sa Majesté a la continuelle & reïterée poursuite des Srs. Prince d'Orange, Comtes d'Egmont & de Hornes, & pour aucunes considerations a ce le mouvans, les a remis en la possession de l'exption, par eulx pretendue, avec restitution de ce, qu'ils ont contribué du passé, sa Majesté entend de excepter en ladite generale comprehension les Srs. susdits, 1556. 10. August.

&

1556. *Et, afin que iceulx Estats ne reçoyvent aucune*
20. August. *prejudice, sa Majesté se condescendra de raba-*
tre de ceste ayde & autres advenir ce que lieur
part & portion en la contribution d'icelle pour-
roit monter, reservant neantmoins ausdits E-
stats, de pouvoir poursuivre par voye & train
de Justice ordinaire ce que en cest endroit ils
vouldroient pretendre contre lesdits Srs., pre-
supposant sadite Majesté, que lesdits Srs. en
autre endroict ne fauldront frequenter en tout
ce que pourra concerner la commune deffance
des Pais de pardeça, pour estre aussi les ter-
mes qu'ont prins lesdits Estats le premier au
my May prochain; & l'autre de an un an lors
en suivant, fort longs & plus que des autres
Estats, requiert sa Majesté de convertir iceulx
aux deux jours de la chandelier prochainement
venans, & que pourtant plustost se pouvoir ser-
vir des deniers, & iceulx anticiper & employer
Pag. 60. *au payement des Gens de Guerre des Frontie-*
res & autres choses necessaires, lesdits Estats
veuillent bailler à sa Majesté leur obligations
pour la somme de 250000. livres en la mesme
forme & maniere quant à leur indemnité, qu'ils
ont cy devant fait es aydes de sa Majesté Im-
periale; requerant sa Majesté Royale pour con-
clusion, que lesdits Estats se veuillent en ce
resouldre avec toute celerité possible, afin qu'ils
puissent estre de retour, si aucunement faire se
peut, la, ou sa Majesté sera, avec leur res-
ponce de ans quinze jours prochainement ve-
nans, confiant entierement, qu'elle sera telle
qu'on doibt esperer de si bons Subjects, & con-
forme à sa petition, & qu'elle aura occasion
te-

tenir toujours lesdits Estats & Pais d'Hollande tant en general qu'en particulier, en bonne & favorable recommandation. Fait à Bruxelles le onziéme jour d'Aust mil cincq cent cinquante six. 1556. 10. Augusti.

Soubsigné,

vander Aa.

DE Staten hebben geresolveert in den Hage in de Herberge te wesen op den twintighsten der selver maendt, om van 't gunt wes voorsz is rapport te doen. Dagh genomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

Daghvaert, gehouden in den Hage den 21. en 22. Augusti 1556. 21. Augusti.

PRÆSENTEN,

Den Heeré van *Assendelf*,
Duvenvoirde,
Mathenes,
Lockhorst,
Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Hendrick Adriaensz,
ende
Willem Schoock,
Van Dordrecht.
Gerrit van Berckenrode,
Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Huych de Groot, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Dirck vander Does,
Burgemeester,
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr Cornelis van Veen,
Van Leyden.

Joost

1556. 11 August.

Joost Buyck, Burgemeester,
Mr. Adriaen Sandelyn, ende
Mr. Jan Prince, Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgemeester,

ende Den Schout, Vander Goude.

Omme te hooren het rapport van de Gedeputeerden, te Hove geweest hebbende,

Voor 't nemen van eenige Resolutie van nooden te wesen te hebben een staet van de portie van de exempte die Persoonagien. Pag. 61.

BY den Advocaet rapport van 't geene voorsz is gedaen zynde, hebben geresolveert, niet doenlyk te wesen te resolveren op de voorsz Petitie, sonder eerst ende alvoorens te hebben een staet hoe veel de portie van den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes bedraegt in de Beeden, by de Staten geconsenteert zedert den Jare 1542. tot noch toe, ende hebben, om de selve staet te maken, gecommitteert Mrs. Willem Schoock, Jacob de Milde, Adriaen Sandelyn, den Ontfanger Coebel ende den Advocaet van 't gemeene Landt, de welcke volgende hare Commissie daer van een staet gemaeckt hebben als hier nae volght.

Ver-

Verklaringe van het gunt dat men soude moeten restitueren ofte korten, indien myn Heeren den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hoorn by Sententie ofte anders verstaen mochten werden met Hollandt niet contribuabel te zyn. 1556. 21 Augusti

Eerst,

In den Jare 1543. is by de Staten van Hollant geheven den Tienden penning over Hollandt, waer inne den Prince van Orange, als Grave van Buyren, de Graven van Egmont en Hoorn gecontribueert hebben, beloopende ter somme van vier duysent negen hondert drie en veertig ponden dertien schell. van veertigh grooten vlaems 't pont, maer alsoo de selve penningen tot 's Landts profijt niet gekomen en zyn, maer tot des Majesteyts behoef verantwoordt by Willem Goudt, daeromme soude 't selve komen alhier tot laste van de Kon. Maj., 't welck gestelt werdt hier voor Memorie. Staet van de portie van de voorsz drie personagien.

1544.

1556. 21. August. 1544, 1545, 1546, ende 1547.

In den Jare 1544. is noch eens geheven den Tienden penningh alleenlyck over de plaetsen onder de Schiltalen begrepen, waer inne de Dorpen van Egmont, als Oudtkerspel, Warmenhuysen, Harinckerspel, Petten, Berkom, Huysduynen ende Neck gegouden hebben . . . 1711 . 12 . 1

De onkosten vanden selven ontfangh beloopen vyf hondert twintig ponden, komt over den Veertighsten penningh over de voornoemde Dorpen, die genomen werdt, door dien dat den geheelen ontfangh van den voorsz Tienden penningh bedraeght omtrent negen en veertigh duysent ponden van veertigh grooten, de somme van . . . 13 . 8 . 0

In den Jare 1544. heeft de Majesteyt geconsenteert de Staten van Hollandt, te mogen ommeslaen twee stuyv. drie den. op de Marge, vry ende onvry, in den Jare 1545. twee stuyv., in den Jare 1546. twee stuyv.,

en-

ende in den Jare 1547. een stuyv. ses den., over de Landen alleenlyck onder de Schiltalen begrepen, ende dit al omme weder te lossen de Renten, by de Staten verkocht tot furnissement van de Beeden, in den Jae 1542. geconsenteert, 't welk bedraegt over de portie van de drie Personagien voor den tydt voorsz - - - - 5193 - 16 - 6 .1556. 21. August. Pag. 62.

Behalven noch twee Jaren, die den Grave van Buyren niet opgebracht en heeft, en de Majesteyt genomen heeft tot syne Majesteyts laste, in welcken tydt den Impost van Yssel-steyn ende Leerdam begrepen is.

Woudrichem heeft betaeldt voor den Impost, die op de voorsz drie Jaren gecollecteert wierden over de Steden in Hollant om reden als vooren - - - 538 - 18 - 0

Noch zyn 'er ommegeslagen in den Jare 1547. twintigh duysent ponden op de Schiltalen, omme te furneren het achterwesen waer inne de Dorpen van Egmont gecontribueert hebben - 513 - 15 - 0

1556. *21. August.*

De onkosten van den ontfangh van drie Jaren, genomen op den twintighsten penningh voor de portie van de drie Heeren, beloopen - -	328 - 13 - 6
De onkosten van den ontfangh van den Jare 1547. voor de Dorpen van Egmont, genomen op den veertighsten penningh, bedragen - - -	33 - 0 - 0
Prima somma -	8332 - 15 - 1

1549.

In den Jare 1549. zyn de Koninghlycke Majesteyt by de Staten van Hollandt geschoncken vyftig duysent Philipsguldens, tot seven en twintigh 't stuck, waer inne de Dorpen van Egmont gecontribueert hebben - - - - -	1538 - 18 - 3
De onkosten genomen op den Veertighsten penningh - - - -	30 - 12 - 5
Secunda somma -	1549 - 6 - 9

1552.

In den Jare 1552. zyn by de Staten van Hollandt de Majesteyt geconsenteert twee hondert duysent ponden, waer af de

eene

1556. 21. August.

eene helft gevonden is op de Haertsteden en verkopinge van Renten, ende de andere helft op de Schiltalen van welcke Schiltalen den Ontfanger Jacob Grammay apart de Majesteyt gerespondeert heeft, beloopende voor deDorpen van Egmont onder de Schiltalen, 't welck weder by de Majesteyt uytgekeert moeste werden, ergo hier gestelt by Memorie.

De portie van denPrince van Orange, de Graven van Egmont en Hoorn in de Haertsteden derthien hondert seven en tachtigh ponden tien schell., waer op verhooght werdt nog de helft van de voorgaende somme, beloopende ses hondert veertien ponden vyftien schell., voor het qualyck aenbrengen met het Dorp van Egmont op Zee, 't welck niet en heeft aengebracht, komt t'samen - - 2081 - 5 - 0

Pag. 63.

De Hooft-somme van de Los-Renten, verkocht in den selven Jare beloopt achttien duysent

1556. 21. *August.*

acht hondert acht ponden tien schell., waer inne dese drie Heeren behooren te contribueren; te weten voor de eene helft van de Hooft-somme den Twaelfden penningh, door dien dat hare Margentalen het twaelfde deel uytbrengen van al de Margentalen van Hollandt, komt twee duysent drie hondert vyftigh ponden, ende voor de andere helft den drie en vyftighsten penningh, midtsdien dat Yffelsteyn, Leerdam, ende Woudrichem, gestelt by de Staten op een sekeren penningh, by faute van aenbrengen, brengen uyt 't drie en vyftigste deel van den Impost van alle de Steden van Holl. komt voor haer portie vyf hondert ses en vyftigh ponden twaelf schellingen, komt hier - - - 2906 - 12 - 0

Nota. Dat het twaelfde ende drie en vyftighste deel t'samen komt over den twintigsten penning of nae by, als in de Haertsteden ende verkopinge van Renten bevonden werdt.

De Weddens over hare portie in den voorgaenden ontfang op den Hondertsten penningh, alsoo de Staten soo veel hebben betaeldt, bedragen - - - 100 - 0 - 0

De onkosten van desen ontfangh bedragende duysent

sent en tien ponden een schell. ses deniers, genomen op den voet als vooren van den twaelfden ende drie en vyftighsten penningh, beloopen - - 100 - 0 - 0 1550. 21. Augusti.

Tertia somma - 5087 - 17 - 0

In den Jare 1553.

In den Jare 1553. is ommegeslagen den Tienden penning, komt voor de drie Heeren portie, met de verhoginge van de eene helft, daer op gedaen, om het quaedt aenbrengen, ende dat de Dorpen van Egmont geen Quohier en hebben aengebracht, ter somme van - - - 7000 - 0 - 0

't Welck is den drie en twintighsten penningh van den geheelen Tienden penning.

De Dorpen van Egmont, onder de Schiltalen gelegen, hebben betaeldt in den hondertsten penningh op de Schiltalen in den selven Jare - - 1751 - 13 - 4

De stuyv. op de Margen voor de drie Heeren, die t'samen hebben seventien duysent seven hondert vyf Margen, beloopt - - 8085 - 5 - 2

1556. 21. August. De verkoopinge van Renten van den Jare 1553. in Mey bedraeght een en negentig duysent twee hondert vyftien ponden ses schell., komt over 't twaelfde deel in d'eene helft drie duysent agt hondert pond. twaelf schell. ses den., ende voor het drie en vyftighste deel in de andere helft acht hondert sestigh ponden 10 schell., t'samen - - - - 4661 - 2 - 6

Pag. 64.

De Weddens van den selven ontfangh over hare portie den Hondertsten penning - - - - 143 - 0 - 0

De onkosten van den Twintighste penning, beloopende negen hondert acht en tnegentigh ponden drie schell., beloopen - - - - 50 - 0 - 0

In den selven Jare 1553. zyn verkocht hondert duysent ponden op Los- ende Lyf-Renten, waer in de drie Heeren den twintighsten penningh contribueren ende gelden, beloopende - - - 5055 - 8 - 6

De Weddens den Hondertsten penning beloopen 50 - 11 - 0

De

De onkosten genomen op den Twintighsten penning, die bedragen ses hondert sestien ponden, maecken - - - - 30 - 16 - 0 1556. 21 August.

In den selven Jare is ommegeslagen een stuyver op de Marge, ende op 't Bier ende Wyn gestelt Impost binnen de Steden, om te betalen de loopende Renten, waer af den stuyver bedraeght - - 885 - 5 - 2

Den Impost van de drie Steden, gestelt by refuis van collecteren, nae advenant van de andere kleyne Steden van hare qualiteyt op - - - 300 - 0 - 0

De onkosten, beloopende de vyf hondert negen en tseventigh ponden, genomen op den Twintighsten penningh, beloopen - 29 - 0 - 0

De Weddens op den Hondertsten penningh - 11 - 16 - 0

Quarta somma - 20853 - 12 - 8

In den Jare 1554.

In den Jare 1554. zyn geconsenteert twee hondert duysent ponden, die gevonden zyn eerst op drie stuyv. op de Marge,

1556. 21. Augusti.	komt voor de portie van de drie Heeren - - -	2656 -	16 -	6
	De verkoopinge van Renten hondert twee en veertigh duysent ponden, daer in sy contribueren moeten den twaelfden en den drie en vyftighsten penningh, als vooren gesejdt is, maeckende t'samen omtrent den twintighsten penningh, komt	8100 -	0 -	0
	De onkosten genomen op duysent ponden over hare portie voor den twintighsten penningh - - -	50 -	0 -	0
	De Weddens den Hondertsten penning - -	107 -	12 -	0
	In den selven Jaere zyn noch gevonden twee hondert duysent ponden, eerst op de Dorpen van Buyren, Hoorn ende Egmont buyten de Schiltalen seven stuyv., ende op de Dorpen onder de Schiltalen onder Egmont seven oortgens, komt t'samen - -	2637 -	3 -	3
Pag. 65.	Hondert duysent ponden op de Schiltalen, komt over de Dorpen van Egmont - - - -	1751 -	13 -	4
	De verkopinge van Renten, bedragende hondert			

dert duysent ponden, komt voor den twintighsten penningh - - - - 5000 - 0 - 0 — 1556. 21. Augest.

De Weddens den Hondertsten penningh - - - 108 - 11 - 0

De onkosten duysent ponden, komt over twintighsten penningh - - - 50 - 0 - 0

Quinta somma - 20461 - 16 - 0

In Januario 1555. stilo communi.

Den Impost over de drie Steden, tot betalinge van de Renten, die gestelt is by faute van aenbrengen den derden penningh hooger dan 't voorleden Jaer, beloopt - - - - 450 - 0 - 0

Vyf grooten op de Marge op het platte Landt, tot betalinge van de Renten, beloopt over de drie Personagien - - - - 2216 - 0 - 9

De onkosten, belopende twee duysent ponden voor den twintigsten penning, bedragen - - 50 - 0 - 0

De Weddens den Hondertsten penninh - - 26 - 12 - 6

Anno 1555.

Anno 1555. in Mey zyn geconsenteert twee hondert duysent ponden, die gevonden zyn eerst by de vyf stuyvers op de Marge,

1556. 21 Augusti. komt over de portie van
de drie Heeren. - - 4426 - 7 - 6

De verkopinge van Renten hondert dertigh duysent ponden, over hare portie als vooren genomen, beloopt - - 6500 - 0 - 0

De Weddens den Honderdsten Penningh - 110 - 0 - 0

De onkosten, beloopende duysent ponden, voor hare portie op den Twintigsten penning - - 50 - 0 -

Sexta somma - 13876 - 3 - 9

In December 1555.

In December 1555, zyn geconsenteert twee hondert duysent ponden, die gevonden zyn in Junio 1556., eerst op de Schiltalen hondert duysent ponden, daer inne de Dorpen van Egmont betaelt hebben - - 1751 - 13 - 4

Den twintighsten penningh van de Huysen over Yssellsteyn, Leerdam ende Woudrichem, als in de Acte van consent geconditioneert staet - 700 - 0 - 0

De twee stuyvers op de Marge op de Landen buyten de Schiltalen, beloopen over de portie van drie

drie Heeren - - -	1243	7	0	1556. 21. *Augusti.*
De verkopinge van Renten, belopende hondert seven duysent ponden, brenght uyt op den twintighsten penning, genomen voor hare portie	5350	0	0	Pag. 66.
De onkosten, belopende duysent ponden, genomen op den Twintighsten penningh - - - -	50	0	0	
De Weddens den Hondertsten Penningh - - -	90	9	0	
In den selven Jare is den Impost gecollecteert noch drie maenden tot Mey 1556., komt over de drie Steden voor haer portie -	187	10	0	
De onkosten, beloopende vyf hondert ponden, belopen over den Twintighsten penningh - - -	25	0	0	
In Mey 1556.				
Tot betalinge van de Jaerlyckſche Renten zyn ommegeslagen in Junio 1556. seven grooten op de Marge, komt over de portie van de drie Heeren-	3128	0	0	
Den Impost over de drie Steden - - - - -	750	0	0	
De onkosten, genomen op twee duysent komt over den Twintighsten penningh				

1556. 31. August. penning - - - 100 - 0 - 0
De Weddens den Hondertsten Penningh - - 40 - 13 - 0
Septima somma - - 18416 - 12 - 4

Noch soo werden geëyscht drie hondert duysent ponden in Augusto 1556., waer in de portie van de drie Heeren, genomen op den Twintighsten penningh, als bevonden werdt in alle omslagen haer portie te beloopen, bedraeght - - 15000 - 0 - 0
Octava somma 15000 - 0 - 0
Totale summarium 98898 - 3 - 11

Hier en boven souden den Grave van Egmont geoorsaeckt mogen werden, omme te eyschen restitutie van de portie van de Dorpen van Egmont, onder de Schiltalen gelegen, in alle de ommeslagen, tot 's gemeene Landts onkosten gedaen, ende oock mede van de ommeslagen, die op de Schiltalen gedaen zyn, tot toerustinge van de Schepen van Oorloge, tot defensie van de Haringhvaert, bedragende een groote merckelycke somme t'samen.

Noch sullen de voornoemde drie Heeren mogen eyschen alle hare kosten, schaden ende interessen, die syluyden gehadt hebben binnen de voornoemde dertien Jaren, 't welck by raminge meer sal beloopen dan tien duysent ponden.

Nog

Nog hebben de Staten hier en boven gefustineert processen, waer inne syluyden tegens dese drie Heeren gehadt hebben groote excessive kosten van gyselingen, reysen, vacatien ende anders, die nu te vergeefs gedaen zyn, die mede bedragen meer dan drie duysent ponden by raminge. 1556. 21. *August.*

Den 22. *Augusti* 1556. 22. *August.*

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van het inhouden van de voorschreve Staet, ende hoe veel het interest voor het Landt beloopen soude, indien de voorsz Personagien exemptie souden genieten; soo is by de selve Staten geresolveert, dat een Remonstrantie gemaeckt sal werden, om 't selve interest de Koninghlycke Majesteyt te vertoonen, ende te versoecken, toegelaten te mogen werden, dat de processen, hangende tegens de voorsz Personagien voor den Grooten Rade ongedecideert, ende wesende genoegh in state van wysen, met den eersten getermineert mogen werden, daer toe gecommitteert zyn geweest de voorsz drie Pensionarissen, den Ontfanger ende den Advocaet; ende zyn gecommitteert, omme met de selve Remonstrantie te Hove te reysen, een van de Edelen, ende een uyt elk van de groote Steden, met de anderen, die geresolveert hebben den ses en twintighsten der selver maendt hen te vinden tot Dordrecht, omme boven te reysen, 't inhouden van welcke Remonstrantie van woorde te woorde hier nae volght.

Doleantie, gemaeckt by sekere Gedeputeerden, beroerende dat de voorsz drie Personagien mede behoren te contribueren. Pag. 67.

Do-

1556. 22. August.

Doleantie, by de Staten van Hollandt de Koninghlycke Majesteyt overgegeven, omme te deduceren het groot interest, dat 't Landt van Hollandt soude lyden, soo verre myn Heeren den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes geëximeert souden werden van de Beden ende Contributien van die van Hollandt.

De voorschreve doleantie.

IN den eersten is notoir, dat de Steden, Landen ende Vlecken van de voorsz drie Heeren, die de Staten mainctineren, gehouden te wesen met henluyden te *contribueren*, zyn Lidtmaten van Hollandt.

Dat sulcks de Ingezetenen van dien sorteren onder de Jurisdictie van Holland, ende dagelycks aldaer gedachvaert zynde, over henluyden in alle saecken recht ende justitie gedaen wert.

Ende sulks nae alle redenen gehouden zyn met die van Hollandt te contribueren, bysonder in saken tot generale defensie van den Lande van Hollandt dienende.

Alsoo 't Landt van Hollandt ongedefendeert zynde, syluyden niet en souden mogen in haer geheel blyven, noch hen selven defenderen.

Hebben oock, sulcks versocht zynde, tot diversse tyden met die van Hollandt gecontribueert gehadt. Son-

Sonder dat men bevinden sal, dat syluyden, versocht zynde by den Prince ofte Staten van den voorsz Lande tot contributie als voren, geweygert ofte gerefuseert hebben, ende dat sy met hare weygeringe gepasseert hebben, sonder yet te geven. 1556. 22. August.

Waeromme sy midtsdien niet en mogen pretenderen te wesen in possessie *vel quasi* van exemptie ende vryheydt.

Soo veel te meer, dat alle Heerlyckheden ende Landen van den Grave van Egmont tot allen tyden hebben gecontribueert in alle ordinaris lasten van den voorsz Lande, als onder de Schiltalen gelegen zynde, uytgesondert alleen Egmont binnen, Egmont buyten ende Egmont op de Houf.

'T en doet niet ter contrarie, of eenige souden willen sustineren voor den Jare vyftien hondert twee en veertig in sekere lange Jaren met die van Hollandt niet gecontribueert te hebben.

Want binnen den selven tydt geen groote excessive Beeden van die van Hollandt geëyscht en zyn, door dien den lasten van den Oorloge alsdoen soo swaer ende lastigh niet geweest en zyn.

Ende dat de Beeden, die alsdoen geconsenteert zyn geweest, by de ordinaris wegen, als by de Schiltalen gevonden zyn.

Dat ook de voorschreve drie Heeren Steden ende Landen Frontieren geweest zyn jeghens de Landen van Gelder ende Utrecht. Pag. 68.

Ende mitsdien dickwils meer dan andere

Lan-

1556. Landen van Hollandt verbrant, berooft en-
21. *August.* de gebrantschat zynde, ordinarie niet en hebben mogen contribueren.

Ende sulcks en hebben in dien tyde ordinarie mede niet gecontribueert gehadt eenige andere Heerlyckheden, oock leggende op de Frontieren van den voorsz Lande van Gelre ende Utrecht, als de Heerlyckheden van Seventer, Cabau, Vliet, de wederhelft van Spyck ende Polsbroeck ende meer andere.

Ende zyn daeromme niet gefondeert, om door dien te pretenderen eenigh recht van vrydom ende exemptie, bysonder in Beden en subventien, concernerende de generale defensie van de Landen, als syluyden oock tot noch toe niet gedaen en hebben.

De Staten van Hollandt gesien *hebbende* dat in den Jare 1540. de ordinaris Beede verhooght wierde ter somme van twintigh duysent guldens, ende dat in den Jare 1542. groote oproerte van Oorloge, soo uyt Vranckryck, Oostlandt, Cleve, ende Gelder gekomen was, ende merckende oock dat men excessive Beeden, omme daer tegens te voorsien, behoeven soude, die men met ordinaris wegen niet en soude mogen vervallen, ende alsulcks oock nieuwe middelen by de Majesteyt geproponeert, ende by de Staten uyt noorsaecke aenvaert zyn geweest, als Tienden penningh ende andere, die noyt te vooren in Hollandt geuseert en waren, soo zyn de Staten van Hollandt uyt oorsaecke van dien, ende omme de redenen bo-

boven verhaelt, genootsaeckt geweest de voorschreve Steden, Landen ende Heerlyk-heden te begeeren ende te nemen tot haerluyder assistentie. 1556. 22. August.

Alsoo henluyden anders niet mogelyck en was de voorsz Beeden te furneren.

Ende heeft de Keyserlycke Majesteyt, Uwe Majesteyts Heer Vader, bekennende de selve sulcks daer inne gehouden te wesen, gewilt, dat sy mede daer inne souden contribueren.

Het welck oock sulcks gecontinueert is tot den dagh van huyden toe.

Ende alsoo de voorsz drie Heeren hen lieten duncken hier by gegraveert te zyn, is te dier cause tusschen eenige van henluyden en den Procureur Generael van Uwe als partye formeel, ende de Staten met hen gevoeght, ende jegens eenige van henluyden ende de Staten, als partye formeel, ende den Procureur Generael met de selve gevoeght, proces gevallen voor die van den Grooten Raede.

Welcke processen genoegh gebracht zyn in state van wysen, en verhoopen de voorsz Staten ontwyffelyck, dat in gevalle de voorschreve Processen by uytinge van justitie mochten geternnineert werden tot achterdeel van de voorsz drie Heeren, ende voordeel van Uwe Majesteyt ende de Landen van Hollandt gewesen souden werden.

Dan alsoo tot kennisse van de Staten by hare Gedeputeerden, nu onlanghs te Hove geweest hebbende, gekomen is, dat Uwe

1556. 22. *Augusti.* Majesteyt de voorsz Heeren geaccordeert soude hebben, ofte in meeninge soude wesen te accorderen, henluyden te willen stellen in de possessie van de exemptie, by henluyden gepretendeert, met restitutie van 't

Pag. 69. geene dat de selve tot noch toe gecontribueert hebben, soo zyn sy genootsaeckt geweest hare Gedeputeerden aen Uwe Maj. te schicken, om daer in geremedieert te werden.

Alsoo 't selve by Uwe Majesteyt geaccordeert zynde, soude komen tot seer groote ende excessive schade ende interest, soo wel van Uwe Majesteyt als van de Lande van Hollandt.

Aengemerckt dat die van Hollandt daer door niet en souden mogen Uwe Majesteyt assisteren in Beeden ende subventien, *sulcks* sy tot noch toe de Keyserlycke Majesteyt, Uwe Majesteyts Heer Vader gedaen hebben.

Overmidts dat bevonden sal werden, dat de portie van de voorschreve Steden ende Landen bedraeght meer dan 't twintigste deel van de voorsz Beede.

Waer inne niet geremedieert en soude werden by die, die Uwe Majesteyt presenteert den Lande van Hollandt te doen, aengesien dat de lasten van den Oorlog ende andere niet en mogen gedragen werden, dan met meenighte van penningen.

Ende dat daeromme Uwe Majesteyt geoorsaeckt soude wesen de reste van den Lande van Hollandt te belasten met swaerder ende meerder Beeden.

't Welck

't Welck men uyt dien mach bemercken, dat indien de voorsz drie Heeren soude gedaen werden restitutie van 't geene des sy betaeldt hebben zedert den Jare 1552. tot desen dage, ende dat de Staten van Hollandt kortinge gedaen soude werden van 't geene des de voorsz Heeren noch gehouden zyn te betalen, ter cause van de Beeden geaccordeert in de voorsz jaren, beloopen souden meer dan ter somme van negen en tachtigh duysent ponden, behalven noch de restitutie, die 'er gedaen soude moeten werden van 't geene wes de voorsz Heeren opgebracht hebben zedert den Jare 1542. tot den Jare 1552., 't welck oock een merckelycke somme bedraeght, als by staten blycken mach. 1556. 22. Augusti.

Ende al is 't soo, dat men soude mogen seggen, dat de lasten uyt saecke van de exemptie alsnu in het generael by alle de Landen van herwaerts over gedragen werden, soo staet nochtans in desen te letten, dat de Landen van Hollandt in voortyden van de andere Landen gesepareert zyn geweest, ende by verloop van tyden, als by Huwelyck, partage ende diergelycke daer toe weder soude mogen komen, in welcken gevalle die van Hollandt de voorsz lasten alleen souden moeten dragen, 't welck henluyden notoirlyck ondraeghlyk soude wesen.

Waer inne oock niet en schynt geremedieert te wesen door die Clausule, dat die van Hollandt jegens de voorsz Heeren haer recht met justitie ordinaris souden mogen vervolgen.

 Eerst,

1556. 22. August. Eerst, aengesien dat de voorsz drie Heeren in 't geene wes Uwe Majesteyt in meeninge is te doen in possessie van vrydom ende immuniteyt gestelt souden werden, die sy noyt gehadt en hebben, al sonder kennisse van saecken, ende de Staten van Hollandt daer op niet gehoort zynde.

Immers hier door schynt te niet gedaen te werden de judicature van 't geene dat op 't poinct van de possessie by de voorsz Staten vervolght is, ende in staet van wysen gebracht.

Ende souden mitsdien de Staten gemaeckt werden Eyschers, daer sy nu zyn Verweerders.

Pag. 70. Ende alsulcks met lange processen *in petitorio* (oock sonder assistentie van Uwe Majesteyt) moeten vervolgen, om te komen tot 't geene dat sy altans realyck hebben.

Alle welcke processen oock in state van wysen gebracht zynde, van gelycken door continueel ende importuin vervolgh van de voorsz Heeren by Uwe Majesteyt verder in surcheantie gehouden souden mogen werden, tot ontallycke verloren kosten moeyte van de voorsz Staten.

Ende soude by al dusdanige maniere van doen Uwe Majesteyt de voorsz Personagien oorsaecke geven, omme gelycke exemptie te konnen pretenderen ende vervolgen, als hebbende gelycke pretense recht, niet alleen in Hollandt, maer oock in andere Landen.

Al 't welck de Staten, sprekende onder be-

behoorlycke reverentie, in rechten sustinerende zyn tot haren laste ende haer ongehoort, niet wel te behooren geschieden, bysonder in materie van generale notelycke defensie van den Lande. 1556. 21. August.

Ende mede namentlyck van plaetsen, die van alle oude tyden in alle Beeden, ordinaris ende extraordinaris, met die van Hollandt gecontribueert hebben, ende met henluyden in alle Verpondingen gestelt zyn, als de Steden ende Dorpen van den Grave van Egmont.

Alsoo Uwe Majesteyt, sulcks doende, de eene helft van de Landen soude mogen exemptie geven tot laste van de andere helft, daer door 't Landt soude blyven ongedefendeert, ende geschapen te komen tot ruine.

Versoecken daeromme de voorsz Staten, dat Uwe Majesteyt gelieve henluyden toe te laten, dat de processen, dese sake aengaende, wesende in state van wysen, ende hangende voor die van Uwe Majesteyts grooten Rade tot Mechelen ongedecideert, met den eersten getermineert mogen werden, ende dat Uwe Majesteyt gelieve soo lange te superséderen, de voorschreve Heeren eenige gratie ofte exemptie te verleenen, de voorschreve Processen contrarierende.

1556. 22. *Augusti.*

Den 22. Augusti 1556.

Rapport, by den Advocaet gedaen, van deRequeste, by de Staten overgegeven tegens de Procureur Generael ende Mr. Andries Salomon.

DEn Advocaet heeft rapport gedaen beroerende de voorsz Requeste, by de Staten overgegeven, omme te hebben provisie van appel tegens den Procureur Generael ende Mrs. Andries Salomon, te weten dat de Staten verkregen hebben beslotene Brieven van de Majesteyt van den Koning aen die van den Grooten Rade, daer by henluyden, omme de redenen in de selve Requeste begrepen, belast werdt te ordonneren Commissarissen, omme te Getuygen, die den voorsz Procureur Generael ende Salomon souden willen beleyden, te behooren ter plaetse van hare Residentie, ten ware sy merckelycke redenen hadden ter contrarie, daer van sy syne Majesteyt adverteren souden, midtsgaders waeromme sy de voorsz *Supplianten* geweygert hadden hare versochte provisie met de clausule, ende dat sy niet te min houden souden in surcheantie alle verdere provisie, om de Getuygen tot Mechelen te doen komen, om aldaer getuygenisse der waerheydt te geven, ter tydt en wylen toe haer antwoort gesien ende anders by Syne Majesteyt geordonneert soude wesen.

Rapport, by den Advocaet gedaen, van deRequeste, overgegeven tegens Huyben Piets. Pag. 71.

VAn gelyken heeft den voorsz Advocaet rapport gedaen van de Requeste, by de voorsz Staten overgegeven tegens den voorsz Huben Piets, te weten dat sy daer op verkregen hadden beslotene Brieven aen die van de Cancellerye van Brabant, by de welcke de voorsz van Brabandt, omme redenen in de selve Requeste begrepen, geor-

ordonneert werdt van de Brieven van justitie, by henluyden ten versoecke van den voorsz Huyben Piets verkregen aen die van den Gerechte van Maestricht (verswygende den voorsz Huyben Piets te proceduren, in dese saecke gehouden voor die van den Secreten Rade, ende het verbot van de Koninginne, alsdoen Regente van dese Landen, uyt goede consideratie gedaen, van niet verder aldaer in de sake te procederen, tot haerluyder antwoordt gesien, anders soude wesen geordonneert, ende dat het onbehoorlyck soude wesen, dat by sulcke Brieven by circumventie van den voorsz Rade geobtineert, de beveelen voorsz, die syne Majesteyt begeert effect te sorteren, illusoir gemaeckt souden werden) ende van de subreptie ende circumventie van dien de voorsz van Maestricht van stonden aen te adverteren, ten eynde sy onder decksel der voorsz Brieven niet en souden doen ofte procederen contrarie syne Majesteyts beveelen, ten ware sy eenige merckelycke redenen hadden ter contrarie, daer van sy syne Majesteyt van stonden aen adverteren sullen, om in de sake gedaen te werden nae behooren. 1556. 22. August.

DAt volgende dien de voorsz. van den Rade van Brabandt, in conrformité van 't voorsz bevel van de voorsz van Brabandt aen die van Maestricht geschreven hadden, welcken Brief henluyden gelevert wesende, sy genoegh den Bode verklaerden, dat sy het inhouden van dien souden volkomen, ende voorts aen die van den Rade van Brabandt antwoordt schryven. Van de Missive, by die van den Raede van Brabandt geschreven aen die van Maestricht.

1556. 22. *Augusti.* Resolutie op het versoek van Philips van Uytwyck, begeerende adjunctie van de Staten, omme geremedieert te hebben, dat by die van den grooten Rade geen clausule van inhibitie gegeven soude werden in saken, bedragende twee hondert guldens, ende daer onder.

IS op het versoeck van Philips van Uytwyck, by den selven de Staten aengegeven, inhoudende dat die van den Grooten Rade eenen Mr. Claes van Zirckzee, hem geconstitueert hebbende Appellant van seker Vonnisse van desen Hove, inhoudende condemnatie van twaelf ponden Vlaems, gegondt hadden Mandament van appel, met de clausule van inhibitie, niet tegenstaende dat hy in 't narré van sijn venuencourt te kennen gegeven hadde, dat de voorsz condemnatie niet meer en bedroegh dan de voorsz twaelf ponden, is by de voorsz Staten geresolveert, dat de voorsz Gedeputeerden, ofte den Advocaet, te Hove reysende, van den Prædent van den Grooten Rade sullen begeeren, dat volgende 't Privilegie van die van Hollandt de clausule van inhibitie afgedaen mach werden, ende tot dien eynde hem te vertoonen Copie van dien, ende soo verre partye ten dage van de antwoordt, dienende in rechten, gehoort zynde, onwilligh ware 't selve te accorderen, alsdan aen de Majesteyt te versoecken, dat die van den grooten Radé belast soude werden, geen clausule van inhibitie yemandt te gunnen op Vonnissen, inhoudende alleen condemnatie ter somme van twee hondert guldens, ende daer onder, ende dat den Advocaet den Procureur van de Staten tot Mechelen sal belasten, in dese ende gelycke saken hem altoos, tot conservatie van 't Privilegie van 't Landt, te voegen met partye, begeerende afgedaen te hebben de selve clausule van inhibitie.

Is

IS de saecke van den Griffier, beroerende of de Brieven, daer mede de Staten beschreven werden, om te resolveren op de petitie van de Majesteyt, by de Staten betaeldt sullen werden, dan niet, uytgestelt tot op de naeste Vergaderinge. 1556. 22. *Augusti.* Uytstellinge van de saecke van den Griffier.

IS by de Staten Ordonnantie gepasseert op Coebel, omme Mr. Jacob de Milde te geven twaelf guldens, ten eynde hy daer mede eensdeels soude betalen eenige Clercquen, die door sijn authoriteyt geschreven hebben diverse Extracten uyt de Quohieren van den Tienden penningh, om te komen tot correctie ende suyveringe van dien. Ordonnantie op Mr. Jacob de Milde. Pag. 72.

Den 26. Augusti 1556. 26. *Augusti.*

ZYn de voorsz Staten nae 't Hof gereyst, om de Majesteyt te vertonen 't inhouden van de voorsz doleantie ende staet. Reyse van de Staten naer het Hof.

Den 7. September 1556. 7. *Sept.*

PRÆSENTEN,

Uyt de Edelen,	*Huych de Groot*,
Poelgeest,	*Mr. J. van Eynde*,
Ende van de Steden,	*Mr. Corn. van Veen*,
Schoock,	*Dirck Woutersz*, ende
Mr. Jan Grinde,	*Simon Gerritsz.*

DE Majesteyt by den Advocaet 't inhouden van de voorsz doleantie en effect van de voorsz staet geremonstreert zynde, heeft den sel- De voorschreve Doleantie en Staet aen

1556. 7. Septemb. de Koninghlyke Majesteyt geremonstreert, ende de antwoort by syne Maj. daer op gedaen.

selven voor antwoordt doen geven, hoe dat syne Majesteyt, omme eendrachtigheyd te maecken tusschen de Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hoorn, ende de Staten ende Landen van Hollandt, ende omme deselve Personagien oorsaecke te geven omme te williger te wesen, soo tot syne Majesteyts dienst, als defensie van den Lande, ende omme te beletten de rigoureuse executie, die tot noch toe van wegen de Staten tegens de voorsz drie Personagien gedaen zyn gedaen geweest, hadde henluyden geaccordeert exemptie van alle Beeden ende Subventien, mitsgaders restitutie van 't geene wes by de voorsz drie Personagien tot nog toe gecontribueert was, ende ten eynde de voorsz Staten daer by geen interest en souden mogen pretenderen, was te vreden, dat in alle toekomende Beede voor de portie van de voorsz drie Personagien de Staten van Hollandt kortinge gedaen soude werden; dat oock de selve Personagien van de Beeden, by henluyden tot noch toe opgebracht, restitutie gedaen soude werden by die van syne Majesteyts Finantie, sonder dat de Staten diesaengaende eenighsints gemoeyt souden werden, ofte eenige schade ofte interest souden lyden; heeft voorts de Majesteyt de voorsz Staten geaccordeert haer recht, nopende de voorsz exemptie, te mogen intenteren voor die van syne Majesteyts Grooten Rade, sonder dat syluyden eenige vreese dorsten hebben, dat in toekomende tyden de selve Processen by syne Majesteyt eenighsints geaboleert souden werden; begeerende voorts, dat de voorsz Gedeputeerden sulcks rapport souden

den doen, dat syne Majesteyts petitie met den eersten bewilligt mochte werden, ten eynde dat by faute van dien geen verder verloop ende de verachteringe van syne Majesteyts affairen soude gebeuren; welke antwoordt de voorsz Staten versocht hebben van syne Majesteyt by geschrifte, heeft de selve voor antwoordt doen geven, dat syne Majesteyt het selve soude oversenden den Marquis vander Veere, omme de Staten voor te houden, ende alsoo 't selve niet seer groot en was, dat de Gedeputeerden daer van wel souden rapport konnen doen, sonder het selve te hebben by geschrifte.

1556. 7. Septemb.

Welcke antwoordt ten selven dage by de voorschreve Gedeputeerden by geschrifte, nae sy best hebben gekonnen, als vooren gestelt is, overmidts de Copie van dien hen geweygert was; ende hebben ten selven dage dagh genomen, in den Hage in de Herberge te wesen den seventienden der selver Maendt, ende dat by den Heere van Assendelf de Edelen alsdan mede beschreven souden werden.

De antwoordt van de Koningslyke Maj. by geschrifte gestelt, ende dagh genomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

Dagh-

1556. 18. Sept. Pag. 73.

Daghvaert, gehouden in den Hage den 18, en 19. Septemb. 1556.

P R Æ S E N T E N,

Den Heere van *Assendelf*,
Opmeer,
Duvenvoirde,
Poelgeest,
Jacob van Wyngaerden,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Willem Blasius,
ende
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht.
Joost van Hillegom, Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Michiel Jansz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Gerrit Beuckelsz,
ende
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden,
Joost Buyck, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Jan Willemsz Moel, Burgemeester,
ende
Dirck Pietersz vander Goes,
Vander Goude,

Omme te resolveren op de voorsz geëyschte Petitie, ende rapport te hooren.

Rapport, by den Advocaet gedaen, van de voorsz

DEn Advocaet rapport gedaen hebbende van 't geene wes voorsz is, soo hebben de voorsz Edelen geresolveert, aengesien dat syne Majesteyt geheelyk persisteerden omme te hebben

ben de volle Petitie, dat sy, hebbende gevolgh van de anderen, te vreden souden wesen te accorderen de geëyschte drie hondert drie en dertigh duysent ponden, de hondert ende vyftigh duysent te vinden by den Thienden Penningh ende de correctie van dien, ofte soo veel meer als den selven Tienden penningh soude mogen uytbrengen, ende een hondert duysent guldens te vinden by de gewoonlycke Schiltale, midts dat de ses groote Steden daer inne sullen genieten hare gewoonlycke gratie, ende dat de rest, daer aen gebrekende, vinden souden by den vyftienden, twintighsten ofte vyf en twintighsten penningh, te betalen op twee Mey-dagen de voorsz somme, soo verre men de selve termynen magh verkrygen; wel-verstaende, indien eenigh inbreuck ofte inundatie, geduyrende den voorsz tydt van betalinge, gebeurde, 't selve consent van geen effect soude wesen; dat oock de voorsz drie Personagien schuldigh souden wesen te gehengen, dat de correctie van den Tienden penningh over hare Ondersaten gedaen werdt, omme te weten hoe veel hare portie in de kortinge soude mogen bedragen.

1556. 18. Sept. Antwoordt van de Majesteyt, ende de Resolutie van de Edelen.

DE Gedeputeerden van de ses groote Steden hebben verklaert, dat men voor het dragen van den voorsz consente wel behoorde op alles te letten, bysonder op de consequentie, die in toekomende tyden daer uyt soude volgen, ende daeromme, indien men de voorsz geheele somme immers soude willen accorderen, dat men, omme te ontgaen de selve consequentie, in de Acte van Accord gestelt soude werden, datse

Resolutie van de ses groote Steden.

de

1556. 18. Sept. Pag. 74. de voorsz volle somme accorderen, omme dat dit syne Majesteyts eerste Petitie is, ende dat syne Majesteyt de Staten accordeert de publicatie van de Getuygen, ende oock Acte te geven, beroerende de uytheemsche Officieren, onder Syne Majesteyts Zegel; dat evenwel voor al van nooden ware te liquideren de portie van de voorsz drie Personagien, ten ware syne Majesteyt te vreden wilde wesen met den staet, dies-aengaende by de Staten onlanghs gemaekt, ende syne Majesteyt overgelevert; ende hebben voorts geresolveert de Advocaet met sekere Instructie, dienende ten fine voorsz, boven te senden, van 't inhouden van welcke Instructie by den Advocaet de voorsz Edelen rapport gedaen zynde, hebben hen met de andere Gedeputeerden conform gemaeckt.

Seeckere Gecommitteerden, omme te maeken Instructie, die den Advocaet mede soude nemen, om de Majesteit te vertoonen.

ZYn gecommitteert, omme de voorsz Instructie te maecken de Pensionarissen van Delf, Leyden, Amsterdam ende den Advocaet, de welke de selve oock sulcks gemaeckt hebben, ende by de Staten gevisiteert zynde, is nae voorgaende correctie geresolveert, dat den Advocaet de selve sulcks de Majesteyt vertoonen soude, ende oock by geschrifte overleveren, daer van versocht zynde, welcke Instructie den Heere van Assendelf naderhandt gevisiteert hebbende, geadvoyeert heeft, waer van 't inhouden van dien van woorde tot woorde hier nae volght.

In-

Instructie, by de Staten van Hollandt op den negentienden September 1556. den Advocaet gelevert, omme de Majesteyt van den Koningh te remonstreren. 1556. 18. Sept.

De voorschreve Instructie.

DE Staten van Hollandt gehoort hebbende het rapport van de Gedeputeerden, te Hove geweest hebbende, ende van gelycken gehoort hebbende 't inhouden van de Missive, by de Majesteyt van den Koningh geschreven aen den Heere van Heemskerk, eerste Raedt, Præsiderende in den Hove van Hollandt, daer uyt sy bevinden de Majesteyt te persisteren by de gratien den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes gegunt, de Staten voorsz ongehoordt, ende niet tegenstaende de litispendentie, hangende te dier cause voor die van den Grooten Rade genoegh in state van wysen.

Welcke processen ook midtsdien sullen moeten blyven ongetermineert, bevinden groote swarigheydt omme de consequentie, sulcks dat sy niet en hebben konnen de sake van de Petitie vorderen, sulcks die by de Majesteyt begeert werd.

Want de Keyserlycke Majesteyt ende oock de Koninghlycke Majesteyt tegenwoordelyck de voorsz Staten belooft hebben, dat in gevalle syluyden in de voorsz processen quamen te succumberen, de portie van de selve Personagien henluyden afflagh strecken

1556. 18. Sept. ken soude aen de eerste Beede ordinaris ofte extraordinaris, die by henluyden geaccordeert soude werden, ende dat sy Staten van gelycken souden mogen doen, indien sy al namptissement ofte betalinge gekregen hadden, ende nochtans by Sententie de voorsz pretense Exempte geraeckten te triumpheren.

Dat oock de saecken nu in sulcken staet zyn, overmits de voorsz geconsenteerde gratien, dat henluyden de selve kortinge realyck behoort te geschieden op de jegenwoordige Beede ende Petitie, ende mede gedisponeert te werden op de restitutie van 't geene wes syne Majesteyt ontfangen heeft, daer van syne Majesteyt een staet onlanghs vertoont is, inhoudende in effecte alle 't geene de voorsz drie Personagien *in* de Beeden zedert den Jare 1542. herwaerts betaeldt hebben, of gehouden waren te betalen, midtsgaders mede hare portie van de kosten ende lasten, die sy moeten dragen in aflossinge van de Renten, daer 't Landt mede belast is uyt oorsake, van de voorsz Beeden.

Pag. 75.

Ende dat de voorschreve Staten niet en weten, of syne Majesteyt den voorschreven staet, sulcks die overgelevert is, soude willen accepteren.

Sal den voorsz Advocaet versoecken, dat de voorsz Staten begeerden geadverteert te zyn, of syne Majesteyt tot acceptatie van den voorsz staet soude willen verstaen.

Ende indien syne Majesteyt geheel van dien

dien advise niet en ware, dat in dien geval-le syne Majesteyt gelieve yemant te committeren, omme in den Lande van Hollandt, alwaer alle de Rekeningen en Behoeften, dienende tot dese saecke, rustende zyn, te procederen tot liquidatie van den voorsz staet. 1556. 18. Sept.

Ende dat de selve liquidatie gedaen wesende, syne Majesteyt gelieve henluyden te verleenen behoorlycke Acte, geverifieert by die van syne Majesteyts Financie, daer op dienende.

Alsoo syluyden anders niet en souden konnen weten, hoe veel sy in de voorgaende, jegenwoordige ende toekomende Beeden souden behooren te korten, ende oock niet doenlyck en ware eenige verzegelinge te doen.

Ende want oock de Staten dagelycks vernemen, dat 'er veel andere zyn, die door de voorsz gratie van de voorsz drie Personagien wacker geworden zynde, gelycke exemptie pretenderen, die hen tot desen dage toe onwilligh gemaeckt hebben, ende uyt sake van desen oorsake nemen sullen, omme meerder onwilligheydt te toonen, soo dat de Staten niet en sullen mogen komen tot betalinge van de jegenwoordige Beede, die sy in meeninge zyn by den Tienden penningh eensdeels te vinden.

Alsoo eenige van henluyden alsnoch niet opgebracht en hebben hare portie van den Tienden penningh van den jare vyftien hondert drie en vyftigh, ende sonder rigoureu-

1556. 18. Sept. ſe executie niet en ſullen willen betalen, ende eenige, die betaeldt hebben, ſullen pogen om te hebben reſtitutie.

Sal den voorſz Advocaet verſoecken, dat ſyne Majeſteyt gelieve niemandt voortaen te conſenteren gelycke gratie, als de voorſz drie Perſonagien gegunt is, ſonder de voorſchreve Staten daer eerſt op by ordinaris train van Juſtitie gehoort te zyn, ende voorts de handt daer aen te houden, dat de ſelve Onwilligen gebracht werden tot betalinge van 't geene daer ſy op geſet zyn, volgende d'Acte by ſyne Majeſteyt daer op gegeven.

Ende ſoo verre ſyne Majeſteyt hem laet duncken, dat de executie, by de voorſz Staten tot noch toe gedaen, te ſeer rigoureux is, dat ſyne Majeſteyt in dien gevalle believe de voorſz Staten te præſcriberen een lichter ende bequamer maniere van executie, alſoo ſy geen civielder en weten, omme de conſenten te effectueren, en ſonder alle 't ſelve te hebben, te min mogelyk ſoude weſen de voorſz verzegelinge te doen, ende de termynen van betalinge te houden, ende hen van alles verleenen behoorlycke Acte.

Ende alſoo oock de Staten uyt de voorſchreve Miſſive bevinden, dat ſyne Majeſteyt te vreden is, dat ſy haer recht met Juſtitie tegens de voorſz Perſonagien vervolgen, het welck ſy oock ſulcks in tyden ende wylen in meeninge zyn te doen, door dien dat geen redenen en zyn, dat ſy tot ha-

haren laste ende kosten souden defenderen de Steden, Landen ende Vlecken van de selve Personagien. 1556. 18. Sept. Pag. 76.

Sal den voorsz Advocaet versoecken, dat syne Majesteyt insgelycks henluyden gelieve toe te seggen, te verleenen Mandament van Justitie, als de Staten 't selve versoecken sullen, met committimus aen die van syne Majesteyts Grooten Rade, sonder de selve Processen, ofte de judicature van dien, in toekomende tyden te surcheren ofte te aboleren, ende hier van henluyden mede te verleenen Acte.

Ende want de voorschreve Staten niet geraden en is, de voorschreve Processen te beginnen jegens de voorschreve Personagien, sonder eerst ende alvoorens te hebben Copie van de Brieven van gratien, de voorschreve drie Personagien by syne Majesteyt verleent.

Sal den voorsz Advocaet insgelycks versoecken, dat syne Maj. gelieve henluyden ook te accorderen Copie authenticq van de Brieven van gratie, de voorsz Personagien, ende elcks van hen geaccordeert, ten eynde sy hen daer mede mogen behelpen, sulcks en daer 't van noden wesen sal.

OP de Requeste van den Heere van Opmeer is geresolveert voor Appointement te stellen. Requeste van den Heere van Opmeer.

De Staten van Hollandt committeren den Heere van Sprange, Mr. Jacob de Milde ende Witte vander Houve, ofte Jan Dircksz

1556. 18. Sept. 't Hoen, omme tot kosten van den Suppliant hen te informeren op de meenighte van de Margentalen, leggende onder Sevenhuysen, den Suppliant toebehoorende; ende aengaende de hondert veertigh Margen, gelegen in Bleyswyck, alsoo den voorsz Suppliant daer inne niet meer en soude hebben, soo de Staten verstaen, dan een fesde-deel ende een twaelfde-deel, sal daer vooren alleen by den Ontfanger van 't gemeene Landt by provisie geëxecuteert werden; ende sullen de voorsz Gecommitteerden hen insgelycks informeren wie die andere Margentalen toebehooren, omme, al gesien, alsdan dan gedisponeert te werden nae behooren, ende ontslaen den voorsz Suppliant uyt de Gyselinge tot de tweede Vergaderinge, die by de Staten alhier gehouden sal werden.

By Coebel dag genomen, omme syne Reeckeninge te doen.

DEn Ontfanger Coebel heeft dagh genomen, omme syne Rekeninge te doen van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in Mey 1554., op den vierden November naestkomende, ende sullen de Gedeputeerden van de Staten daeghs te vooren hen vinden alhier in de Herberge omme de voorsz Rekeninge te hooren.

Beschryvinge van de Collecteurs om Rekeninge te doen

IS den voorsz Ontfanger belast te doen beschryven alle de Collecteurs van den Impost tegens den negenden, tienden, elfden ende twaelfden van de voorsz Maendt November, omme te komen suyveren hare Appostillen ende

de Rekeninge te doen van den Impost van de laetste drie maenden, te weten t'elcken dage drie of vier Collecteurs. 1556. 18. Sept. van den Impost.

IS nopende de geëyschte gratuiteyt van den Stadthouder, van tien duysent guldens, daer van op de laetste Daghvaert rapport genomen was, weder uytgestelt tot de naeste Vergaderinge, alsoo die van Haerlem, Delf, Leyden, Amsterdam ende Gouda niet ten vollen gelast en waren daer inne te resolveren. Uytstellinge van de sake van de Gratuiteyt van den Stadthouder.

DE Staten gesien hebbende de doleantie van den Griffier, beroerende de beschryvinge van de Staten; hebben verklaert, dat sy verstaen, dat alle beschryvingen, die gedaen souden werden tot vorderinge van de Beeden van de Koninghlycke Majesteyt, gedragen, behooren te werden by sijne Majesteyt; maer de beschryvingen, die gedaen werden ter begeerte van de Staten, ende tot vorderinge van 's Landts saken, dat de selve komen sullen tot laste van 't gemeene Landt. Pag. 77. I Resolutie op seeckere doleantie van den Griffier, beroerende de beschryvinge van de Staten.

IS geresolveert, dat by den Hove van Hollandt Mr. Cornelis Suys, Raedt ordinaris van den selven Hove, ofte Mr. Adriaen Stalpart, Rekenmeester, gecommitteert sal werden, om te visiteren van de Quohieren den Tienden penningh van eenige Dorpen, die aen de voorsz Staten klachtigh gekomen zyn te veel betaeldt te hebben, als den geheelen Tienden penning van de Landen, toebehoorende de Gasthuysen, Heylige-geest-huysen, Leproos-huysen ende Commissie op Suys ofte Stalpart, omme te visiteren de quohieren van den Tienden penningh.

 an-

1556. 18. Sept. andere, daer van sy niet meer gehouden en waren te contribueren, volgende de Ordonnantie van den Tienden penningh, dan 't derden-deel, ende te procederen tot wyderinge van dien, ende alsdan de Staten rapport te doen, omme, al 't selve gehoort, alsdan by de Staten den Ontfanger van het gemeene Landt belast te werden, wes by hem t'over ontfangen is, weder te restitueren, ende 't selve in uytgeven te brengen.

19. Sept. *Den* 19. *September* 1556.

Joost Jacobsz belast aen te nemen het Proces van Lockhorst, uyt de naem van de Staten.

IS Joost Jacobsz, Procureur van de Staten, toegelaten Proces voor desen Hove, geintenteert by de Collecteurs van den Impost der Stede van Schiedam, op ende jegens den Heere van Lockhorst cum suis, als Verpagters van van den selven Impost, aen te nemen van wegen de Staten, als intervenierende voor den selven Lockhorst cum suis.

Gecommitteerden, omme te visiteren 't Proces van de Staten tegens Wouter van Bekesteyn.

ZYn gecommitteert Mrs. Adriaen van Leyden ende Jacob de Milde en den Advocaet, om van nieuws noch eens te doorsien 't Proces van de Staten jegens Wouter van Bekesteyn met Mr. Vranck Boot, en van de swarigheydt, die sy bevinden, de Staten rapport te doen.

Requeste van de Wyn-tappers van Delf.

OP de Requeste van de Wyn-Tappers der Stede van Delf, is geresolveert voor Appointement te stellen. De Staten van Hollandt gesien hebbende dese Requeste, committeren de Burgemeesters der Stede van Delf, omme op

't in-

't inhouden van dese Requeste te communiceren met de Supplianten ende den Impostmeester der Stede van Delf, de selve te vergelycken, indien 't doenlyck is, ende indien niet, haer wedervaren de Staten over te senden, omme 't selve gesien, alsdan geordonneert te werden, sulcks men bevinden sal te behooren. 1556. 19. Sept.

IS Mr. Jacob de Milde geaccordeert Ordonnantie van negen dagen, de ses uyt saecke dat hy den laetsten Julii met Mr. Cornelis Suys gebesoigneert heeft op de correctie van den Tienden penningh, ende de drie, dat hy den 21, 22. ende 23. Augusti laestleden gebesoigneert heeft in 't maken van de doleantie ende staet. Ordonnantie op Mr. Jacob de Milde.

IS Mrs. Willem Schoock ende Adriaen Sandelyn elcks Ordonnantie gepasseert van gelycke drie dagen, uyt saecke van op de voorschreve dagen gebesoigneert te hebben in het maecken van de selve doleantie ende staet. Ordonnantie op Mrs. Willem Schoock ende Adriaen Sandelyn.

IS Mrs. Cornelis van Hogelande geaccordeert Ordonnantie van seven dagen, uyt saecke van op diverse dagen gebesoigneert te hebben in 't visiteren van de Processen van de Staten jegens den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes, ende die van den Brielle. Pag. 78. Ordonnantie op Mrs. Cornelis van Hogelande.

IS Joost Coeman geaccordeert Ordonnantie van twee guldens, uyt saecke dat hy door bevel van den Heere van Assendelf met Brie- Ordonnantie op Joost Coeman.

1556. 19. Sept. ven van den Pensionaris van Leyden aen den Advocaet, wesende tot Gent, gesonden is, beroerende de sake van de Staten tegens den Procureur Generael ende Mr. Andries Salomon.

Gecommitteerden, omme te taxeren de Declaratie van Mr. Christoff. Goud.

ZYn Meesters Cornelis Hogelande ende Jacob van Eynde gecommitteert, omme te taxeren de Declaratie van Salaris van Mr. Christoffel Goudt.

Ordonnantie op den Advocaet.

ZYn gecommitteert Mrs. Cornelis van Hogelande ende Lambrecht Jacobsz, omme den Advocaet Ordonnantie te passeren van de drie laetste voorgaende Reyse, by hem gedaen.

Uitstellinge van de betalinge van de Reyse by de Gedeputeerden in Augusto gedaen.

IS de saecke van de Reyse, by de Gedeputeerden van de Staten nu in Augusto tot Gent gedaen, omme te weten of die by het *gemeene* Landt betaeldt sal werden, dan niet, uytgestelt tot op de laetste Daghvaert.

Resolutie op 't versoeck, by Jacob Claesz de Gedeputeerden van de Staten tot Gent gedaen.

OP het versoeck van Jacob Claesz van Amsterdam, de Gedeputeerden van de Staten tot Gent gedaen, beroerende de nieuwigheydt, by de Schipperen van Gent tegens hem gepleeght, die niet en hebben willen gehengen, dat hy den Steen, by hem gekocht, dienende tot opmaeckinge van 't Hontsbosch, by sulcken Schipper gevoert soude werden, als hy gehuyrt hadde, maer sustineren geprivilegeert te wesen de selve te voeren, ende versoeckende adjunctie van de Staten, omme daer inne geremedieert te hebben; waer van by den Advocaet de Staten rapport gedaen zynde hebben verklaert dat 'er

geen

geen adjuctie en valt, maer dat den voorsz Jacob. Claesz sal spreken met de Regeerders van 't Hontsbosch, omme van hen te weten wat sy in dese sake sullen willen doen. 1556. 19. Sept.

DE Staten van Hollandt hebben gecommitteert Willem van Berendrecht, Secretaris van den Hove van Hollandt, omme met mynen Heere Mr. Cornelis Suys, Raedt ordinaris van den selven Hove, in alder diligentie te avanceren de suyveringe ende correctie van den Tienden penningh, volgende de Instructie, die hem daer van gegeven sal werden by Jacob vander Duyn, Heere van Sprangh, ende Mrs. Adriaen van Leyden, Secretaris der Stede van Delf, ende Jacob de Milde, Secretaris der Stede van Leyden, ende voorts al te doen, dat tot vorderinge van de correctie van den Tienden penningh eenighsints sal mogen dienen, ende soo verre hy in 't besoigneren eenige swarigheydt vindt, sal de selve openen en communiceren met den voorsz Jacob vander Duyn, Mrs. Adriaen van Leyden ende Jacob de Milde, die hem daer inne alle hulp ende assistentie doen sullen.

Commissie op Willem van Berendrecht, om te vorderen de saecke van den Tienden Penningh.

DE voorsz Staten hebben mede gecommitteert Jacob vander Duyn, Heer van Sprange, Mrs. Adriaen van Leyden, Secretaris der Stede van Delf, ende Jacob de Milde, Secretaris der Stede van Leyden, omme volkomen Instructie te geven Willem van Berendrecht, Secretaris vanden Hove van Hollandt, in syne besoigne, beroerende de suyveringe en correctie van den Tienden penningh, daer toe hy op huyden by de

Commissie op Duyn, Adriaen van Leyden en Jacob de Milde, omme Willem van Berendregt volkomen In-

1556. 19. Sept. de voorschreve Staten gecommitteert is geweest, ende voorts te wyderen alle de swarigheden, niet wesende van seer groote importantie, die by den voorsz Berendrecht, ofte oock by den Ontfanger van 't gemeene Landt henluyden voorgehouden ende aengegeven sullen werden, ende voorts passeren Ordonnantie van de reysen, die by eenige Boden door last van de Staten, van den Ontfanger ende Advocaet van 't gemeene Lant ofte henluyden gedaen sal werden, ende voorts omme te wyderen alle Requesten en andere kleyne stucken, niet sonderlinghs importerende; ende soo verre sy in eenige saken swarigheydt vinden, sullen daer van eerst communiceren met den Heere van Assendelf, omme deselve swarigheydt by sijn advise gewydeert te werden; ende soo verre sy bevinden 't selve niet doenlyck te wesen, sullen alsdan daer van de voorsz Staten rapport doen, om by henluyden daer op gedisponeert te werden nae behooren.

[Margin: ...structie te geven beroerende de suyveringe ende correxie vanden Thienden Penningh. Pag. 79.]

22. *Sept.* *Den 22. September 1556.*

[Margin: Reyse van den Advocaet naer het Hof.]

IS den Advocaet met de voorsz Instructie nae Gent gereyst, om 't inhouden van dien aen de Koninghlycke Majesteyt te vervolgen.

29. *Sept.* *Den 29. September 1556.*

[Margin: Staet, by die van de Financie van de Koninglycke]

IS by die van de Financie van de Koninghlycke Majesteyt gemaeckt sekere Staet, ter præsentie van den Advocaet, beroerende de kortinge op de tegenwoordige petitie, by de Majesteyt

ſteyt gedaen, voor de portie van den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes, de welcke by ſyne Majeſteyt exemptie van alle Beeden geaccordeert is; daer van het inhouden van woorde tot woorde hier nae volght.

1556. 29. Sept. Majeſteyt gemaeckt, beroerende de portie van de voorſz drie Perſonagien.

Staet, gemaeckt van 't gunt dat men, als 't ſchynt, de Staten 's Landts van Hollandt ſal moeten rembourſeren, gemerckt de opene Brieven van redintegratie, by de Kon. Maj. verleent den Prince van Orange, Graven van Egmont en Hoorn, inhoudende onder anderen henluyden te reſtitueeren de penningen, geheven op hen ende hare Onderſaten, uyt ſake van de Beeden of Subſidien, by executie, zedert den Jare 1542.

EErſt, den Prince van Orange, als Heere van Yſſelſteyn, Leerdam, met het Landt van Thoenrewaert, Jaersvelt, Ackoy, 't over-eynde van Spyck, Polsbroek ende Benſchop, over de ommeſlagen van twee ſtuyv. ſes den. op de Marge anno 1544. item, twee ſtuyv. anno 1545., twee ſtuyv. anno 1546., ende een ſtuyv.

1556. 29. Sept.	ſtuyv. ſes den. anno 1547., nae 't gunt daer van gekomen is, by Appoinctemente - - - - - -	998 - 2 - 3
	Ende aengaende de twee laetſte Jaren van de voorſz ommeſlagen, ſoo 't ſelve ongeliquideert, ende te beſien ſtaet, of de Staten ter ſelver tydt hier vooren niet innegehouden ofte gekort hebben, hier alleenlyk by - - - - -	Memorie.
Pag. 80.	Item, over den ommeſlag van de Haertſteden, gedaen anno 1552., van ſes ſtuyvers op elcke Schoorſteen - - -	257 - 8 - 0
	Item, in den Jare 1553. is geheven den Thienden penningh, beloopende voor de voorſz Dorpen -	1300 - 13 - 3
	Item, over de omſlagen van twee ſtuyv. op de Margen anno 1553. ſes ſtuyv. ſes den. anno 1554., ſeven ſtuyv. ſes den. anno 1555., en drie ſtuyv. ſes deniers anno 1556., komt negentien ſtuyv. ſes den., voor vyf duyſent vyf hondert vyf en veertig Margen, facit - - -	6406 - 7 - 0
	Item, over de portie der	

Ste-

Steden van Leerdam ende Yſſelſteyn van den Impoſt van eene ſtuyver op elck Vat Biers, ende twaelf ſtuyvers op elcke Ame Wyns, opgeſtelt in den Jare 1554. waer voor de Staten de ſelve Steden geordonneert hadden te executeren, de ſomme van - 200 - 0 - 0 — 1556. 20. Sept.

Ende over hare portie van den Impoſt van twee ſtuyvers op een Vat Biers, ende vier en twintig ſtuyvers op een Ame Wyns, opgeſtelt in den Jare 1556., waer vooren de ſelve Staten geordonneert hadden te executeren, de ſomme van - 500 - 0 - 0

Item, over hare portie in den Twintigſten Penningh, geſtelt op de Huyſen anno 1555. - 466 - 13 - 0

Somma - 9832 - 3 - 6

An-

1556.
fo. 541.

Ander Rembourfement, aengaende den Grave van Egmont, voor de Dorpen begrepen onder de Schiltalen, als Oudtkerfpel, Warmenhuyfen, Harinckerfpel, Backum, Petten, Huysduynen, Purmereynde, Neck ende Purmerlandt.

EErft over fijn Rebourfement van den Tienden penning, gegeven anno 1544., over de Dorpen ende plaetfen voorfz	1711	12	1
Item, over de drie ftuyv. drie den., op de Margen omgeflagen anno 1544., twee ftuyvers in den Jare 1545., twee ftuyv. in den Jare 1546., ende een ftuyv. fes den. in den Jare 1547.	2042	18	0
Item, in den Jare 1547. is omgeflagen over de Schiltalen twintig duyfent ponden omme daer mede te betalen feker achterwefen, bedragende voor de portie van de voorfz Dorpen	513	15	0
Item, over de portie van die van Egmont in de Propine, gedaen onfen Prince			

1556. 29. Sept. Pag. 81.

ce tot ſyne blyde inkomſte, van vyftigh duyſent Philips guldens, tot ſeven en twintig ſtuyv. 't ſtuk -	1538 - 14 - 3
Item, over den ommeſlagh van ſes ſtuyv. op de Haertſteden, gedaen anno 1552 - - -	681 - 17 - 0
Item, in den Jare 1553. is geheven den Thienden penningh, bedragende - - - -	2195 - 0 - 0
Item, in den Jare ommegeſlagen over de Schiltalen hondert duyſent ponden, waer inne bedraeght de portie van de voorſchreve Dorpen. -	
Item, over de omſlagen van twee ſtuyv. op de Margen anno 1553., vier ſtuyv. negen den. anno 1554., ſeven ſtuyv. ſes den. in den Jare 1555., ende drie ſtuyv. ſes den. in den Jare 1556., komt negentien ſtuyv. negen den., voor vyf duyſent twee hondert twee en ſeventigh margen, facit -	4678 - 13 - ●
Item, in den Jare 1554. ommegeſlagen op de Schiltalen hondert duyſent ponden, komt voor de por-	

1556. 29. Sept.	portie van de voorsz Dorpen - - - - -	1751	13	0
	Item, in den Jare 1556. ommegeslagen op de Schiltalen hondert duysent ponden, komt voor de portie van de voorschreve Dorpen. - - - - -	1751	13	0
	Prima somma -	18600	14	4

Ander Rembourſement, aengaende Egmont; voor de Dorpen, onder de Schiltalen niet begrepen, als Egmont op de Hoef, Egmont binnen ende Egmont op Zee.

Erst, over den Tienden penningh, geheven in den Jare 1543., daer van de Portie van de Dorpen voorsz bedraeght-	552	12	0
Item, voor de ommeslagen van 2. stuyv. drie den. op de Margen anno 1544., twee stuyv. anno 1545., ende twee stuyv. anno 1546., facit ses den. op duysent twee ende een halve Marge, beloopt - -	313	8	9
Item, over den ommeslagh van ses stuyvers op de Haertsteden, gedaen an-			

anno 1552. tot drie hondert vyf Haertsteden, facit - - - 91 - 10 - 0 1556. 29. Sept.

Item, over den Tienden penning, geheven anno 1553 - - 958 - 10 - 0

Ende over de ommeslagen van 2. stuyv. op de Margen anno 1553., ses stuyv. ses den. anno 1554., seven stuyv. ses den. anno 1555., ende drie stuyv. ses den. anno 1556., facit negentien stuyv. ses den. op duysent twee ende een halve Margen, facit - 977 - 8 - 9

Secunda Somma 20811 - 8 - 10

Ander Rembourssement, aengaende den Grave van Hoorn ende sijn Stede van Woudrichem met het Landt van Althena. Pag. 82.

Erst, over de ommeslagen van twee stuyv. drie deniers op de Margen anno 1544., twee stuyv. anno 1545., twee stuyv. anno 1546., ende eene stuyv. ses deniers anno 1547., nae 't gunt daer van gekomen is - 1839 - 7 - 6

1556. 29. Sept. Item, voor ſekeren Impoſt van Wynen ende Bieren, geheven binnen Worchum in de Jaren 1544., 1545. ende 1546 - - 533 - 18 - 0

Item, over den ommeſlagh van ſes ſtuyvers op de Haertſteden, gedaen Anno 1552 - - - 320 - 8 - 0

Item, over den Thienden penningh, geheven anno 1553 - - - 1142 - 13 - 0

Item, over de ommeſlagen van twee ſtuyv. op de Margen anno 1553., ſes ſtuyv. ſes den. anno 1554. ſeven ſtuyv. ſes den. anno 1555., drie ſtuyv. ſes den. anno 1556., komt negentien ſtuyv. ſes deniers voor vyf duyſent acht hondert ſes en tachtigh Margen - - - 5738 - 13 - 0

Item, over de portie van de Stede van Wourchum in den Impoſt van eene ſtuyver op een Vat Biers, ende twaelf ſtuyvers op een Ame Wyns, opgeſtelt in den Jare 1554., waer vooren de Staten geordonneert hadden te executeren - - - - - 100 - 0 - 0

Ende over haere portie

van

van den Impost van twee stuyvers op elck VatBiers, ende vier en twintigh stuyvers op elcke Ame Wyns, waer voren de Staten geordonneert hadden te executeren - - - - 250 - 0 - 0 1556. 29. Sept.

Item, over hare portie in den Twintigsten penningh, op de Huysen gestelt anno 1555., tot furnissement van twee hondert duysent ponden - - 237 - 7 - 0

Tertia summa - 10172 - 10 - 6

Andere Rembourfement, uyt sake van verkopinge van Renten, die men niet en weet te smaldeelen, genomen op den Twintigsten penningh by estimatie.

EErst, de Hooft-somme van de Renten verkocht in den Jare 1552., beloopt achtien duysent acht hondert ponden, daer van den Twintighsten penning komt te beloopen - - - 940 - 0 - 0

Item, de Hooft-somme van de Renten, verkocht in Mey anno 1553. be-

 loopt

1546. 29. Sept. loopt een en negentig duysent twee hondert vyftien ponden, daer van den Twintighsten penningh facit - - - - -	4540	15	0	Pag. 83.
Item, de Hooft-somme van de Renten, noch verkocht in 't selve Jaer, beloopende hondert een duysent een hondert drie ponden tien sch., komt daer van den Twintighsten penning - - - - -	5055	3	0	
Item, de Hooft-somme van de Renten, noch verkocht in 't jaer 1554., beloopende hondert twee en festigh duysent ponden, komt daer van den Twintighsten penningh - -	8100	0	0	
Item, de Hooft-somme van de Renten, verkocht in den Jare 1554., beloopen hondert duysent ponden, komt daer van den Twintighsten penningh -	5000	0	0	
Item, de Hooft-somme van de Renten, verkocht in 't Jaer 1555., beloopende hondert dertig duysent ponden, komt daer van een twintighste deel - -	6500	0	0	

Item, de Hooft-somme van de Renten, verkocht in 't Jaer 1555., beloopende

de hondert en seven duysent ponden, komt daer van den twintighsten penningh - - - -	5350 - 0 - 0
Item, præsupponerende dat de Staten accorderen sullen de Beede, op hen jegenwoordelyck begeert, bedragende drie hondert drie en dertigh duysent ponden, de portie van de Exempten genomen op den Twintighsten penningh soude beloopen -	16650 - 0 - 0
Quarta summa -	52155 - 18 - 0
Totalis summa -	92971 - 14 - 10

1556. 29. Sept.

Hier boven soude men nog mogen nemen tot laste van de Maj., voor de portie van de Exempten in 't cours van de Rente, verkocht op 't Landt van Hollandt, genomen by estimatie op hondert tien duysent ponden van veertigh grooten 's jaers, ende dat voor 't twintighste deel van de selve somme voor eenen jare, alsdan den eersten termyn van geëyschte Beede gevallen sal zyn, beloopende vyf duy-

1556. 29. Sept.

sent vyf hondert ponden, ende voor het veertighste deel van de selve somme voor een ander jaer, alsdan den tweden en laetsten termyn verschenen sal wesen, belopende twee duysent seven hondert vyftigh ponden, komt t'samen - 8250 - 0 - 0

Item, noch souden men mogen nemen en inne laten voor de Weddens, Salarissen en andere onkosten, nae die by die van de Rekeningen geliquideert ende geaccordeert soude mogen werden - - 1288 - 6 - 0

Pag. 84. Komt t'samen, waer van het schynt men de Staten soude behooren te rembourseren - - - 102500 - 0 - 0

Hier op hebben de Staten van de voorgaende Beeden innegehouden, nae de Declaratie, by haren Ontfanger by estimatie overgegeven de somme van - - - - 33000 - 0 - 0

Dus soude de selve noch goedt komen - 69500 - 0 - 0

Ende op de Beede van hen begeert bedragende by estimatie 333000.

333000. ponden, werdt maer versocht verzegelinge voor 250000. komt noch goedt - - - - - 1536. 29. Sept.

Daer af getrocken de 69000. ponden; hier boven soude noch goed komen - - 13500 - 0 - 0

Behalven het gunt dat by liquidatie bevonden sal werden, dat de portie van d'Exempten min behoort te dragen dan den Twintighsten Penningh, omme tot welcke liquidatie te verstaen, ende proceederen in alle diligentie die van de Rekeningen volkomen last gegeven sal werden nae de Rekeningen, die in den Hage bevonden sullen werden.

By stare, gemaeckt ten Bureele van de Financie tot Gent, in presentie van den Advocaet 's Landts van Hollandt, ende dat by estimatie ende tot breedere liquidatie als vooren,

1556. ren, den negentienden
29. Sept. September 1556.

Ondergeteyckent,

Vanden Bergh.

3. Octob. *Den 3. October 1556.*

ZYn by de Majesteyt van den Koningh op de voorschreve Instructie gedaen stellen seeckere Appostillen, als hier nae volght.

Op 't eerste Articul.

Apostillen, by de Majesteyt gedaen stellen op de voorsz Instructie, den Advocaet mede gegeven.

DEn Koningh gehoort hebbende het rapport van dese Instructie, ende begeerende geinformeert te zyn, wanneer syne Majesteyt soude mogen gehouden wesen in de Staten van Holland, uyt saecke van de gratie ofte redintegratie, by syne Majesteyt geaccordeert den Prince van Orange, Graven van Egmont en Hoorn, heeft gecommitteert ende geauthoriseert die van de Reken-kamer in Hollandt voorsz, om met alle vlyt ende neerstigheydt te procederen ter juster ende oprechter liquidatien van den rembourfemente ende afkortinge daer inne zynde, voorsz Majesteyt in de voorsz Staten van Hollandt souden mogen gehouden wesen, gelyck sy by Rekeninge ende andere hebben, ende rustende in de voorsz Reecken-kamer, bevinden sulcks te behooren, maer soo men tydt behoeven sal, omme 't selve behoorlyck te doen, ende dat 't accord ofte verzegelinge aen de voornoemde Sta-

Pag. 85.

Staten versogt, voor de somme van twee hondert en vyftigh duysent ponden van veertig grooten binnen twee termynen by gelyke portie haeste vereyscht; ende gemerkt syne voorsz Majesteyt na de voorsz liquidatie niet en mag verwachten, soo heeft de selve in de tegenwoordigheydt ende bywesen van den Advocaet van den voorsz Lande van Hollandt, by die van syne Financie eenen staet doen maecken, soo uyt den staet by hem overgegeven, als uyt eenen staet, gemaeckt by de voornoemde van de Reeckenkamer in Hollandt, van 't geene men bevonden heeft te bedragen, of dat soude mogen bedragen de portie ende aendeel, daer inne syne voorsz Majesteyt, uyt saecke van de voorsz gratie ofte redintegratie, soude mogen gehouden wesen, soo wel van de voorgaende Beeden ende verkochte Renten, loopende ten laste van den voornoemden Lande van Hollant, als van de laetst geëyschte Beede, ten aldernaesten ende ten meesten voordeele van de voornoemde Staten, dat men soude mogen doen, hebbende den selven staet doen overleveren in handen van den voornoemden Advocaet van Hollandt, by den welcken klaerlyck blyckt, dat niet tegenstaende de voorsz liquidatie niet gedaen en is de voorsz Staten hun accord ende bezegelinge van de voorsz twee hondert en vyftig duysent ponden niet langer en behooren uyt te stellen ofte vertrecken, sonderlinge aengemerckt dat sy boven dien alnoch in handen houden de somme van 1556. 3. Octob.

 der-

1556. dertien duysent vyfhondert gelyke ponden,
2 Oct. Oock ontwyffelyck en sal by de voorsz liquidatie niet bevonden werden, dat de portie van de voornoemde drie Heeren ende hare Ondersaten soude beloopen tot den Twintighsten penningh, soo men 't selve by den voorsz staet genomen heeft, nochte oock tot de somme in de voorsz Staet begrepen; begeerende daeromme Syne voorsz Majesteyt seer ernstelyck, dat de voornoemde Staten op het voorsz accord ende bezegelinge geen verdere swarigheydt, uytstel ofte vertreck, maer den selven in dese syne eerste petitie te willen believen.

Op het tiende Articul.

Syne Majesteyt en verstaet niet, dat de voorsz gratien, de voornoemde drie Heeren geaccordeert, in consequentie sal getrocken werden, maer op het versoeck van anderen, die hier naemaels gelycke gratien souden begeeren, sal syne Majesteyt sulck regard nemen, als hy bevinden sal te behooren, ende den geenen die hen sullen willen beklagen, boven hare vryheden beswaert te wesen, sal syne Majesteyt doen wysen aen die van synen Grooten Rade, om by de selve op hare pretensie geordonneert te werden als na regt behooren sal; ende aengaende de Onwilligen, sullen tegens de selve Brieven van Executorie in gewoonlycke forma geëxpedieert werden, naer ver-

mo-

mogen van de Octroyen, op hare accorden verleent. 1558. 3. Octob.

Op 't dertienden Articul.

De voornoemde Staten sullen mogen gebruycken van sulker manieren van executie, als tot nu toe gepractiseert is geweest, ter tydt ende wylen toe dat daer inne andersints geordonneert sal wesen.

Op het vyftiende Articul.

De voornoemde Staten sullen ten desen eynde mogen presenteren hare Supplicatie, daer op hen verleent sal werden behoorlyke provisie, om tegens de voornoemde Heeren te mogen procederen tot sulcke finen ende conclusien, als sy daer toe sullen willen nemen, ende de kennisse daer van gecommitteert werden aen die van den voornoemden Grooten Rade, hen accorderende acte, dat de processen, by de voornoemde Staten tegens de voornoemde Heeren by ordinaris train of wegen van Justitie ingestelt ende geinstitueert, niet geaboleert noch in state gehouden sullen werden. Pag. 86.

Op het laetste Articul.

Syne Maj. sal hem doen leveren Copie authenticq van de Brieven van gratie ofte redintegratie, de voornoemde drie Personagien ge-

ac-

1556. 3. Octob. accordeert, omme hen daer mede te behelpen, gelyck sy te rade bevinden sullen te behooren. Gedaen tot Gent den 3. October 1556.

Ondergeteyckent,

. . . . . .

Onder stondt geschreven,
Door bevel van den Koning.
Ondergeteyckent,
d'Oeverlope.

4. Octob. *Den 4. October 1556.*

HEbben myn Heeren van de Financie gecommitteert de eerste ende andere van de Rekeningen in Hollandt, omme te procederen tot liquidatie van den staet, by die van de Financie gemaeckt, blyckende by de acte van Commissie hier na volgende.

Commissie op die van de Reeckeningen in Hollandt, omme te procederen tot liquidatie van den voorschreven staet.

COmme en vertu de certaines Lettres patentes du Roy nostre Sire, & pour certaines bonnes considerations il ait plu a sa Majesté abolir & mettre a neant toutes procedures, executions & voyes de faict, ajant esté faits & usées pour la levée des deniers des aides des Villes & Villages, tant appartenans a Messrs. le Prince d'Orange, que Comte d'Egmonde & de Hornes, declare esdits Lettres aussi consentir auxdits Srs., qu'ils seroient remis, restitué & redintegré en leur possession, telle qu'ils estoient auparavant les troubles, executions, procedures & aultres empeschemens a eulx faicts, d'avantage ordonner, que les deniers, qui en vertu

tu des provisions & executions auroient estre 1556.
prins & levez desdits Srs., ensemble des Ma- 4. Octob.
nans & Habitans desdites Villes & Seigneu-
ries, tant par leurs Estats & Receveur des ai-
des de Hollande, que aultres, leur seroient rem-
boursez ; a ceste cause les Chiefs, Tresorier
General & Commissaires des Finances de sa Ma-
jesté, desirans obtemperer au bon plaisir de sadi-
te Majesté, & afin de pouvoir parvenir a la li-
quidation de ce que pourra estre deu auxdits Srs.,
en vertu de ladite redintegration & restitution
a eulx a faire, ont commis & commettent par
cestes les premier & aultres Gens des Comp-
tes de Hollande, pour venir & visiter l'estat, fait
desdits deniers, levez es Villes, Villages & Pla-
ces., declarez esdites Lettres patentes, qui leur
sera delivré, fait esdits Finances le 29. de Sep-
tembre dernier passé, ensemble les accords des
aides parcidevants faits tant au profit de l'Em-
pereur, que au profit desdits Estats de Hollan-
de, aussi les Comptes & aultres Enseignemens,
qu'ils ont soubs eulx, & liquider le pretendu
deu desdits Srs., selon & suivant les Lettres
patentes de sadite Majesté, par eulx obtenus,
& lesdits Estats, par eulx fait, liquidé & ar-
resté au plus prés que possible sera, le faire signer
& l'envoyer auxdits des Finances, pour aprés en
estre fait comm' il appartiendra. Fait a Gand le Pag. 87.
quatriéme d'Octobre mil cinq cent cinquante six.

Soubsigné,

De Montmorency,
J. Damhoudere,
A. van Loo.

1556. 8. Octob. **Den 8. October 1556.**

Rapport vanden Advocaet. DEn Advocaet t'huys gekomen zynde, heeft van al 't geene wes voorsz is Assendelf rapport gedaen.

16. Octob. **Daghvaert, gehouden in den Hage den 16. en 17. October 1556.**

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Assendelf*,
ende
Willem van Lockhorst,
Ridderen.
Otto van Egmont,
Jacob van Wyngaerden,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Jacob Oom,
Willem Blasius,
ende
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht,
Mrs. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Michiel Jansz, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Joost Buyck, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen Sandelyn,
Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgermeester,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

Omme te hooren het rapport van den Advocaet, te Hove geweest hebbende, ende eyntlyck te resolveren op de Petitie, by de Majesteyt gedaen.

By

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van sijn wedervaren en depeche op de Instructie, hem by de Staten mede gegeven, soo hebben de Edelen geresolveert, dat hebbende gevolg van de anderen, souden te vreden wesen de Majesteyt te accorderen de geëyschte somme van drie hondert drie en dertigh duysent guldens, te betalen de eene helft op Mey-dagh 1557., ende de andere helft op Mey-dagh 1558., indien men de selve sulcks soude mogen van de Majesteyt verkrygen; de hondert vyftigh duysent ponden te vinden by den Tienden penningh ende de correctie van dien, ofte daer by soo veel meer te vinden, als den selven Thienden penningh soude mogen uytbrengen, de andere helft by de gewoonlycke Schiltalen, midts dat de ses groote Steden daer inne sullen genieten hare gewoonlycke gratie, ende de rest by den vyftienden, twintighsten ofte vyf en twintighsten penning; wel verstaende, dat aen het selve consent de Staten kortinge strecken sal de portie van de drie Personagien; wel verstaende oock, indien eenige generale inundatie ofte inbreuck geduyrende den tydt van betalinge binnen den Lande van Hollandt gebeurde, 't selve consent van geen effect en sal wesen, bysonder over den geenen daer de voorsz inundatie gebeurt; ende aengaende de versochte verzegelinge, dat men de selve tot de geheele versochte somme niet en soude mogen accorderen, voor ende al eer de liquidatie van de portie van de voorsz drie Personagien gedaen ware, soo de Staten anders niet en souden mogen weten, hoe veel op 't voorsz consent suyvers soude blyven,

en-

1556. 16. Octob. Rapport van den Advocaet van de Resolutie op de Petitie van de Koninglycke Majesteyt.

Pag. 81.

1556. 16. Octob. ende midts dien de dagen van hare obligatien, die sy de Koopluyden geven sullen, niet en souden mogen houden, met welcke opinie die van Dordrecht hen genoegh, hebbende gevolgh als vooren, conform gemaeckt hebben, mits voorts onderssprekende alle de voorgaende conditien in de acte van consent van drie hondert duysent guldens geinsereert, dan de Gedeputeerden van de vyf Steden laten hen duncken, van nooden te wesen, dat den staet, by die van de Financie gemaekt, geconfereert soude werden by den staet, gemaeckt by de Gedeputeerden van de Staten, ende dat omme te wesen de differentie van dien, ende dat daer van op morgen rapport gedaen soude werden, ende alsoo sy van het rapport van den Advocaet niet te voren geadverteert en waren, soo begeerden sy Copie van alle syne affcheydt ende *depesche*, midtsgaders van de differentie, die bevonden soude werden uyt de collatie van de voorsz twee staten, ende rapport in den hare tot op de naeste Vergaderinge.

Dat de reyse van de Gedeputeerden van de Staten gedaen sal werden tot kosten van het Landt.

DE voorsz Staten hebben geresolveert, dat de reyse, by de Gedeputeerden van de Staten tot Gent gedaen op den ses en twintighsten Augusti laetstleden, by het gemeene Landt betaeldt sal werden, ende zyn gecommitteert, omme henluyden Ordonnantie te passeren Mrs Jacob van der Duyn, Adriaen van Leyden ende Jacob de Milde.

De

DE voorsz. Staten hebben geaccepteert tot hare Procureur voor den Grooten Rade Mr. Aelbrecht Bouwensz, in de plaetse van Mr. Pieter Bouwensz, ende hebben 's anderen daeghs op hem gepasseert behoorlycke procuratie. 1556. 16. Octob. Acceptatie tot Procureur van het Landt Mr. Aelbrecht Boywensz.

DE voorsz Staten hebben elck van de Deurwaerders van den Secreten Rade, mitsgaders den Deurwaerder van de Financie, in recompense van hare diensten, den Lande gedaen, ende noch te doen, elcks toegevoeght ses guldens, ende den Advocaet belast daer van Ordonnantie te maecken. Gratuiteyt van de Deurwaerders van den Secreten Raedt en van de Financie.

OP het aengeven van den Advocaet, dat hy van den Rekenmeester Rennoy verstaen hadde, dat die van Biervliet ende Axel-Ambacht van de Koninghlycke Majesteyt, wesende tot Gent, verkregen souden hebben exemptie van alle Thollen, soo wel in Zeelandt als elders; hebben geresolveert, dat aen die van de Rekenkamer ondersoeck gedaen sal werden, of haerluyder Brieven van exemptie aldaer geregistreert zyn, ende in dien gevalle daer van te recouvreren Copie, omme, die gesien, alsdan verder gedisponeert te werden. Berberende de exemptie van de Thollen van die van Biervliet ende Axel-Ambacht.

ZYn gecommitteert Duyn, Leyden ende Milde, omme te passeren Ordonnantie voor den Advocaet, van sijn reyse, gedaen den 22. September laetstleden. Ordonnantie voor den Advocaet.

1556. 16. Octob. Adjunctie van de Staten met Ysbrandt Willemsz. Pag. 89.

IS, beroerende de daghvaerdinge, gedaen aen Ysbrandt Willemsz tot Delf voor die van den Grooten Rade, uyt saecke van seeckere Obligatie, by hem gepasseert, inhoudende prorogatie van alle Rechteren, de welke versocht heeft adjunctie van de Staten, deselve adjunctie hem geaccordeert, omme te contenderen, dat de saecke, midtsgaders partyen gerenvoyeert souden werden voor die van den Rade van Hollandt, ofte eenige andere Rechters binnen de Provincie aldaer, gemerckt de clausule van Prorogatie van alle Rechteren, in sijn Obligatie gestelt, niet anders verstaen, noch verder geëxtendeert mach werden.

Gecommitteerden tot de collatie van twee staten, gemaekt by die van de Financie ende de Gedeputeerden van Hollandt.

ZYn gecommitteert de Pensionarissen van Dordrecht, Leyden en Amsterdam, den Advocaet ende Coebel, omme den staet, beroerende de portie van de drie Personagien, by henluyden gemaeckt, te confereren met den staet, gemaeckt by die van de Financie, ende op 's anderen daeghs rapport, wat differentie sy tusschen de selve bevonden sullen hebben.

Beroerende de differentie van de prorogatie van de jurisdictie van den Hove van Hollandt.

IS geresolveert, dat by eenige Pensionarissen, wat by geschrifte gestelt sal werden, dienende tot afdoeninge van de prorogatie van de Jurisdictie van den Hove van Hollandt, die in de Obligatien bykans geinsereert werdt, midts dat by de Rechters van de lage Vierscharen gelycke provisie van namptissement, als by den Hove van Hollandt gegeven sal werden, om dat gesien, alsdan breeder in de saecke te mogen disponeren naer behooren.

Den 17. October 1556. 1556. 17. Octob.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Assendelf*,
ende
Lockhorst,
Ridderen.
Otto van Egmont,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van d'Edelen.
Jacob Oom,
Willem Blasius,
ende
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht.
Mr. Lamberecht Jacobsz,

Van Haerlem.
Michiel Jansz, Burgemeester,
ende
Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Mr. Jacob de Milde.
Van Leyden.
Joost Buyck, Burgemeester,
ende
Adriaen Sandelyn, Pensionaris,
Van Amsterdam.
Simon Gurritsz,
ende
Jan Hey,
Vander Goude.

DE voorsz Staten hebben den Advocaet geaccordeert, Coebel te leveren twee opene Brieven, by de welcke tot vorderinge van de Haringvaert, soo in de Jaren 1544. als 1545., t'elcken geaccordeert zyn tien duysent guldens, ende dat onder syne Recepisse, ende mits van dien houdende Copie authenticq. Overleveringe te doen van de twee opene Brieven van de Majesteyt, van tien duysent guldens tot vorderinge van de Haringvaert.

1556. 17. Octob. Te vervolgen Octroy, omme te mogen verkoopen Los-renten tot lossinge van Lyfrenten.

IS by de voorsz Staten geresolveert, dat by de Gedeputeerden, die boven reysen sullen, vervolgh gedaen sal werden, omme te hebben Octroy, te mogen verkoopen Los-Renten den penningh twaelf, tot aflossinge van de Lyf-Renten, die den Lande van Hollandt te seer lastigh vallen, inhoudende de clausule van ratificatie van de verkopinge by Coebel tot noch toe gedaen, dan laten hen duncken oirbaer te wesen, met 't selve vervolgh te vertoeven, tot de tegenwoordige petitie geaccordeert sal wesen.

Gecommitteerden om Instructie te geven in den processe van de Staten tegens de Pagters van den Impost.

ZYn gecommitteert Duyn, Milde ende den Advocaet, omme Joost Jacobsz Instructie te geven in den Processe, hangende voor den Hove van Hollandt, tusschen de Staten, als intervenierende voor den Heere van *Lockhorst*, cum suis, Gedaegden, op en tegens de Pachters van den Impost tot Delf, Rotterdam en Schiedam.

Pag. 90.

Beroerende de Gratuiteyt van den Stadthouder.

DE Edelen ende die van Dordrecht hebben geresolveert, den Stadthouder voor een gratuiteyt te accorderen tien duysent guldens, die te vinden op de Schiltale sonder gratie, mits ommeslaende seven grooten, ende alsoo daer van alsdan wat overschieten sal, dat den Ontfanger van 't overschot de Staten Rekeninge doen sal, maer de Gedeputeerden van de andere vyf Steden waren van advise, dat men aen syne Ho. soude versoecken, dat hy met de selve gratuiteyt soude willen vertoeven, tot de Majesteyt syne petitie geaccordeert soude zyn,

dan

dan die van Delf, Leyden ende Gouda verklaerden, henluyden niet doenlyck te wesen, de selve te vinden by de Schiltale, ende noch qualycker sonder gratie, ende dat binnen middelertyden syne Hoogheydt by sekere Commissarissen die sake soude doen præpareren, omme bequame middelen te adviseren, dienende tot vorderinge van dien, ende dat den Advocaet, den voorsz Marckgrave gekomen zynde, 't selve hem gracelyck soude aengeven. 1556. 17. Octob.

BY den Advocaet de Staten rapport gedaen zynde van de collatie van den staet, gemaeckt, soo by die van de Financie als by de Gedeputeerden van de Staten, omme te verhalen ende te recouvreren de portie van de voorschreve drie exempte Personagien, volgende sekere Instructie, by de voorschreve Gecommitteerden daer van by geschrifte gestelt, ende dat de staten by de voorsz Gedeputeerden gemaeckt, meer bedraeght, dan den staet van die van de Finantie, ter somme van ses duysent seven hondert negen en dertigh ponden acht schell. tien den., ende dat de voorsz Gecommitteerden geen oirbaer en dachte te verstaen tot eenige draginge van consent, voor ende al eer de voorsz Staten geliquideert soude wesen, ende dat men daeromme aen die van de Rekenkamer soude vervolgen, dat sy met alle diligentie souden willen procederen tot de voorsz liquidatie, ende dat 'er yemandt van de Staten gecommitteert soude werden, omme met die van de Rekeningen de voorsz liquidatie te helpen doen; soo hebben de voorsz Staten geresol-

Rapport, by den Advocaet gedaen, beroerende de collatie van de twee staten, omme te recouvreren de portie van de 3. Personagien.

1556. solveert, dat 't voorsz versoeck aen die van de
17. Octob. Reken-kamer, omme te procederen tot liquidatie als vooren gedaen soude werden; ende hebben, omme met henluyden te procederen tot de voorsz liquidatie, gecommitteert den Advocaet, Milde ende Coebel, welcke voorsz Instructie hier na volght.

Instructie op de collatie van beyde de Staten, die gemaeckt zyn omme te verhalen ende te recouvreren de portie van de drie exempte Personagien, die in de Beeden niet gecontribueert en hebben.

De voorschreve Instructie.

IN den eersten soo is erreur in het Articul van de hooft-somme van de verkogte renten in den Jare 1552., want de selve hooft-somme bedraeght acht en vyftigh duysent acht hondert dertien ponden thien schell., waer af den twintinghsten penningh voor de portie van de drie exempte Personagien bedraeght twee duysent negen hondert veertigh ponden, sulcks dat de selve calculatie niet en mach subsisteren, ende soude schelen - - 2000 - 0 - 0

In

In 't Articul van den ommeslagh op Margentalen, gedaen anno 1544., soo behoort niet gestelt te zyn dan eene stuyv. sesden. op den Prince van Orange van den Jare 1547., want in het selve Jaer en hebben de Margentalen buyten de Schiltalen niet gecontribueert.

1556. 17. Octob. Pag. 91.

NOTA. Datde somme, soo wel by de Staten als boven gestelt, evenwel accordeert.

Noch staet te sien, of de Staten hebben geprofiteert achtien hondert en elf ponden voor de portie van den Grave van Buyren de annis 1545. ende 1546.

De onkosten ende Salaris van de Dorpen van Egmont, onder de Schiltalen begrepen, zyn vergeten boven te stellen in den Jare 1549. gedaen van vyftigh duysent Philips guldens, belopende - - - - 30 - 12 - 6

De calculatie van de portie van de drie voornoemde Personagien op de Haertsteden discordeert, ende behoort te wesen dertien hondert seven en tachtigh ponden tien schell., ende de cause van

1556. 17. Octob. 't erreur is, dat 't Dorp van Egmont op *Zee* geëstimeert is op sekere somme, overmits syluyden hare haertsteden niet en hebben willen aenbrengen, 't welck beloopt, dat de Staten komen soude meer dan boven gestelt is - - 36 - 6 - 9

De onkosten, Salaris ende de Weddens accorderen seer na by.

Den Thienden penningh van den Jaere 1553. voor de drie Personagien is gecalculeert op vier duysent ses hondert vyf ponden. twee schell. drie den., soo sy aenbrengen, maer alsoo Egmont op Zee geen Quohier aengebracht en heeft, sulcks dat men niet en heeft de somme perfect stellen mogen, dan by raminge op twee en negentigh ponden ses schell. ses den., ende daer by noch gevoeght de helft van de voornoemde vier duysent ses hondert vyf ponden twee schell. drie den., overmits 't quaedt aenbrengen, soo soude dit schelen - - - 2394 - 17 - 9

De

De Margentalen van de drie Personagien voor de de Jaren 1553., 1554., 1555. ende 1556. discorderen, ende behooren te staen meer dan boven gestelt is - - - - 273 - 2 - 7 1556. 17. Deel

Aengaende de verkopinge van Renten, gedaen in den jare 1553., waer inne de portie van de drie Personagien genomen is op den twaelfden penningh ende den drie en vyftighsten penningh, 't welck by raminge seer over een komt met den twintighsten penningh, daer soude te kort genomen zyn - - - - 100 - 0 -

Van Impost van de Wynen ende Bieren van de Jaren 1554., 1555. ende 1556. tot Mey excluys is boven gemist ter somme van seven hondert seven en dertigh ponden, die de Staten noch komt by hare calculatie, Pag. 92.

Te letten op de portie van Wyck op Saint in de Landen van Heusden zedert den Jare 1542., en merckelyck voor den Ja-

re 1549., 1552. tot desen dage toe, alsoo de selve hebben negen hondert Margen, ende daer op ommegeslagen is een en twintigh schell. ses den., 't welck beloopt . . . 967 - 10 - 0

Noch zyn de selve van Wyck gestelt by raminge in de Rekeninge van den Tienden penningh de anno 1553. op . . . . 200 - 0 - 0

Ende soo verre beroert hare portie in de hooftsomme van de verkochte Renten, die en is hier niet gecalculeert, maer open gehouden, omme te mogen brengen de selve hare portie in de calculatie van den Twintighsten penningh, die op de drie Personagien genomen is.

Somma, dat de Staten komen soude boven den staet van boven . . . 6739 - 8 - 0

Behalven noch die niet gestelt zyn dan by memorie hier boven.

Noch moet hier regard genomen werden dat de Staten behooren te bedingen, dat men henluyden

sal

1556. 17. Octob.

ſal indemneren en vry houden van alle de koſten, ſchaden ende intereſſen, gyſelingen ende executien, tegens de drie Perſonagien gedaen, die ſyluyden ſouden willen pretenderen ofte eyſſchen, ende hier af te hebben acte van de Koninglycke Majeſteyt ofte van de drie Perſonagien.

Ende dat noch daer en boven de Dorpen van Egmont, onder de Schiltalen gelegen, ende in de Schiltalen begrepen, ſullen contribueren in alle gemeene Landts onkoſten ende alle andere ommeſlagen, die by de Staten gedaen ſullen werden, geen Beeden weſende, als ſy altydts gedaen hebben, weſende de ſelve ommeſlagen tot vorderniſſe van 's gemeene Landts ſaken.

Te ſtellen oock 't Articul van de koſten, by de Staten gedaen in de proceſſen, gyſelingen ende andere executien, reyſen, &c. tegens de drie Perſonagien, ter ſomme van

ſes

1556. 17. Octob.

fes duysent ponden ofte meer, 't welck in de staet van boven gecomitteert is.

Dat de Koninghlycke Majesteyt sal aennemen alle de processen, die by eenige geintenteert sullen mogen werden, contenderende tot vrydom ende exemptie van de Beden ofte andere ommeslagen die gedaen, ofte noch ommegeslagen sullen werden.

Pag. 93. Beroerende het versoeck by deGedeputeerden van de Staten gedaen aen die van de Rekeningen, om te procederen tot liquidatie van den Staet, by die van de Financie gemaeckt.

BY den Advocaet, de Pensionaris van Dordrecht ende Amsterdam aen die van de Reecken-kamer versoeck gedaen zynde, omme tot de voorsz liquidatie eerstdaeghs te willen *verstaen*, ende henluyden by de selve Gedeputeerden gelevert zynde sekere Commissie van die van de Financie, mitsgaders de voorsz staet, by die van de Financie gemaeckt, hebben verklaert, dat sy op Maendagh naestkomende met Rennoy hier van souden communiceren, ende alsdan den Advocaet antwoordt geven, te vreden wesende, in alle diligentie tot liquidatie van dien te verstaen, dan versochten van den Advocaet te hebben verklaringe van de consenten, die zedert den jare 1542. tot nu toe geaccordeert waren, te weten de sommen, de middelen van vindinge ende de datums van dien, de welcke den Advocaet belooft hen middelertydt te doen hebben.

De

DE voorsz Gedeputeerden hebben dagh genomen, omme alhier in de Herberge te wesen den derden November naestkomende, om eyndelycke Resolutie te nemen op de petitie by syne Majesteyt gedaen, ende hebben, omme pertinent rapport te mogen doen, begeert Copie van de Instructie, den Advocaet mede gegeven, de Appostillen by de Majesteyt daer op gestelt, ende van den staet by die van de Financie gemaeckt, die hen sulcks by den Advocaet gelevert is.

1556. 17. Octob. Dagh genomen, om in den Hage in de Herberge te wesen.

DE Staten van Hollandt gehoort hebbende het rapport van de Gecommitteerden tot de visitatie van de Quohieren van den Tienden penningh ende de suyveringe van dien, daer by gebleken is dat veele ende diversse Dorpen van Hollandt onwilligh ende in gebreke gebleven zyn te corrigeren hare Quohieren, ende over te brengen de rechte waerde van de Landen, Huysen, Visscheryen ende andere Goederen, volgende de Placaten daer op geëxpedieert, soo die in den jare 1553. laetstleden gegouwen hebben ende waerdigh zyn geweest, niet tegenstaende dat henluyden tot dien eynde, ter ernstiger begeerte van de voorsz Staten, by den Hove van Hollandt sekeren tydt gepræfigeert is, omme het selve te doen, de welcke lange overstreken is; Soo hebben de voorsz Staten op huyden geresolveert, dat de voorsz Commissarissen, geordonneert tot de suyveringe ende correctie van den voorsz Tienden penningh, uyt de Quohieren ende andere behoeften, onder hen wesende, nemen sullen een seeckere somme van pen-

By wat middelen men constringeren sal die geene, die onwilligh zyn te corrigeren't quaed aenbrengen van den Tienden penningh, daer van Acte gemaeckt is.

1566. ningen, daer op men de selve Dorpen stellen
17. Octob. sal, omme volgende dien by provisie op te brengen haren Tienden penningh, daer op, ende op de valeur van de Landen ende Huysen van de selve Dorpen, indien 't noodt is, hoorende eenige, woonende in de naest ommeleggende Steden, daer meeste kennisse van hebbende, ende dat men de selve daer vooren by provisie sal executeren; Wel verstaende, indien sy binnen den tydt van een maent of ses weken konnen doen blycken, dat de selve raminge excedeert de rechte valeur van hare Landen, Huysen ende andere Goederen, soo die in den jare 1553. waerdigh geweest zyn, dat men henluyden elcks naer advenant van 't gunt dat sy sommierlyck doen blycken sullen voor de voorsz Commissarissen, sal doen restitutie van het geene sy eenighsints te veel opgebracht *sullen hebben*, ende dat by advis van de Staten; dat voorts by den Hove van Hollandt aen de andere Steden ende Dorpen, die insgelycks hare Quohieren niet te recht aengebracht en hebben, ende tot dien fine alsnoch geen Missive van den voorsz Hove ontfangen en hebben, gelycke Missiven, als aen de voorsz onwilligen geschreven zyn, oock geschreven sullen werden, met comminatie, indien sy binnen den tydt, henluyden te præfigeren, hare voorsz Quohieren niet behoorlycken corrigeren, dat sy by de voorsz Commissarissen van gelycken op sekere sommen *gestelt*
Pag. 94. sullen werden, daer vooren men henluyden mede by provisie executeren sal, behoudelyck indien sy konnen doen blycken de voorsz somme te excederen de valeur van dien, dat men henluy-

luyden mede restitutie doen sal; als vooren geseydt is; ende dat voorts den Advocaet daer van Acte maecken sal, sulcks hy gedaen heeft, ende de selve gelevert in handen van mynen Heere Suys. 1556. 17. Octob.

Den 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, ende 25. October 1556.

HEbben Mrs. Gerrit Rennoy ende Adriaen Stalpart, Rekenmeesters, ende Willem Jansz Schouten, Auditeur, als Gecommitteerden by die van de Reken-kamer, ende de Gecommitteerden van de Staten, als Milde, Coebel ende den Advocaet, geprocedeert ende gemaeckt de liquidatie soo van den staet, by die van de Financie als by die van de Reken-kamer ende de Staten van Hollandt t'anderen tyden gemaeckt, beroerende wes de Majesteyt de Staten van Hollandt behoort te korten voor de portie van den Prince van Orange, Graven van Egmont ende Hornes, daer by blyckt dat de selve portie soude beloopen ter somme van hondert tien duysent acht hondert ses en sestigh ponden tien schell. ses deniers, waer nae de portie van de voorsz drie Personagien, in de tegenwoordige geëyschte Beede van drie hondert drie en dertigh duysent ponden begrepen, in de voorsz somme beloopt een en twintigh duysent twee hondert vyf en vyftig ponden ses schell. ses den.

Liquidatie by die van de Reken-kamer gedaen op de voorgaende staten, beroerende de portie van de drie Personagien, exemptie pretenderende.

Dagh-

1556. 4. Nov. Daghvaert, gehouden in den Hage den 4. November 1556.

PRÆSENTEN,

Den Heere Marckgravander Veere, Stadthouder,
Den Heere van *Assendelf*,
Mathenes,
Obdam,
ende
Willem van Lockhorst,
Ridderen.
Gerrit van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Arent Cornelisz,
Willem Blasius,
ende
Mr. Cornelis van Hogelande,
Van Dordrecht,
Joost van Hillegom, Burgemeester,
ende
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck vander Does,
Mr. Jacob de Milde,
ende
Mr. Cornelis van Veen,
Van Leyden.
Sybrandt Ocko, Burgemeester,
Mr. Adriaen Sandelyn,
ende
Mr. Jan Prince,
Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgermeester,
ende
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

Omme eyndelyck te resolveren absolute antwoort op de gealtereerde petitie van drie hondert drie en dertigh duysent guld.

Ten

Ten voorschreven dagen is de Resolutie van dien uytgestelt tot 's anderen daeghs of derdendaeghs. 1556. 4. Nov.

OP de Requeste van die van Noortwyck, versoeckende dat sy souden mogen volstaen, mits contribuerende volgende sekere Privilegie van Koningh Maximiliaen, ende dat Coebel belast soude werden, hem daer nae te reguleren; Is geresolveert voor Appoinctement te stellen. Zy dese Requeste gestelt in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, omme op morgen de Staten te seggen sijn advis.

Pag. 95. Requeste van die van Noortwyck, om met sekere contributie te mogen volstaen.

Den 5. November 1556. 5. *Nov.*

DE voorsz Gedeputeerden gehoort hebbende 't advis van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, verklaren, dat den voorsz Ontfanger sal doen gyselen, soo wel de Ambachts-bewaerders, als de Gesworens van Noortwyck, omme henluyden te constringeren op te brengen de portie van de voorschreve van Noortwyk, sonder regard te nemen, by wat middelen de voorschreve Gegyselden hare voorsz portie sullen willen opbrengen.

Appoinctement op de voorschreve Requeste, gehoort het advis van den Ontfanger Coebel.

OP het versoeck, by die van Delf gedaen, omme te hebben adjunctie van de Staten tegens den Provisoor ende Deken van Delflandt, die tegens de Poorters van Delf, neeringe doende op Heylige dagen, jurisdictie pretenderen,

Beroerende de adjunctie met die van Delf tegens den

1556. 5. Nov. Provisoor ende Deken van Delftlandt. ren, contrarie de Concordaten, t'anderen tyden gemaeckt tusschen Hertogh Philips van Bourgondien ende Bisschop Roelof van Utregt; Is geresolveert, dat die van Delf souden consulteren met eenige Advocaten, om te sien of 'er oock eenigh fundament ware omme de voorsz adjunctie te accorderen, omme, de selve consultatie gesien, daer inne verder gedisponeert te werden.

Beroerende de portie van den Prince van Orange, Graven van Egmont en Hornes. DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert, dat den Prince van Orange, de Graven van Egmont ende Hornes behooren te dragen hare portie in de loopende Renten van 't gemeene Landt, die noch vallen sullen tot Mey 1558., ende dat, overmits alsdan de effectuele betalinge van de Beeden, alsnu te consenteren, eerst vallen sal, ende dat de Staten voor de laetste betalinge niet en mogen effectuelyck de kortinge doen, en nochtans middelertydt moeten dragen den last van de loopende Renten, sulks hebben oock die van de Financie dat by hare staet, die sy gemaeckt hebben, sulcks verstaen.

Antwoordt op de geeyschte petitie by maniere van communicatie. ZYn de voorsz Staten by maniere van communicatie geaccordeert, de Majesteyt te accorderen drie hondert duysent guldens, te betalen op twee Mey-dagen naestkomende, ende alsoo overmits de kortinge van de portie van de drie Personagien, ende van die van Wyck buyten Heusden, daer inne niet schuldigh en bleven te betalen dan twee hondert ende vier en twintigh duysent ponden, dat men de eerste helft sal vinden by de Schiltalen, mits dat de

ses

ses groote Steden daer inne sullen genieten hare gewoonlycke gratie, ende dat men, omme de selve gratie voor een partye te vinden, sal over de Margentalen, buyten de Schiltalen gelegen, op de Marge ommeslaen drie stuyvers; dat den Ontfanger Coebel voorts een staet sal maecken, hoe veel, mits de lossinge van de Lyf-Renten, de jaerlycksche Renten van het gemeene Landt gemindert zyn, ende hoe veel van de seven grooten op de Marge, ende van de Verpachtinge van den Impost, overmits de selve minderinge, overschiet, omme te weten wat men daer van soude mogen nemen, tot furnissement van den voorsz eersten termyn ofte gratien, ende dan voorts te resolveren, wat somme men meer op de Schiltalen souden moeten ommeslaen, mitsgaders oock omme een partye te vinden by verkoopinge van Los-Renten, tot twee duysent guldens toe of daer onder, ende den tweeden termyn te vinden by den Tienden penning, alsoo men alsnu den eersten termyn by den Tienden penningh niet en soude mogen opbrengen, mits dat de selve, overmits den quaden Jaerschare, niet veel en soude uytbrengen, dat oock de Pachten al opgebracht zyn, ende dat men, overmits de suyveringe ende correctie van den voorsz Thienden penningh niet gedaen en is, de selve nu niet en soude mogen gebruycken, immers, de selve nu nemende, soude groote hinder ende empechement doen in de voorsz suyveringe, mits dat de Landtluyden niet en souden wederomme de waerde van hare Landen aenbrengen. 1556. 5. Nov. Pag. 96.

1556. 4. Nov. Kortinge van't seven en veertighste deel voor de drie Personagien.

IS mede geresolveert by de voorsz Staten, dat de Majesteyt henluyden sal leveren Acte van te korten in toekomende tyden het seven en veertighste deel van de drie Personagien, volgende de liquidatie, ende te sien of men Copie van den Heere van Assendelf soude mogen gekrygen van de Missive by den Koningh aen hem geschreven, beroerende de voorschreve kortinge.

Niemanden t'accorderen gelycke exemptie, als de drie Personagien, sonder de Staten te hooren.

DAt men mede sal vervolgen Acte, dat syne Majesteyt niemanden van de andere Exempten eenige gratie sal accorderen, sonder de Staten by train van Justitie daer op gehoort te wesen, volgende het versoeck van de Instructie; dan in gevalle syne Majesteyt het selve niet en soude willen accorderen, alsdan sullen de Gedeputeerden, boven reysende, last *hebben*, omme te consenteren, dat 't selve by syne Majesteyt niet geschieden en sal, sonder de Staten by syne Majesteyt daer op gehoort te wesen, soo syne Majesteyt, de Staten daer op gehoort hebbende, alsdan noch doen mach dat syne Majesteyt gelieft, ende mitsdien syne handt daer door niet geslooten en werdt.

Acte van niet te aboleren de processen, by de Staten te institueren.

DAt men mede sal versoecken Acte, dat de Staten toegeseydt is by de Appostille van niet te aboleren ofte in staet te houden de processen, die in de toekomende tyden jegens de voorsz drie Personagien by henluyden geinstitueert sullen werden.

Is

1556.

IS mede geresolveert, dat de Staten boven reysen sullen met die van den Rade van Staten tot Mechelen, omme te visiteren de Stucken in de Processen, aldaer wesende, omme te weten of 'er fundament is de processen tegens de Personagien te institueren, ende rapport te doen, omme, die gesien, alsdan verder te disponeren op de institutie van de Processen voorschreve.

5. Nov. Te consulteren met die van den Raede van State tot Mechelen, of 'er fundament is de Processen te institueren tegens de drie Personagien.

IS mede geresolveert, dat alle de vacatien ende reysen, die by de Gedeputeerden van de Staten, haren Ontfanger ofte anderen van 's Lants wegen gedaen sullen werden, by den Heere van Assendelf ofte Jacob vander Duyn, dier bet toe sal mogen vaceren, mitsgaders een Gedeputeerde der Steden van Delf ende van Leyden; ende indien eenige van de selve eenige reysen ofte vacatien gedaen hebben, sullen de selve by de andere Gecommitteerden getaxeert werden.

Beroerende de taxatie van de reysen van de Gedeputeerden van de Staten.

Den 6. November 1556. 6. Nov.

HEbben de Edelen, die van Dordrecht, Delf, Amsterdam en Gouda, boven guldens, die volgende den staet van liquidatie, by die van de Reken kamer gemaeckt, de Staten kortinge behoort te strecken voor de portie van de drie Personagien, mitsgaders de ses duysent een Hondert negen en seventigh ponden negen schell. ses den. voor de portie van die van Wyck buyten Heusden, in de Beede geaccordeert zedert den Jare 1542. tot desen dage toe, ende noch acht duysent twee hondert vyf-

Aengaende eenige poincten, beroerende de liquidatie, gemaekt by die van de Financie, en voorts Accord op de voorsz. petitie. Pag. 97.

1556. vyftigh ponden voor 't cours van de Renten,
6. Nov. verkocht op het Landt van Hollandt, genomen by estimatie op hondert en tien ponden van veertigh grooten 's jaers, ende dat voor het twintighste deel van de selve somme voor een Jaer, alsdan den eersten termyn gevallen sal zyn, belopende vyf duysent vyf hondert ponden, ende voor 't veertighste deel van deselve somme voor een ander Jaer, alsdan den tweeden ende laetsten termyn verschenen sal wesen, beloopende twee duysent acht hondert vyftigh ponden, maken t'samen de voorsz acht duysent twee hondert vyftigh ponden, geaccordeert de somme van drie hondert twintigh duysent ponden tot veertig grooten Vlaems 't pondt, te betalen de eene helft in de maendt van Mey anno 1557. naestkomende, ende de andere helft in de maendt van Mey anno 1558. daer aen volgende, ende dat loopendts geldts, sulcks als ten dage van de betalinge binnen den Lande van Hollandt in Koopmans Beurse gaen sal. Die van Haerlem ende Leyden hoopten sulck rapport te doen, dat sy hen met de anderen conform souden maecken; ende hebben alle de Gedeputeerden gesamentlyck verklaert, dat sy by dese Resolutie persisteren, sonder eenige verdere last te openen, ende is voorts het selve consent gedragen by de redenen en onder de conditien, in de acte van de antwoordt en acceptatie breeder geinsereert.

Den

Den 7. November 1556. 1556. 7. Nov.

PRÆSENTEN,

Den Heere van *Obdam*,
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Arent Cornelisz,
Van Dordrecht.
Mr. Lambrecht Jacobsz,
Van Haerlem,
Jan Sasbout, Burgemeester,
ende
Mr. Adriaen van Leyden,
Van Delf.
Dirck vander Does,
ende
Mr. Jacob de Milde,
Van Leyden.
Sybrandt Ocko, Burgemeester,
Mr. Adriaen Sandelyn,
ende
Mr. Jan Prince,
Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgemeester,
ende
Jan Dircksz 't Hoen,
Vander Goude.

DE voorsz Staten hebben geaccordeert de verzegelinge ter somme van twee hondert duysent guldens, mits hebbende de gewoonlycke ende behoorlycke Brieven van indemniteyt, ende verklaren geen verdere verzegelinge te mogen doen, overmits sy niet en weten wat pretense Vryen noch onwilligh sullen blyven hare portie op te brengen, ende dat oock eenige inbreuck van Dycken ofte inundatie soude mogen geschieden, ende mitsdien de geconsenteerde penningen niet ten vollen opgebragt en souden mogen werden, ende sulcks hare dagen van betalinge, volgende hare Obligatie, niet en souden mogen houden.

Beroerende de verzegelinge ter somme van twee hondert duysent guld.

1556. 7. Nov. Visitatie van de Acte van consent.

IS de Acte van consent gevisiteert, ende na voorgaende correctie geseydt de selve sulcks over te geven.

Instructie, dienende tot volkomen verstant van de liquidatie. Pag. 98.

IS mede geresolveert dat 'er Instructie gemaeckt sal werden, om ten vollen te verstaen de swarigheden van den staet van liquidatie, beroerende de ende andere poincten, die, makende den voorsz staet, gevallen zyn, omme te hebben volkomen Instructie, dat van die van de Financie, boven komende, te wederleggen, dan die van Delf lieten hen duncken, dat, omme het voorsz debat te mogen bequamelyck doen, oirbaer ware, dat de voorsz Gecommitteerden, geweest hebbende op de liquidatie, hen mede boven vonden, ende sullen, omme het selve te doen, hen alhier de Staten vinden op morgen ten half achten precise.

Dat de Placaten geexpedieert souden mogen werden, inhoudende interdictie van 't uytvoeren van het Koorn.

IS op 't versoeck, by de Staten gedaen aen den Heere van Assendelf, ten eynde hy by den Stadthouder soude doen vergaderen die van den Rade, omme te resolveren dat 'er Placaten souden mogen geexpedieert werden, houdende interdictie van 't uytvoeren van 't Koorn voor den tydt van drie weken ofte een Maendt, overmits de groote rysinge van dien, als gekomen wesende tot festigh goudt-guldens 't last, ende dat middelertyden de Solders gevisiteert souden werden, wat Koorn in de Landen van Hollandt noch mochte wesen, heeft den voorsz Heere van Assendelf, na voorgaende vergaderinge van den Rade, de Staten voor antwoordt gegeven,

dat

dat den Stadthouder met die van den Rade geaccordeert hadden Placaten van interdictie van de uytvoeringe van 't Koorn uyt Hollandt voor den tydt van veertien dagen ofte drie weken, ende dat binnen middelertyde sekere Commissarissen uytgeschickt souden werden, omme hen te informeren van de meenighte van het Koorn in den Lande wesende, en dat die van Haerlem ende Amsterdam ende andere hen daer inne souden gelieven te assisteren, 't welck sy oock sulcks aengenomen hebben te doen. 1556. 7. Nov.

Requeste van Willem van Renesse, Schout van Woerden.

IS op de Requeste van Willem van Renesse, Schout der Steden van Woerden, geresolveert, dat dese Requeste gestelt zy in handen van den Rekenmeester Mr. Adriaen Stalpart, omme, indien blycke, dat 'er eenige in de Quohieren, in dese Requeste gementioneert, gestelt zyn die van de Aelmoessen leven, 't selve Quohier daer na te dresseren, ende verder niet, ende ontslaen de Gecommitteerden van de Staten den voorsz Suppliant uyt de gyselinge, mits dat hy binnen middelertyde sal brengen behoorlycke Certificatie van het geene wes voorsz is in handen van den voorsz Mr. Adriaen Stalpart.

Requeste van Govert Jansz, Schout van Rietvelt.

IS mede op de Requeste van Govert Jansz, Schout van Rietvelt, Barwoutswaede ende de Bree, sorterende onder Woerden, geresolveert. De Gecommitteerden van de Staten verklaren, dat, mits by den Suppliant overleverende verklaringe van de namen van de Onwilligen, ende van de grootheydt van de somme, in handen van den Ontfanger Mr. Aernout Coebel, omme by

1556. 7. Nov. den selven geëxecuteert te werden, ofte den Suppliant gelevert Executorialen, om 't selve te doen, ontslaen de Supplianten uyt de gyselinge den tydt van een maendt.

Requeste van David Lambrechtsz, Secretaris der Stede Woerden.

IS op de Requeste van David Lambrechtsz, Secretaris der Stede Woerden geresolveert, Zy dese Requeste gestelt in handen van Mr. Adriaen Stalpart, Meester van de Rekeningen in Hollandt, omme te visiteren het Quohier van de Stede van Woerden, ende te sien of den Suppliant de waerheydt te kennen geeft, ende in dien gevalle daer inne te remedieren volgens de Placaten ende syne Commissie.

8. Nov. *Den 8. November 1556.*

Ordonnantie voor den Heere van Obdam. Pag. 99.

IS gepasseert Ordonnantie voor den *Heere* van Obdam van acht Daghgelden, tot twee Kroonen daeghs, op den Ontfanger Meester Aernout Coebel.

Propinie ofte Gratuiteyt voor den Marckgrave vander Veere, ter somme van tien duysent guldens.

DE voorsz Staten hebben den Marckgrave vander Veere, Stadthouder Generael over Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt, in recompense van de diensten, by syne Ho. Mo. den Lande van Hollandt tot noch toe gedaen, ende, soo sy hoopen, alsnoch doen sal, tot een gratuiteyt en dankbaerheydt geaccordeert de somme van tien duysent Caroli guldens tot veertigh grooten Vlaems 't stuck, te betalen de eene helft in gereede penningen, ende de andere helft te Mey naestkomende, ordonnerende den Ontfanger Coebel, de voorsz somme in maniere

re als vooren mynen Heere den Marckgrave te betalen. 1556. 8. Nov.

OP de Requeste van de Booden, daer by sy versoecken geremedieert te hebben tegens de admissie van twee Boden, wesende Brabanders, alsoo het selve is tegens het Privilegie, de Staten by de Keyserlycke Majesteyt in Mey 1555. gegeven, ende in November daer aen by de Koninghlycke Majesteyt geconfirmeert; Is geresolveert, dat de voorsz Boden sullen gesuspendeert werden van de exercitie van hare Officien, ter tydt toe ondersoeck gedaen sal wesen, of die van Brabandt admitteren Uytheemsche tot Boden, ende indien jae, uyt wat oorsaecke sy de selve admitteren. Requeste vande Booden van den Hove.

DE Staten hebben geresolveert na boven te reysen, ende tot Dordrecht te wesen op Maendagh acht dagen. Reyse nae het Hof.

Den 9. November 1556. 9. Nov.

IN 't Clooster is uytgestelt de Rekeninge van den Ontfanger Coebel, tot dat den Advocaet weder van Brussel gekomen sal zyn, overmits Collecteurs van den Impost, die beschreven waren, gecompareert zynde, men hare Rekeningen begeerde te hooren, ende na sijn komste, die sy daer over begeerden te hebben, sullen de Gedeputeerden tot dien sine beschreven werden. Uytstellinge van de hooringe van Coebels Rekeninge.

De

1556. 9. Nov. Aengaende de versogte Ordonnantie by die van de Reken-kamer.

DE Gedeputeerden hebben op de Memorie, by die van de Reken-kamer overgegeven, omme te hebben Ordonnantie van de vacatien, by Coebel, Stalpart ende Schouten gedaen in Mey 1556., omme te maecken een staet van de portie van de drie Personagien ende die van Asperen ende Heuckelum; mitsgaders van de vacatien, gedaen by Rennoy, Stalpart, Schouten, Coebel, Milde ende den Advocaet gedaen in 't maken van den staet van liquidatie op den negentienden October ende andere navolgende dagen, is rapport genomen tot op de naeste Vergaderinge.

Eerstdaeghs voor den Impost te executeren de naevolgende Personen.

IS den Ontfanger Coebel by de voorsz Staten belast, eerstdaeghs voor den Impost te executeren die geene, die hier nae gespecificeert staen, ende dat terwyle de voorsz Staten noch in den Hage zijn.

Den Casteleyn van Medenwyck.
Het Huys van Honselaersdyck.
Het Huys van Cleef.
Gysbrecht van Schooten.
Het Huys van Eemskercke, competerende den Heere van Sevenbergen, bewoont by Paulus van Mechelen.
Den Pastoor van Eemskerck.
Heer Adriaen van Egmont.
Jacob van Wyngaerden tot Voorschoten werdt geseydt by den Impostmeester tot Leyden, overgelevert te zyn den Rentmeester Coebel, als onwilligh van de Rekeningen de annis 1554., 1555., ende de drie maenden Februarius, Maert en

en April vyftien hondert ses en vyftig. 1556. 9. Nov.

Coebel sal moeten verantwoorden voor het Convent van Rynsburgh voor de twee jaren en drie maenden, gepasseert in de Rekeninge van den Impostmeester tot Leyden. Pag. 100.

Pieter Pincxsen tot Sassem sal men den Rentmeester overleveren met sijn overgeleyde Certificatie, hem adverterende Pincxsen te doen betalen met de kosten daeromme gedaen, ofte breeder ende sekerder certificatie van het gebruyck van twintigh Margen, met de kosten daeromme gedaen.

Den Casteleyn tot Muyden Kenesteyn daer te leveren den Rentmeester Coebel, omme te executeren voor de jaren 1554., 1555. en de drie maenden Februarius, Maert en April 1556., tot de somme van 66. p. 2. s. 9. d. met de kosten van de executie.

Den Heere van Mathenes ende andere, staende in de Relatie, te executeren voor de twee jaren, daer vooren sy gesommeert zyn, en noch voor de laetste drie maenden, daer de Relatie niet af en vermaent, ende den Collecteur seydt, daer vooren mede gesommeert te zyn.

Den Ontfanger Coebel sal het Convent van Oudenaeren, buyten Haerlem, ende het Convent van den Susterhuys buyten Haerlem, gyselen ende executeren, omme pertinente Certificatie te brengen van de meenighte van de Wynen ende Bieren, alle de

1596. 9. Nov. de voorgaende jaren binnen haren Convente gedroncken, ende niet naervolgende 't Formulier ende bewerp, Jan Evertsz op sijn laetste Rekeninge mede gegeven.

Dat Coebel executeert den Casteleyn van Woerden, ende alle de anderen, terwyle de Staten hier zyn, indien het niet gedaen en is.

Jan Jansz, Claes Claesz, Margriet, Dirck Gysbrechtsz Weduwe, Brouwers, zyn Coebel overgelevert; als niet aengebracht hebbende haer Brouwten, te weten, of hy die geëxecuteert heeft, indien niet, de selve terstondt te executeren.

Ordonnantie van de Staten, omme de voorschreve executie te doen.

DE Gedeputeerden van de Staten, gecommitteert tot de hooringe van de Rekeninge van de Collecteurs van den Impost, ordonneren U Mr. Aernout Coebel, Ontfanger van 't gemeene Landt, met alle diligentie de voorsz Personen, ende allen anderen, die by de Reeckeninge bevonden werden onwilligh te wesen den Impost op te brengen, te executeren voor den selven Impost, ende den Advocaet ende Procureur van de Staten te belasten, op de gyselinge ende executie, die by U gedaen sal werden, met alle neerstigheydt voorts te procederen, ende indien gy daer van in gebreke blyft, sullen de Staten van Uwe negligentie ter naester Vergaderinge rapport te doen, omme daer inne voorsien te werden sulcks behooren sal.

Den

Den 14. November 1556. 1556. 14. Nov.

IS by de voorsz Staten Ordonnantie gepasseert voor de Gedeputeerden van de ses groote Steden, van diverse Dagh-gelden, uyt sake dat sy gelyckelyck op den ses en twintighsten Augusti laetstleden naer Gent gereyst zyn.

Ordonnantie voor de Gedeputeerden van de ses groote Steden.

IS mede Ordonnantie gepasseert voor den Advocaet van twaelf dagen, tot achtien stuyvers daeghs, voor Milde van sestien dagen, tot twee en twintigh stuyvers daeghs, ende den Ontfanger Coebel van twaelf dagen, tot 18. stuyvers daeghs.

Ordonnantie voor den Advocaet, Milde, en den Ontfanger Coebel. Pag. 101.

IS mede Ordonnantie gepasseert voor Mr. Christoffel Goudt, Advocaet tot Mechelen, van hondert guldens ende negentien stuyvers, in betalinge van sijn Salaris.

Ordonnantie voor Mr. Christoffel Goudt.

Den 15. November 1556. 15. Nov.

DE Gedeputeerden van de Staten hebben gecommitteert tot de auditie van de Rekeningen van de Collecteurs, den Ontfanger geaccordeert sulcke Garde te nemen tot bewaernisse van het Geldt, dat hy in Brabandt, Vlaenderen, Zeelandt ende elders sal seynde ter lossinge van de Lyf-Renten, daer by hy sal meynen 't selve Geldt versekert te zyn.

By Coebel Convoy mede te nemen tot bewaernisse van Gelt.

Dagh-

1556.
25. Nov.

Daghvaert, gehouden in den Hage den 25. November 1556.

PRÆSENTEN.

De Gedeputeerden van de ſes groote Steden van Hollandt, omme te obvieren ende voorkomen tegens de duyrte van de Granen.

Te voorkomen de jegenwoordige duyrte en ryſinge van de granen, ende wat remedie en proviſie daer tegens gedaen ſoude mogen werden.

DE Gedeputeerden elcks in den haren gecommuniceert hebbende het gundt henluyden van wegen de Koninghlycke Majeſteyt by den Mackgrave vander Veere, Heere van Beveren ende Stadthouder Generael, de eerste ende andere van den Rade van Hollandt, Zeelandt ende Vrieſlandt voorgehouden is, tenderende ten fine omme te obvieren ende voorkomen de duyrte ende ryſinge van het Koorn ende Granen, tegenwoordelyck weſende, ende wat remedie ende proviſie daer tegens gedaen ſoude mogen werden, ſoo in 't particulier voor den Lande van Hollandt, als andere des Koninghlycke Majeſteyts Nederlanden, als Brabandt, Vlaenderen ende andere ommeleggende Landen; ook mede geſien hebbende de Miſſive, tot dien eynde geſchreven by de Koninghlycke Majeſteyt aen mynen Heere den Marckgrave voorſz, mitsgaders het gebeſoigneerde van ſekere Commiſſariſſen, omme te inquireren van de meenichte van Granen, ende byſonder hart Koorn, weſende in de principale Steden van Hollandt, daer men gewoonlyck is Koorn op

te

te doen ende te Polderen, bevinden ende gevoelen eendrachtelyck, dat het Koorn, tegenwoordigh wesende in Hollandt, ende by de voorsz Commissarissen bevonden, qualyck genoegh sal wesen omme te spysen ende onderhouden de voorsz Landen van Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt ende Utrecht, immers geen van dien sullen mogen ontbeeren sonder merckelyck gebreck ende inconvenienten, die daer uyt souden mogen komen, ende te verwachten zyn, dat daeromme, ende om daer inne te voorsien, van noden sal wesen 't Placaet van geen Granen uyt te voeren te continueren tot sekeren tydt, ende dat binnen middelertydt alle Requesten ende instantien, by eenige ter contrarie gedaen, ofte noch souden mogen gedaen werden, behooren afgeslagen te werden, mits adverterende de Majesteyt in de beste forme, des doenlyk, van de voorschreve noodtsakelykheydt ende behoeften voor Hollandt, ende redenen van den voorsz Placate, ende waeromme sy niet en mogen gedogen de voorsz uytvoeringe, te weten het groot gebreck ende behoefte en kleyne quantiteyt ende provisie van Koorn, die sy bevinden, dan souden omme sonderlinge consideratien ende redenen consenteren ende te vreden wesen, dat tot behoef van die van Brussel, overmidts de Koninghlycke Majesteyt aldaer sijn Residentie heeft, souden uytgevoert werden tot vyftigh lasten toe, sonder 't selve te trecken in consequentie, ende dat geen verdere uytvoeringe en soude werden geaccordeert, ofte in eenige manieren geconsenteert yemanden, wie die souden mogen wesen, oock hebbende eenige Pasporten ofte andere

1556. 15. Nov.

Pag. 102.

1556. Brieven, dan de Staten eerst ende alvoorens
15. Nov. daer op gehoort zynde, omme alsoo na 't verloop van den tydt altoos de Landen van Hollandt, Zeelandt ende Utrecht te præserveren uyt de uyterste noot ende gebreck; midtsgaders inconvenienten, daer sy inne souden mogen komen, mits dat by de voorsz. Placaten soude werden verkondight ende te kennen gegeven, dat die geene, die eenige Rogge souden willen lichten ende uytvoeren buyten de voorsz. Landen, in de plaetse van dien weder souden moeten inbrengen gelycke quantiteyt van Tarwe ofte soo veel week Koorn, als dat by myne Heeren van den Rade ende Staten soude werden geadviseert, mits ook soo verre eenige merckelyke quantiteyt van Rogge of andere Granen soude mogen komen in Holl. van de naeste gelegen plaetsen, dat men altoos by advise van de Staten soo veel sal laten uytvoeren, als dat bevonden sal werden te behooren; houdende altoos wat meer dan tot hare noodtdruft; ende omme verder te adviseren op de Missive van de Konninghlycke Majesteyt, ende te præcaveren het verder verloop, dat in de Granen ende duyrte van dien door Monopolie ofte anders soude mogen opkomen, heeft henluyden goedt gedacht, dat men generalyck over alle de Keyserlycke Majesteyts Nederlanden geen Bieren soude mogen brouwen, ofte verkoopen tot hoogeren pryse dan van dertigh stuyvers het Vat; ende mitsdien verboden soude werden geen Bieren van hoogere pryse in de selve Landen te brengen ofte verkoopen, dan van sulcken pryse; maer omme te interdiceeren,

geen

geen hart Koorn te brouwen, sulcks t'anderen tyde wel gedaen is, dunckt hen het selve geen oirbaer ofte doenlyck te wesen, overmits het sober gewas van 't weeck Koorn, ende de groote duyrte van dien, ende dat door dien geschapen ware binnen korten tydt meer gebrecks te komen in den Dranck, dan in 't Broodt; dan, soo eenige verstonden, soude men voor eenige tydt mogen verbieden, geen Rogge te verbrouwen ende storten, soo men veel Tarwe vindt, daer men qualyck Broodt af mag backen, ende mitsdien nieuwers dient dan omme te verbrouwen, immers geen profijt nochte vordernisse in de Granen soude importeren, de selve te backen, ende beter ware van Garste Broodt te backen, dan van alsulcke Tarwe, boven dien het weeck Koorn tot hooger prys soude loopen, dan het hart Koorn, ende ten laetsten niet kryghbaer soude wesen, ende gantschelyck deficieren, ende mitsdien geen Bieren, ofte seer weynig, souden werden gebrouwen, daer uyt geschapen soude werden grooten roep te komen onder de Schamelen ende anderen, die henluyden met alsulcke Bieren moeten generen, ende soo wel behoeven ende noodigh hebben als Broodt, sulcks dat daer mede weynigh profijt soude gedaen werden, maer wel grooten roep ende klachte inbrengen, bysonder onder de Schamelen, die meest geneyght zyn tot oproer ende ander verloop; oock noch dunkt eenige van de groote Steden, geen oirbaer te wesen, het Koorn te setten op een seeckeren prys, overmits de diversiteyt, die 'er valt in de waerde en goedtheydt van de Granen, die qualyck 1556. 15. Nov.

Gg 2 op

1566. op haren pryse souden mogen gestelt werden,
15. Nov. boven dien te beduchten ware, dat daer door veele Granen souden mogen diverteren van dese Landen, ende de Koopluyden geoorsaeckt werden op andere plaetsen ende in andere Landen de selve hare Granen te vervoeren, daer door men soude mogen komen tot de uyterste necessiteyt ende gebrek. Andere, als Dordrecht, Haerlem ende Leyden, verstaen 't selve, dat de Koninghlycke Majesteyt, sonder de voorsz Granen te setten op seeckeren prys, soude alleen in 't generael mogen verbieden ende by Placate interdiceren den besten Rogge niet duyrder te mogen verkoopen dan tot sestigh Goudtguldens het last, ende niet meer, sulcks dat by
Pag. 103. syne Majesteyt soude mogen bevonden werden oirbaer te wesen na gelegentheydt van den tyd, ende soo voorts, ende gelycke Ordonnantie maecken op den prys van de andere Granen, omme alsoo den Koopman geen oorsake te geven omme dese Landen voorby te varen, door middel van dien oock den Koopman oock niet geoorsaeckt sal wesen 't Koorn lange by hem te houden, maer te verkopen, wetende dat daer geen rysinge inne sal komen, ende omme gelycke redenen niemandt meer soude koopen dan hy notelyck soude behoeven. De Gedeputeerden voorsz verstaen oock eendrachtelyck, dat alle het koopen behoort af ende te niet gedaen te werden, als causerende importante rysinge in de voorsz Granen, sonder dat sy voor desen tydt weten te adviseren eenige andere middelen, daer mede men eenighsints soude mogen remedieren ofte voorkomen de voorsz duyr-

te

te van Granen; biddende ende versoeckende aen myn Heere den Marckgrave, Stadthouder, ende andere Heeren van den Rade, dit advertissement ende haer advis ten besten te willen verstaen, ende volgende dien de sake dirigeren soo als anders tot profijt ende welvaren van de voorsz Landen. 1556. 15. Nov.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden op den eersten December 1556. 1. Dec.

P R Æ S E N T E N.

Oto van Egmont, Uyt den naem van d'Edelen.
Arent Cornelisz, ende *Mr. Willem Schoock*, Van Dortrecht.
Dirck Jansz, ende *Mr. Jan Greynen*, Van Haerlem.
Mr. Huyck van Eynden, Van Delf,
Claes van Berendrecht, ende *Mr. Cornelis van Veen*, Van Leyden.
Sybrandt Ocko, ende *Mr. Adriaen Sandelyn*, Van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Vander Goude.

Op diverse Poincten.

ENde eerst op het poinct van die van Wyck hebben geresolveert, dat hoewel de Staten by de redenen, gestelt in haer Geschrift, die van de Reken-kamer overgelevert, ende sonderlinge want sy tot geen executie en konnen komen, door oorsake van die van den Rade van Beroerende die van Wyck.

1556. 1. *Dec.* Hollandt, die de voorsz van Wyck, gegyselt wesende, altoos uyt de gyselinge by provisie ontslaen, wel behoorde haerluyder portie kortinge te strecken op 't jegenwoordige consent, nochtans, omme alle gevoeghs wille, sullen te vreden wesen de selve kortinge te buyten te staen, midts dat de Staten soo veel sullen mogen innehouden, als haerluyder portie bedraeght, te weten seven duysent een hondert drie ponden van veertigh grooten.

Beroerende de Contributie in 's gemeene Landts ommeslagen.

OP het tweede poinct, aengaende de contributie in de gemeene Landts ommeslagen mits hebbende visie ofte Copie van den Contracte tusschen de Keyserlycke Majesteyt ende den Grave van Egmont gemaeckt, by de wacke de gemeene Landts kosten geëximeert zyn, ende het selve sulcks wesende, zyn te vreden hen te verdragen van de acte, dies aengaende by hen versocht.

Pag. 104. Beroerende de Acte, omme geindemneert te wesen tegens de drie Personagien.

AEngaende de Acte, omme geindemneert te wesen van de Majesteyt van sulcke kosten, schaden ende interessen, als de voorsz drie Personagien in toekomende tyden souden mogen eyschen, hebben verklaert, niet tegenstaende de Remonstrantie, by den Præsident henluyden ter contrarie gedaen, geen last te hebben hen van dien te deporteren, maer daer by te insisteren.

Nopende de kortinge voor de drie Perso-

NOpende d'Acte, dat in toekomende tyden voor de portie van de drie Personagien henluyden altoos kortinge gedaen sal werden in alle

le Beeden voor het seven en veertighste deel, zyn te vreden in de selve geinsereert te werden dese Clausule, behoudens altoos juste calculatie, soo de selve Clausule soo wel tot voordeel van de Staten als van de Majesteyt mach dienen.

1556. 1. Dec. nagien in toekomende tyden.

OP het vyfde poinct, dat alsoo by de exemptie van de drie Personagien, by de Koninghlycke Majesteyt gegunt, ende die noch eenige andere Exempten geaccordeert soude mogen werden, de Beeden, die in toekomende tyden by de Staten van Hollandt bewillight sullen werden, merckelyck min sullen uytbrengen, ende daeromme meer ende grooter Beeden apparentelyck van hen geëyscht sullen werden, henluyden by de Majesteyt niet en behoort geweygert te werden de versochte Acte, dat syne Majesteyt niemandt van de andere Exempten in toekomende tyden gelycke gratie sal accorderen, sonder de Staten daer op alvorens gehoort te hebben, omme alsdan by sijne Majesteyt met kennisse van saken gedaen te werden, sulcks syne Majesteyt bevinden sal nae reden te behooren, te meer, alsoo by sulcke gratie, als hen gegeven souden mogen werden, de voorsz Staten grootelycks soude geinteresseert zyn, midts dat sy alsdan souden moeten treden in het Proces voor de Eysschers, daer sy alsnu zyn Verweerders, ende midts dien haere conditie merckelycken gedeterioreert soude werden,

Beroerende de Acte van niemandt gelycke exemptie te accorderen, als de drie Personagien.

1556.
1. *Dec.*
By den Advocaet den Præsident Loo ende Rennoy rapport te doen van de voorgaende Resolutien.

DAt by den Advocaet den Præsident Loo ende Rennoy van de voorgaende Resolutien rapport gedaen zynde, heeft geaccepteert de voorschreve twee poincten, de eerste beroerende de gemeene Landts ommeslagen, ende de andere beroerende dat de portie van de drie Personagien voor een seven en veertighste deel de Staten kortinge strecken soude, maer aengaende de andere drie poincten, heeft by veele middelen ende redenen gepooght de voorsz Gedeputeerden te induceren, dat sy van 't vervolgh van dien behoorden te desisteren; ende alsoo de voorsz Gedeputeerden verklaerden daer toe niet gelast te zyn, maer dat de selve, sulcks die by hen versocht waren, hen behoorde te volgen, soo heeft eyndelyck den Præsident aengenomen de Koninghlycke Majesteyt daer van rapport te doen, omme te weten syne Majesteyts gelieste.

6. *Dec.*

Den 6. December 1556.

Ordondantie voor Coen den Bode.

IS Ordonnantie gepasseert voor Coen de Bode van seven en twintig dagen van sijn reyse in Hollandt gedaen.

Ordonnantie voor de Booden van Delf ende Gouda.

DE Boden van Delf ende Gouda is mede Ordonnantie gepasseert, elks van vyf dagen, uyt sake van haer reyse van Brussel tot Antwerpen gedaen.

Den

Den 7. December 1556. 1556. 7. *Dec.*

P R Æ S E N T E N.

Alle de voorſz, behalven
Arent Corneliſz.

IS gereſolveert, dat men den Præſident Viglius de antwoordt in geſchrifte overleveren ſoude. Pag. 105. Den Præſident Viglius antwoort te leveren.

OP het verſoeck, by den Secretaris van den Grave van Egmont gedaen, omme van de Staten te hebben verklaringe van de portie van den Grave van Egmont, volgende het gebeſoigneerde van de Gedeputeerden met die van de Financie; is gereſolveert, dat den Advocaet, beroerende de antwoordt den Secretaris te doen, ſpreken ſal men den Præſident, Commis Loo ofte die van de Financie, omme van henluyden te weten, wat antwoordt ſy begeeren den voorſz Secretaris gegeven te werden. Beroerende het verſoek van den Secretaris van den Grave van Egmont.

Den 8. December 1556. 8. *Dec.*

DE Gedeputeerden verſocht hebbende aen den Præſident, omme expeditie te hebben, ende dat hy voorts ſoude willen rapport doen aen de Majeſteyt op de drie verſochte poincten, te weten beroerende de inhoudinge, voor ſoo veel als bedraeght de portie van die van Wyck, omme te hebben Acte van de Majeſteyt, dat hy niemandt gelycke gratie ſal accorderen, als de voorſz drie Perſonagien ge- Aengaende de expeditie op de voorſz pointen, beroerende de drie Perſonagien.

 daen

1556. 8. Dec. daen is, sonder de Staten eerst daer op te hooren, ende voorts omme te hebben Acte, dat syne Majesteyt de Staten soude indemneren, indien de voorsz Personagien eenige kosten, schaden ende interessen van de voorgaende executien de Staten wilden eysschen, heeft voor antwoordt geseydt, dat hy met die van de Financie soude spreken, ende van de voorsz drie poincten de Majesteyt rapport doen, om henluyden aen expeditie te helpen.

Beroerende sekere Requeste, den President gepresenteert. DEn Præsident gepresenteert zynde de Requesten, eerst, om te hebben Octroy van te mogen verkoopen Los-Renten, tot afleggin-ge van de Lyf-Renten, ende de andere, van niet gehouden te wesen eenige Acten in de Griffie van Hollandt te lossen, dan die men begeert ende van noden souden zyn, heeft de voorsz Gedeputeerden 't voorsz Octroy genoeg geaccordeert, ende aengaende d'andere Requeste van de Acten, soude de Gedeputeerden daer op Appoinctement doen hebben.

10. Dec. *Den* 10. *December* 1556.

Aengaende de expeditie op drie van de voorsz pointen. DEn Advocaet heeft de voorsz Gedeputeerden rapport gedaen, dat de voorsz drie poincten, aengaende die van Wyck, beroerende dat syne Majesteyt niemandt gelycke gratie en soude accorderen, als de voorsz drie Personagien gedaen is, sonder de Staten daer eerst op te hooren; beroerende de Acte van indemnité van syne Majesteyt tegens de voorschreve drie Personagien, die souden willen contenderen tot kos-

koſten, ſchaden ende intereſſen, uyt ſaecke van de voorgaende executien, tegens henluyden gedaen, geaccordeert zyn. 1556. 10. Dec.

Omme te hebben extract van de verklaringe, by Snoeckaert gedaen tegens eenige Gedeputeerden van de Staten.

IS gereſolveert Requeſte over te geven, omme te hebben Extract authenticq van de Verklaringe, by Snoeckaert gedaen, tenderende tot diffamie van de Staten, ſoo in 't generael als particulier, ofte van eenige Regeerders van de Steden, volgende 't verſoeck in de Requeſte geinſereert.

Te ſien de Minute van d'acte.

HEbben mede gereſolveert, voor 't dragen van 't conſent te willen ſien de Minute van de Acte van 't ſelve conſent.

Beroerende de Verzegelinge.

HEbben geaccordeert te verzegelen ende haer Obligatien te geven ter ſomme van twee hondert duyſent guldens, daer van de eene helft verzegelt ſoude werden op den eerſten termyn, ende d'andere helft op den tweeden termyn, mits hebbende behoorlycke Brieven van verſekertheydt ende indemniteyt van alle frait, ſchade ende intereſſen. Pag. 106.

Den 11. December 1556. 11. Dec.

Aengaende het verſoeck, by die van de Financie gedaen, omme te hebben verdere verzegelinge.

OP het verſoeck, by die van de Financie de Gedeputeerden van de Staten gedaen, ten eynde ſyluyden ſouden willen verzegelen ende hare Obligatien geven van alle het geene wes boven den ſtaet van liquidatie, by henluyden geſloten, ſuyvers blyft, ſeggen de voorſz Staten, dat henluyden niet doenlyck is hooger te ver-

ze-

1556. 11. *Dec.* zegelen ende hare Obligatien te geven, dan ter somme van twee hondert duysent guldens, overmits sy niet en weten, wat pretense Vryen noch onwilligh sullen blyven hare portie in de tegenwoordige Beede op te brengen, immers dat noch veel van de vyf stuyvers, op de Marge ommegeslagen in de maendt van Mey anno 1555., tot furnissement van een partye van de Beede, alsdoen by henluyden geconsenteert, mitsgaders oock veel van de seven grooten, ommegeslagen omme te furneren een partye van de loopende Renten, daer 't Landt uyt saecke van de voorgaende Beeden mede belast is, onbetaeldt zyn, als ook is een partye van den Tienden penningh, de Keyserlycke Majesteyt in den jare 1553. geaccordeert, ende dat overmits de onwilligheydt soo wel van die geene, die overmits hare armoede hare portie ende aenpart niet en hebben mogen opbrengen, als die exemptie pretenderen; dat oock de voorsz Staten, in gevalle van eenigen inbreuck van Dycken ofte inundatie, het welck Godt verhoeden moet, de geconsenteerde penningen niet ten vollen en souden mogen opbrengen; dat oock de voorsz Staten, in gevalle van eenigen inbreuck van Dycken als vooren, de dagen van de betalinge, volgende hare Obligatien, niet en souden mogen houden, ende dat oock de voorsz Staten noyt soo grooten somme verzegelt en hebben, noch oock van henluyden begeert en is alsulcke somme te verzegelen, sulcks en hebben oock de voorsz Gedeputeerden geen verdere last, dan hare Obligatien te geven van de voorsz somme van twee hondert duysent guldens,

dens, daer van de eene helft verzegelt sal wer- 1556.
den op den eersten termyn, te weten in de 11. Dec.
maent van Mey, anno 1557., ende de andere helft op den tweeden termyn, als in de maendt van Mey anno 1558., midts hebbende van de Majesteyt behoorlyke ende gewoonlycke Brieven van verseckertheydt ende indemniteyt van alle frait, schaden ende interessen; dan verstaen hebbende van de voorsz van de Financie, dat in gevalle in de voorsz Acte van indemniteyt gestelt soude werden de clausule by hen versocht, dat de Staten binnen ses weken na elcks van de voorsz verschyn-dagen, in haerluyder accord vermelt, eerst gehouden souden wesen te betalen de voorsz penningen, syne Majesteyt daer door schade soude lyden van omtrent twaelf duysent guldens, zyn te vreden hen van de selve clausule te deporteren, mits dat syluyden ten uytgaen van de maenden van Mey, soo wel van den jare 1557. als 1558., eerst de penningen, daer vooren sy hare Obligatien geven sullen, gehouden sullen wesen op te brengen ende te betalen.

Den 13. December 1556. 13. Dec.

GEvisiteert zynde de Acte van Consent, by den Audiencier ontworpen, nae dat de selve tweemael by de Gedeputeerden overgelesen was, hebben bevonden de selve sulcks goedt te zyn; van gelycken ook 't bewerp van de Acte op den staet van liquidatie, ende dat de Staten in toekomende tyden in alle Beeden kortinge strecken sal het seven en veertighste deel van

Visitatie van de Acte van consent ende van de andere stucken, by de Staten gedaen.

1556. 13. Dec. van elcks van de drie Personagien, mits eenige woorden daer inne gestelt ende qualyck geschreven, gecorrigeert zynde; van gelyken ook de Acte, daer by de Majesteyt belooft de Staten te indemneren, kosteloos ende schadeloos te houden van 't geene dat de voorsz Personagien souden mogen pretenderen, uyt sake van de executien tegens henluyden gedaen, ende van de processen tegens henluyden geinstitueert, mitsgaders oock de Minute van de Missive, te schryven aen de Rentmeesters van de Koninghlyke Majesteit, omme te hebben Extract uyt hare Rekeninge van de Renten, die sy uytreyken, &c. midts in de selve Missive gestelt wesende de Clausule, buyten 's Landts kosten alle ontworpen by Maerten van den Berge.

Pag. 107.

15. Dec. *Den 15. December 1556.*

Antwoordt van den Præsident op de Requeste, daer by versocht werdt Extract van de voorsz verklaringe van Snoeckaert.

DE voorsz Requeste mynen Heere den Præsident by de Staten gepresenteert, ende het inhouden van dien hem verklaert zynde, heeft voor antwoordt geseydt, dat men niet bevinden en soude, dat in de selve verklaringe yets gestelt was, tenderende tot diffamie van de Staten in het generael ofte particulier, immers in gevalle sulcks geschiedt ware, dat de Majesteyt de Staten soude voorstaen, ende doen corrigeren die geene, die sulcks gedaen soude hebben, ende indien yet breeder by yemandt van des Koninghs Raden de Staten aengegeven mochte wesen, dat sy den selven, als wesende meynedigh, niet en behoorden te geloven, ende dat hy niet en konde eenigh Extract leveren,

ren, voor dat de selve verklaringe met de informatie, die aldaer genomen werdt by den Stadthouder ende synen Adjunct, weder in syne handen gekomen souden zyn, ende dat daeromme hy de Staten voor 't beste riedt, de voorsz Requeste soo lange in syne handen te laten, tot dat de selve informatie overgesonden soude wesen, omme te sien of yet breeders daer by mochte verklaert wesen, omme alsdan eyndelyck op het versoeck van de Staten te disponeren; dan in gevalle de Staten wilde persisteren, omme alsnu Appointement op hare Requeste te hebben, soude de selve leveren in handen van Bruxelles, ende die gehoort, accorderen Brieven, omme te hebben advis van de voorschreven Stadthouder. 1556. 15. Dec.

DAt de voorsz Staten hier op ten selven dage gecommuniceert hebbende voor Resolutie genomen hebben te volgen het voorsz advis van mynen Heere den Præsident, ende dat men, komende in Hollandt, gelycke Requeste soude presenteren aen den voorsz Stadthouder, omme te hebben sijn advis, ende dat hy in 't doen van 't rapport van sijne besoigne de saecke soude willen sulcks recommanderen, dat de Staten tot haer luyder voorsz versoeck mochten komen. Te vervolgen 't advis van den Stadthouder, sopende de voorschreve saecke, ende de gelycke Requeste hem te presenteren.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert, den Commis Loo op de versochte verzegelinge tot vier duysent vyf hondert ponden, boven de hondert duysent, by henluyden op den eersten termyn geaccordeert, te verze- Antwoort, te doen den Commis Loo op de voorsz versogte

ge-

1556. 15. Dec. Verzegelinge, by die van de Financie gedaen.

gelen, ende tot vyf duysent vyf hondert, boven de hondert duysent guldens, geaccordeert te verzegelen op den tweeden termyn, voor antwoordt te seggen, dat sy geen last en hadden verdere verzegelinge te doen, dan by hen geaccordeert en was, ende oock geen hoope en hadden verdere last te gekrygen, overmits dat sy niet meer innen en sullen, soo voor de Exempten, als voor den geenen, die door armoede hare portie niet en souden mogen opbrengen, dan omtrent acht en twintigh duysent guld. mitsgaders tegens den inbreuck ofte inundatie, die loopende de termynen van den consente souden mogen opkomen, in welcken gevalle sy-luyden de verzegelde somme niet en souden mogen furneren, ende hare dagen van betalinge houden; dat oock alsnu, overmits de portie van de drie Personagien merckelyck meer beloopt, dan by henluyden te vooren geraemt was, als tot de somme toe van ses en twintigh duysent guldens, sy alsnu verzegelinge tot de voorsz somme van twee hondert duysent guldens merckelyck meer doen, ende ongelyck min inhouden, dan by henluyden geslooten was; dat oock noyt soo grooten somme van henluyden te verzegelen, ende Obligatien geëyscht zyn, ende oock sulcks noyt soo grooten verzegelinge gedaen en hebben, niet te min, indien de Majesteyt op de voorsz verzegelinge immers begeerde rapport gedaen te hebben, en konnen 't selve niet weygeren.

Pag. 108.

Is

IS geresolveert in de saecke van de Staten van Hollandt tegens die van Mechelen, beroerende 't herpachten van den Haringh, dan alsoo die van Mechelen verklaren in de voorsz saecke gedient te hebben van duplique, omme te sien of by henluyden eenige nieuwe feyten geposeert werden, daer op van noden soude wesen te schryven by triplique. 1556. 15. Dec. De Staten van Hollandt tegens die van Mechelen.

Den 17. December 1556. 17. Dec.

DEn Advocaet heeft de Koninghlycke Majesteyt antwoordt gedaen op de voorsz gealtereerde Petitie van drie hondert drie en dertig duysent guldens, ter presentie van den Hertogh van Savoyen, den Prince van Gaveren, den Grave van Hoorn, den Præsident van den Secreten Rade, den Præsident van Vlaenderen, ende de Gedeputeerden van de Staten, waer op de Koninghlycke Majesteyt by den voorsz Præsident van den Secreten Rade heeft doen antwoorden, dat hy haer voorsz antwoordt ende consent accepteerde, ende de Staten daer van bedanckte, ende de selve Staten van Hollandt ende de Ondersaten van dien altoos soude hebben in sijn goede recommandatie; ende alsoo haerluyder antwoordt en andere versoecken te voren waren gedaen visiteren, hy de selve op alles soude doen hebben behoorlycke expeditie, begeerende dat de selve Staten altoos tot syne Majesteyt soude willen toonen hare gewonlycke goedtwilligheydt ende goede affectie. Antwoort, de Majesteyt gedaen op de gealtereerde petitie.

Eynde van het IV. Deel.